

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE **STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN**

UITSPRAKEN WERKJAAR 2015
STUDIEBETWISTINGEN DEEL 3

Inhoud

[Zitting van 13 augustus 2015](#)

rolnummer 2015/132

rolnummer 2015/133

rolnummer 2015/136

rolnummer 2015/140

rolnummer 2015/141

rolnummer 2015/146

rolnummer 2015/195

[Zitting van 18 augustus 2015](#)

rolnummer 2015/130

rolnummer 2015/131

rolnummer 2015/135

rolnummer 2015/137

rolnummer 2015/139

rolnummer 2015/140

rolnummer 2015/142

rolnummer 2015/144

rolnummer 2015/147

rolnummer 2015/155

rolnummer 2015/163

rolnummer 2015/170

rolnummer 2015/185

rolnummer 2015/190

rolnummer 2015/191

rolnummer 2015/192

[Zitting van 20 augustus 2015](#)

rolnummer 2015/150

rolnummer 2015/156

Zitting van 25 augustus 2015

rolnummer 2015/151

rolnummer 2015/152

rolnummer 2015/153

rolnummer 2015/162

rolnummer 2015/164

rolnummer 2015/171

rolnummer 2015/172

rolnummer 2015/174

rolnummer 2015/176

rolnummer 2015/177

rolnummer 2015/179

rolnummer 2015/180

rolnummer 2015/181

rolnummer 2015/201

rolnummer 2015/204

Zitting van 13 augustus 2015

Arrest nr. 2.244 van 13 augustus 2015 in de zaak 2015/132

In zake:

Tegen:

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 2 juli 2015 waarbij aan verzoekende partij een 9/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Bachelorproef’ (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de examencommissie van 8 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk maar ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 augustus 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Meester ..... die verschijnen voor de verzoekende partij zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de Architectuur”.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Bachelorproef’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 7 juli 2015 een intern beroep in bij de voorzitter van de examencommissie bevoegd voor de bacheloropleiding Architectuur van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de examencommissie op datum van 8 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat er geen doorslaggevende argumenten aangebracht werden in de schriftelijke argumentatie bij het instellen van het beroep om de eerdere beslissing te herzien.

De beslissing op intern beroep werd op 8 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 11 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen enerzijds de examenbeslissing meegedeeld op 2 juli 2015 en anderzijds de beslissing op intern beroep van 8 juli 2015. Op basis van artikel ..... van het Onderwijs- en examenreglement 2014-2015 van verwerende partij, is de examencommissie bevoegd om, in voorkomend geval de oorspronkelijke beslissing te herzien.

Dit betekent dat zij de grond van de zaak opnieuw beoordeelt en dat de eerste bestreden beslissing uit de rechtsorde verdwijnt. Hierdoor kan deze beslissing niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Het beroep van verzoekende partij wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekende partij de onregelmatigheden die kleven aan deze eerste bestreden beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet in het kader van zijn ambtshalve onderzoek evenmin redenen om zulks te doen.

Overeenkomstig art. II.294, § 2 Codex Hoger Onderwijs worden de beroepen bij de Raad ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren. In casu stelt de verzoeker het niet eens te zijn met de aangevochten beslissingen, de studievoortgangsbepaling genomen op 2 juli 2015 en de beslissing intern beroep genomen op 8 juli 2015, omdat de quotering op de verschillende beoordelingscriteria naar zijn oordeel niet overeenkomt met de geleverde prestaties.

De Raad is van oordeel dat de verzoeker het door hem ingeroepen bezwaar summier omschreef in het verzoekschrift voor de Raad. Evenwel vermog de Raad, in het licht van het, als stuk bij het verzoekschrift gevoegde, omstandige algemene – aan de leden van de Raad gerichte – schrijven van de verzoeker en de elementen uit het intern beroepsschrift, aan te nemen dat de verzoekende partij de erin opgenomen elementen integreert in zijn

verzoekschrift, i.e. koppelt aan de grief dat de quoterings op de verschillende beoordelingscriteria niet overeenkomt met de prestaties. De Raad houdt hierbij rekening met het feit dat hij niet kan vaststellen hoe de interne beroepsinstantie de in het intern beroepsschrift ontwikkelde argumenten heeft beantwoord. De interne beroepsbeslissing houdt het erop dat zij de initiële beslissing na bestudering en grondig overleg behoudt aangezien volgens de interne beroepsinstantie in de schriftelijke argumentatie bij het instellen van het beroep geen doorslaggevende argumenten werden aangebracht om de eerdere beslissing te herzien.

In voormelde context is naar het oordeel van Raad voldaan aan de decretale voorwaarde met betrekking tot de uiteenzetting van feiten en middelen, waarbij hij vaststelt dat ook de verwerende partij er blijkens zijn antwoord op het verzoekschrift in slaagt de in het verzoek besloten argumenten van de student te ontwaren.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat de quoterings op de verschillende beoordelingscriteria niet overeenkomt met de geleverde prestaties. Vooreerst merkt ze op dat de procedure omtrent het intern beroep haar niet volledig duidelijk was. Wat betreft het bestreden opleidingsonderdeel stelt verzoekende partij dat er grote onduidelijkheid bestond bij de studenten over het wel of niet bestaan van een tweede examenkans voor het gehele opleidingsonderdeel. Verder werpt verzoekende partij nog op dat ze haar begeleider om feedback gevraagd heeft op 2 juli 2015, maar dat ze hier nog geen antwoord op heeft ontvangen.

Verzoekende partij benadrukt dat het bestreden opleidingsonderdeel uit drie onderdelen bestaat, meer bepaald [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED]. Voor het onderdeel [REDACTED] heeft verzoekende partij een 1,8 op 4 behaald. Ze stelt dat ze telkens aanwezig was op de begeleidingsmomenten en dat ze tijdens deze momenten altijd nieuwe elementen aan bod bracht, gebaseerd op de feedback van de begeleider. Bovendien zijn er volgens haar nooit opmerkingen gemaakt over de inzet die geleverd werd of dat er te weinig materiaal werd voorgelegd. Daarnaast stelt

verzoekende partij dat de juryleden haar harde werk beaamden en dat andere studenten die veel minder hebben getoond op de jurypresentatie wel een voldoende op het geheel haalden. Verder werpt verzoekende partij nog op dat kort na de start van haar presentatie haar begeleider van zijn plaats verdween en dat hij pas terugkwam als de presentatie afgelopen was. Hierdoor heeft hij volgens haar nauwelijks de presentatie gevolgd of de voorgestelde documenten bekeken. Ze meent dan ook dat de begeleider het finale resultaat niet correct beoordeeld kan hebben.

Voor het onderdeel ..... bleek volgens verzoekende partij uit de jurypresentatie dat vooral stilgestaan werd bij één element van het gehele project. Ze meent dat ze hierdoor niet de kans kreeg om andere elementen van het project optimaal te verdedigen. Ze stelt dat haar werd meegedeeld dat ze zichtbaar hard had gewerkt en dat er enkele goede elementen in haar project zaten.

Wat het onderdeel ..... betreft, werpt verzoekende partij op dat deze bij de start van het opleidingsonderdeel gepland stond op 12 juni 2015. Ook op de kalender van 1 april 2015 werd deze datum vermeld. Op de officiële uurrooster stond de presentatie volgens verzoekende partij echter op een andere datum, namelijk 19 juni 2015, gepland. Daarna ontving ze (op 19 mei 2015) een melding dat de presentatie verplaatst werd naar 15 juni 2015. Verzoekende partij meent dat een jurypresentatie over het algemeen een zeer stressvol moment is. Bovendien ontstond er door de wijziging naar 15 juni 2015 een conflict met een ander examen op dezelfde dag. Verzoekende partij merkt op dat haar voorbereiding voor de presentatie slechter verlopen was omwille van deze wijzigingen. Hierbij werpt verzoekende partij nog op dat ze meende dat de presentatie haar slechtste onderdeel was. Hier kreeg ze echter juist wel een voldoende, en die kreeg ze niet voor de twee andere onderdelen waarvan ze dacht beter te hebben gescoord.

Ten slotte stelt verzoekende partij dat enkele medestudenten minder presentatiemateriaal hadden, een maar half uitgewerkt/afgewerkt project en mindere commentaren van de juryleden, doch hebben ze een even hoog punt gekregen als verzoekende partij terwijl zij zelf wel een volledig project heeft voorgesteld. Daarnaast merkt verzoekende partij op dat een van haar twee groepsgenoten onvolledige dingen afwerkte of sommige dingen niet maakte. Toch heeft hij wel een voldoende gekregen en verzoekende partij (en de derde groepsgenoot) niet.

Verwerende partij stelt vooreerst dat de procedure tot het instellen van beroep duidelijk vermeld is in artikel ..... van het OER. Ze merkt op dat het OER uitdrukkelijk vermeldt dat verzoekende partij assistentie kan krijgen van de facultaire ombudspersoon voor het instellen

van intern beroep. Verwerende partij vindt dat het feit dat verzoekende partij dat niet gedaan heeft louter te wijten is aan haar zelf. Verwerende partij benadrukt dat verzoekende partij ook de mogelijkheid werd geboden om naar de feedback te komen op 3 juli 2015, wat ze niet deed wegens vakantie.

Vervolgens merkt verwerende partij op dat vanaf het begin van het academiejaar duidelijk was dat er maar één examenkans is voor de bachelorproef. Volgens verwerende partij staat dit duidelijk in de studiefiche waar vermeld wordt dat er geen tweede examenkans is voor ..... Zij meent dat ..... uiteraard geen tweede examenkans kan krijgen aangezien de evaluatie bestaat uit een permanente evaluatie die uit haar aard niet kan worden overgedaan en een juryverdediging waarvan expliciet vermeld werd dat er geen tweede examenkans is.

Wat ..... betreft, stelt verwerende partij dat verzoekster ijverig is, maar dat ze onvoldoende vordering heeft gemaakt. Daarnaast geeft verwerende partij toe dat de begeleider even afwezig is geweest kort na de start van de presentatie. Volgens haar heeft dit echter geen invloed gehad op het finale resultaat aangezien het enkel de juryleden zijn die beoordelen. Zij stelt dat de begeleider nauwelijks of geen commentaar geeft tijdens de jury, en dat hij ook geen punten geeft in dit stadium.

Voor het onderdeel ..... stelt verwerende partij dat het verzoekende partij nog aan een preferentieel kader ontbreekt. Volgens haar was ..... ook op cultureel vlak te mager. Verwerende partij meent dat het ontwerp daarom onvoldoende beantwoordt aan meerdere van de gevraagde vormelijke en ruimtelijke kwaliteiten en dat de culturele en constructieve condities en aspecten gebrekkig waren geïntegreerd. Ze benadrukt dat het duidelijk was dat de opdracht gesitueerd moest zijn en dat er een lijst van aanbevolen literatuur is bijgevoegd.

Wat betreft ....., stelt verwerende partij dat het feit dat ..... uitgesteld werd met drie dagen (van 12 juni 2015 naar 15 juni 2015) eerder een voordeel is gezien verzoekende partij daardoor drie dagen extra had om zich voor te bereiden.

Ten slotte benadrukt verwerende partij dat ze vindt dat de beslissing van de examencommissie afdoende gemotiveerd is.

In haar wederantwoordnota stelt verzoekende partij dat de motivering van de interne beroepsbeslissing geen motivering is vermits de betrokkene op geen enkele wijze kan nakijken op welke basis de betrokken administratie zich steunt om te oordelen dat de uitgebreide schriftelijke argumentatie bij het instellen van het beroep niet kon worden weerhouden. Zij meent dat de postfactum opgemaakte motivering in de antwoordnota het gemis aan motieven niet goed kan maken.

Verder stelt verzoekende partij in haar wederantwoordnota dat het feit dat zij op wel een voldoende krijgt tegenstrijdig is met de delen van motivering die ..... betreffen.

Beoordeling

Uit het verzoekschrift leidt de Raad af dat de verzoekende partij in eerste instantie vindt dat de beslissing van de interne beroepsinstantie niet afdoende is gemotiveerd. De verwerende partij stelt dat de bestreden beslissing wel afdoende gemotiveerd is.

De Raad stelt vast dat de examencommissie haar beslissing als volgt motiveert: *“in de schriftelijke argumentatie bij het instellen van het beroep werden geen doorslaggevende argumenten aangebracht om de eerdere beslissing te herzien”*. Deze beslissing werd per brief van 8 juli 2015 aan verzoekende partij bezorgd. In deze brief wordt nog vermeld dat verzoekende partij contact kan opnemen met de voorzitter van de examencommissie indien ze bijkomende informatie over deze beslissing wenst. Uit de stukken blijkt bovendien niet dat er enige bijlagen aan deze brief werden toegevoegd.

De formele motiveringsplicht vereist dat de onderwijsinstelling de motieven van de beslissing in de beslissing zelf of minstens in de toegevoegde stukken die samen met de beslissing aan wie het behoort, worden meegedeeld. Op die wijze kan de lezer beslissen of hij zich al dan niet neerlegt bij die beslissing.

De Raad is van oordeel dat de motivering voor de beslissing zoals opgenomen in de brief van 8 juli 2015 zeer summier is. Er kon tevens geen motivering gevonden worden in enige stukken die als bijlage zouden zijn toegevoegd bij deze brief. Het feit dat expliciet vermeld wordt in de brief dat verzoekende partij bijkomende informatie kan opvragen aan de voorzitter van de examencommissie, alsook het feit dat in de antwoordnota, aangebracht in de huidige beroepsprocedure, wel motieven voor de beslissing worden aangebracht kunnen, hoe overtuigend deze naderhand aangebrachte motieven mogelijk ook zijn, het gemis aan motieven in de beslissing van 8 juli 2015 niet goedmaken.

De Raad is van oordeel dat de beslissing van 8 juli 2015 van de examencommissie, bijeengekomen in het kader van het intern beroep, aldus formeel niet afdoende is gemotiveerd.

De overige middelonderdelen dienen niet verder onderzocht te worden in de huidige procedure. Het is aan de verzoekende partij om, nadat zij een nieuwe beslissing heeft ontvangen van de interne beroepsinstantie waarin uitvoerig wordt gemotiveerd over hoe tot de

deze beslissing te zijn gekomen, te oordelen of zij nog steeds haar huidige middelen tegenwerpt of andere middelen wenst in te roepen, of zich neerlegt bij de nieuwe beslissing.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

Het beroep is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de examencommissie van 8 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoekende partij wordt verworpen.

2. De bevoegde instantie neemt uiterlijk op 28 augustus 2015 een nieuwe beslissing omtrent het intern beroep van verzoekende partij, rekening houdend met de bovenstaande overwegingen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.246 van 13 augustus 2015 in de zaak 2015/133

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 18 juni 2015 waarbij de verzoekende partij een 9/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepscommissie van 2 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk maar ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 augustus 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED] die verschijnen voor de verzoekende partij, zijn gehoord. [REDACTED] die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de beeldende kunsten”.

Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 25 juni 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 2 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat het [REDACTED] conform de ECTS-fiches, afzonderlijke opleidingsonderdelen zijn zodat ze elkaar niet kunnen compenseren. Het feit dat dit in een vorig jaar wel zo was, verleent de student geen rechten naar het huidig academiejaar. Verder

stelt de interne beroepscommissie vast dat de student voldoende begeleiding en feedback kreeg doorheen het jaar. Daarbij benadrukt ze dat de positieve feedback tijdens de tussentijdse evaluatie niet betekent dat de student noodzakelijkerwijs ook op de eindevaluatie zal slagen, aangezien er bij de eindevaluatie meer verwacht wordt dan tussentijds. Ten slotte merkt de commissie op dat er omstandigheden waren die het studieparcours van de student mogelijk bemoeilijkten, doch doordat deze niet gemeld werden aan de ombuds kon hiermee niet eerder rekening worden gehouden. In dit verband is de examencommissie, wanneer ze nu kijkt naar de totaliteit van het dossier, niet van mening dat deze omstandigheden van dien aard zijn dat ze op zichzelf het tekort van de student over het volledige proces verklaren.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 3 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 11 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij meent dat het extern beroep onontvankelijk is vermits verzoeker enkel een document heeft ingediend met zijn gegevens. Verwerende partij stelt dat er niet vermeld wordt wat het voorwerp van het extern beroep is, noch is er een feitelijk relaas of enig middel. Zij werpt ook op dat verzoeker wel de tekst van het intern beroep in bijlage bijgevoegd heeft, maar dat dit reeds behandeld werd op intern beroep. Zij stelt verder nog dat voor zover verzoeker zou menen dat zijn grieven uit het intern beroep toch als herhaald zouden kunnen beschouwd worden, hij dit minstens diende aan te geven. In haar wederantwoordnota stelt verzoekende partij dat het voorwerp van het beroep wel degelijk werd vermeld. Ze stelt dat er naast een pagina met de gegevens van de verzoeker als deze van het bestuur een afzonderlijke pagina toegevoegd werd waarin verzoeker zijn bezwaren heeft geuit. Volgens haar was dit document gericht aan de Raad en maakt het een onderdeel uit van het verzoekschrift.

De Raad stelt vast dat het verzoekschrift zeer summier is opgesteld en dat er geen enkele grief wordt geformuleerd ten aanzien van de bestreden beslissing. Het is op basis van het aangetekende schrijven voor de verwerende partij, noch voor de Raad voldoende duidelijk welke juridische bezwaren de verzoekende partij tegen de bestreden beslissing in brengt. Het verzoekschrift bevat immers geen minimale uiteenzetting van de bezwaren zoals nochtans opgelegd wordt door artikel II.294 §2 Codex Hoger Onderwijs (oud artikel II. 24, §2 Aanvullingsdecreet). De memorie van toelichting bij het Aanvullingsdecreet vermeldt immers met betrekking tot deze vormvereiste (*Parl. St. Vl. Parl.* 2003-2004, nr. 1960/1, p. 25):

“Het volstaat dat de verzoeker een eventueel summier doch duidelijk aangegeven onregelmatigheid aanbrengt, zonder dat deze beweerde onregelmatigheid juridisch moet worden gekwalificeerd. Het is evenwel evident dat dergelijk middel niet kan bestaan uit een loutere bewering of mededeling of uit het uiten van twijfel. Het mag duidelijk zijn dat, indien niet wordt voldaan aan deze vereiste, het beroep niet op ontvankelijke wijze kan worden aangenomen. Dit vloeit voort uit de beginselen inzake behoorlijke rechtsbedeling. De rechten van verdediging houden in dat een partij op de hoogte wordt gebracht van de aard en de redenen van de feiten die haar ten laste worden gelegd, wat niet het geval is bij een verzoekschrift dat niet de redenen van het beroep (hoe summier omschreven ook) doet kennen.”.

Het “Verzoekschrift: beroep aantekenen bij de Raad voor Betwistingen inzake” bevat slechts de naam en het adres van de verzoeker, vergezeld van diens handtekening, alsmede twee mailadressen, de naam en het adres van de hoger onderwijsinstelling. Tevens voegde de verzoeker de naam van de studiebegeleider toe.

Aan het verzoekschrift is het beroepsschrift waarmee de student de interne beroepsprocedure inleidde gehecht en de beslissing van de interne beroepsinstantie, de bekendgemaakte resultaten van de eerste examenkans 2014-15, een kopie van een proces-verbaal van 14 april 2015, een kopie van een brief van een arts van 12 april 2015 en een aantal afdrukken van foto's. De drie laatst vermelde stukken zijn wellicht de bijlagen bij het intern beroep van de verzoekende partij.

Het blad waarop de verzoeker enkele gegevens vermeldde, voorafgaand aan voormelde stukken, verduidelijkt niet waartegen het beroep bij de Raad is gericht. Evenmin bevat het de middelen die de verzoeker wenst aan te voeren tegen hetgeen het voorwerp van zijn beroep zou vormen.

Zelfs indien de Raad mocht aannemen dat het loutere aanhechten van het stuk waarmee de verzoeker het intern beroep inleidde – en de erbij horende stukken – zou betekenen dat de verzoekende partij de grieven uit het intern beroep – naar het oordeel van de Raad evenwel zijn geen elementen aanwezig die de Raad toelaten deze bedoeling van de verzoeker als voldoende eenduidig te veronderstellen – is het verzoekschrift als onontvankelijk aan te merken. Zo de aangevochten beslissing de zonder meer aan het ‘verzoekschrift’ gehechte beslissing op intern beroep is, geeft de verzoeker op geen enkele wijze aan waarom deze laatste beslissing onwettig of onregelmatig is. Zo de Raad mocht aannemen dat de aanhechting van het beroepsschrift in het kader van de interne procedure aan het ‘verzoekschrift’ in het kader van de procedure voor de Raad betekent dat de verzoeker zijn in

het eerstgenoemde beroepsschrift gebruikte argumenten wenst te hernemen tegen de beslissing in het kader van het intern beroep, duidt de verzoeker niet – ook niet summier – aan welke grieven uit het initiële beroepsschrift de beslissing op intern beroep onbeantwoord heeft gelaten, hetzij met welke argumenten/antwoorden van de interne beroepsinstantie de verzoeker niet kan instemmen en waarom niet.

De Raad speurt in het verzoekschrift vergeefs naar enige, nog daargelaten duidelijke, kritiek op de beslissing, waarvan de Raad vermoedt dat zij de door de verzoekende partij aangevochten beslissing is.

In deze omstandigheden voldoet het verzoekschrift, bij gebrek aan enig middel tot nietigverklaring, niet aan de decretaal voorgeschreven vormvereisten.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd

een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.247 van 13 augustus 2015 in de zaak 2015/136

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de examenbeslissing van 25 juni 2015 en de beslissing van de beroepscommissie van 7 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 augustus 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw [REDACTED] die verschijnt voor de verzoekende partij, is gehoord. [REDACTED] die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor toegepaste psychologie”.

Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekommt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 30 juni 2015 een intern beroep in bij de beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 7 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat, hoewel de student beweerde dat tot week 7 de (mondelinge) feedback van de stagementoren positief was, er op 13 februari een supervisiegesprek plaatsvond, op basis van gegevens die door de mentor werden verstrekt,

waarbij de student werd gewezen op een aantal tekortkomingen in haar professioneel handelen en communicatie. Tijdens dit supervisiegesprek kon de student de schriftelijke opmerkingen van de stagementor inkijken. Bijkomend maakt de student een schriftelijk verslag van dit gesprek, waaruit blijkt dat ze zich beperkt tot 1 werkpunt, dit weerlegt en dan besluit dat de stage goed verloopt.

De interne beroepscommissie stelde verder dat uit het dossier blijkt dat de studente, in tegenstelling tot wat zij beweerde, wel degelijk meermaals schriftelijk en mondeling werd gewezen op tekortkomingen en werkpunten. Verder beweerde de student dat ze buiten in week 5, geen schriftelijke evaluatie heeft ontvangen, zoals in de ECTS-fiche vermeld staat. De interne beroepsbeslissing stelde evenwel dat de evaluatiedocumenten die in de ECTS-fiche worden beschreven (reflectieverslagen, supervisiegesprek, evaluatieformulier) zich in het dossier bevinden. Bovendien werden er naar aanleiding van een incident 2 extra begeleidingsgesprekken georganiseerd.

Tenslotte merkte de student op dat zij niet aanwezig kon zijn op het inkijkmoment, omdat ze later werd verwittigd dan in het OER voorzien. De interne beroepscommissie merkte op dat dit argument niet dienend is in het kader van een examenbetwisting. Bovendien merkte ze voor zover als nodig op dat het inkijkmoment op 10 juni 2015 via Toledo werd gecommuniceerd, ruim meer dan een week voor de mededeling van de resultaten op 25 juni 2015

Daarom besloot de interne beroepscommissie dat het resultaat voor het opleidingsonderdeel ..... behouden blijft.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 9 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen enerzijds de examenbeslissing meegedeeld op 25 juni 2015 en anderzijds de beslissing op intern beroep van 7 juli 2015. Blijkens ..... van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij, is de beroepscommissie bevoegd om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dit geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt vooreerst dat zij slechts eenmaal schriftelijke feedback heeft ontvangen, zijnde in week 5. Deze werd in week 4 mondeling toegelicht door de stagementor en stagesupervisor, die beiden mondeling concludeerden dat de stage goed verliep. Bovendien had de stagementor duidelijk gezegd dat het werkpunt van verzoekster geen echte fout was, maar later zelfs haar sterke kant zou worden als zij ging werken. Volgens verzoekster kon zij hieruit niet afleiden dat er echt een probleem was.

Verzoekende partij merkt verder op dat de interne beroepsprocedure stelt dat het verslag dat zij opmaakte over de bovenstaande tussentijdse evaluatie niet accuraat is, maar stelt dat dit nooit eerder naar haar is gecommuniceerd. Verzoekster houdt vol dat het verslag strookt met de mondeling ontvangen feedback.

Verder stelt verzoekende partij dat de stage acht weken duurde en zij pas eind week vijf, een week waarin haar stagementor de hele week afwezig was voor een taak, kritiek gekregen heeft. Zij gaf aan dat er een probleem was met haar communicatie, maar verdere uitleg bleef uit, niettegenstaande verzoekster hierom vroeg. Deze werd, op haar eigen verzoek, pas eind

week zes verder toegelicht door de stagesupervisor. Deze stelde dat zij grof en onbeleefd was en gaf een voorbeeld over een persoonlijke aangelegenheid. In die communicatie had verzoekster het advies van een stagecoördinator opgevolgd. Bovendien stelt verzoekende partij dat dit voorbeeld dateerde van begin week 3, dus van voor de positieve tussentijdse evaluatie, en dat het toen blijkbaar niet meespeelde.

Vervolgens merkt verzoekende partij op dat de stagesupervisor in week zeven langs kwam naar aanleiding van het gesprek eind week zes. Ook hier werd een voorbeeld van een minder goede communicatie aangehaald, dat volgens verzoekster wederom dateerde uit week twee en plaats had buiten haar stage-uren. Verzoekster stelt dat er ook positieve zaken werden opgenoemd, maar dat vele hiervan in haar eindevaluatie niet meer werden vermeld.

Ook stelt verzoekende partij dat zij in week acht kritiek kreeg omdat zij een advies uit week zeven had opgevolgd, op basis van de uitleg dat zij “onnatuurlijk overkwam”.

Tenslotte haalt verzoekende partij aan dat zij, ondanks herhaalde vraag, noch mondeling, noch schriftelijk een duidelijk of concreet antwoord heeft gekregen op de vraag wat er precies beter kan.

Verwerende partij stelt vast dat verzoekster zich op een gebrek aan feedback steunt. Verzoekster beweert dat zij tijdens haar stage onvoldoende feedback van haar stagementor heeft gekregen en stelt dat er slechts één keer (in week 5) schriftelijke feedback zou zijn gegeven gedurende de gehele stageperiode, en dit terwijl er in week 3 nog een positieve tussentijdse evaluatie was geweest. Verwerende partij merkt evenwel op dat het vaste rechtspraak van de Raad voor Studievoortgangsbetwistingen is dat een middel gesteund op beweerde gebrekkige begeleiding of feedback in de loop van het jaar, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, er niet toe leidt dat een negatieve evaluatie moet worden gewijzigd in een voor de verzoekende partij meer gunstige beoordeling. Verwerende partij stelt dat verzoekster geen uitzonderlijke omstandigheden aanhaalt die van aard zouden zijn om te kunnen beslissen tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing.

Voorts stelt verwerende partij dat een gebrek aan feedback *in casu* ook niet is aangetoond. Uit het stageverslag dat is opgesteld door de stagesupervisor kan worden afgeleid dat er meerdere feedbackmomenten hebben plaatsgevonden. Verweerder stelt verder dat de beoordeling zelf mede tot stand kwam op basis van een uitgebreid verslag van de mentor, waarin uitgebreid de belangrijkste aandachtspunten en tekortkomingen zijn besproken. Verzoekster heeft deze evaluatie ook ondertekend.

Verder geeft verwerende partij aan dat verzoekster geen blijk geeft van het vermogen om de feedback in de praktijk om te zetten. Sterker nog, verzoekster blijkt volgens verwerende partij

geen gevoel te hebben met de gegeven feedback. Zo is zij er van overtuigd dat de feedback die tijdens het eerste feedbackmoment gegeven wordt (tussentijdse screening op 6 februari 2015) alleen maar positieve feedback is. Nochtans bevatte dit eerste tussentijdse schriftelijke verslag volgens verweerder reeds aandachtspunten. In het verslag dat verzoekster van het supervisiegesprek d.d. 13 februari 2015 heeft opgemaakt, geeft zij vervolgens ook aan dat zij werkpunten had.

Volgens verweerder blijkt vervolgens uit het stageverslag dat verzoekster de versterkte aandachtspunten echter niet volledig meeneemt. Het stageverslag vermeldt dat het supervisieverslag zeer beperkt is, en dat wat tijdens het supervisiegesprek aan bod kwam niet mee werd opgenomen. In dit verslag wordt ook aangegeven dat de mentoren voor het gesprek aangaven dat ze de stage niet als voldoende achten, gezien de studente te veel fouten maakte. De mentoren stellen dat ze belangrijke basiscompetenties missen die noodzakelijk zijn in het werkveld, en dat de studente bij feedback steeds in verweer gaat.

Tenslotte wenst verwerende partij nog op te merken dat de eindevaluatie nog werd verschoven (van de oorspronkelijk geplande datum 16/03 naar 19/03), teneinde verzoekster nog meer kansen te geven om te werken aan de aandachtspunten.

Verweerder besluit dat verzoekster dus volstrekt ten onrechte beweert dat er een tekort was aan feedback, en hierbij niet aantoont dat er uitzonderlijke omstandigheden voorliggen.

Beoordeling

De Raad herinnert eraan dat hij zijn appreciatie niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze is tot stand gekomen en de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld.

Verder stipt de Raad aan dat, zoals *in casu*, het onderwijs- en examenreglement van de hoger onderwijsinstelling vaak bepaalt dat een lid van het onderwyzend personeel van de instelling instaat voor de stagebeoordeling. Bij een stage zijn doorgaans meerdere actoren betrokken, zoals een begeleider – *in casu* een stagementor - in de instelling waar de student de stage volbrengt. De docent die instaat voor de stagebeoordeling doet zulks aan de hand van eigen vaststellingen en ijkpunten. In de regel dient hij, en dus ook de examencommissie, zoals in voorliggend geval, de verslagen en de evaluaties van de mentoren in de eindevaluatie van de student te betrekken. Wat deze elementen betreft verwijst de Raad naar Stuk 7 van de verwerende partij, waarin onder meer de volgende passage is opgenomen: “De evaluatie van de stagementor heeft een adviserende functie. De globale stagebeoordeling gebeurt door de

stagesupervisor, die zich baseert op de ingevulde evaluatieformulieren, het evaluatiegesprek, de casuïstiek van de student en de contactmomenten tussen de student en de stagesupervisor”. Tenslotte herinnert de Raad er ook aan dat behoudens zeer uitzonderlijke omstandigheden een negatieve evaluatie niet onrechtmatig wordt wegens een gebrekkige begeleiding van de student. Voormelde uitzonderlijke omstandigheden doen zich voor indien een directe impact van de gebrekkige begeleiding van de student op de negatieve evaluatie duidelijk is. Het zijn situaties waarin het gebrek aan begeleiding manifest tot gevolg heeft dat de in het kader van de beoordeling van de student gemeten competenties duidelijk afwijken van de competenties die de student in normale omstandigheden in het kader van hetzelfde opleidingsonderdeel zou hebben bereikt.

Verzoekende partij klaagt er in essentie over dat zij tijdens haar stage onvoldoende feedback zou hebben gekregen. Verzoekster beweert dat er gedurende de gehele stageperiode slechts één keer (in week 5) schriftelijke feedback zou zijn gegeven, en dit terwijl er in week 4 nog een naar het aanvoelen van de verzoekende partij positieve mondelinge tussentijdse evaluatie was geweest.

De Raad stelt vast dat uit de door de verwerende partij bijgebrachte stukken evenwel blijkt dat er wel degelijk meerdere mondelinge en schriftelijke feedbackmomenten hebben plaatsgevonden. Uit het stageverslag dat is opgesteld door de stagesupervisor (stuk 8 verwerende partij) kan worden opgemaakt dat er feedbackmomenten hebben plaatsgevonden op volgende dagen:

- 6 februari 2015: tussentijdse screening stageverloop na 3 weken stage
- 13 februari 2015: supervisiegesprek, waarvan de studente zelf een verslag heeft gemaakt
- 5 maart 2015: gesprek met studente (vlak voor intervisie)
- 5 maart 2015: ervaringsbeschrijving en intervisie
- Gesprek op de stageplaats met student en stagementoren (datum onbekend)
- 19 maart 2015: eindevaluatie

De Raad stelt vast dat de tussentijdse evaluatie na 3 weken stage d.d. 6 februari 2015 naast positieve elementen (verzoekster wordt omschreven als een harde werker met zin voor initiatief, ze heeft goede ideeën, is creatief en kan zelfstandig werken), ook uitdrukkelijke aandachtspunten bevat (de stagementor stelt m.n. dat een afwachtende houding soms meer gepast zou zijn, en raadt verzoekster aan om haar ideeën eerst voor te leggen, alvorens ze uit te voeren).

Op 13 februari 2015 volgt er dan een supervisiegesprek, waarvan verzoekster zelf een verslag heeft gemaakt. De stagesupervisor merkt in haar stageverslag (stuk 8 verwerende partij) evenwel op dat het supervisieverslag zeer beperkt is: wat tijdens het supervisiegesprek aan bod kwam, werd niet mee in het verslag opgenomen. Verzoekster pikt slechts één aandachtspunt op, en buigt dit om. Haar algemeen besluit is dat ze goed bezig is.

De Raad merkt op dat hieruit duidelijk blijkt dat verzoekster de aangegeven aandachtspunten niet volledig opneemt. Tegelijk leest de Raad in het door de verzoeker gemaakt [.....] onder meer onder de hoofding “feedback” dat deze feedback ook door verzoeker niet als uitsluitend positief is ervaren.

De Raad is van oordeel dat een positieve, constructieve feedback in de loop van een stageperiode, de beoordeling van de globale, op het ogenblik van deze feedback nog niet afgeronde, stage als ‘onvoldoende’ niet in de weg hoeft te staan. Eveneens oordeelt de Raad dat het feit dat met bepaalde elementen uit een feedback rekening is gehouden niet hoeft te betekenen dat met alle aandachtspunten rekening is gehouden, nog daargelaten dat zij ondervangen zouden zijn. Dat een begeleider omstandigheden aanhaalt die een werkpunt kunnen verklaren hoeft naar het oordeel van de Raad niet te betekenen dat de beoogde competentie, waarop het werkpunt betrekking heeft, is bereikt. Ten slotte tast het feit dat de student een opmerking wordt gegeven over een bepaalde periode in zijn stage nadat hij over deze periode reeds feedback kreeg, de pertinentie van deze opmerking niet noodzakelijk aan, vooral niet indien deze later gemaakte opmerking in essentie in het verlengde ligt van eerdere feedback.

Uit het evaluatieformulier ingevuld door de stagementor (stuk 7 verwerende partij) blijkt dat aan verzoekster een ‘licht onvoldoende’ (3 op de door de verwerende partij aan de stagementor aangereikte beoordelingsschaal) wordt toegekend voor verschillende competenties ([.....]). Daarnaast stelt de Raad vast dat deze onvoldoendes door handgeschreven opmerkingen zijn geconcretiseerd in de voor “toelichting” voorziene ruimte. In het besluit van deze evaluatie worden, naast twee sterke punten (zelfstandig werken en inhoudelijke kennis), een viertal aandachtspunten ten aanzien van verzoekster aangehaald ([.....]). Het besluit van de mentor is dat verzoekster belangrijke basiscompetenties mist, waardoor ze voor hem niet voldoet. Volgens de mentor heeft ze ook te veel professionele en deontologische fouten gemaakt (begeleiding klas, verslagen maken, contact collega’s). Gelijkaardige werkpunten komen ook terug in het stageverslag opgesteld door de supervisor (stuk 8 verwerende partij). De Raad stelt aldus geen – *a fortiori* geen noemenswaardige - inhoudelijke discrepantie vast tussen de verslagen van de stagementor en de stagesupervisor.

In het uiteindelijke beoordelingsformulier van de exploratiestage scoort verzoekster onvoldoende op 5 van de 6 onderdelen (.....). In de toelichting bij de deelscores komen opnieuw soortgelijke aandachtspunten (.....) terug.

Verzoekster krijgt een globale beoordeling voor de exploratiestage van 8/20.

Met betrekking tot de door de verwerende partij in de beoordeling gemaakte opmerking bij het punt “.....” dat de student te weinig initiatief toont, en dat de intentie tot zelfontplooiing aanwezig is, maar dat de student hier zelf weinig actie toe neemt, merkt de Raad op dat de verzoekende partij enkele voorbeelden van actie opneemt in de wederantwoordnota. Dergelijke actiepunten – waarvan slechts sommige blijkens de wederantwoordnota aan ontvangen kritiek gekoppeld blijken - hoeven evenwel de algemene conclusie dat de verzoekende partij te weinig initiatief toont om gevolg te geven aan feedback, hetgeen naar het oordeel van de Raad de draagwijdte van de eerste twee zinnen bij de toelichting bij het punt “persoonlijke ontwikkeling” is, niet in de weg te staan.

Met de voorliggende stukken voor ogen en binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, ziet de Raad, rekening houdend met onder meer de gegevens uit het stageverslag en het beoordelingsformulier waarin – conform de beoordeling van de stagementor – voor de diverse te beogen competenties een evaluatie tot uitdrukking is gebracht en gegevens zijn toegelicht waarop zij is gebaseerd, niet in dat de examencommissie, zoals bevestigd door de interne beroepsinstantie, voormelde motivering van de score in acht genomen, manifest onredelijk heeft gehandeld bij het toekennen van de quoterings voor de stage. Evenmin kan de Raad tot het besluit komen dat de verzoekende partij in de loop van de stage onvoldoende feedback heeft gekregen, zelfs niet zo verzoekende partij een deel van de feedback kreeg na hier zelf het initiatief toe te hebben genomen, en *a fortiori* niet dat het door de verzoekende partij beweerde gebrek aan feedback – in ieder geval wat aandachtspunten betreft – van aard zou zijn de beoordeling van de door de verzoekende partij bereikte competenties in vraag te stellen. Dat een geuit punt van kritiek niet gepaard gaat met een instructie hoe dit te verhelpen verandert deze conclusie *in casu* niet. De begeleiding van een student belet niet dat deze een voldoende mate van zelfstandigheid – waarbij de student inschat wanneer hij om verduidelijking van de feedback of een instructie verzoekt - aan de dag legt bij het nastreven van de beoogde competenties in de concrete omstandigheden waarin hij stage loopt. Niettegenstaande de opmerkingen van de verzoekende partij met betrekking tot de in de verslagen aangehaalde feiten ziet de Raad geen reden om, bij gebrek aan door de verzoekende partij aangehaalde elementen om de juistheid ervan op ernstige wijze in twijfel te trekken,

terzake bij zijn beoordeling van het door verzoekende partij aangehaalde middel niet van de correctheid ervan uit te gaan.

De Raad merkt hierbij op dat zij met door de verzoekende partij aangebrachte nieuwe elementen in de wederantwoordnota, zoals de vraag naar de impact van de beoordeling van de formele aspecten van de stage en de door de verzoekster aangebrachte “.....”, geen rekening kan houden bij haar beoordeling.

Het middel is niet gegrond.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.258 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/140

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de examenbeslissing van 3 juli 2015 en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, maar ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Op de zitting van de IIe Kamer van de Raad van 13 augustus 2015 werd de zaak uitgesteld.

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en de [REDACTED], die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Politieke Wetenschappen en de Sociologie.

Voor vier opleidingsonderdelen legt verzoeker examens af bij verwerende partij.

Voor de opleidingsonderdelen [REDACTED] alle gevolgd aan de [REDACTED] in het kader van een uitwisseling, bekomt verzoeker aan de ontvangende universiteit de beoordeling ‘excellent’.

Na omzetting door de verwerende partij krijgt verzoeker voor de zes voormelde opleidingsonderdelen een examencijfer van 16/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Verzoeker stelde op datum van 3 juli 2015 een intern beroep in tegen deze beslissing.

Het intern beroep is gemotiveerd als volgt:

“Op 3 juli ontving ik mijn examenresultaten van mijn derde bachelor ‘politieke wetenschappen’, waarvan ik het eerste semester als uitwisselingsstudent aan de ..... [doorbracht]. Voor de afgelegde opleidingsonderdelen aan deze gastuniversiteit heb ik telkens de maximumscore (excellent) behaald. Bij de omzetting van de resultaten is deze score omgevormd naar een ‘16’ aan [verwerende partij]. Een dergelijke omzetting is volgens mij te laag en bovendien willekeurig. Hierbij vraag ik uw aandacht voor volgende elementen:

- De omzetting die is gebeurd is in dit geval wel erg nadelig voor mij. Aangezien [verwerende partij] zelf slechts in zeer uitzonderlijke gevallen de maximumscore toekent, kan ik begrijpen dat mijn punten naar onder worden gehaald. Maar door het plafond op 16 te zetten, wordt de beloning voor hard werk in het buitenland wel erg klein. Bovendien ligt mijn score op de vakken die ik dit jaar aan [verwerende partij] zelf en dus niet in het buitenland heb gevolgd hoger (gemiddeld haalde ik per studiepunt dat ik aan [verwerende partij] zelf opnam dit academiejaar een 16,27). Mijn studieperiode in het buitenland heeft dus zelfs nadat ik een maximumscore heb bereikt, een nadelig effect op mijn eindresultaat.

- na navraag bij de ombudsdienst blijkt dat de omzetting gebaseerd is op het gemiddelde van mijn punten van de vorige jaren. Dit lijkt me echter ook onredelijk, want zelfs na een maximumscore te behalen, is het zo haast onmogelijk om mijn studieresultaten van de vorige jaren te verbeteren.

- de omzettingsregels voor uitwisselingsstudenten die gelden aan de faculteit sociale wetenschappen staan samengevat in een omzettingstabel (die online te raadplegen is: [...]). ..... is niet opgenomen in deze lijst. Nochtans bepaalt ..... van het onderwijs- en examenreglement 2014-15: ‘.....’ Ik besluit dan ook dat in tegenstelling tot andere studenten de [verwerende partij] niet de nodige transparantie aan de dag heeft gelegd bij de omzetting van mijn examenresultaten.

- tot slot wens ik nog te wijzen op het belang dat ik heb bij een correcte omzetting. Als mijn examenresultaten in het buitenland naar boven gaan en 18 worden in plaats van 16 behaal ik ook een grote onderscheiding in plaats van een gewone onderscheiding.”

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 juli 2015, die tot stand komt nadat verzoeker in een gesprek van 6 juli 2015 zijn standpunt kon toelichten, wordt het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing motiveert als volgt:

“Tijdens dit gesprek en via uw brief vermeldde u dat u tijdens dit academiejaar als eerste student van uw faculteit deelnam aan een uitwisseling met de ..... Voor elk van de 6 opleidingsonderdelen die u in ..... volgde, behaalde u de maximumscore (excellent). Bij uw terugkeer naar [verwerende partij] werden deze scores naar uw aanvoelen ‘geplafonneerd’ op een score van 16. Naar uw aanvoelen was een score van 16 echter niet de maximumscore die een student aan

[verwerende partij] kon behalen. U berekende hierbij zelf dat u voor de studiepunten die u dit jaar opnam aan [verwerende partij] (dus niet als uitwisselingsstudent) een gemiddelde van 16,27 behaalde. Het hanteren van 16 als maximumscore vond u dan ook te laag. U berekende verder dat indien u een score van 18 zou zijn toegekend voor deze opleidingsonderdelen u een graad van verdienste van 'grote onderscheiding' zou behaald hebben. Op basis van informatie die u verkregen had via de ombudsdienst bleek dat bij de omzetting ook rekening was gehouden met uw studieresultaten van de voorbije jaren. Naar uw aanvoelen was dit onredelijk, aangezien u op die manier niet de mogelijkheid geboden werd om uw globale resultaten te verbeteren. U verwees ook naar het feit dat in de omzettingstabel op de website van de ..... niet vermeld werd. U vermeldde ook ..... van het onderwijs- en examenreglement dat bepaalt dat informatie over deze omzettingsregels vooraf had moeten meegedeeld zijn.

Op basis van uw beroep heb ik bijkomende informatie opgevraagd bij de betrokken faculteit.

Het is correct dat het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat dergelijke omzettingsregels vooraf moeten worden bekend gemaakt. Aangezien u als eerste student van uw faculteit deelnam aan een uitwisseling met de universiteit ....., bleek deze informatie vooraf niet beschikbaar. Een omzetting op basis van het binnen de EU gehanteerde ECTS-systeem bleek niet mogelijk, aangezien de universiteit van ..... geen informatie over de verdeling van hun scores kon doorgeven. Op geen enkel moment werd echter informatie doorgegeven waaruit zou blijken dat deze omzetting op een voor u meer voordelige manier zou gebeuren. Aangezien [u] wist dat u de eerste student was die binnen uw faculteit deelnam aan deze uitwisseling en aangezien u op basis van de in ..... gehanteerde beoordelingsstructuur kon inschatten dat een automatische omzetting van uw punten sowieso onmogelijk was, beschouw ik het geïnformeerd zijn over deze omzettingsregels dan ook als een gedeelde verantwoordelijkheid. U had zich hierbij ook vooraf kunnen informeren over de manier waarop deze punten zouden worden omgezet.

Op basis van de vaststelling dat de universiteit van ..... geen informatie kon aanleveren die zou leiden tot een officiële omzettingstabel contacteerde de faculteit Sociale Wetenschappen andere faculteiten binnen [verwerende partij]. Binnen [verwerende partij] heeft de faculteit Letteren de meeste ervaring met de omzetting van studieresultaten vanuit ....., In de faculteit Letteren wordt een score 'excellent' behaald aan een ..... in principe omgezet in een 16. Enkel indien de student ook aan [verwerende partij] een excellent parcours doorlopen heeft, wordt deze score omgezet in een 18. Op die manier werd universiteitsbreed, over [verwerende partij] heen een zo uniform mogelijke aanpak gegarandeerd.

De door u behaalde globale percentages (percentage t.e.m. 2012-13: 72,83% - percentage t.e.m. 2013-14: 72,50%) wijzen erop dat u een goede student bent, maar echter geen excellente student was. Dit betekent dan ook dat de door u behaalde scores aan [verwerende partij] werden ingeschreven als een 16.

Dit betekent niet dat uw goede resultaten aan de universiteit van ..... zouden geminimaliseerd worden of dat u niet de kans zou krijgen om [] uw globale

studiepercentages te verbeteren. Zoals vermeld behaalde u in 2012-2013 72,83%, in 2013-2014 72,50% en in 2014-15 75,25%. Indien een hogere score zou zijn toegekend voor de resultaten die u behaalde in [REDACTED], had dit betekend dat u een onevenredig groot voordeel in vergelijking met de andere studenten zou zijn toegekend. Zoals uzelf ook berekende, situeren de toegekende scores (16) zich in dezelfde grootteorde als het gemiddeld resultaat dat u in 2014-2015 behaalde voor de opleidingsonderdelen die u niet in [REDACTED] volgde.

Op basis van deze informatie stel ik vast dat, gegeven de omstandigheden dat u als eerste student deelnam aan een uitwisselingsproject tussen de faculteit Sociale Wetenschappen en de universiteit van [REDACTED], deze omzetting op een zo correct mogelijke manier is gebeurd. Hierbij werden de resultaten die u behaalde zo maximaal mogelijk gehonoreerd en werd ook rekening gehouden met de gelijke behandeling van alle studenten. Deze examenpunten werden correct vastgesteld en worden dan ook niet meer aangepast.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen enerzijds de examenbeslissing meegedeeld op 3 juli 2015 en anderzijds de beslissing op intern beroep van 9 juli 2015.

Blijkens [REDACTED] van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij, is de interne beroepsinstantie bevoegd om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. Verloop van de procedure

Standpunt van partijen

In zijn wederantwoordnota voert verzoeker aan dat het verloop van de beroepsprocedure in strijd is met de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs.

Verzoeker argumenteert dat artikel II.298 van de Codex Hoger Onderwijs voorschrijft dat het bestuur onverwijld de stukken moet overmaken op grond waarvan de bestreden beslissing is genomen, en dat bij in gebreke blijven de voorzitter van de Raad een aanmaning kan zenden.

Volgens verzoeker heeft verwerende partij de stukken laattijdig aan de Raad en aan hemzelf overgemaakt, in welk geval volgens verzoeker toepassing moet worden gemaakt van artikel II.293, §3 van de Codex Hoger Onderwijs, namelijk dat de door verzoeker aangehaalde feiten als bewezen worden geacht, behoudens indien ze kennelijk onjuist zijn of worden tegengesproken door de door verzoeker overgelegde overtuigingsstukken.

Verzoeker stelt dat de door hem aangehaalde feiten niet kennelijk onjuist zijn.

Verder stelt verzoeker dat hij reeds in zijn wederantwoordnota d.d. 10 augustus 2015 heeft opgeworpen dat de antwoordnota en stukken van verwerende partij uit de debatten moeten worden geweerd wegens laattijdigheid.

Inzake de nieuwe procedurekalender die na de zitting van 13 augustus 2015 tot stand is gekomen, zet verzoeker uiteen dat het een wijziging van de oorspronkelijke kalender betreft, waarover geen overleg met de partijen is gevoerd. Hij voert aan geen kennis te hebben van de technische problemen die aan de basis hebben gelegen van het uitstel van de behandeling van de zaak.

Ter zitting is aan verwerende partij de mogelijkheid geboden standpunt in te nemen met betrekking tot de argumenten die verzoeker voor het eerst in de wederantwoordnota heeft ontwikkeld.

Verzoekende partij handhaaft haar verzoek tot het weren van de antwoordnota en het administratief dossier. Verwerende partij stelt dat zij de mededeling van het verzoekschrift, zoals per e-mail verzonden door het secretariaat van de Raad niet heeft ontvangen, en dat bij nazicht achteraf is gebleken dat het bestand de maximumgrootte van de mailbox van verwerende partij overschreed.

Beoordeling

Het secretariaat van de Raad betekent het verzoekschrift en de procedurekalender aan de verwerende partij. Dit gebeurt per e-mail en per aangetekende post.

Bij de elektronische zending d.d. 24 juli 2015 heeft het secretariaat na de verzending aan verwerende partij geen foutmelding ontvangen. Na bericht van verwerende partij dat deze zending niet is toegekomen, heeft het secretariaat vastgesteld dat navolgende e-mails aan hetzelfde adres wel degelijk een foutmelding inzake de aflevering van het bericht genereerden.

De postbetekening van de procedurekalender door het secretariaat van de Raad is per vergissing gebeurd in een zending waarbij verzoekschriften van verschillende dossiers in één enveloppe zijn verzonden, zodat de Raad niet beschikt over een individueel verzendbewijs in dit dossier.

Pas na ontvangst van de wederantwoordnota d.d. 10 augustus 2015 heeft verwerende partij vastgesteld dat deze zaak bij de Raad was ingeleid en er een procedurekalender was bepaald.

Aangezien omwille van het bovenstaande niet met zekerheid kon worden vastgesteld dat verwerende partij de procedurekalender had ontvangen, en aldus haar rechten van verdediging buiten haar toedoen in het gedrang waren, is een nieuwe procedurekalender opgesteld.

De voorzitter van de Raad heeft, mede in verzoekers belang, in toepassing van artikel 14 van het huishoudelijk reglement de zaak toegewezen aan de kamer die het spoedigst het beroep zou kunnen behandelen, te dezen de Ie Kamer in haar zitting van 18 augustus 2015.

De rechten van verzoeker zijn hierdoor niet geschaad.

Bovendien wijst de Raad erop dat verzoeker, in de mate dat hij ervan uitgaat dat een procespartij het recht heeft op een uitspraak op basis van de stukken zoals zij naar aanleiding van de (initiële) procedurekalender zijn neergelegd, zich vergist.

Niets verhindert de Raad om, wanneer zulks nodig blijkt in het raam van de goede rechtsbedeling, de debatten te heropenen en partijen desgevallend bijkomend te bevragen.

De antwoordnota en het administratief dossier zoals door verwerende partij neergelegd, blijven bij de debatten betrokken.

VI. De middelen

Voorafgaande opmerking

In zijn wederantwoordnota vraagt verzoeker de Raad om rekening te houden “met volgende bijkomende elementen”.

Er zij op gewezen dat de verzoekende partij in de omvang van het beroep gebonden is door de feiten en middelen die zij in het verzoekschrift bij de Raad heeft ingediend. In de

wederantwoordnota kunnen derhalve slechts nieuwe middelen worden aangevoerd indien zij de openbare orde raken.

De Raad behandelt verzoekers wederantwoordnota dan ook in die zin .

Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoeker een enig middel steunt op een schending van artikel ..... van het OER, het *patere legem*-beginsel, het gelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker doet vooreerst gelden dat artikel ..... van het OER voorschrijft dat de omzettingsregels die zullen worden gehanteerd, vooraf moeten worden bekendgemaakt – zoals de bestreden beslissing ook bevestigt – wat te dezen niet is gebeurd.

Hij stelt dat hij, in tegenstelling tot wat wordt beweerd in de bestreden beslissing, niet op voorhand (voorafgaand aan het afleggen van de examens aan de ontvangende universiteit) wist dat hij de eerste student van zijn faculteit was die deel nam aan een uitwisseling met de universiteit ....., en dat hij evenmin wist dat een automatische omzetting niet mogelijk was. Dat er sprake is van een “gedeelde verantwoordelijkheid” wordt door verzoeker dan ook tegengesproken.

Verzoeker zet verder – in essentie – uiteen dat de verantwoordelijkheid voor de niet-voorafgaande mededeling van de omzettingsregels, alsook de onmogelijkheid van een rechtstreekse omzetting bij gebreke aan informatie van de ontvangende universiteit, uitsluitend bij verwerende partij is gelegen.

De omzetting die achteraf dan toch is doorgevoerd, op basis van de informatie die bij een andere faculteit werd bekomen, kan volgens verzoeker niet standhouden: enerzijds is de situatie onvoldoende vergelijkbaar, anderzijds blijkt dat verwerende partij wel degelijk over informatie beschikte die een omzetting zou onderbouwen.

Ook de verwijzing naar resultaten die in vorige academiejaren werden behaald, is voor verzoeker een niet-meegedeeld en derhalve ontoelaatbaar criterium.

De omzettingsregels van de andere faculteit die uiteindelijk werden gebruikt zijn naar oordeel van verzoeker zeer arbitrair en in strijd met het gelijkheidsbeginsel, daar de voorgaande prestaties aan de eigen universiteit in rekening worden gebracht, wat er bijvoorbeeld zou toe leiden dat een student met een hoger gemiddelde voor een gelijkwaardig of zelfs iets zwakker

resultaat aan de ontvangende universiteit, een hogere cijfermatige omzetting van de quoterings 'excellent' zou krijgen.

Bovendien, zo brengt verzoeker onder de aandacht, vergeet de bestreden beslissing bij de vergelijking met verzoekers studieverleden, het meest recente academiejaar in rekening te brengen, waarbij zijn examenresultaten behaald aan verwerende partij hoger waren dan 16/20.

Verzoeker argumenteert dat hij alle inspanningen heeft geleverd om een grote onderscheiding te behalen en dat hij, door de slechte communicatie vooraf, niet de mogelijkheid heeft gehad om met het oog op zijn graad van verdienste eventueel niet aan een uitwisselingsproject deel te nemen, of een andere buitenlandse universiteit te kiezen.

Verzoeker ervaart het als een nadeel dat hij zich nu kandidaat heeft gesteld voor een gerenommeerde universiteit buiten de Erasmus-uitwisseling, waarvan achteraf blijkt dat hij door de omzettingsregels nooit 18/20 kon behalen.

Verzoeker besluit dat de omzettingsregels van de faculteit Letteren op hem niet kunnen worden toegepast en dat hij bij gebreke aan mededeling van omzettingsregels op voorhand, aanspraak kan maken op een omzetting van 'excellent' naar 18/20.

Indien de omzettingsregels van de faculteit Letteren toch zouden mogen worden gebruikt, dan meent verzoeker dat hij in het raam van het gelijkheidsbeginsel recht heeft op een examencijfer van 18/20.

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij vooreerst dat het niet zo is dat de faculteit Sociale Wetenschappen over vooraf bepaalde omzettingsregels beschikte: pas op het einde van het uitwisselingsprogramma werd duidelijk dat de universiteit van ..... de gevraagde informatie niet kon aanleveren.

Verder stelt verwerende partij dat zij erkent dat strikt genomen onvoldoende transparant is gehandeld inzake de omzettingstabel, maar dat gezien de aard van de beoordelingsstructuur in de ontvangende universiteit, waarbij vier kwalitatieve beoordelingscategorieën moesten worden omgezet op een kwantitatieve beoordeling op een 20-puntenschaal was een automatische omzetting niet mogelijk.

Het feit dat in de omzettingsregel tot op zekere hoogte rekening wordt gehouden met de resultaten die werden behaald bij verwerende partij, is volgens haar niet arbitrair, maar waarborgt integendeel dat zowel bij verwerende partij als bij de gastuniversiteit dezelfde beoordelingsmaatstaven worden gehanteerd. Verwerende partij verwijst naar de in de bestreden beslissing vermelde resultaten in de voorbije academiejaren, en naar de berekening van de gemiddelden.

Zij voegt hieraan toe dat het gegeven dat een examencijfer van 18/20 voor de zes betrokken opleidingsonderdelen verzoeker een hogere graad van verdienste zou opleveren, uiteraard op zich geen voldoende reden is om dat hoge cijfer ook toe te kennen.

Verwerende partij besluit dat een examencijfer van 18/20 of hoger bij haar zeer uitzonderlijk is (1,5% van de examenscores), dat slechts vijf studenten 18 of meer behaalden voor drie opleidingsonderdelen en dat aldus verzoeker met een 18/20 voor zeven opleidingsonderdelen een alleenstaand geval zou zijn.

Ondergeschikt werpt verwerende partij op dat het feit dat verzoeker geen grote onderscheiding behaalt niet in de eerste plaats wordt veroorzaakt door de opleidingsonderdelen die in het raam van het uitwisselingsprogramma werden behaald, maar wel door de zestien andere opleidingsonderdelen waarvoor een examencijfer tussen 12/20 en 15/20 werd behaald.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat een omzetting niet nodig is, aangezien ‘excellent’ de maximale score is, wat overeenstemt met 20/20, of minstens met 18/20 of meer. Wat de alsnog door verwerende partij gehanteerde omzetting betreft, ziet verzoeker vier concrete problemen: (i) verwerende partij geeft niet aan of het systeem van de faculteit Letteren betrekking heeft op de ..... en het is onrechtvaardig om deze prestigieuze universiteit zonder meer gelijk te stellen met andere Russische universiteiten; (ii) ook dit systeem had op grond van artikel ..... van het OER op voorhand meegedeeld moeten zijn; (iii) het gehanteerde systeem waarborgt niet de gelijkheid tussen de studenten en het in rekening brengen van het parcours van de student gebeurt alleen hier en (iv) verwerende partij beschouwt verzoeker niet als een ‘excellente student’ maar blijft in gebreke dit begrip invulling te geven.

Beoordeling

A. Het belang

De Raad onderzoekt vooreerst het belang van verzoeker.

Er is voor een verzoekende partij geen stelplicht om haar belang bij het beroep reeds in het verzoekschrift te omschrijven of toe te lichten. Echter, doet een verzoekende partij zulks wel, dan heeft zij daarmee zelf de contouren geschetst waarom het haar te doen is en moet de Raad met die door de verzoekende partij vastgelegde grenzen van het gerechtelijk debat rekening houden (cf. RvS 4 juli 2013, nr. 224.260, Van Hooydonk).

Te dezen stelt verzoeker onder meer dat hij met zijn beroep beoogt een hogere graad van verdienste te bekomen (grote onderscheiding in plaats van onderscheiding).

Uit artikel ..... van het OER blijkt dat de graad van verdienste wordt toegekend bij de uitreiking van het diploma – *in casu* het bachelordiploma – en dus niet per academiejaar of per modeltrajectjaar in de opleiding.

Om grote onderscheiding te bekomen, moet de student ten minste 77% als gewogen percentage behalen.

Waar verzoeker aanvoert dat de bestreden beslissing voor de inschatting van zijn waarde ten onrechte rekening houdt met examencijfers uit vorige academiejaren, is de Raad van oordeel dat die werkwijze inderdaad voor kritiek vatbaar is, in zoverre zij wordt gehanteerd voor het beoordelen van verzoekers precieze kwaliteiten ten aanzien van de in ..... behaalde resultaten. Dit komt onderstaand aan bod.

Wat het bepalen van de graad van verdienste betreft evenwel, dient verwerende partij overeenkomstig het voormelde artikel ..... van het OER wel degelijk met alle opleidingsonderdelen van de bacheloropleiding rekening te houden.

Uit het studievoortgangsdossier van verzoeker blijkt dat hij in zijn bacheloropleiding voor 32 opleidingsonderdelen examen heeft afgelegd. Worden de zes in ..... afgelegde opleidingsonderdelen meegerekend aan een score van telkens 16/20, dan behaalt verzoeker voor de gehele opleiding 2.724 punten op 181 studiepunten, zijnde een gewogen percentage van 75,25%.

Indien verzoeker voor de zes in het geding zijnde opleidingsonderdelen niet 16/20 zou behalen, maar wel de door hem beoogde – en tevens blijkbaar als maximum aangemerkte – score van 18/20, dan zou de volgende verschuiving zich voordoen:

.....

Verzoeker zou aldus niet 2.724 punten hebben behaald, maar 64 meer, zijnde 2.788. Afgewogen tegen de 181 studiepunten geeft dit een gewogen gemiddelde van 77,02%. Hiermee kan verzoeker in toepassing van artikel ..... van het OER aanspraak maken op een grote onderscheiding.

Verzoeker geeft aldus blijkt van het vereiste belang wat dat onderdeel van zijn beroep betreft.

Verzoeker heeft ook belang bij de aanpassing van zijn examencijfers individueel en los van de graad van verdienste, gelet op de formulering van zijn grieven zoals die daarop specifiek zijn betrokken. De behaalde examencijfers worden immers vermeld op het diplomasupplement.

B. Ten gronde

Wat de examencijfers betreft, bepaalt artikel ..... van het OER van verwerende partij het volgende:

.....

Hieruit blijkt dat, behoudens voor de masterproef, het examencijfer in de opleidingen van verwerende partij wordt uitgedrukt als een geheel getal op een maximum van twintig punten.

Studenten die in het raam van een uitwisselingsprogramma een of meer examens afleggen aan een andere universiteit, kunnen daar voor die vakken worden onderworpen aan een andere wijze van quoterings. Artikel ..... van het OER bepaalt immers:

.....

Dit betekent dat studenten die aan verwerende partij zijn ingeschreven, in voormelde gevallen quoterings kunnen hebben ontvangen die afwijken van wat in artikel ..... van het OER is bepaald.

Voor die gevallen is er artikel ..... van het OER, dat luidt als volgt:

.....

Wanneer de omzetting ‘nodig’ is, wordt het artikel ..... van het OER niet bepaald: die overweging wordt blijkbaar overgelaten aan de permanente onderwijscommissie. Gelet op de hiervoor geciteerde bepalingen van artikel ..... van het OER zal zulks alleszins het geval zijn wanneer de door de ontvangende hogeronderwijsinstelling toegekende quoterings niet rekenkundig kan worden teruggebracht tot een geheel cijfer op twintig zoals verwerende partij dit hanteert, bijvoorbeeld omdat een lettersysteem wordt gebruikt, of een woordelijk tot uitdrukking gebrachte evaluatie.

Uit de ‘vertaaltabel punten uitwisselingsbestemmingen’ die verwerende partij voorlegt, blijkt dat er een veelheid aan quoteringsystemen wordt gehanteerd in verschillende landen. In sommige gevallen wordt ook een cijfermatige quoterings niet rekenkundig omgezet, wat erop duidt dat verwerende partij van oordeel is dat eenzelfde cijfer een andere waardering kan vertegenwoordigen.

Artikel ..... van het OER bepaalt dat verwerende partij de student van de omzettingsregels in kennis stelt voor hij naar de ontvangende instelling vertrekt. Verwerende partij betwist niet dat zij daaraan tekort is geschoten; zij heeft aldus onzorgvuldig gehandeld. De Raad ziet niet in hoe of in welke mate verzoeker in die verantwoordelijkheid zou moeten delen.

Bovendien is het duidelijk dat verwerende partij zich geenszins voor een onmogelijke taak gesteld zag. De vaststelling dat de opleiding er alsnog in is geslaagd om tot een

omzettingsregel te komen, en wel door zich eenvoudig te informeren bij een andere faculteit binnen de eigen instelling, toont aan dat verwerende partij mits een meer diligente houding probleemloos aan de voorschriften van artikel ..... van het OER had kunnen voldoen.

Feit is evenwel dat zij zulks niet heeft gedaan, en dat thans moet nagegaan wat daarvan de rechtsgevolgen zijn.

Ware het zo dat de ontvangende universiteit een cijfermatige beoordeling had toegekend, dan had verzoeker een overtuigend argument gehad om zich tegen een laattijdige – met name: bij zijn terugkeer gedane – mededeling en toepassing van een omzetting te verzetten. Hij had alsdan kunnen aanvoeren dat hij een quoterings heeft gekregen en dat er noch rechtsgrond, noch dwingende redenen zijn om tot een aanpassing daarvan over te gaan.

Te dezen liggen de zaken evenwel anders. Uit de voorgelegde stukken blijkt dat de ontvangende universiteit een beoordelingssysteem hanteert met vier woordelijk tot uitdrukking gebrachte quoterings, met name: ‘fail’ (beneden de minimum vereisten), ‘satisfactory’ (een middelmatige prestatie die voldoet aan de minimum vereisten), ‘good’ (bovengemiddeld maar met enkele tekortkomingen) en ‘excellent’ (een uitstekende prestatie die een goede beheersing van onderwerp aantoont).

Dit betekent dat een gebied van tien punten (van 10/20 tot 19/20 – uit de vertaaltabel blijkt dat verwerende partij geen 20/20 toekent) overeenstemt met wat in de ontvangende universiteit wordt beoordeeld met ‘satisfactory’, ‘good’ en ‘excellent’.

Verzoeker wordt niet gevolgd in zijn stelling dat ‘excellent’ gelijk moet staan met een score van 20/20. Het is niet omdat het de hoogste woordelijk tot uitdrukking gebrachte beoordeling betreft, dat daar *ipso facto* de hoogste cijfermatige beoordeling tegenover moet staan.

Verzoekers redenering zou bovendien onder meer leiden tot de aberrante situatie dat de student die in het buitenland slaagt voor een opleidingsonderdeel dat enkel met ‘failed’ of ‘passed’ wordt beoordeeld, bij omzetting ook 20/20 zou moeten krijgen, aangezien ‘passed’ de hoogst mogelijke score is.

De door verzoeker ontvangen beoordeling ‘excellent’ laat zich bijgevolg naar oordeel van de Raad niet onmiddellijk vertalen in een welbepaalde cijfermatige quoterings.

Een omzetting, in welke zin dan ook, is noodzakelijk wil verwerende partij kunnen voldoen aan artikel ..... van het OER.

Het bestaan van die noodzaak heeft tot gevolg dat verwerende partij onmogelijk onredelijk kan handelen door een omzetting *an sich* toe te passen.

De Raad ziet vervolgens niet in op welke objectieve grond (op de relevantie van de resultaten van verzoeker bij verwerende partij wordt onderstaand ingegaan) verzoeker meent

dat de beoordeling ‘excellent’ zich minstens *ipso facto* moet vertalen naar een examencijfer van 18/20 (of meer).

Uiteraard mag verwerende partij bij de omzetting niet willekeurig, onredelijk of onevenredig handelen, en voor zover er van vergelijkbare omstandigheden sprake is, dient zij het gelijkheidsbeginsel te eerbiedigen.

Het is daarbij in beginsel niet kennelijk onredelijk om ‘excellent’ als hoogst mogelijke score te laten overeenstemmen met een score van ‘16 of meer’.

Het gebruik van de omzettingsregels die in een andere faculteit van verwerende partij worden toegepast ten aanzien van ....., lijkt in beginsel een objectieve maatstaf te zijn, ook al komt hij laat aan de orde.

Het had ontegensprekelijk van meer nauwgezetheid blijk gegeven wanneer verwerende partij voor de omzetting concreet onderzoek had gedaan naar de faculteit te ..... die overeenstemt met de eigen faculteit Sociale Wetenschappen, maar een en ander maakt, bij gebrek aan andere informatie en in het licht van de noodzaak aan een omzetting, het gebruik van de omzettingsregels van de faculteit Letteren niet kennelijk onredelijk.

Blijkbaar wordt in die matrix een ‘excellent’ in principe omgezet in een 16/20, waarbij een hoger cijfer (met name 18 – het ontgaat de Raad waarom 17 niet tot de mogelijkheden behoort) kan worden toegekend wanneer de student aan verwerende partij een excellent parcours heeft doorlopen. Ook dit is niet kennelijk onredelijk; evenmin lijkt er sprake te zijn van een ‘plafonnering’ zoals verzoeker dat ziet.

Bij het maken van de uiteindelijke keuze heeft verwerende partij zich aldus laten leiden door het ‘profiel’ van verzoeker, bepaald aan de hand van de resultaten die hij in zijn opleiding bij verwerende partij behaalde.

Wat het gelijkheidsbeginsel betreft, is het – zodra ook de examencijfers aan de eigen universiteit bij de omzetting worden betrokken – onvermijdelijk dat twee studenten die aan een buitenlandse universiteit kwalitatief hetzelfde examen afleggen, mogelijk een andere omzetting van hun niet-cijfermatige beoordeling – bijvoorbeeld: ‘excellent’ – krijgen, precies omdat het studieverleden verschillend kan zijn.

Dat verschillend studieverleden is een objectief en pertinent onderscheid, zodat de Raad in die onvermijdelijkheid geen discriminatoire behandeling ziet.

In de mate dat de bestreden beslissing bij de omzetting ook verzoekers resultaten van de academiejaren 2012-2013 en 2013-2014 betreft, handelt verwerende partij naar oordeel van de Raad kennelijk onredelijk.

Er is, wanneer de student in het academiejaar 2014-2015 ook aan de eigen instelling examenresultaten heeft behaald, geen enkele reden voorhanden om de resultaten die de student dat academiejaar in het buitenland behaalde, te beoordelen aan de hand van resultaten uit voorgaande academiejaren. Het gaat hier immers om een afspiegeling van de kwaliteiten die de kandidaat actueel, dat academiejaar heeft getoond. Resultaten uit voorgaande academiejaren zijn daarbij niet relevant.

Die onregelmatigheid kan evenwel slechts een nietigverklaring verantwoorden wanneer blijkt dat een omzetting, rekening houdend met enkel verzoekers resultaten uit 2014-2015, tot een ander, voor verzoeker beter examencijfer zou leiden.

Ter zake stelt de Raad vast dat verzoeker in het academiejaar 2014-2015 bij verwerende partij voor vier opleidingsonderdelen een examencijfer heeft bekomen: .....

Verzoeker haalde voor deze vakken een gewogen gemiddelde van 16,28/20.

In dat licht is het niet kennelijk onredelijk om aan verzoeker, gelet op de voorschriften van artikel ..... van het OER, een examencijfer van 16/20 toe te kennen voor de in ..... als 'excellent' beoordeelde examens. Verzoeker toont immers niet aan dat hij in het academiejaar 2014-2015 een merkkelijk sterker student was.

De Raad is dan ook van oordeel dat verzoeker geen aanspraak kan maken op een examencijfer van 18/20 voor de zes betrokken opleidingsonderdelen.

Een andere quoterings, hoger dan wat verwerende partij heeft toegekend – met name een 17/20 – lijkt verzoeker niet na te streven. Mogelijk houdt dit verband met de vaststelling dat een dergelijk examencijfer voor verzoeker voor het geheel van de opleiding niet tot een gewogen gemiddelde van 77% kan leiden, en dus ook niet tot de door hem beoogde graad.

Ten slotte voert verzoeker aan dat hij, ware hij tijdig in kennis gesteld van de omzettingsregels die verwerende partij zou hanteren, had kunnen beslissen om niet aan een uitwisselingsproject deel te nemen, of om een andere universiteit te kiezen.

Ofschoon de door verzoeker ontwikkelde hypothese niet onjuist lijkt, kan zij niet tot nietigverklaring van de bestreden beslissing leiden.

Het betreft immers enkel het verlies van een kans om deze vakken elders, al dan niet aan de eigen instelling, af te leggen. Daarmee maakt verzoeker evenwel onvoldoende waarschijnlijk dat hij in die omstandigheden wel voor alle betrokken opleidingsonderdelen een examencijfer van 18/20 zou hebben behaald.

Alleszins aan de eigen instelling lijkt die kans op basis van de door verwerende partij aangevoerde gegevens, weliswaar niet onbestaande maar toch zeer gering.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ie Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder	voorzitter van de Raad
--------------	------------------------

Jan Geens	bijzitter
-----------	-----------

Daniël Cuypers	bijzitter
----------------	-----------

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.248 van 13 augustus 2015 in de zaak 2015/141

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling waarbij aan verzoekende partij een 9/20 toegekend werd voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de vicerector studentenbeleid van 9 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, maar ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft laattijdig een antwoordnota ingediend die om deze reden niet in aanmerking genomen kan worden.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 augustus 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED] die verschijnt voor de verzoekende partij, en [REDACTED] die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding Master of Law.

Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 6 juli 2015 een intern beroep in bij de vicerector studentenbeleid van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de vicerector studentenbeleid op datum van 9 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de cursuscoördinator had toegelicht dat de supervisors van [REDACTED] tot het besluit waren gekomen dat, op basis van een gedetailleerde beoordeling van de [REDACTED] hiervan, voor [REDACTED] geen hogere score dan 9/20 kon toegekend worden. De coördinator stelde dat, hoewel de finale paper op het eerste zicht een aantal wijzigingen

inhield in vergelijking met de vorige versie, ... onvoldoende scoorde op alle beoordelingscriteria (.....), behalve één (.....). Bovendien vermeldt de interne beroepsbeslissing dat veel van de feedback die op voorhand door de supervisors was aangereikt, niet voldoende was geïntegreerd in de finale versie van de paper. De coördinator stelde dat de herschreven paper hoofzakelijk inhield dat er een aantal delen waren weggelaten uit de vorige versie en dat de titels en voetnoten waren aangepast. Dit werd beschouwd als een eerder oppervlakkige aanpassing van de paper, hetgeen teleurstellend was in het licht van het uitzonderlijk uitstel van twee weken dat de student had verkregen om de finale versie van haar ..... in te dienen. De coördinator stelde ook dat de student er tijdens ..... niet in slaagde om op afdoende wijze de vragen te verduidelijken met betrekking tot de tekortkomingen van ..... Op basis van de globale beoordeling van het werk, en rekening houdend met de uitzonderlijke situatie van de student, werd ..... een score van 9/20 toegekend. Op basis van deze informatie kwam de vicerector studentenbeleid tot de conclusie dat de beoordeling van dit opleidingsonderdeel behoorlijk was gebeurd en de score voor dit opleidingsonderdeel dus ongewijzigd blijft.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 9 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 14 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desgevallend ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep dat hem wordt voorgelegd.

Op grond van artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs is de ondertekening van het verzoekschrift een vormvoorwaarde die op straffe van onontvankelijkheid moet worden nageleefd.

De Raad stelt vast dat het verzoekschrift dat verzoekster heeft ingediend niet is ondertekend.

Ter zitting werd aan partijen de gelegenheid gegeven hieromtrent standpunt in te nemen.

Verzoekster verklaart niet op de hoogte te zijn geweest van het vormvoorschrift met betrekking tot de ondertekening van haar verzoekschrift, ondanks de uitdrukkelijke vermelding ervan in het Engels op de mededeling van de aangevochten beslissing. Deze toelichting van verzoekster kan niet verhelpen aan de vastgestelde onontvankelijkheid.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.245 van 13 augustus 2015 in de zaak 2015/146

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 2 juli 2015 waarbij aan verzoekende partij een 9/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de examencommissie van 8 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk maar ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 augustus 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Meester [REDACTED] die verschijnt voor de verzoekende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de Architectuur”.

Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 juli 2015 een intern beroep in bij de voorzitter van de examencommissie bevoegd voor de bacheloropleiding Architectuur van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de examencommissie op datum van 8 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat er geen doorslaggevende argumenten aangebracht werden in de schriftelijke argumentatie bij het instellen van het beroep om de eerdere beslissing te herzien.

De beslissing op intern beroep werd op 8 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen enerzijds de examenbeslissing meegedeeld op 2 juli 2015 en anderzijds de beslissing op intern beroep van 8 juli 2015. Op basis van artikel ..... van het Onderwijs- en examenreglement 2014-2015 van verwerende partij, is de examencommissie bevoegd om, in voorkomend geval de oorspronkelijke beslissing te herzien.

Dit betekent dat zij de grond van de zaak opnieuw beoordeelt en dat de eerste bestreden beslissing uit de rechtsorde verdwijnt. Hierdoor kan deze beslissing niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Het beroep van verzoekende partij wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekende partij de onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

Eerste middel

Verzoeker steunt zich op een schending van artikel 3 van de Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen juncto het motiveringsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur juncto artikel ..... van het examenreglement.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat de motivering afdoende alsook op rationele wijze gefundeerd moet zijn. Volgens haar heeft ze al het mogelijke gedaan om de rationele fundering van de bestreden beslissing te kennen. Zo heeft zij de professor van het vak onmiddellijk bij de bekendmaking van de resultaten d.d. 30 juni 2015 een mail gestuurd met de redenen waarom zij niet akkoord is met het behaalde resultaat. Via mail werd haar meegedeeld dat dit tijdens

de bespreking van 3 juli 2015 aan bod zou komen. Volgens verzoekende partij kreeg zij tijdens deze bespreking echter enkel te horen dat haar presentatie problematisch was, dat haar plannen teveel lijnen zouden bevatten en dat uiteindelijk het geheel van de beoordeling telt en zou hebben geleid tot een totaalbeoordeling van 9/20.

Daarnaast merkt verzoekende partij op dat ze zowel vóór deze bespreking als op de bespreking zelf telkens om een gedetailleerd verslag gevraagd heeft, waaruit zou blijken waarom zij zo slecht scoorde op de rubriek ..... Volgens haar heeft ze hier nooit enige reactie op ontvangen. Ze meent dat de summiere bespreking d.d. 3 juli 2015 bezwaarlijk kan volstaan als rationele verantwoording van de studievoortgangsbepaling d.d. 2 juli 2015.

Verder stelt verzoekende partij dat ze in de bestreden beslissing geen enkele concrete reden terugvindt waarom precies haar argumenten niet doorslaggevend waren. Evenmin werd er een bijlage toegevoegd met meer informatie. Ze stelt daarom dat verwerende partij hierdoor artikel 3 Wet formele motivering (Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen), het motiveringsbeginsel en artikel ..... van het examenreglement schendt. Verzoekende partij merkt op dat de bestreden beslissing niet afdoende gemotiveerd is, noch heeft ze het verslag ontvangen waarin zij een meer gedetailleerde bespreking van het antwoord op haar argumenten zou mogen terugvinden. Volgens haar werd in de beslissing ook geenszins verwezen naar enig verslag of andere informatie aangaande de beslissing. Verzoekende partij wijst erop dat de formele motiveringsplicht vereist dat het bestuur de motieven van de beslissing in de beslissing zelf of minstens in de toegevoegde stukken die samen met de beslissing aan wie het behoort, wordt meegedeeld, zodat de lezer kan beslissen of hij zich al dan niet neerlegt bij die beslissing. Ze stelt verder dat de expliciete vermelding dat verzoekende partij bijkomende informatie kan opvragen het gemis aan motieven in de beslissing van 8 juli 2015 geenszins kan goedmaken (zie ook rolnummer 2015/049).

Verwerende partij is van mening dat de beslissing van de examencommissie afdoende gemotiveerd is.

In haar wederantwoordnota stelt verzoekende partij nog dat de beoordeling in de antwoordnota post factum is en niet volstaat om het gemis aan motieven in beide bestreden beslissingen goed te maken.

Beoordeling

Met deze grief klaagt verzoekende partij erover dat de examenbeslissing en de beslissing van de examencommissie op intern beroep niet afdoende zijn gemotiveerd. De verwerende partij stelt dat de bestreden beslissing wel afdoende gemotiveerd is.

Voor zover het middel de examenbeslissing van 2 juli 2015 betreft, kan de Raad het niet beoordelen vermits het huidige beroep enkel ontvankelijk is in zoverre het gericht is tegen de beslissing genomen op intern beroep.

Wat betreft de beslissing op intern beroep, stelt de Raad vast dat de examencommissie haar beslissing als volgt motiveert: *“in de schriftelijke argumentatie bij het instellen van het beroep werden geen doorslaggevende argumenten aangebracht om de eerdere beslissing te herzien”*. Deze beslissing werd per brief van 8 juli 2015 aan verzoekende partij bezorgd. In deze brief wordt nog vermeld dat verzoekende partij contact kan opnemen met de voorzitter van de examencommissie indien ze bijkomende informatie over deze beslissing wenst. Uit de stukken blijkt bovendien niet, net zoals verzoekende partij aanhaalt, dat er enige bijlagen – zoals een verslag – aan deze brief werden toegevoegd.

Daarnaast treedt de Raad de stelling van verzoekende partij dat de formele motiveringsplicht vereist dat de onderwijsinstelling de motieven van de beslissing in de beslissing zelf of minstens in de toegevoegde stukken die samen met de beslissing aan wie het behoort, worden meegedeeld, zodat de lezer kan beslissen of hij zich al dan niet neerlegt bij die beslissing, bij. De Raad is van oordeel dat de motivering voor de beslissing zoals opgenomen in de brief van 8 juli 2015 zeer summier is. Er kon tevens geen motivering gevonden worden in stukken die als bijlage zouden zijn toegevoegd bij deze brief. Het feit dat expliciet vermeld wordt in de brief dat verzoekende partij bijkomende informatie kan opvragen aan de voorzitter van de examencommissie, alsook het feit dat in de antwoordnota, aangebracht in de huidige beroepsprocedure, wel motieven voor de beslissing worden aangebracht kunnen, hoe overtuigend deze naderhand aangebrachte motieven mogelijk ook zijn, het gemis aan motieven in de beslissing van 8 juli 2015 niet goedmaken.

De Raad is van oordeel dat de beslissing van 8 juli 2015 van de examencommissie, bijeengekomen in het kader van het intern beroep, aldus formeel niet afdoende is gemotiveerd.

Het middel is gegrond.

Het overige middel, *in casu* de schending van het redelijkheidsbeginsel juncto het proportionaliteitsbeginsel juncto de artikelen ..... en ..... van het examenreglement, dient niet verder onderzocht te worden in de huidige procedure. Het is aan de verzoekende partij om, nadat zij een nieuwe beslissing heeft ontvangen van de interne beroepsinstantie waarin uitvoerig wordt gemotiveerd over hoe tot de deze beslissing te zijn gekomen, te oordelen of

zij nog steeds haar huidige middelen tegenwerpt of andere middelen wenst in te roepen, of zich neerlegt bij de nieuwe beslissing.

Het beroep is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de examencommissie van 8 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoekende partij wordt verworpen.

2. De bevoegde instantie neemt uiterlijk op 28 augustus 2015 een nieuwe beslissing omtrent het intern beroep van verzoekende partij, rekening houdend met de bovenstaande overwegingen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.249 van 13 augustus 2015 in de zaak 2015/195

In zake: .....

Tegen: .....

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 31 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling waarbij de verzoekende partij de toelating tot de derde examenperiode werd geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 augustus 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Meester ..... die verschijnen voor de verzoekende partij, en ..... die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Psychologie en Pedagogische Wetenschappen.

Het beroep betreft de beslissing van 27 juli 2015 om verzoekende partij niet meer toe te laten zich in te schrijven voor de tweede examenkans.

Bij aangetekend schrijven van 31 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

1. Voorwerp van het verzoekschrift

Verwerende partij betwist dat de bestreden beslissing een studievoortgangsbepaling is. Zij meent dat de handeling om een student al of niet in te schrijven voor de derde examenperiode een puur administratief-feitelijk gegeven is, waarbij geen beraadslaging komt kijken en geen oordeel wordt “uitgesproken” over het al of niet voldaan hebben voor een

opleidingsonderdeel of meerdere ervan. In haar wederantwoordnota voert verzoekende partij aan dat de bestreden beslissing wel degelijk een studievoortgangsbeslissing is vermits deze gecategoriseerd kan worden als een beslissing waartegen intern beroep mogelijk is bij verwerende partij op basis van art. .... OER. Daarnaast verwijst ze tevens naar de rechtspraak van de Raad inzake voorbeslissingen.

De Raad onderzoekt ambtshalve zijn bevoegdheid en gaat na of de weigering om de verzoekende partij in te schrijven voor de derde examenperiode, en aldus de deelname aan de tweede examenkans te ontzeggen een beslissing is die als een studievoortgangsbeslissing gekwalificeerd of daarmee gelijkgesteld kan worden.

De Raad stelt vast dat artikel .... OER KUL, zonder vermelding van sanctie, bepaalt dat de student na de juni-examenperiode voor 15 juli dient te melden aan de facultaire administratie welke examens waarop hij een onvoldoende behaalde in de januari- of juni-examenperiode hij herneemt in de septemberexamenperiode.

De Raad merkt op dat artikel II.223 Codex Hoger Onderwijs iedere student het recht geeft op twee examenkanssen, behoudens indien de aard van het opleidingsonderdeel dat niet zou toelaten. Uit niets blijkt dat het *in casu* gaat om een opleidingsonderdeel dat uit de aard een tweede examenkans zou uitsluiten. Dit impliceert dat verzoekende partij *in casu* in beginsel recht heeft op twee examenkanssen.

De Raad stelt eveneens vast dat alvorens een student kan beoordeeld worden over het al dan niet voldoen voor een opleidingsonderdeel (= examenbeslissing *stricto sensu*), de student zich administratief voor de derde examenperiode moet registreren, waarbij de niet-registratie of laattijdige registratie leidt tot een impliciete (geautomatiseerde indien registratie via een elektronisch platform niet meer beschikbaar of niet meer mogelijk is) of een expliciete (persoonlijk meegedeelde) uitsluiting van de tweede examenkans. Met andere woorden, aan de examenbeoordeling zelf (i.e. examenbeslissing over opleidingsonderdeel of zelfs een gehele opleiding) bij de decretaal gewaarborgde tweede examenkans gaat een – al dan niet geautomatiseerd -impliciet beslissingsproces over de ontvankelijkheid van de registratie voor de tweede examenkans vooraf. Door de bestreden beslissing wordt verzoekende partij, nu vaststaat dat verwerende partij zich niet kan beroepen op een afstand van recht in hoofde van verzoekende partij, volgens de Raad de deelname aan de tweede examenkans definitief ontzegd, wat *de facto* en *de iure* een griefhoudende (ongunstige) voorbeslissing is die een eindbeslissing, nl. de examenbeslissing, zijnde een oordeel over het voldoen voor een opleidingsonderdeel of een gehele opleiding, voorafgaat en in de weg staat.

Met andere woorden, de impliciete beslissing of de expliciete beslissing om een student deelname te ontzeggen aan de tweede examenkans zijn naar het oordeel van de Raad *in se* administratieve rechtshandelingen, i.e. voorbeslissingen, waarbij aan de rechtspositie van de verzoekende partij, in het bijzonder haar studievoortgang, op een eenzijdige, bindende en ongunstige wijze werd geraakt.

Het is vaste rechtspraak van de Raad van State dat voorbeslissingen (*in casu* impliciete en/of expliciete ontzegging van de tweede examenkans), die de eindbeslissing (i.e. examenbeslissing) kunnen beïnvloeden, minstens onmogelijk kunnen maken en die een ongunstig karakter hebben, reeds aangevochten kunnen worden. Door de uitsluiting van de tweede examenkans wordt aan de eindbeslissing over het al dan niet voldoen aan *in casu* een opleidingsonderdeel bij de tweede examenkans rechtstreeks geraakt daar deze examenbeslissing over de derde examenperiode ten aanzien van verzoekende partij *a priori* wordt uitgesloten, minstens beperkt.

De Raad is van oordeel dat de bestreden beslissing een voorbeslissing en dus ook een *accessorium* is van een studievoortgangbeslissing en dat het bij de Raad ingestelde beroep tegen deze beslissing om al deze redenen ontvankelijk is.

De Raad merkt op dat de verwerende partij oordeelt dat de weigering om de student toe te laten deel te nemen aan de tweede examenkans niet als ‘beslissing’ kan worden aangemerkt. Het is, volgens de verwerende partij, daarentegen een puur administratief-feitelijk gegeven, waarbij geen beraadslaging komt kijken. Aangezien het administratief-feitelijk gegeven een bepaalde uitkomst biedt over een onzekere aangelegenheid – *in casu* de vraag of de verzoekende partij een tweede examenkans kan benutten – kan het volgens de Raad als een “beslissing” worden gekwalificeerd, ongeacht of aan deze uitkomst een geautomatiseerd en louter administratief proces voorafgaat.

De verwerende partij stipt aan dat de Raad over een toegewezen bevoegdheid beschikt en geen algemene bevoegdheid heeft om uitspraak te doen over betwistingen aangaande toepassing van de rechten van de studenten op basis van de onderwijswetgeving. De Raad beaamt over een toegewezen bevoegdheid te beschikken, waarbij de verwerende partij verwijst naar art. I.3, 69°, Codex Hoger Onderwijs, maar waarbij de Raad niet overtuigd is dat de beperkende interpretatie van verwerende partij conform de grondwet is. De Raad is evenwel van oordeel de grenzen van zijn toegewezen bevoegdheid niet te overschrijden door vast te stellen dat de niet-toelating van een student om deel te nemen aan de tweede examenkans, omwille van een laattijdige registratie, de examenbeslissing – een studievoortgangsbepaling als bedoeld in a) van art. I.3, 69° Codex Hoger Onderwijs –

voorafgaat en eenzijdig, bindend en ongunstig beïnvloedt. Deze niet-toelating kan aldus in de omstandigheden van de voorliggende casus als voorbeslissing worden beschouwd. Door dit te beslissen, en de betwiste beslissing als *accessorium* van een studievoortgangsbepaling te beschouwen, oefent de Raad in de concrete omstandigheden van het dossier de hem toegewezen bevoegdheid uit en geen, hem niet toegekende, algemene bevoegdheid. De Raad merkt bovendien op dat hij evenals elk rechtscollege op grond van artikel 159 Grondwet een algemene bevoegdheid heeft om in concrete zaken de betrokken reglementen te toetsen aan hogere rechtsnormen, *in casu* het OER van de verwerende partij (waarin de plicht tot aanmelding voor de derde examenperiode is opgenomen) aan de Codex Hoger Onderwijs. De Raad mag dus als zodanig uitspraak doen over de draagwijdte van het recht op een tweede examenkans in het kader van zijn beoordeling over de beslissing om toegelaten te worden tot de tweede examenkans in het licht van de examenbeslissing (die uitgesloten, minstens beperkt wordt), waarvoor de toelating als administratieve rechtshandeling een noodzakelijke voorwaarde vormt en waarvan de niet-toelating, minstens feitelijk dwingend de positie van de verzoekende partij ongunstig beïnvloedt.

2. Uitputting interne beroepsmogelijkheden.

Verzoekende partij heeft het intern beroep thans niet regelmatig ingesteld en uitgeput.

De Raad wijst erop dat uit het voorgaande punt blijkt dat de bestreden beslissing inzake de weigering om toegelaten te worden tot de derde examenperiode een *accessorium* is van een studievoortgangsbepaling zodat de verwerende partij conform de Codex Hoger Onderwijs een interne beroepsprocedure moet inrichten, wat zij ook gedaan heeft. De Raad wijst erop dat artikel ..... OER 2014-2015 expliciet aangeeft dat de vicerector studentenbeleid de interne beroepsinstantie is.

De Raad stelt vast dat art. .... OER 2014-2015 de individuele beslissingen oplijst waar volgens de verwerende partij intern beroep tegen kan worden ingesteld.

Het betreft :

.....

Op basis van de hierboven aangehaalde overwegingen is de Raad van oordeel dat de weigeringsbeslissing m.b.t. deelname aan een examen in de derde examenperiode *in casu* als accessorium bij een studievoortgangsbepaling het voorwerp van een intern beroep dient te kunnen zijn. Verzoekende partij kan de weigeringsbeslissing als voorbeslissing bij een examenbeslissing aan het oordeel van de interne beroepsinstantie – hetgeen niet de facultaire ombudsdienst is - onderwerpen.

De Raad wijst erop dat het regelmatig instellen en uitputten van een intern beroep een grondvoorwaarde is voor de ontvankelijkheid van het extern beroep bij de Raad.

De Raad merkt *in casu* op dat omwille van de niet-vermelding van de beroepsmodaliteiten de vervaltermijn van vijf kalenderdagen voor het instellen van een intern beroep thans nog niet verstreken is (zie in het bijzonder artikel 35, tweede lid Openbaarheidsdecreet).

Het bij de Raad ingestelde beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 18 augustus 2015

Arrest nr. 2.262 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/130

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 10 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 19 juni 2015 waarbij aan de verzoekende partij een 8/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] en tegen het uitblijven binnen de wettelijke termijn van 15 dagen na het ingediende intern beroep van een beslissing van de interne beroepscommissie.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft geen wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED], die verschijnen voor de verzoekende partij, en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding [REDACTED].

Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 22 juni 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

De beslissing van de interne beroepscommissie diende te worden genomen en medegedeeld aan de verzoekende partij binnen een termijn van 15 kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze waarop het beroep is ingesteld. De mededeling van de interne beroepsbeslissing bleef uit op datum van uiterlijk 7 juli 2015.

Uiteindelijk volgde een beslissing op intern beroep 2 juli 2015 die bij schrijven van 8 juli 2015 werd toegezonden aan de verzoekende partij. De interne beroepsbeslissing stelde dat het intern beroep ontvankelijk doch als ongegrond diende te worden afgewezen.

Bij aangetekend schrijven van 10 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij merkt op dat er reeds een beslissing werd genomen door de interne

beroepscommissie.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie op 2 juli 2015 een beslissing heeft genomen die op 8 juli 2015 werd meegedeeld aan de verzoekende partij.

Het huidig beroep tegen het uitblijven van een beslissing op intern beroep is dan ook zonder voorwerp.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Piet Versweyveld	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.253 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/131

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 8 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 25 juni 2015 en van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 7 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED] die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Toegepaste Informatica. In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoeker voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] een examencijfer van 9/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze beslissing tekent verzoeker beroep aan bij de Raad. Dit beroep werd afgewezen bij arrest nr. 2.223 van 6 augustus 2015, omdat verzoeker het intern beroep nog niet had uitgeput.

Na instelling van het intern beroep door verzoeker, oordeelt de interne beroepsinstantie dat er geen redenen zijn om de voortgangsc commissie in bijzondere zitting bijeen te roepen.

Deze beslissing is als volgt gemotiveerd:

“Na het door u op 30 juni 2015 ingediende beroep werd conform artikel ..... van het examenreglement van de [hogeschool] op 3 juli 2015 een intern overleg georganiseerd. U was op dit overleg niet aanwezig.

Gelet op de argumenten in uw verzoekschrift en de stukken in het dossier werd beslist dat er geen redenen aanwezig waren om conform artikel ..... van het examenreglement een voortgangskommissie in buitengewone zitting samen te roepen.

Uit de schriftelijke argumentatie en de bepalingen van de studiegids blijkt op geen enkele wijze dat u niet correct beoordeeld zou zijn voor het opleidingsonderdeel ..... van de professionele bachelor in de toegepaste informatica.

De aangehaalde argumenten in uw verzoekschrift konden niet weerhouden worden.

In het eerste argument haalt u aan dat de lector de cijfers voor het deel van de permanente evaluatie niet wou geven voor de start van de examens in juni. Conform de bepalingen van de studiegids worden de resultaten pas bekend gemaakt op het einde van de periode. In casu betrof het een opleidingsonderdeel uit semester 2. Omdat de lector toch reeds feedback wilde geven aan de studenten voor aanvang van hun schriftelijk examen kreeg iedere student de nodige informatie via een combinatie van een code (F is minder dan 10 op 20, P+/- is 10 of 11 op 20 en P is 12 of meer op 20) en concrete opmerkingen.

Het tweede argument dat u aanhaalt in uw schriftelijke klacht is de lage score die u krijgt voor het examen van juni. De interne beroepskommissie heeft vastgesteld dat de beoordeling op correcte wijze is verlopen volgens de verbeter sleutel van de lector.

Er werd bijgevolg geoordeeld gelet op de bovenstaande argumentatie dat er geen redenen zijn om de voortgangskommissie in buitengewone zitting samen te roepen.

Het behaalde resultaat voor het opleidingsonderdeel ..... namelijk 7/20, blijft behouden.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verwerende partij werpt een exceptie van onbevoegdheid op, gesteund op het argument dat verzoeker geen schending van enige decretale of reglementaire bepaling opwerpt, noch van enig beginsel van behoorlijk bestuur, en verzoeker de Raad vraagt om een nieuwe beslissing te nemen, waartoe de Raad niet bevoegd is.

Over deze exceptie, die een onderzoek naar de uiteenzetting van de middelen in het verzoekschrift vereist, dient slechts uitspraak te worden gedaan indien verzoekers beroep vormelijk ontvankelijk is wat, zoals hierna zal blijken, niet het geval is.

De Raad stelt vast dat het verzoekschrift dat verzoeker bij de Raad heeft ingediend, niet is ondertekend, noch door verzoeker, noch door een raadsman.

Op grond van artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs is de ondertekening van het verzoekschrift een vormvoorwaarde die op straffe van onontvankelijkheid moet worden nageleefd.

Het bij de Raad ingestelde beroep lijkt derhalve niet ontvankelijk.

Gelet op het ambtshalve karakter van de exceptie, is aan partijen ter zitting de mogelijkheid geboden hieromtrent standpunt in te nemen.

Verzoekende partij verschijnt niet. Verwerende partij gedraagt zich naar de wijsheid van de Raad.

Er worden geen argumenten aangevoerd om het gemis aan ondertekening van het verzoekschrift te kunnen verhelpen, zodat de ambtshalve opgeworpen exceptie gegrond is.

Het bij de Raad ingestelde beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.263 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/135

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 19 juni 2015 waarbij aan verzoekende partij een 8/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepscommissie van 2 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft geen wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED] die verschijnen voor de verzoekende partij, en [REDACTED] die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding [REDACTED].

Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 22 juni 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 2 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie neemt vooreerst akte van het feit dat verzoekende partij eerst weigerde om in te schrijven voor het betrokken opleidingsonderdeel, maar dat zij nadien toch toegestaan werd om het op te nemen. Ze stelt vast dat de titularis van het opleidingsonderdeel aan verzoekende partij een stageplaats heeft aangeboden, doch dat verzoekende partij deze geweigerd heeft omdat ze niet aansloot bij haar persoonlijke interesses. De interne beroepsbeslissing vermeldt dat de student zelf een stageplaats heeft gevonden die niet

opgenomen is in het stagebestand van de opleiding en dat ze zonder toestemming van de titularis al contact heeft opgenomen met de stageplaats. Ze stelt tevens vast dat de titularis de stageplaats geprospecteerd heeft en de stageplaats geschikt heeft bevonden voor de student. De interne beroepsbeslissing stelt vast dat het document “.....”, aan de hand waarvan de eindevaluatie door de student en de mentor voorbereid wordt, niet ingevuld was door de student. De student had een voorbereiding gemaakt op afzonderlijke bladen. De interne beroepscommissie stelt voorts dat zowel de mentoren als de supervisor duidelijk werkpunten opmerkten tijdens de stage. De interne beroepsbeslissing stelt verder dat de student aangaf gepest te zijn door haar mentor, doch dat zij zich hiervoor niet gemeld heeft bij de ombudspersoon. Ook blijkt, volgens de interne beroepscommissie, dat de student het moeilijk heeft om samen te werken met collega’s waarmee het minder klikt, dat de student een gesprek met haar stagementor een te grote stap vond en dat de mentoren het als moeilijk ervoeren dat de student steeds in verdediging ging wanneer zij feedback kreeg. Daarna stelt de interne beroepsbeslissing dat de student gebriefd werd over haar werkpunten door mentoren en supervisor. Nog voor de tweede supervisie meldden mentoren opnieuw werkpunten en deze werden tijdens de supervisie teruggekoppeld met de student. De beslissing stelt dat omdat de student positief evolueerde en de student voldoende feedback had ontvangen, er geen extra, bijkomend stagebezoek werd gepland na de tussentijdse evaluatie. Ze meent dat er in verdere supervisie door de supervisor met de studente werd gewerkt op de tekortkomingen. Voorts stelt de interne beroepsbeslissing dat er inderdaad een positieve evolutie was, maar dat de student nog een ruimere periode nodig had om zich meer te ontwikkelen. De interne beroepscommissie stelt vast dat de stagementor in deze context aangaf dat de stage voor de student te vroeg eindigde. Bovendien is de eindbeoordeling geen optelsom van de beoordeling voor stage en deze voor supervisie, maar moet het in een breder kader gezien worden. Er wordt immers niet alleen rekening gehouden met de positieve evolutie die de student toonde tijdens de supervisie, maar ook met de opmerkingen van de stageplaats en het eindevaluatiegesprek. Ten slotte stelt de interne beroepsbeslissing dat verzoekende partij op de hoogte was, op basis van de stagegids, van het feit dat alle studenten die het betrokken opleidingsonderdeel volgen een informatiebundel moeten maken.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 8 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen enerzijds de examenbeslissing meegedeeld op 19 juni 2015 en anderzijds de beslissing op intern beroep van 2 juli 2015. Op basis van artikel ..... van de Onderwijs- en examenregeling 2014-2015 van verwerende partij, is de interne beroepscommissie bevoegd om, in voorkomend geval de oorspronkelijke beslissing te herzien.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dit geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Het beroep van verzoekende partij wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekende partij de onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt, wat de 8/20 voor ..... betreft, vooreerst dat er geen gesprek heeft plaatsgevonden tussen stagiaire, stagecoördinator en lokale stageverantwoordelijke bij de verplichte tussentijdse evaluatie, zoals nochtans voorgeschreven wanneer er ernstige problemen of tekortkomingen waren. Volgens haar was dit het geval doordat het absoluut niet klikte met de lokale sociaal assistente die haar moest beoordelen. Bij haar vraag om feedback kreeg ze alleen te horen dat ze een positieve evolutie doormaakte. Bovendien suggereerde de lokale stageverantwoordelijke om verzoekende partij nog enkele weken langer stage te laten lopen. Verzoekende partij heeft aan verwerende partij voorgesteld om de volledige maanden juli en augustus stage te lopen in een stageplaats naar keuze van verwerende partij, doch dit

werd door verwerende partij geweigerd. Ten tweede stelt verzoekende partij dat verwerende partij hardnekkig weigerde tot het inrichten van de stage, waardoor verzoekende partij de inleidende lessen niet mocht bijwonen en ze zelf op zoek diende te gaan naar een stageplaats. Ten derde merkt verzoekende partij op dat de stageplaats onvertrouwd was met stagiairs van verwerende partij zodat er incorrect verondersteld werd dat ze reeds een aantal lessen zou hebben gevolgd, wat niet het geval is op basis van het curriculum van verwerende partij. Ten slotte stelt verzoekende partij dat ze op alle examens die ze bij verwerende partij heeft afgelegd van de eerste keer geslaagd is. Ze hoopt dan ook dat ze geslaagd zal verklaard worden voor de stage.

Wat de beslissing van de interne beroepscommissie betreft, stelt verzoekende partij dat ze reeds in juli 2014 en opnieuw in september 2014 gevraagd had om zich voor de stage in te schrijven, en dus niet alleen bij aanvang van het tweede semester. Volgens haar werd haar duidelijk gemaakt dat ze zelf op zoek moest gaan naar een stageplaats, wat ze dan ook gedaan heeft. Ze meent dat pas nadat ze had haar gevonden stageplaats had medegedeeld een voorstel kreeg van stageplaats uitgaande van verwerende partij. Deze lag echter volkomen buiten haar afstudeerrichting.

Daarnaast merkt verzoekende partij op dat ze de voorbereiding op de eindevaluatie op afzonderlijke bladen gemaakt had omdat ze dacht dat dit pas na akkoord diende

overgeschreven te worden. Verder stelt ze dat de lat hoog lag, dat ze zeker geen taken te laat heeft ingediend en dat ze bij problemen op de stageplaats geen contact heeft genomen met de ombudspersoon, doch wel met de stagesupervisor, wat volgens haar het meest logische was. Voor haar is de ombudspersoon immers iemand die tussenkomt bij problemen met examens en niet bij een totaal vertroebelde relatie met een sociaal assistente in een stageplaats. Verzoekende partij benadrukt daarnaast dat er niet afgeweken mag worden van de verplichting om een face-to-face gesprek te hebben met de hoofdrolspelers, als er zich duidelijke problemen stellen.

Voorts stelt verzoekende partij dat bij de evaluatiecommissie haar pester-stagementor aanwezig was, die voordien al zeer negatief had gereageerd toen ze bepaalde punten van kritiek durfde te weerleggen. Vandaar had ze de houding aangenomen om haar niet te verdedigen. Zij meent dat ze nadien, toen ze compleet onverwacht niet geslaagd verklaard werd, ze zo ontdaan was door zoveel onrecht dat ze zich niet langer kon verdedigen. Wat de informatiebundel betreft, meent verzoekende partij dat haar mondeling gezegd werd dat ze deze niet diende te maken.

Ten slotte gaat verzoekende partij nog in tegen hetgeen er in de eindevaluatie is opgenomen.

Zo stelt ze dat ze geen privé e-mailverkeer gevoerd heeft, haar gsm slechts één keer gebruikt heeft, de afwezigheden op de stageplaats wegens lessen tot het uiterste minimum beperkt werden, de tussentijdse evaluatie gunstig was, enzovoort.

Verwerende partij stelt dat de betwiste quoterings en de beslissing van de interne beroepscommissie wel degelijk regelmatig werden genomen én dat ze dus niet als kennelijk onredelijk moeten worden aanzien. Verwerende partij stelt vooreerst dat er in het standpunt van de faculteit uitvoerig ingegaan wordt op de feitelijkheden aangaande de inschrijving voor de stage en vervolgens het vinden en/of inrichten van een stageplaats. Ze meent dat deze vermeende argumenten in de huidige stand van het dossier niet meer ter beoordeling staan. In dit verband stelt verwerende partij wel dat een opname van het opleidingsonderdeel 'Stage 1' in het tweede semester werd toegestaan waarbij gewezen werd op de gevaren / moeilijkheden dat dit kon

inhouden. Daarnaast benadrukt ze dat de nodige informatie door de supervisors steeds werd overgemaakt. Verder merkt verwerende partij hierbij nog op dat de stelling van studente dat ze noodgedwongen zelf een stageplaats zou hebben geregeld omdat er geen andere opties door de onderwijsinstelling werden aangeboden, onjuist is.

Vervolgens stelt verwerende partij dat de eindevaluatie door de student en de mentor wordt voorbereid aan de hand van het document '.....' en dit op basis van de doelstellingen / eindcompetenties voor dit opleidingsonderdeel. Volgens haar wordt dit document tijdens het evaluatiegesprek besproken door de supervisor, samen met de student en de mentor. Zij stelt dat verzoekende partij dit document niet had ingevuld ter voorbereiding van dit gesprek. Verwerende partij benadrukt dat de interne beroepscommissie na inzage van het volledige dossier terecht geoordeeld heeft dat de verzoekende partij niet de vooropgestelde competenties voor '.....' behaald heeft. Volgens haar blijkt uit de eindbeoordeling dat er voor 5 van de 7 competenties onvoldoende wordt behaald en voor de 2 overige ruim onvoldoende. Hierbij wil ze erop wijzen dat zelfs het behalen van één onvoldoende op één van de competenties reeds tot een onvoldoende globaal resultaat kan leiden.

Verwerende partij merkt op dat de tekorten in het evaluatieformulier gedetailleerd uiteengezet worden en dat de kritiek die hierbij geuit wordt op de mentoren volkomen onterecht is. Zij meent dat het mogelijk is dat verzoekende partij het niet kon vinden met de mentoren, doch volgens haar kan dit geen reden vormen om hun opsomming van de negatieve punten en tekortkomingen met goed gevolg te kunnen betwisten. Bovendien werpt verwerende partij op dat indien verzoekende partij zich gepest voelde door haar mentor zij dit volgens de gekende kanalen diende te melden.

Ten slotte stelt verwerende partij dat de tussentijdse evaluatie telefonisch geschiedde. Volgens haar concludeerde verzoekende partij volkomen ten onrechte dat omwille van het feit dat er geen tussentijdse evaluatie plaatsvond zij kon of mocht besluiten dat het resultaat voor de stage positief zou zijn. Verwerende partij merkt op dat er

steeds de nodige feedback werd meegegeven en dat er steeds een briefing volgde door de supervisor en de mentoren over de werkpunten. Verwerende partij benadrukt dat bij een grondige nalezing niet anders geconcludeerd kan worden dan dat de (weinige) positieve punten niet opwegen tegen de veelvuldig opgesomde tekorten. Ten slotte stelt verwerende partij dat er een eindevaluatiegesprek plaatsvond waarbij deze thans betwiste tekorten van de stage en supervisie ook niet werden weerlegd.

Beoordeling

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de bestreden beslissingen op regelmatige wijze tot stand zijn gekomen en binnen de grenzen van de redelijkheid liggen. Bij de eindbeoordeling die, zoals *in casu* finaal door de stagelectoren/begeleiders van de hogeschool gebeurt, wordt rekening gehouden met de stageverslagen van de mentoren.

1. Verzoekende partij klaagt in essentie in haar extern beroepschrift over tekortkomingen met betrekking tot de stageplaats en de begeleiding en omgang met de mentoren ter plaatse.

Meer concreet formuleert zij drie grieven in dit verband:

Het feit dat er geen tussentijds evaluatiegesprek fysisch heeft plaats gehad, zoals reglementair voorzien in geval van ernstige problemen en tekortkomingen;

Het feit dat er hardnekkig geweigerd werd om haar een stageplaats toe te kennen waardoor zij de voorbereidende seminars heeft gemist en zelf een stageplaats heeft moeten zoeken;

De niet-vertrouwdheid van de stageplaats met stagiairs uit de hogeschool en hun reeds gevolgde voorbereidende inhoudelijke lessen.

De Raad wenst vooreerst op te merken dat uit voorliggend dossier blijkt dat de keuze voor een stageplaats finaal is gemaakt door beide partijen weliswaar op voordracht van de verzoekende partij. Moeilijkheden bij dit proces raken niet direct aan de al dan niet regelmatigheid en/of redelijkheid van de voorliggende evaluatiebeslissing.

De Raad benadrukt verder dat ingeval een student opteert om zijn stage op een korte termijn aan te vangen en buiten het gebruikelijke stramien (zoals *in casu* om begrijpelijke redenen om verloren studietijd in te winnen) hij/zij hiervan ook de gevolgen moet dragen. Dit neemt niet

weg dat een instelling die hiertoe de toestemming geeft mede de verantwoordelijkheid draagt voor de goede organisatie hiervan. *In casu* blijkt dat ter vervanging van de inleidende lessen die normaliter doorgaan bij de aanvang van het academiejaar, er een onderhoud heeft plaatsgehad met de stagecoördinator. Verzoekende partij geeft verder in haar beroepschrift niet concreet aan op welke wijze het gemis van deze inleidende lessen invloed heeft gehad op het verloop van haar stage en de negatieve stagebeoordeling. Het middelonderdeel mist feitelijke grondslag.

Wat haar argument betreft, dat de stageplaats niet vertrouwd is met het ontvangen van stagiairs uit [REDACTED], heeft de Raad akte genomen van het feit dat deze stageplaats nieuw was voor de hogeschool en dat er een screening (weliswaar niet ter plaatse) van de stageplaats en de capaciteiten van de mentoren om een stagiair te begeleiden is gebeurd. Verzoekende partij geeft te weinig concreet aan in hoeverre er een gebrek aan ervaring is van de mentoren om stagiairs te begeleiden en toont ook niet aan dat dit het verloop van haar dagelijkse stage en het evaluatieproces zou verstoord hebben. Het middelonderdeel mist feitelijke grondslag.

Voor zover dit argument doelt op het feit dat de stagementoren de lat te hoog hebben gelegd wat het niveau van de te bereiken competenties betreft, wordt dit middel behandeld bij de kritiek op de motivering van de evaluatie.

Het eerste en belangrijkste argument van de verzoekende partij betreft het begeleidingsproces. De Raad herinnert er aan dat een negatieve evaluatie niet onrechtmatig wordt omwille van een gebrekkige begeleiding en feedback behoudens uitzonderlijke omstandigheden waarvan de directe impact op de negatieve evaluatie duidelijk is. Zeker in het kader van stages is echter een georganiseerde opvolging, toezicht en controle van het educatieve leerproces van een student essentieel. Het is dan ook terecht gebruikelijk dat hogescholen werken met een specifiek student-stage-volgsysteem.

In casu bepaalt de ECTS fiche (bijlage vier dossier op intern beroep) dat de supervisor in de hogeschool via gesprekken het begeleidingsproces voert vanuit de hogeschool en dat ter plaatse de begeleiding door de mentoren gebeurt.

Wat evaluatie en begeleiding betreft worden volgende verschillende fases onderscheiden. Concreet leidt de Raad af uit voorliggend dossier dat volgende evaluatie- en begeleidingsgesprekken hebben plaatsgehad tijdens de stage:

- POP evaluatiegesprek op 7 april 2015 (opstart)
- Eerste supervisiegesprek op 21 april 2015
- Tussentijds telefonisch evaluatiegesprek op 28 april 2015

- Tweede supervisiegesprek op 5 mei 2015
- Derde supervisiegesprek op 18 mei 2015
- Eindevaluatiegesprek op 19 mei 2015

De Raad stelt vast dat *in casu* de minimale reglementaire stappen zijn gevoerd. Waar het verder om gaat, is de vraag of deze minimale invulling gezien de specifieke omstandigheden van de stage voldoende was om de verzoekende partij toe te laten haar competenties aan te tonen en te verwerven via een leerproces eigen aan een ..... voor eerstejaarsstudenten.

De Raad maakt in dit verband volgende overwegingen op basis van het voorliggend dossier:

- de stageplaats was nieuw voor ..... Er is voorafgaandelijk een screening gebeurd, hoewel er ter plaatse geen bezoek heeft plaats gehad;
- de stageplaats was naar doelgroep toe moeilijk;
- er is slechts één stagebezoek ter plaatse gebeurd door de stagebegeleiders van de hogeschool gedurende de gehele stageperiode;
- het tussentijdse evaluatiegesprek werd enkel telefonisch gevoerd; De supervisor was van oordeel dat gezien de vastgestelde positieve evolutie er geen nood was aan een fysisch gesprek waarbij de drie partijen waren vertegenwoordigd.
- De supervisor was ook van oordeel dat er geen tweede stagebezoek nodig was.
- Verzoekende partij geeft in haar supervisiegesprekken en via haar werkverslagen ten behoeve van de supervisor uitgebreid aan dat er meer dan gewone communicatieproblemen waren met de mentoren (zie reflectieverslagen, supervisieverslagen en werkverslagen toegevoegd als stuk in het dossier van de verzoekende partij : aanvullende informatie Intern beroep van pg. 104 t.e.m.119).

De Raad leest in deze verslagen onder meer:

“Tijdens mijn tweede supervisie wil ik vragen aan mijn stagesupervisor hoe ik uit dit negatief dal geraak en dit best aanpak want ik geraak er zelf niet meer goed uit aangezien ik nu voel dat ik niets goed kan doen en helemaal aan het blokkeren ben ...;Er is zoveel miscommunicatie dat ik zelf niet meer kan volgen en er niet meer aan uit kan...”

De Raad is *in casu* van oordeel dat in de context van de aangehaalde omstandigheden de door verzoekende partij gesignaleerde problemen voldoende ernstig blijken - mede gezien dat uit de verslagen duidelijke werkpunten blijken wat de prestaties betreft - om het tussentijds gesprek fysisch te laten verlopen tussen de drie partijen of ten minste één extra stagebezoek te plegen. Het feit dat er wel een positieve evolutie wat prestaties betreft werd vastgesteld, doet geen afbreuk aan de ernst hiervan. Evenmin het feit dat verzoekende partij deze problemen niet gesignaleerd heeft aan de ombudsdienst, zoals het algemeen onderwijsreglement voorschrijft, maar enkel aan de stagesupervisor in het kader van de stage.

Naar het oordeel van de Raad kon een dergelijke tijdige tussenkomst van de stagesupervisor waarmee de verzoekende partij, zoals blijkt uit de toegevoegde werkverslagen, een positieve band had en gezien de progressie die verzoekende partij maakte wat haar leerproces betreft mogelijks een belangrijke invloed gehad hebben op de uiteindelijk bereikte resultaten. De Raad stelt vast dat de supervisor in haar verslagen wel methodes en technieken inzake communicatie voorstelt en verzoekende partij adviseert om de mentoren aan te spreken. Naar het oordeel van de Raad is, gezien de ernst van deze communicatieproblemen, een overleg tussen de drie partijen zoals het reglement voorziet aangewezen. De Raad is van oordeel dat de verwerende partij op dit punt in haar begeleidingstaak faalt.

De middelonderdelen zijn gegrond in de aangeven mate.

De overige grieven, die de evaluatie en motivering zelf raken, hoeven niet verder behandeld te worden omdat zij niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van 2 juli 2015.**
- 2. De bevoegde instantie van de verwerende partij neemt - nadat in overleg met de verzoekende partij een inhaalstage heeft plaatsgehad – tegen uiterlijk 30 september 2015 een nieuwe beslissing, rekening houdend met de in het arrest aangenomen overwegingen.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen

secretaris

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.261 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/137

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 2 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Meester [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs.

Voor het opleidingsonderdeel '[REDACTED]' bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 22 juni 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 2 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de evaluatievorm en –procedure voor stage: uitdieping zijn opgenomen in de studiefiche, de "[REDACTED]" en het document "[REDACTED]" waarin de manier van evalueren wordt omschreven zoals volgt. Het student-stage-volgsysteem (SSVS) geeft de student een beeld van het niveau van zijn prestaties doorheen de stageperioden. Na afloop van elke stageperiode volgt een feedbackgesprek met de stagebegeleider-[REDACTED]. Ter voorbereiding van dit gesprek kleuren zowel de student als de onderwijsgevende het SSVS in. Tijdens het gesprek noteert de student zijn belangrijkste werkpunten die hij meeneemt naar de volgende stageperiode. Na afloop van alle stageperioden maakt de stagebegeleider-[REDACTED] de synthese op die de student kan inkijken tijdens het officiële feedbackmoment. Na afloop van het academiejaar wordt het SSVS ook opgeladen in het online stagedossier. De interne beroepscommissie stelde vast dat het SSVS na elke stageperiode werd ingevuld. Bij de eindevaluatie werd de synthesekolom door de evaluator ingevuld en samen met de synthese met de student besproken. De interne beroepscommissie besloot dat de evaluatie gebeurde conform de bepalingen in het document "[REDACTED]" en de studiefiche.

De interne beroepscommissie stelde verder vast dat uit het SSVS blijkt dat de student in elk van de drie stageperiodes naast "groene" scores ook "oranje" en "rode" scores behaalt. De werkpunten worden in het aanvullend begeleidingsformulier verduidelijkt. Enkele van deze werkpunten komen in elk van de stageperiodes voor. Uit het aanvullend begeleidingsformulier en uit het syntheseverslag blijkt dat de student er niet in slaagt om de nodige structuur in de lessen te brengen en zich grondig voor te bereiden. Volgens de interne beroepscommissie behaalt ze niet de eindcompetenties van een leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen.

De interne beroepscommissie verwees vervolgens naar wat in de "[REDACTED]" is opgenomen betreffende evaluatie. De beroepscommissie stelde vast dat de student tijdens haar stage zes keer door een onderwijsgevende van de [REDACTED] werd bezocht. Hierdoor verwierven zij inzicht in

de stage van de verzoekende partij. De interne beroepscommissie had inzage in de verslagen van de mentoren en in de begeleidingsformulieren van de onderwijsgeevenden. De interne beroepsbeslissing stelde dat in de meeste verslagen naast positieve punten ook werkpunten worden geformuleerd op het vlak van attitudes en functionele gehelen. De werkpunten die door mentoren werden geformuleerd liggen in dezelfde lijn als deze die door de onderwijsgeevenden werden geformuleerd. De interne beroepscommissie besloot dat de evaluatie gebeurde conform de richtlijnenbundel. De interne beroepscommissie stelde vast dat de evaluatie van stage: uitdieping van verzoekende partij op correcte manier, conform de afspraken ter zake is uitgevoerd en voldoende gemotiveerd wordt in de verslagen van mentoren en lectoren, in het aanvullend begeleidingsformulier en in het syntheseverslag.

De interne beroepscommissie stelde verder dat ze op basis van voorliggend dossier niet kan vaststellen dat de evaluatie door de mentor van de derde stageperiode niet objectief zou zijn gebeurd. Naast werkpunten haalt de mentor in haar verslag ook een aantal positieve punten aan. De werkpunten liggen bovendien in dezelfde lijn als deze van de evaluatoren.

Tenslotte merkte de interne beroepscommissie nog op dat ze geenszins twijfelt aan de inzet van verzoekende partij, maar er op wijst dat het slagen voor een opleidingsonderdeel geen uitspraak doet over het al dan niet slagen voor andere opleidingsonderdelen.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 8 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat de derde stageperiode (29 april-13 mei) niet correct is verlopen en dat deze stage bijgevolg niet kan meetellen als eindresultaat, omdat zij te laat te horen kreeg dat ze van thema moest veranderen. Volgens verzoekende partij heeft de mentor immers twee dagen voor de stage het thema gewijzigd. Verzoekende partij meent verder dat haar lector-coach (.....) op dat moment had moeten ingrijpen. Zij is van oordeel dat de lector-

coach niet tijdig en niet op de correcte manier ingegrepen heeft. Ook stelt verzoekster dat zij 20 nieuwe

lesvoorbereidingen moest maken: 12 nieuwe lesvoorbereidingen wist zij pas 2 dagen voor de stage, 8 nieuwe lesvoorbereidingen wist ze pas op 5 mei.

Verzoekende partij haalt ook aan dat, indien men enkel kijkt naar de eerste 2 stageperiodes, alles goed verlopen is. Verzoekende partij heeft 5 weken stage gelopen in [REDACTED]. Zij stelt dat haar eerste drie weken stage (in de eerste en derde kleuterklas) goed zijn gegaan. Ook de verslagen van haar twee LO-leerkrachten zijn goed, net als het verslag van juf [REDACTED], die [REDACTED] de vrijdag vervangt. Verzoekster vraagt zich af of er ook naar deze verslagen wordt gekeken. Zij stelt dat zij klassen van 20-27 kleuters had en dat dit vlot verliep.

Verzoekende partij verwijst verder naar het SSVS, en stelt dat zij tijdens haar eerste stageperiode 3 rode en enkele oranje vakjes heeft. Tijdens de tweede stageperiode had zij slechts 1 rood en enkele oranje vakjes. Zij stelt dat dit goed/voldoende betekent en dat er een duidelijke evolutie merkbaar was. Zij geeft aan dat het een leerproces is, en dat niemand na het tweede jaar al perfect is en allemaal groene vakjes heeft. Verder geeft verzoekende partij aan dat haar lector-coach ([REDACTED]) op 29 april is langs geweest en de lesvoorbereidingen en doelstellingen heeft nagekeken. Volgens verzoekende partij was het rood punt van de tweede stage nu weggewerkt.

De laatste stageperiode bij juf [REDACTED], die slechts 13 kleuters had, verliep niet vlot. Verzoekende partij stelt dat ze contactdag had op 26 maart, 2 april en 27 april. Zij verzamelde info over het thema en alles werd duidelijk besproken. De didactische beginsituatie werd duidelijk per kind beschreven. Het thema was opgelegd door juf [REDACTED], maar hoe verzoekster het uitwerkte stond vrij. Verzoekende partij had met juf [REDACTED] besproken dat ze de eerste 2 dagen rond spiegelen ging werken en dan zo zou overgaan tot het thema 'feest'. Dit vond juf [REDACTED] oké. In de paasvakantie had verzoekende partij haar weekroosters af en had zij al haar lesvoorbereidingen en materiaal gekocht en gemaakt. Haar stagekافت was volledig in orde. Op 17 april stuurde zij al haar lesvoorbereidingen door naar juf [REDACTED]. Ze heeft echter nooit geantwoord op de e-mail van verzoekster. Verzoekende partij stelt dat het de bedoeling is dat de mentor ([REDACTED]) feedback geeft op de lesvoorbereidingen en zegt wat er gewijzigd moet worden. Verzoekster stelt dat indien juf [REDACTED] dan had geantwoord, zij tijd genoeg had gehad om alles aan te passen.

Verzoekster stelt dat juf [REDACTED] vervolgens opeens van thema veranderde. Op zondag 26 april kreeg zij een e-mail van juf [REDACTED] dat zij de eerste twee dagen rond het thema 'boerderij' moest werken. Verzoekster had op 27 april contactdag en op

28 april verplichte lessen, waardoor zij slechts een halve dag had om 12 nieuwe lesvoorbereidingen te maken, vier nieuwe themahoeken in te richten en nieuw materiaal te kopen. Op 29 april moest zij immers al op stage. Verzoekster stelt dat zij de e-mail slechts zondagavond had gelezen, en onmiddellijk haar lector-coach (.....) op de hoogte heeft gebracht. Verzoekster stelt dat haar lector hier had moeten ingrijpen en ofwel had moeten zeggen dat alle voorbereidingen klaar waren en dat dit niet meer kon gewijzigd worden, ofwel haar stage had moeten doen uitstellen.

Verzoekende partij geeft aan dat de kleuterjuffen (.....) haar reeds verwittigd hadden dat juf ..... soms zeer vervelend kan doen tegen studenten, en dat veel studenten reeds gebuisd werden door toedoen van deze juf. Verzoekster stelt dat de directie van ..... de ..... hiervan op de hoogte zijn, en stelt zich de vraag waarom er niet wordt ingegrepen. Verzoekster stelt dat zij er persoonlijk voor heeft gekozen om eerst te kiezen voor de derde kleuterklas, dan de eerste en dan de tweede kleuterklas. Zij stelt dat indien zij eerst voor de tweede kleuterklas had gekozen, zij geslaagd zou zijn, gelet op de evolutie.

Op 5 mei kreeg verzoekende partij van juf ..... te horen dat zij nog een 8-tal lesvoorbereidingen volledig opnieuw moest maken. Verzoekster geeft aan dat verschillende van de lessen die ze snel in elkaar moest steken minder goed waren, maar stelt dat dit logisch is als ze praktisch geen tijd kreeg om dit voor te bereiden. Verzoekster begrijpt niet waarom haar lector-coach (.....) hier ook niet heeft ingegrepen. Zij heeft gesproken met juf ....., wat de situatie alleen erger maakte: juf ..... heeft verschillende dagen niet met verzoekster gesproken. Verzoekster stelt dat zij niet op haar gemak was tijdens deze stage, gezien zij constant moest veranderen en niet degelijk was voorbereid. Zij stelt dat zij hier niet kan op afgerekend worden. Zij is van mening dat indien zij haar stage had kunnen doen zoals ze deze had voorbereid, zij niet was gebuisd.

Verzoekster stelt verder dat zij niet akkoord is met de beoordeling van het intern beroep. Bij 'Attitude A5' wordt er gesproken over een chaotische aanpak. De lector-coach (.....) is komen kijken bij ....., Het thema ging over vlekken, en volgens verzoekster zag de lector het verband niet tussen windpokken en vlekken op de huid. De lector is ook gekomen tijdens stageperiode drie en heeft haar doelstellingen (.....) bekeken, en dit was in orde. Wat 'Vaardigheden binnen functioneel geheel' betreft, stelt verzoekster over vaardigheid 1.3 dat de beginsituatie in periode drie per kind volledig stond uitgeschreven, zodat zij perfect op het niveau van elk kind kon werken. Voor periode 1 en 2 was alles ook zo uitgewerkt. Wat vaardigheid 1.7

(.....) betreft, stelt verzoekster dat dit haar zelfs vrij goed is gelukt in het eerste kleuterklasje met 27 kleuters, en stelt zich de vraag waarom dit haar dan niet in een ander klasje zou lukken. Visueel heeft verzoekster in de eerste stage twee Eiffeltorens gemaakt uit karton, veel foto's uitvergroot, boeken voorzien uit de bib rond Parijs, Sinterklaas... en vier volwaardige hoeken ingericht. Er was ook deurversiering. In de tweede stageperiode heeft zij grote schaapjes gemaakt uit papier-maché, foto's voorzien, in elke week vier volwaardige hoeken ingericht met verschillende mogelijkheden en voorbeelden (differentiatie) en inkijkboeken in de leeshoek voorzien. Tijdens de derde stageperiode in het tweede kleuterklasje had zij de eerste week (boerderij) talrijke boeken en een schrijfhoek met mogelijkheid tot verschillende oefeningen (differentiatie). De volgende week was de klas volledig versierd, was de poppenhoek ingericht en was er een schrijfhoek met veel differentiatiemogelijkheden alsook een boekenhoek. Verzoekster stelt dat uit de e-mail van de lector-coach (.....) kan worden opgemaakt dat zij haar hoekenwerk in de derde periode moest beperken. Zij stelt dat zij hier dan ook weinig kon in differentiëren. Wat 1.12 ('.....') betreft, stelt verzoekster dat 3 blokken oranje voldoende is, en niet onvoldoende zoals beweerd wordt. Zij stelt dat men als student niet op alle vlakken even snel vooruitgang kan boeken. Wat vaardigheid 4.1 betreft, vraagt verzoekster zich af of het verslag van de LO-leerkrachten werd gelezen.

Verzoekster stelt tenslotte dat zij niet akkoord kan zijn met de beoordeling van de lector. Wat FG1 ('.....') betreft stelt zij dat de differentiatie ruim voldoende was, en dat zij meer dan voldoende info had verzameld over de beginsituatie. Verder stelt zij dat attitude A5

('.....') steeds op een efficiënte manier gebeurd is en dat zij werkt aan haar stemgebruik en zingen en regelmatig naar de logopedist en zangpedagoge gaat.

Verzoekster geeft verder nog mee dat zij een zeer gemotiveerde student is en één van de weinige studenten uit haar klas is die zeker is van zijn beroeps- en studiekeuze (kleuteronderwijs). Verzoekster wijst erop dat zij geen tweede zit heeft, wat er op wijst dat zij haar best doet.

Verzoekster is van mening dat zij geen gans academiejaar extra zou moeten doen door de slechte beoordeling van haar derde stageperiode. Deze periode zou volgens haar zelfs niet mogen meetellen. Zij stelt dat haar lector-coach (.....) haar eigenlijk niet op deze derde stage had moeten beoordelen, gezien zij wist ..... het in elkaar zat. Verzoekende partij vraagt om haar geen academiejaar langer te laten doen, maar eventueel twee weken extra stage (derde periode) + haar derde academiejaar, of een verkort traject, en haar stage en lessen op een zo kort mogelijke periode in te plannen, gezien zij graag zou afstuderen in juni 2015-2016. Zij wenst wel dit academiejaar haar bachelorproef af te leggen, gezien het thema dat zij gekozen

heeft haar zeer goed ligt.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat het niet aan de Raad toekomt zijn appreciatie in de plaats te stellen van die van het hogeschoolbestuur, en dat de Raad enkel een beslissing kan vernietigen in de mate dat de (betwiste)

beslissing(en) niet reglementair zouden zijn genomen of kennelijk onredelijk zouden zijn. Verwerende partij stelt dat de betwiste quoterings en de beslissing van de interne beroepscommissie *in casu* wel degelijk regelmatig werden genomen, en dat deze geenszins als ‘kennelijk onredelijk’ dienen te worden aanzien.

Verweerder merkt op dat verzoekende partij in haar verzoekschrift laat uitschijnen dat de gegeven quoterings van 8/20 enkel zou gebaseerd zijn op de volgens verzoekster verkeerd gelopen derde stage. Verweerder stelt evenwel dat dit niet klopt, en dat de argumentatie die hiervoor wordt gegeven niet correct en/of selectief is.

Verweerder stelt dat verzoekende partij bij het verzoekschrift niet alle documenten voegt, en dat het noodzakelijk is voor het gehele dossier alle stageverslagen van zowel mentoren als lectoren door te nemen.

Verwerende partij verwijst naar het standpunt van de faculteit, waar per stageperiode een opsomming wordt gemaakt van de duidelijke werkpunten, niet alleen van de betrokken mentoren, maar ook van de stagebegeleiders (.....). Verwerende partij verwijst naar de uitvoerige analyse die door de faculteit op basis van het integrale dossier (de mentorenverslagen alsook de zes verslagen van de stagebegeleiders) per stageperiode wordt gemaakt. Verweerder stelt dat hierbij terecht ook werd vastgesteld dat de werkpunten van de mentoren in dezelfde lijn liggen als deze die door de begeleidende lectoren werden geformuleerd.

De beoordelingen mondden telkens uit in een tussentijdse evaluatie per stageperiode waar tussentijdse tekorten werden aangegeven (rood gekleurd). Verweerder stelt dat verzoekende partij selectief enkel melding maakt van een aantal vermeende positieve punten.

Verweerder stelt dat de interne beroepscommissie na inzage van het volledige dossier terecht heeft geoordeeld dat verzoekster ten onrechte naar voor brengt dat enkel de derde stageperiode niet goed zou zijn verlopen, alsook dat in de verschillende mentorenverslagen en dit betreffende de verschillende stageperiodes naast positieve punten ook steeds werkpunten werden weerhouden. Verweerder stelt dat terzake inderdaad blijkt dat in de drie stageperiodes wel degelijk naast groene scores (beheersing van de competentie en zelfstandige uitvoering ervan) ook oranje (niet volledige beheersing van de competentie, wel uitvoering ervan met ondersteuning) en rode scores (niet beheersing van de competentie en nog geen uitvoering met ondersteuning) behaald worden. Hierbij merkt verweerder op dat

enkel groen voor de drie stageperiodes ook groen als eindresultaat garandeert, en dat om een credit te behalen voor dit opleidingsonderdeel geen enkel vak in de eindkolom rood mag zijn. Verweerder merkt verder op dat op het aanvullend begeleidingsformulier, dat gevoegd is bij de eindevaluatie, werkpunten worden aangehaald voor de drie stageperiodes. Voor de attitude A2 ‘.....’, alsook voor de competentie ‘.....’ wordt een onvoldoende behaald. Ook bij de andere te behalen vaardigheden worden bepaalde aspecten ervan als onvoldoende beoordeeld. Verweerder verwijst ook naar de synthese, waarin onder meer gesteld wordt dat doelgericht werken en differentiëren in zowel klassikale activiteiten als in hoekenaanbod een belangrijk werkpunt was dat verzoekster onvoldoende heeft bewezen in de drie stageperiodes.

Tot slot stelt verweerder dat de interne beroepscommissie terecht heeft aangestipt dat op basis van het voorliggend dossier niet kan worden vastgesteld dat de evaluatie door de mentor van de derde stageperiode niet in alle objectiviteit zou zijn verlopen. Verweerder besluit dat gedurende de drie stageperiodes telkenmale zowel door lectoren als door mentoren tekorten werden bemerkt, hetgeen resulteerde in een negatief eindresultaat. De eindbeslissing ligt volgens verweerder dan ook volkomen in de lijn van de deeltijdse evaluaties, zodat deze eindscore geenszins als kennelijk onredelijk kan worden aanzien.

Beoordeling

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de bestreden beslissingen op regelmatige wijze tot stand zijn gekomen en binnen de grenzen van de redelijkheid liggen. De Raad herinnert er ook aan dat een negatieve evaluatie niet onrechtmatig wordt omwille van een gebrekkige begeleiding, behoudens uitzonderlijke omstandigheden waarvan de directe impact op de negatieve evaluatie duidelijk is.

Verzoekende partij klaagt er in essentie over dat de beoordeling onvoldoende voor het stage opleidingsonderdeel te wijten is aan de derde stageperiode die gebrekkig is verlopen.

In het bijzonder doelt verzoekende partij op de lesvoorbereidingen die zij niet naar behoren heeft kunnen opstellen als gevolg van laattijdige en/of gebrek aan feedback van de mentor en het gebrek aan tussenkomst van de lector. Zo werd haar twee dagen voor de start van de stageweek meegedeeld dat het thema was gewijzigd (van “feest” naar “boerderij”) waardoor zij op zeer korte termijn nieuwe voorbereidingen diende te maken.

In casu komt de Raad tot de volgende vaststellingen en overwegingen wat deze specifieke grief betreft:

(1) De Raad stelt vast op basis van het dossier dat er een groot belang wordt gehecht aan een

degelijke en tijdige lesvoorbereiding voor de start van de stageweek bij de totstandkoming van de stagebeoordeling (bijlage 4 bij het dossier op intern beroep van de verwerende partij: uittreksel richtlijnenbundel betreffende evaluatie). Daaruit blijkt het belang van een tijdige voor de start van de stageweek opgestelde stagemap met een themabundel, lesvoorbereidingen, didactische materiaal, weekplanning....

Uit de reglementering stage: Verwachtingen van de stage (bijlage 6 bij het dossier op intern beroep) blijkt bovendien dat onvoldoende stagevoorbereidingen en een niet volledige stagemap een reden kunnen zijn om de stage stop te zetten.

(2) De Raad begrijpt op basis van het dossier dat cruciaal voor de evaluatie van de stage het 'leerproces' is dat de student doormaakt. Aan de hand van meegedeelde werkpunten moet de student leren waarbij gradueel hij/zij de eindcompetenties verwerft en de vastgestelde werkpunten wegwerkt. Hiertoe maakt de verwerende partij gebruik van een grondig uitgewerkt student-stage-volgsysteem. De prestatie voor de laatste stage is doorslaggevend en het eindpunt van dit leerproces. De Raad verwijst naar bijlage 4 bij het dossier op intern beroep van de verwerende partij: uittreksel richtlijnenbundel betreffende evaluatie: *“Een evaluatie gebeurt pas op het einde van het opleidingsonderdeel (op het einde van het modeltraject). Tussentijds krijg je feedback en op basis van wat je leert tijdens de stage en de reflectiemomenten, heb je voldoende tijd en kans om competentier te worden. De stage is immers een leerproces.”*

(3) De Raad erkent het belang in het kader van een Student-stage-volgsysteem zoals *in casu* van de begeleidende taak van de mentor/lector en het belang van de feedback tijdens de stage.

(4) De Raad neemt verder akte van de ten aanzien van de verzoekende partij vastgestelde prioritaire werkpunten (bijlage 5, pagina 9 bij het dossier op intern beroep van de verwerende partij: het student-stage-volgsysteem).

Als voornaamste werkpunten werd ten aanzien van de verzoekende partij telkens de nadruk gelegd op het aanbod en de structuur van de lessen:

“Denk grondiger na over je activiteiten; Verzorg de opbouw van je activiteiten: instap, verloop en slot;.... Degelijk opgebouwde activiteiten op met een gestructureerde en gefaseerde opbouw en een vlot verloop; een thematisch aanbod uitwerken op niveau van deze klas dat hen boeit, zowel klassikaal als in de hoeken.”

Bij de synthese werd gesteld:

“.....

Je hebt nood aan structuur en hebt tijd nodig om je grondig voor te bereiden. Het gebrek aan structuur kwam het afgelopen jaar vaak tot uiting in de opbouw en aanpak van je activiteiten.....”

Verder blijkt uit de diverse verslagen van de mentoren (bijlage 8 bij het dossier op intern

beroep van de verwerende partij) dat de werkpunten in grote mate betrekking hebben op een betere voorbereiding van de inhoud van de lessen: *“Probeer gewoon naar inhoud toe iets nog iets meer uit te diepen...;De inhoud van je activiteiten was eerder oppervlakkig. Goed dat je naar het einde toe meer uitdiepte;.....*

(5) De door de Raad op basis van het dossier vastgestelde tekorten wat de bereikte eindcompetenties betreft van de verzoekende partij die direct kunnen gelinkt worden aan een gebrekkige voorbereiding van de activiteiten en planning (bijlage 7 pagina 1 en 2 bij het dossier op intern beroep van de verwerende partij: Syntheseverslag voor het opleidingsonderdeel .....):

Competentie Attitude: onvoldoende “A5. Organisatievermogen

- gaat niet op een efficiënte en verantwoorde manier om met tijd tijdens het voorbereidend werken.

De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen: onvoldoende

1.1.1. verzamelt onvoldoende informatie over de beginsituatie van de kleuters en de klas

1.2.5. de zelfgekozen doelstellingen worden vaak niet in concreet waarneembaar kleutergedrag geformuleerd en zijn onvoldoende gebaseerd op de didactische beginsituatie

1.3.1.1. kiest de leerinhouden onvoldoende rekening houdend met de beginsituatie en de doelstellingen.

1.4.1.2. stelt een planning op waarin de verschillende leergebieden onvoldoende evenwichtig aan bod komen

Beoordeling:

“Attitudes

Je hebt nood aan structuur en hebt tijd nodig om je grondig voor te bereiden. Het gebrek aan structuur kwam het afgelopen jaar vaak tot uiting in de opbouw en aanpak van je activiteiten.

FG1: .....

Doelgericht werken en differentiëren in zowel klassikale activiteiten als in je hoekenaanbod was ook een belangrijk werkpunt wat je onvoldoende hebt bewezen in de drie stageperiodes.....”

(6) De emailberichten van 17/04/2015 en 27/04/2015 (uittreksel toegevoegd in het dossier van de verzoekende partij) waaruit blijkt dat de mentor van de derde stageperiode slechts twee dagen voor de start van de stageweek het thema heeft meegedeeld.

De Raad stelt vast dat uit het dossier niet blijkt of en in welke mate de verwerende partij rekening heeft gehouden met deze bijzondere omstandigheid, met name: dat verzoekende partij in de derde stageperiode slechts zeer beperkte tijd had voor het opstellen van degelijke lesvoorbereidingen en de gebrekkige begeleiding/feedback op dit punt. Noch in de motivering van de interne beroepsinstantie, noch in de antwoordnota wordt meer duiding gegeven of een antwoord gegeven op deze zeer specifieke grief van de verzoekende partij. Naar het oordeel

van de Raad betreft deze omstandigheid zoals ook blijkt uit de hogerstaande overwegingen en vaststellingen (punt (1) tot (6)) voldoende uitzonderlijk en belangrijk om wel degelijk invloed te kunnen hebben op de prestaties van de verzoekende partij tijdens de derde stageperiode. Door laattijdige mededeling van het thema voor lesvoorbereidingen heeft verzoekende partij een van de belangrijkste van haar werkpunten om te kunnen slagen: tijd nemen voor grondige lesvoorbereidingen, moeilijk kunnen remediëren. Bijgevolg kon dit een invloed hebben gehad op het resultaat van de derde stageperiode en gezien het doorslaggevend karakter van deze laatste stage als afsluiting van het leerproces op de volledige eindbeoordeling.

Het blijkt naar het oordeel van de Raad niet duidelijk in welke mate al dan niet hiermee rekening werd gehouden bij het toekennen van de eindbeoordeling. Dit knelt des te meer gezien het grote belang van de lesvoorbereidingen *in casu* bij het tot stand komen van de eindbeoordeling en de vaststelling van de door verzoekende partij bereikte eindcompetenties zoals blijkt uit de meegedeelde werkpunten naar aanleiding van de diverse stageperiodes en de synthese beoordelingen.

Een motivering die op geen enkel vlak op dit bijzonder element ingaat, is naar het oordeel van de Raad niet afdoende. Dit maakt de genomen beslissing naar het oordeel van de Raad kennelijk onredelijk.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

De overige onderdelen dienen in de huidige stand van de procedure niet verder te worden onderzocht omdat zij niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

Het beroep is gegrond.

BESLISSING

- De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van 2 juli 2015.
- **De bevoegde instantie van de verwerende partij zal uiterlijk tegen 1 september 2015 een nieuwe beslissing nemen rekening houdend met de in dit arrest geformuleerde overwegingen.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015 door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen

secretaris

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluitend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.254 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/139

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 25 juni 2015 en van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, de [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Bouw.

Tot de opleiding behoort het opleidingsonderdeel [REDACTED]. In de loop van het academiejaar ontstaat tussen verzoeker en de opleiding blijkbaar onenigheid omtrent het verloop van dit opleidingsonderdeel.

Verzoeker is van oordeel dat hij werkt volgens de richtlijnen en afspraken, maar te weinig begeleiding en feedback krijgt. De opleiding harerzijds meent dat de door verzoeker gekozen stageplaats niet voldeed omdat voor de [REDACTED] bepaalde competenties moeten worden bereikt, waarvoor het stagebedrijf minder geschikt was, terwijl het maken van de [REDACTED] in een ander bedrijf dan waar de stage loopt, niet evident is. Bovendien werden opmerkingen gemaakt omtrent verzoekers rapportering inzake de stage.

Verzoeker behaalt voor het opleidingsonderdeel ..... een examencijfer van 9/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Op 27 juni 2015 stelt verzoeker tegen dit examencijfer intern beroep in. Het beroep steunt op de volgende middelen:

“Uiteenzetting van de bezwaren tegen het beroep

De begeleiding van mijn ..... werd toegewezen aan mevrouw [N.H.]. Ik stel vast dat

- *Onze onderlinge relatie en vertrouwen vanaf het begin als moeilijk kon omschreven worden en dit door diversie uitlatingen en opmerkingen van haar kant (‘Uw ..... is toch voor september’, ‘Binnen de vijf jaar ben je failliet’, ze heeft mijn stagebedrijf omschreven als amateuristisch en dit in het bijzijn van de bedrijfsleider, ...). Dit alles heb ik gecommuniceerd aan de ombudspersoon, mevrouw [P.C.]. Ik heb na enkele weken een andere mentor gevraagd, maar niet gekregen.*
- *Het contact dat er verder was tussen mij en mijn mentor verliep stroef en beperkte zich tot het geven van negatieve feedback en opmerkingen. Ik heb op geen enkel moment van mijn mentor positieve feedback gekregen. Op mijn [digitaal platform] berichten werd zelden of nooit geantwoord.*

In het bijzonder op de punten waartegen ik mijn beroep richt, formuleer ik de volgende bezwaren:

.....

In het raam van de interne beroepsprocedure wordt nadere toelichting ingewonnen bij de opleiding. Drie lectoren hebben hun opmerkingen met betrekking tot de grieven van verzoeker uiteengezet.

Op 2 juli 2015 wordt een hoorzitting gehouden, waarop verzoeker wordt vertegenwoordigd door zijn vader als volmachthouder. Navolgend wordt besloten om en voortgangscommissie in buitengewone zitting samen te roepen.

De beslissing van deze voortgangscommissie luidt als volgt:

“Algemene opmerkingen bij het verloop van .....

Alle lectoren (dhr. [O.], mw. [M.], mw. [V.] en mevrouw [H.]) betrokken bij de opvolging van ..... hebben [verzoeker] zeer actief begeleid. Ze hebben hem met raad en daad bijgestaan. De student heeft de raadgevingen onvoldoende ter harte genomen.

[Verzoeker] deed zijn stage in een bedrijf waar uitvoering en timing centraal staan en waar weinig ruimte is voor onderzoek en analyse. Voor bachelorproeven worden een aantal competenties gevraagd, o.a. het wetenschappelijk onderzoek dat uitdrukkelijk in de ..... aanwezig hoort te zijn. Binnen het stagebedrijf was niet voldoende ondersteuning aanwezig om [verzoeker] hierbij adequaat te begeleiden.

[Verzoeker] werd bij het begin van zijn stage sterk aangeraden om van stagebedrijf te veranderen. Mw. [M.] heeft [verzoeker] contactgegevens van

stagebedrijven gegeven. [Verzoeker] heeft steeds geweigerd om van stagebedrijf te veranderen, om redenen die hij niet nader wenste te verklaren.

Hij is van bij het begin gewaarschuwd dat het maken van een bachelorproef in een ander bedrijf dan het stagebedrijf een zeer moeilijke opdracht is. De werkbelasting neemt immers enkel toe.

Van in het begin was het duidelijk dat het aangebrachte onderwerp onvoldoende draagkracht zou kunnen geven aan een gelijke onderzoeksgebonden ..... Telkens waren de onderwerpen reeds uitgepuurd, te nauw, te weinig onderzoekend en/of niet relevant (waterkering douches / duurzame badkamers in functie van klimaatverandering / ...). De focus bleef in het begin telkens op douches. De ..... bleek naar eigen zeggen van de student een noodzakelijk kwaad – hij heeft meerdere malen aangehaald dat hij gewoon wou beginnen werken. Douches plaatsen en vloeren waren de disciplines waarop hij gebrand bleek. De bachelorproef leek te worden geplooid om binnen dit patroon te vallen.

In de verschillende terugkommomenten hebben zowel mw. [H.], mw. [V.], mw. [M.] als dhr. [O.] keer op keer erg veel energie gestoken in het motiveren van de student voor het verloop van zijn ..... Telkenmale bleek echter bij het eerstvolgende terugkommoment dat alle goede raad/aanbevelingen/motivatie van de vorige intensieve begeleiding in de wind waren geslagen. Wegens herhaaldelijk uitstel van progressie werd de timing zeer krap.

Na enkele terugkommomenten en talrijke voorstellen van mogelijke onderwerpen, kwam de student ogenschijnlijk op het juiste pad. Er was een nieuw onderwerp gekozen waar de lectoren – mits de juiste benadering – wel voldoende draagkracht in konden vinden (onderzoek naar omvorming van het portfolio van een sleutel-op-de-deur firma naar passieve woningen en de impact hiervan). De krijtlijnen werden tijdens het terugkommoment uitgezet. (Nota: er dient gezegd dat normaliter de student zelf de krijtlijnen, aanpak enz. dient voor te leggen. In vergelijking met andere studenten heeft deze student dus reeds meermaals extra inspanningen van de begeleiders ontvangen).

Groot was echter de ontgoocheling dat bij evaluatie van het plan van aanpak deze krijtlijn nauwelijks terug te vinden was (onderzoek invloed oriëntatie, perceel, maatregelen passieve koeling, ontwerpaanpassingen enz.).

Tussen ..... is er heel weinig activiteit van de student geweest. Er zijn geen vragen gesteld over ..... noch inhoudelijk, noch naar aanpak. Uit de voorlopige versie die gescreend werd op plagiaat bleek dat de student grote stukken gekopieerd had van niet-wetenschappelijke internetbronnen. Zijn eigen onderzoek was – amper 2 weken voor het indienen van de definitieve versie – nog grotendeels afwezig. De definitieve versie bevat nog steeds veel gekopieerde informatie en zijn eigen onderzoek is zwaar ondermaats en bevat grote fouten.

Replik op de door de student ingeleverde bezwaren

..... in totaal 8.8/20. Hierdoor blijft de afgeronde score 9/20 behouden.”

Dit is de tweede bestreden beslissing, die aan verzoeker wordt betekend bij brief van 9 juli 2015.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verwerende partij werpt een exceptie van onbevoegdheid op, gesteund op het argument dat verzoeker geen schending van enige decretale of reglementaire bepaling opwerpt, noch van enig beginsel van behoorlijk bestuur, en verzoeker de Raad eigenlijk vraagt om een nieuwe beslissing te nemen, waarvoor de Raad niet bevoegd is.

Met recht wijst verwerende partij op de bepalingen van artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs, waaruit volgt dat de Raad onderzoekt of de bestreden beslissing in overeenstemming is met enerzijds de decretale en reglementaire bepalingen en het onderwijs- en examenreglement en anderzijds de algemene administratieve beginselen.

Deze bepaling omschrijft evenwel de opdracht van de Raad, en bevat geen vormvoorschrift dat van toepassing is op het beroep dat door de verzoekende partij wordt ingediend, waarvoor wél artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs relevant is.

Dit voorschrift luidt dat in het verzoekschrift ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren. Aan die voorwaarde komt het verzoekschrift in voldoende mate tegemoet, wat ook blijkt uit de inhoudelijke repliek die verwerende partij in de antwoordnota heeft kunnen voeren.

De exceptie wordt verworpen.

Ambtshalve werpt de Raad op dat de voortgangskommissie volheid van bevoegdheid heeft – wat genoegzaam blijkt uit de aanpassing van de quoteringswaarde waartoe zij heeft beslist – zodat de tweede bestreden beslissing in de plaats is gekomen van de eerste bestreden beslissing.

Deze laatste is daardoor uit het rechtsverkeer verdwenen, waardoor zij niet langer het voorwerp van een beroep kan uitmaken.

Verzoekers beroep is derhalve enkel ontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. De middelen

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op de motiveringsplicht en op een gebrek aan begeleiding en feedback in de loop van het academiejaar.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat hij, buiten het planningsgesprek, het evaluatiegesprek en de terugkommomenten, geen begeleiding of ondersteuning is gekregen tijdens de stage. Bovendien, zo stelt verzoeker, is er op zijn herhaalde vragen via e-mail nooit een antwoord gekomen.

Voor zover er wel feedback is gegeven – wat volgens verzoeker zowel mondeling als schriftelijk is gebeurd tijdens de feedbackmomenten – heeft verzoeker deze ter harte genomen en in de scriptie verwerkt.

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij dat verzoeker op 13 februari een e-mail van de lector heeft ontvangen met uitvoerige commentaar op het ingediende plan van aanpak van verzoeker (stuk 2a administratief dossier), met de duidelijke conclusie dat er voor verzoeker nog veel werk voor de boeg is.

Daarnaast is er volgens verwerende partij tussen verzoeker en de lectoren wel degelijk uitvoerige communicatie geweest, ook buiten de terugkommomenten. Verwerende partij verwijst ter zake naar “de veelvuldige mails via [] van de lectoren aan verzoeker met raadgevingen en correcties” (stuk 2g administratief dossier).

Verwerende partij wijst er op dat de puntentoekenning van de tussentijdse jury tijdig en correct aan verzoeker is meegedeeld en dat het opvallend is dat verzoeker vanaf die mededeling zeer intensief is beginnen mailen aan lector [H.]. Bovendien, zo vervolgt verwerende partij, heeft verzoeker er zelf voor geopteerd om geen gebruik te maken van de bijkomende begeleiding die werd geboden. Zo heeft hij (i) geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot extra feedback na de kennisname van de resultaten van de tussentijdse jury, (ii) geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een proefpresentatie van de juryverdediging te houden, (iii) nooit een tussentijdse versie van de scriptie gepost met de vraag om feedback, en (iv) naar zijn onderzoekslector niet één mail gestuurd met vraag om ondersteuning.

Ten slotte brengt verwerende partij e-mails van 13, 25 en 27 februari en van 4 en 25 maart 2015 in herinnering, waaruit blijkt dat mevrouw [H.] zich wel degelijk met de stage van verzoeker bezig hield, maar verzoeker zich helemaal niet aan de gemaakte afspraken hield.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat de verschillende mails niet worden ontkend, maar dat die beperkt zijn tot de standaardopvolging die iedere student krijgt, en dat er na 25 maart van de zijde van mevrouw [H.] geen communicatie omtrent de stage is geweest.

Verzoeker ontkent verder dat hij mogelijkheden tot bijkomende begeleiding niet te baat zou hebben genomen. Wat de feedbackmogelijkheid na de tussentijdse jury betreft, stelt verzoeker

dat hij daarop wegens een andere les onmogelijk aanwezig kon zijn. Hij voegt hieraan toe dat hij wel degelijk een proefpresentatie van de juryverdediging heeft gehouden, zij het voor andere lectoren en de ombud, en dat hij daarbij positieve en opbouwende feedback heeft gekregen.

Vragen naar feedback op tussentijdse versies van de scriptie acht verzoeker niet relevant omdat hij daarop reeds commentaar had gekregen.

Beoordeling

De Raad brengt in herinnering dat ook een terecht verwijt inzake een gebrekkige begeleiding of feedback tijdens het academiejaar hoogstens inhoudt dat verwerende partij schuld of mede schuld draagt aan het minder gunstige eindresultaat van de student, maar niet dat het door die student nu eenmaal behaalde resultaat daardoor plots gunstiger wordt en dat een en ander mag verantwoorden dat de Raad op die grond tot vernietiging overgaat en de verwerende partij verplicht zou worden tot een heroverweging van het examencijfer.

Tot die tweede stap kan de Raad enkel worden gebracht in de uitzonderlijke omstandigheid dat de student aantoont dat het gebrek aan informatie, begeleiding of feedback zo apert was dat de student niet beschikte over de informatie die hij redelijkerwijze nodig had om te kunnen slagen, of nog wanneer noodzakelijke feedback zo laat werd gegeven dat elke bijsturing onmogelijk was.

Dergelijke uitzonderlijke omstandigheden toont verzoeker niet aan.

Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, blijkt dat verzoeker is begeleid aan de hand van: het planningsgesprek, terugkommomenten, verbeteringen met opmerkingen en suggesties bij zowel het plan van aanpak als de scriptie, en individuele e-mails.

Verzoeker zelf voegt daaraan toe dat hij bovendien ..... heeft kunnen houden, en ook daarop feedback heeft ontvangen.

Op bijkomende mogelijkheden tot begeleiding is verzoeker niet ingegaan, hetzij omdat hij niet aanwezig kon zijn (feedback na de tussentijdse jury) hetzij omdat hij het nut ervan niet inzag (bijkomende begeleiding wanneer tussentijdse versies van de scripties worden gepost).

De Raad ziet in deze omstandigheden niet in waarom de begeleiding door de opleiding tekort zou hebben geschoten; evenmin maakt verzoeker aannemelijk waarom hij recht had op meer begeleiding dan deze die ‘standaard’ aan alle studenten wordt gegeven. Het gegeven dat bepaalde lectoren in de loop van het academiejaar met zwangerschapsverlof waren, doet daaraan geen afbreuk.

Verzoeker toont in het licht hiervan niet aan dat de geboden begeleiding dermate gebrekkig zou zijn geweest dat hij onmogelijk voor het betrokken opleidingsonderdeel kon slagen.

In het licht van de vaste rechtspraak van de Raad, moet het middel in die omstandigheden worden verworpen.

Gelet op de teneur van de voorliggende e-mailberichten en bij gebreke aan enig concreet bewijs van het tegendeel, is de Raad ten slotte van oordeel dat in hoofde van lector [H.] geen gebrek aan objectiviteit of onbevooroordeeldheid is aangetoond.

Tweede middel

In een tweede middel steunt verzoeker zich – voor zover de Raad kan nagaan – op de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat de keuze voor het stagebedrijf was goedgekeurd en dat lector [H.] niet kon oordelen of dat stagebedrijf voldoende leermogelijkheden en ondersteuning kon bieden voor ....., aangezien zij het bedrijf nooit heeft bezocht.

Hij stelt dat hij, nadat lector [H.] had aangegeven dat hij niet zou slagen indien hij de bachelorproef aan dat bedrijf zou doen, in overleg met een andere lector akkoord is gegaan om die proef uit te werken in een ander bedrijf. Verzoeker zet uiteen dat hij vervolgens contact heeft opgenomen met verschillende bedrijven om daar zowel stage als bachelorproef te doen, maar dat een stageplaats elders op die korte tijd niet mogelijk was, zodat enkel door ..... een ander bedrijf werd gevonden.

Aldus betwist verzoeker dat hij steeds zou hebben geweigerd om van stagebedrijf te veranderen.

Verwerende partij ziet het in de *antwoordnota* enigszins anders, en repliceert dat bij aanvang reeds is gewezen op de bezorgdheid dat er op het stagebedrijf te weinig ruimte was voor het wetenschappelijk onderzoek dat in de bachelorproef te pas komt.

In de *wederantwoordnota* wijst verzoeker erop dat verwerende partij niet ontkent dat de stageplaats initieel werd goedgekeurd, en dat in de *antwoordnota* evenmin wordt betwist dat verzoeker zelf initiatief heeft genomen om een ander stagebedrijf te zoeken.

Beoordeling

De hier door partijen gevoerde discussie heeft betrekking op een voorafgaande titel in de bestreden beslissing, waarin een aantal ‘algemene opmerkingen’ worden gemaakt, alvorens wordt toegekomen aan de beantwoording van de middelen die verzoeker in zijn intern beroep had opgeworpen.

In die zin betreft het geen repliek op een door verzoeker als dusdanig in het intern beroep aangevoerd middel – wat dan weer tot gevolg heeft dat verzoeker de argumenten ter zake thans niet op ontvankelijke wijze voor het eerst kan aanvoeren – en zie de Raad niet in hoe, zelfs indien de Raad het feitelijk verloop van een en ander zou zien zoals verzoeker dat doet, de uiteenzetting tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing zou kunnen leiden.

Het middel kan dan ook niet worden aangenomen.

Derde middel

In een derde middel steunt verzoeker zich op een schending van de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker betwist vooreerst het motief dat hij “na enkele terugkommomenten en talrijke voorstellen van mogelijke onderwerpen ogenschijnlijk op het juiste pad was”; hij werpt hieraan tegen dat mevrouw [H.] geen enkel voorstel heeft gedaan en dat de voorstellen die verzoeker deed altijd door haar werden afgekeurd, tot zij uiteindelijk akkoord ging.

Verder bestrijdt verzoeker dat hij in de voorlopige versie van de scriptie in aanzienlijke mate had geplagieerd; hij verwijst voor een plagiaatscreening naar zijn stuk 3, waaruit zou blijken dat slechts 15% materiaal van elders werd gebruikt (opmerking van de Raad: dit stuk betreft de bestreden beslissing).

In de *antwoordnota* lijkt verwerende partij enkel in te gaan op het aspect van het plagiaat.

Zij stelt ter zake dat de plagiaatscreening lang niet alle gekopieerde informatie herkent, en dat bovendien ook gekopieerde informatie waarbij er wel een correcte bronvermelding is gedaan, wordt opgenomen in het percentage van de plagiaatscreening, zodat het verkregen percentage niets meer is dan een ruwe schatting. Verwerende partij voegt hieraan toe dat verzoeker in gekopieerde stukken enkele woorden heeft veranderd zodat deze niet meer door de plagiaatscreening worden herkend; bij manueel nazicht werden zeer grote delen bijna letterlijk gekopieerde tekst vastgesteld, wat aan verzoeker werd aangetoond op het terugkommoment van 22 mei 2015.

Verwerende partij verwijst ten slotte ook naar het niet-originele karakter van de door verzoeker gebruikte foto's. Verzoeker heeft tijdens het terugkommoment van 22 mei 2015 erkend dat hij deze foto's had gescand in de veronderstelling dat dit niet zou uitkomen, niet wetende dat de foto's ook online stonden. Hij heeft uiteindelijk in de finale versie van de scriptie helemaal onderaan de foto's verwezen naar de website waarop ze zijn gepubliceerd, wat geen correcte bronvermelding is volgens de aangeleerde referentiestijl.

In zijn *wederantwoordnota* repliceert verzoeker enkel wat betreft het aspect ‘plagiaat’. Hij stelt verbaasd te zijn dat het middel dat de hogeschool gebruikt om plagiaat vast te stellen in de antwoordnota in vraag wordt gesteld, en dat hij na de schriftelijke en mondelinge feedback het maximaal toegelaten percentage (15%) verder heeft verlaagd door eigen inbreng. Wat de foto’s betreft, stelt verzoeker dat het onmogelijk was om met eigen fotomateriaal het bouwproces van een lage energiewoning vast te leggen. Hij betwist dat hij zou hebben verklaard dat hij de foto’s heeft ingescand en dat hij dacht dat de lectoren dit niet zouden ontdekken.

Beoordeling

Wat het eerste aspect betreft, stelt de Raad vast dat de bestreden beslissing de volgende motivering bevat:

“Na enkele terugkommomenten en talrijke voorstellen van mogelijke onderwerpen, kwam de student ogenschijnlijk op het juiste pad. Er was een nieuw onderwerp gekozen waar de lectoren – mits de juiste benadering – wel voldoende draagkracht in konden vinden (onderzoek naar omvorming van het portfolio van een sleutel-op-de-deur firma naar passieve woningen en de impact hiervan).”

De bestreden beslissing suggereert daarmee niet dat deze voorstellen alle of in overwegende mate van de lectoren kwamen, maar lijkt enkel op de korrel te nemen dat het verschillende terugkommomenten en verscheidene voorstellen van mogelijke onderwerpen heeft geduurd vooraleer aan het onderzoek een duidelijke richting werd gegeven.

Dat gegeven op zich wordt door verzoeker niet ontkend, zodat het middel in dat opzicht feitelijke grondslag mist.

Wat het plagiaat betreft, zij erop gewezen dat ‘plagiaat’ en ‘niet-eigen inbreng’ niet met elkaar mogen worden verward.

In de beoordelingscriteria voor ..... is aangegeven dat de competenties ..... op niveau 5 (punten: 0-5) wordt beoordeeld wanneer, wat het materiaal betreft, enkel plagiaat wordt gepleegd, copy/paste van bijvoorbeeld het internet. Een beoordeling op niveau 4 (score 6-9) daarentegen, heeft betrekking op “gebruikt veel bestaande informatie, heeft te weinig eigen inbreng”.

Waar onder plagiaat doorgaans wordt begrepen, de overname van teksten, afbeeldingen e.d. van derden zonder deugdelijke bronvermelding, is het gemis aan eigen inbreng iets anders. Zo kan een werk dat in belangrijke mate bestaat uit teksten van anderen, geen plagiaat zijn omdat de bronnen zijn vermeld, maar wel schromelijk tekort schieten aan de vereiste van een eigen inbreng.

Met verzoeker moet worden aangenomen dat het aan de zijde van verwerende partij van zorgvuldigheid zou getuigen indien dit onderscheid duidelijker zou worden gemaakt, en derhalve het veelvuldig gebruik van niet-eigen werk mét bronvermelding niet als ‘plagiat’ zou worden beschouwd.

In de bestreden beslissing wordt naar oordeel van de Raad evenwel voldoende omstandig en niet kennelijk verkeerd gemotiveerd dat de beoordeling voor het aspect ..... is gesteund op enerzijds een ondermaats technisch niveau en grote oppervlakkigheid – wat door verzoeker niet overtuigend wordt tegengesproken – en anderzijds een te omstandig gebruik van materiaal van derden, zij het niet uitsluitend, zodat ter zake geen nulscore werd toegekend.

Het middel is ongegrond.

Vierde middel

Verzoeker steunt een vierde middel op de motiveringsplicht.

Verzoeker betwist de motivering van de bestreden beslissing ten aanzien van de diverse aspecten van de aan verzoeker toegekende quoterings als volgt.

Eerste onderdeel

Standpunt van partijen

Wat betreft ..... stelt verzoeker dat hij enkel de isolatiedikte heeft verhoogd omdat uit zijn onderzoek bleek dat dit het enige aspect was dat aan de betrokken modelwoning diende te worden aangepast om ze te laten beantwoorden aan de eisen van een lage energiewoning die in 2013 van toepassing waren. Voor alle andere criteria (oriëntatie, luchtdichtheid, ventilatie e.d.) stelt verzoeker dat hij zij heeft berekend en conform heeft bevonden.

In haar *antwoordnota* gaat verwerende partij niet in op het middelonderdeel.

Verzoeker zijnerzijds komt er in zijn *wederantwoordnota* evenmin nog op terug.

Beoordeling

De bestreden beslissing luidt wat dit aspect betreft als volgt:

“Dit is niet correct. [Verzoeker] heeft enkel de isolatiedikte verhoogd. Dit is een maatregel die begin jaren 90 reeds is doorgevoerd.

Het resultaat dat [verzoeker] bekomt is geen lage energiewoning, de huidige eisen zijn strenger dan wat in de bachelorproef gehaald wordt. Het resultaat is niet bereikt en kan met de genomen factoren ook niet bereikt worden.

Cruciale invloedsfactoren worden niet behandeld (bv. g-factor beglazing raamkaders, bouwknopen, ...) of erg oppervlakkig (luchtdichtheid, ventilatie, ...)”.

Het motief van lectoren – wiens deskundigheid de Raad op grond van de grieven van verzoeker niet in vraag stelt – dat de woning van ..... niet voldoet aan de actuele normen voor een lage energiewoning, wordt door verzoeker niet weerlegd.

Uit de commentaar op de eindversie van de scriptie van verzoeker (stuk 2c administratief dossier) kan de Raad opmaken dat het gegeven dat de betrokken modelwoning die verzoeker heeft uitgekozen anderzijds blijkbaar in vele opzichten reeds beantwoordde aan de doelstelling, er mede aanleiding toe was dat te veel aandachtspunten onbesproken zijn gebleven.

Zo stelt verzoeker op pagina 19 dat de oriëntatie van de modelwoning zo goed als optimaal is, zodat daaraan niet veranderd hoeft te worden. De problematiek van de oriëntatie wordt door verzoeker aldus slechts behandeld door de stelling: *“Indien deze niet goed zou zijn, zou hier in dit geval toch niets aan veranderd kunnen worden, omdat de woningen volgens stedenbouw op deze manier gebouwd moeten worden. In dit geval draait het positief uit.”* Het is niet kennelijk onredelijk dat de correctoren hierbij als kritiek vermelden: *“Toevallig kies je de ‘juiste’ woning in het blok. Wat met alle andere woningen? Welke invloed heeft de mindere oriëntatie juist?”*.

Voor zover de Raad kan nagaan, komen ook andere analyses die de opleiding blijkbaar verwacht in verzoekers ..... niet voor.

De motieven van de bestreden beslissing zijn niet kennelijk onjuist, en het is evenmin kennelijk onredelijk of onzorgvuldig om een scriptie een lagere score te geven wanneer, zoals te dezen het geval lijkt te zijn, onderzoeksvragen uit de weg worden gegaan door het kiezen van een uitgangspositie die deze vragen irrelevant maakt.

Het middelonderdeel is ongegrond.

Tweede onderdeel

Standpunt van partijen

Wat betreft ....., doet verzoeker gelden dat hij gebruik heeft gemaakt van de formules zoals aangegeven in de cursus en er voor de rest geen berekeningen met U-waarden relevant zijn.

In de *antwoordnota* repliceert verwerende partij niet ter zake.

In zijn *wederantwoordnota* herneemt verzoeker zijn kritiek.

Beoordeling

Verzoeker heeft, wat de quoterings voor ‘technische diepgang + eigen inbreng’ in de scriptie betreft, een deelscore van 2/20 gekregen. In zijn intern beroep bekritiseert

verzoeker dit cijfer, waarbij hij onder meer stelt dat hij berekeningen heeft gemaakt over de U-waarden.

In de bestreden beslissing luidt het ter zake: “*De berekeningen van de U-waarden zijn eenvoudigweg foutief. Verder zijn er geen berekeningen gemaakt.*”

Welke berekeningen foutief zijn en om welke redenen, blijkt niet uit de bestreden beslissing. Een en ander is blijkbaar ook voor verzoeker niet geheel duidelijk. Verzoeker stelt in zijn beroep weliswaar niet dat zijn berekeningen wel juist zijn, maar geeft wel aan dat hij gebruik heeft gemaakt van de aangereikte formules en dat hij niet begrijpt welke andere berekeningen er moeten zijn.

Verwerende partij weerlegt verzoekers kritiek niet. Het valt niet aan de Raad toe om in de plaats van de verwerende partij in de stukken van het dossier op zoek te gaan naar elementen die verzoekers standpunt tegenspreken.

De Raad stelt bovendien vast dat verschillende passages van verzoekers eindversie van ..... aanleiding hebben gegeven tot commentaar en kritiek, maar dat er op de pagina's waar de U-waarden aan bod komen en de berekeningen zijn gemaakt (pagina's 22 tot en met 32) geen enkele opmerking is vermeld.

Hierdoor is het voor de Raad niet duidelijk of de enkele opmerkingen die met betrekking tot de U-waarden wel zijn geformuleerd naar aanleiding van de eerste versie van de scriptie (stuk 2b administratief dossier) al dan niet door verzoeker zijn verwerkt.

In die omstandigheden neemt de Raad met verzoeker aan dat – alleszins vooralsnog – niet duidelijk is welke fouten verzoeker met betrekking tot de U-waarden heeft gemaakt.

Het middelonderdeel is gegrond.

Derde onderdeel

Standpunt van partijen

Wat betreft ..... repliceert verzoeker op de kritiek dat hij zich beperkt heeft tot eenheidsprijzen dat hij voor deze benadering heeft gekozen omdat hij hiermee het verschil in totale kostprijs duidelijk wilde aangeven. Het vermelden van de verschillende kostenelementen is volgens verzoeker niet relevant voor de totale kostprijs van de verschillende types woningen.

In de *antwoordnota* gaat verwerende partij niet in op het middelonderdeel.

Verzoeker handhaaft in zijn *wederantwoordnota* zijn kritiek.

Beoordeling

De bestreden beslissing motiveert dat de opmaak van een calculatie meer behelst dan eenheidsprijzen.

Dit uitgangspunt wordt door verzoeker niet betwist. Dat verzoeker ervoor gekozen heeft om enkel eenheidsprijzen te vermelden en dat het vermelden van verschillende kostenelementen volgens hem niet relevant is, maakt de motivering van de bestreden beslissing niet onjuist of kennelijk onredelijk.

Het middelonderdeel is niet gegrond.

Vierde middelonderdeel

Standpunt van partijen

Wat de ..... aangaat, stelt verzoeker dat er bij de start niet is gevraagd om met de officiële EPB software te werken, en dat tijdens de tussentijdse jury door de onderzoekslector is gevraagd om de berekeningen uit te voeren met de vereenvoudigde EPB software. Het is volgens verzoeker pas op het laatste terugkommoment dat lector [H.] heeft gevraagd om de uitgebreide versie te gebruiken; door deze late aanwijzing heeft verzoeker naar eigen zeggen gekozen om het advies van de onderzoekslector te volgen. Een andere student heeft volgens verzoeker ook geen gebruik gemaakt van de officiële EPB-software.

In de *antwoordnota* repliceert verwerende partij niet op verzoekers grieven.

In de *wederantwoordnota* gaat verzoeker er evenmin nog nader op in.

Beoordeling

De bestreden beslissing motiveert dat van bij aanvang is gevraagd om de officiële EPB-software te gebruiken en zet ook uiteen waarom.

Verzoeker betwist dat deze richtlijn van bij aanvang werd gegeven.

De Raad stelt vast dat verzoeker in zijn tussentijdse versie heeft aangegeven dat hij gebruik heeft gemaakt van de EPB-berekeningsmethode van bouw-energie.be, met dezelfde formules als in de officiële software, maar met vereenvoudigingen. Als commentaar is hierbij door de lectoren vermeldt: “*Hoe kan je dit zonder EPB-berekening?*”

Uit deze opmerking, alsook het gemis aan bewijs dat lectoren het gebruik van vereenvoudigde software hebben toegelaten of aangeraden, neemt de Raad aan dat verzoeker er reeds in de loop van het academiejaar op is gewezen dat er met de officiële software moest worden gewerkt.

De motivering van de bestreden beslissing is in dat opzicht derhalve niet kennelijk onjuist.

Het middelonderdeel wordt verworpen.

Vijfde middelonderdeel

Standpunt van partijen

Inzake de *structuur van de scriptie*, voert verzoeker aan dat hij het document ‘structuur en aandachtspunten scriptie’ consequent en gedetailleerd heeft gevolgd en dat de bronvermelding conform de norm is. Verzoeker gaat vervolgens in op de twee voorbeelden die in de bestreden beslissing waren aangehaald.

In de *antwoordnota* besteedt verwerende partij geen aandacht aan het middelonderdeel.

Verzoeker zijnerzijds verwijst in zijn *wederantwoordnota* naar zijn verzoekschrift.

Beoordeling

De bestreden beslissing motiveert ter zake het volgende:

“Wat verstaan wordt onder structuur staat in het document ..... dat van bij het begin van het 2^e semester beschikbaar was voor de studenten op [elektronisch platform]. Zie bijlage voor dit document.

De aanbevelingen die door de ..... begeleiders gegeven zijn tijdens de terugkommomenten werden niet of te weinig opgevolgd.

Enkele voorbeelden:

Een van de opmerkingen van de onderzoekslector bij de voorlopige versie d.d. 28 mei is: ‘Bijna alles wat ik lees in dit hoofdstuk is in feite literatuurstudie. Je vermeldt wel nergens je bronnen, dus gaat het voor sommige stukken over plagiaat.’ Deze opmerkingen zijn niet verwerkt in de definitieve versie. De informatie is nog steeds behouden in het hoofdstuk ..... en de bronvermelding is nog steeds grotendeels afwezig.

Ook de opmerkingen ‘Doordat je de bronnen naast elkaar gebruikt zonder ze kritisch te verwerken, staan er bovendien veel tegenstrijdigheden in je tekst’ zijn genegeerd.”

Wat verzoeker aanvoert, volstaat niet om de juistheid of redelijkheid van deze motivering in twijfel te trekken. Verzoeker kan zich er niet toe beperken om het tegendeel van de bestreden beslissing te beweren, opdat deze met succes zou worden bestreden.

Het middelonderdeel is ongegrond.

Zesde middelonderdeel

Standpunt van partijen

Wat betreft ..... betwist verzoeker dat mevrouw [H.] toelichting heeft gegeven aan de medewerker van de stagefirma – die de promotor (stagebegeleider) verving tijdens diens afwezigheid – en verzoeker voegt een verklaring van de betrokken medewerker waarin deze verklaart dat hem op 27 mei 2015 door mevrouw [H.] geen enkele toelichting werd gegeven bij het evaluatiesysteem van de hogeschool.

Verzoeker wijst er ook op dat alle evaluaties die door de stagebegeleider werden gegeven, door mevrouw [H.] werden herleid naar de ondergrens, zonder dat zij één maal aanwezig is geweest op de werf. Verzoeker twijfelt aan de oprechtheid en objectiviteit van de betrokken lector.

Ten slotte voert verzoeker aan dat er door lector [H.] buiten het planningsgesprek en het evaluatiegesprek geen begeleiding is geweest. Dit sluit aan bij de grief in het intern beroep dat verzoeker geen tussentijdse beoordeling heeft gekregen.

Verwerende partij repliceert in de *antwoordnota* dat tijdens het gesprek met de voormelde medewerker bleek dat het stageformulier reeds was ingevuld, zodat bijkomende uitleg niet echt vereist was. Bovendien betwist de betrokken lector met klem de verklaring van de medewerker van de stagebegeleider, en zij bevestigt formeel dat zij de evaluatie wel degelijk aan hem heeft toegelicht.

In de *wederantwoordnota* zet verzoeker uiteen dat het feit dat de medewerker van de stagebegeleider het evaluatieformulier toch heeft ingevuld, spijs het gebrek aan toelichting, toe te schrijven is aan het verblijf in het buitenland van de stagebegeleider zelf.

Beoordeling

Uit de ..... (stuk 2d administratief dossier) blijkt dat de stagebeoordeling voor 30% meetelt in de totale quoterings, en dat de stage wordt beoordeeld door een evaluatie van de opvolgingsgesprekken en de stageopdrachten.

Wat de opvolgingsgesprekken betreft, luidt het dat de promotor van de hogeschool samen met de bedrijfspromotor beoordeelt aan de hand van drie opvolgingsgesprekken: het planningsgesprek, het functioneringsgesprek en het evaluatiegesprek.

Aangezien de bedrijfspromotor aldus mee participeert aan de quoterings, is het van belang dat deze op de hoogte is van de werkwijze die de hogeschool hanteert.

Uit de motivering van de bestreden beslissing blijkt weliswaar dat de opleiding rekening heeft gehouden met de bevindingen die de stagebegeleider van verzoeker schriftelijk heeft toegevoegd (het betreft de brief van 22 mei 2015 waarin de stagebegeleider, met het oog op zijn afwezigheid op de bespreking van 27 mei 2015, alvast zijn beoordeling van verzoeker meegeeft: een tekstueel uitgeschreven beoordeling die zeer lovend is, en een quoterings van 18,5/20 toekent). Er wordt evenwel niet concreet aangegeven hoe dit uiteindelijk kan resulteren in de aanzienlijk lagere score die de opleiding heeft toegekend.

Bovendien antwoordt de bestreden beslissing niet op de grief dat er geen functioneringsgesprek (tussentijdse beoordeling) heeft plaatsgevonden. Uit het daarin vermelde feitelijke verloop wordt niet naar een functioneringsgesprek verwezen. Nochtans is

dit gesprek duidelijk een element in de evaluatie, en lijkt het bovendien ook een mogelijke gelegenheid om verzoeker in voorkomend geval te wijzen op een gemis aan complexiteit in zijn stageactiviteiten.

Het middelonderdeel is in de aangegeven mate gegrond.

Zevende middelonderdeel

Standpunt van partijen

Inzake ..... stelt verzoeker dat alle deadlines werden gerespecteerd. Hij voert aan dat aangezien zijn stage langer duurde dan negen weken, hij samen met twee medestudenten in overleg met mevrouw [H.] had afgesproken dat het laatste stageverslag op het einde van de stageperiode diende te worden ingeleverd, zodat ook de laatste weken van de stage in het verslag konden worden opgenomen.

In de *antwoordnota* gaat verwerende partij – andermaal – niet in op het door verzoeker uiteengezette middelonderdeel.

Verzoeker zijnerzijds komt er in zijn *wederantwoordnota* evenmin nog op terug.

Beoordeling

In de bestreden beslissing wordt gesteld dat het laatste stageverslag te laat werd ingediend, zodat criterium 4 van toepassing is. De quoterings wordt wel aangepast naar 9/20. In zijn beroep voor de Raad voert verzoeker aan dat de latere indiening dan gepland voor het laatste stageverslag was afgesproken met lector [H.].

De Raad betreurt dat verwerende partij tal van concrete opmerkingen van verzoeker onbeantwoord laat, waardoor het voor de Raad niet duidelijk is of de argumenten van verzoeker al dan niet worden betwist.

Wat dit aspect betreft, heeft verzoeker in zijn intern beroep aangegeven dat alles “*binnen de afgesproken tijd werd aangeleverd*”, waarmee verzoeker – met veel goodwill – iets anders lijkt te bedoelen dan de vastgestelde deadlines. De bestreden beslissing antwoordt ter zake enkel dat het laatste stageverslag te laat werd ingediend.

De stelling dat er voor de latere indiening een akkoord was van de betrokken lector, wordt door verzoeker niet bewezen (ook niet aan de hand van verklaringen van de genoemde medestudenten) en door verwerende partij niet tegengesproken.

In deze omstandigheden is de Raad van oordeel dat het middelonderdeel gegrond voorkomt, en dat het verwerende partij toevalt concreet te antwoorden op verzoekers argumentatie, nu deze een invloed kan hebben op de quoterings.

Achtste middelonderdeel

Standpunt van partijen

Wat ten slotte *plan van aanpak* betreft, stelt verzoeker dat de bestreden beslissing aangeeft dat hij alle documenten tijdig heeft ingediend, maar niet onderbouwt wat de afspraken zijn die hij niet heeft gerespecteerd. Verzoeker betwist niet alle afspraken te hebben nageleefd.

Beoordeling

De bestreden beslissing motiveert vooreerst dat een onvoldoende wordt toegekend wanneer de student zich in negatieve zin heeft laten opmerken, bijvoorbeeld door tijdens het proces vertragend te werken of de afspraken die tijdens de terugkommomenten gemaakt zijn, niet voldoende na te komen.

Verzoeker betwist niet deze basis voor beoordeling.

Verder verwijst de bestreden beslissing ter zake naar wat ten aanzien van verzoeker is uiteengezet onder de titel [REDACTED].

De bestreden beslissing bevat de volgende overwegingen:

“Van in het begin was het duidelijk dat het aangebrachte onderwerp onvoldoende draagkracht zou kunnen geven aan een gelijke onderzoeksgebonden [REDACTED]. Telkens waren de onderwerpen reeds uitgepuurd, te nauw, te weinig onderzoekend en/of niet relevant (waterkering douches / duurzame badkamers in functie van klimaatverandering / ...). De focus bleef in het begin telkens op douches. De bachelorproef bleek naar eigen zeggen van de student een noodzakelijk kwaad – hij heeft meerdere malen aangehaald dat hij gewoon wou beginnen werken. Douches plaatsen en vloeren waren de disciplines waarop hij gebrand bleek. De bachelorproef leek te worden geplooid om binnen dit patroon te vallen.

In de verschillende terugkommomenten hebben zowel mw. [H.], mw. [V.], mw. [M.] als dhr. [O.] keer op keer erg veel energie gestoken in het motiveren van de student voor het verloop van zijn bachelorproef. Telkenmale bleek echter bij het eerstvolgende terugkommoment dat alle goede raad/aanbevelingen/motivatie van de vorige intensieve begeleiding in de wind waren geslagen. Wegens herhaaldelijk uitstel van progressie werd de timing zeer krap.

Na enkele terugkommomenten en talrijke voorstellen van mogelijke onderwerpen, kwam de student ogenschijnlijk op het juiste pad. Er was een nieuw onderwerp gekozen waar de lectoren – mits de juiste benadering – wel voldoende draagkracht in konden vinden (onderzoek naar omvorming van het portfolio van een sleutel-op-de-deur firma naar passieve woningen en de impact hiervan). De krijtlijnen werden tijdens het terugkommoment uitgezet. (Nota: er dient gezegd dat normaliter de student zelf de krijtlijnen, aanpak enz. dient voor te leggen. In vergelijking met andere studenten heeft deze student dus reeds meermaals extra inspanningen van de begeleiders ontvangen).

Groot was echter de ontgoocheling dat bij evaluatie van het plan van aanpak deze krijtlijn nauwelijks terug te vinden was (onderzoek invloed oriëntatie, perceel, maatregelen passieve koeling, ontwerp aanpassingen enz.).”

Hierin kan in redelijkheid worden gelezen dat de opleiding van oordeel is dat verzoeker suggesties, opmerkingen en bijsturingen onvoldoende ter harte heeft genomen.

Het moeizame verloop dat aldus wordt geschetst, wordt door verzoeker niet tegengesproken.

Dat de motieven niet draagkrachtig zouden zijn, komt derhalve niet als bewezen voor.

Het middelonderdeel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de bestreden beslissing.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing, rekening houdend met de bovenstaande overwegingen, en doet zulks uiterlijk 1 september 2015.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.258 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/140

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de examenbeslissing van 3 juli 2015 en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, maar ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Op de zitting van de Ite Kamer van de Raad van 13 augustus 2015 werd de zaak uitgesteld.

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en de [REDACTED], die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Politieke Wetenschappen en de Sociologie.

Voor vier opleidingsonderdelen legt verzoeker examens af bij verwerende partij.

Voor de opleidingsonderdelen [REDACTED] alle gevolgd aan de [REDACTED] in het kader van een uitwisseling, bekomt verzoeker aan de ontvangende universiteit de beoordeling ‘excellent’.

Na omzetting door de verwerende partij krijgt verzoeker voor de zes voormelde opleidingsonderdelen een examencijfer van 16/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Verzoeker stelde op datum van 3 juli 2015 een intern beroep in tegen deze beslissing.

Het intern beroep is gemotiveerd als volgt:

“Op 3 juli ontving ik mijn examenresultaten van mijn derde bachelor ‘politieke wetenschappen’, waarvan ik het eerste semester als uitwisselingsstudent aan de ..... [doorbracht]. Voor de afgelegde opleidingsonderdelen aan deze gastuniversiteit heb ik telkens de maximumscore (excellent) behaald. Bij de omzetting van de resultaten is deze score omgevormd naar een ‘16’ aan [verwerende partij]. Een dergelijke omzetting is volgens mij te laag en bovendien willekeurig. Hierbij vraag ik uw aandacht voor volgende elementen:

- De omzetting die is gebeurd is in dit geval wel erg nadelig voor mij. Aangezien [verwerende partij] zelf slechts in zeer uitzonderlijke gevallen de maximumscore toekent, kan ik begrijpen dat mijn punten naar onder worden gehaald. Maar door het plafond op 16 te zetten, wordt de beloning voor hard werk in het buitenland wel erg klein. Bovendien ligt mijn score op de vakken die ik dit jaar aan [verwerende partij] zelf en dus niet in het buitenland heb gevolgd hoger (gemiddeld haalde ik per studiepunt dat ik aan [verwerende partij] zelf opnam dit academiejaar een 16,27). Mijn studieperiode in het buitenland heeft dus zelfs nadat ik een maximumscore heb bereikt, een nadelig effect op mijn eindresultaat.

- na navraag bij de ombudsdienst blijkt dat de omzetting gebaseerd is op het gemiddelde van mijn punten van de vorige jaren. Dit lijkt me echter ook onredelijk, want zelfs na een maximumscore te behalen, is het zo haast onmogelijk om mijn studieresultaten van de vorige jaren te verbeteren.

- de omzettingsregels voor uitwisselingsstudenten die gelden aan de faculteit sociale wetenschappen staan samengevat in een omzettingstabel (die online te raadplegen is: [...]). ..... is niet opgenomen in deze lijst. Nochtans bepaalt ..... van het onderwijs- en examenreglement 2014-15: ‘.....’ Ik besluit dan ook dat in tegenstelling tot andere studenten de [verwerende partij] niet de nodige transparantie aan de dag heeft gelegd bij de omzetting van mijn examenresultaten.

- tot slot wens ik nog te wijzen op het belang dat ik heb bij een correcte omzetting. Als mijn examenresultaten in het buitenland naar boven gaan en 18 worden in plaats van 16 behaal ik ook een grote onderscheiding in plaats van een gewone onderscheiding.”

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 juli 2015, die tot stand komt nadat verzoeker in een gesprek van 6 juli 2015 zijn standpunt kon toelichten, wordt het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing motiveert als volgt:

“Tijdens dit gesprek en via uw brief vermeldde u dat u tijdens dit academiejaar als eerste student van uw faculteit deelnam aan een uitwisseling met de ..... Voor elk van de 6 opleidingsonderdelen die u in ..... volgde, behaalde u de maximumscore (excellent). Bij uw terugkeer naar [verwerende partij] werden deze scores naar uw aanvoelen ‘geplafonneerd’ op een score van 16. Naar uw aanvoelen was een score van 16 echter niet de maximumscore die een student aan

[verwerende partij] kon behalen. U berekende hierbij zelf dat u voor de studiepunten die u dit jaar opnam aan [verwerende partij] (dus niet als uitwisselingsstudent) een gemiddelde van 16,27 behaalde. Het hanteren van 16 als maximumscore vond u dan ook te laag. U berekende verder dat indien u een score van 18 zou zijn toegekend voor deze opleidingsonderdelen u een graad van verdienste van 'grote onderscheiding' zou behaald hebben. Op basis van informatie die u verkregen had via de ombudsdienst bleek dat bij de omzetting ook rekening was gehouden met uw studieresultaten van de voorbije jaren. Naar uw aanvoelen was dit onredelijk, aangezien u op die manier niet de mogelijkheid geboden werd om uw globale resultaten te verbeteren. U verwees ook naar het feit dat in de omzettingstabel op de website van de ..... niet vermeld werd. U vermeldde ook ..... van het onderwijs- en examenreglement dat bepaalt dat informatie over deze omzettingsregels vooraf had moeten meegedeeld zijn.

Op basis van uw beroep heb ik bijkomende informatie opgevraagd bij de betrokken faculteit.

Het is correct dat het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat dergelijke omzettingsregels vooraf moeten worden bekend gemaakt. Aangezien u als eerste student van uw faculteit deelnam aan een uitwisseling met de universiteit ....., bleek deze informatie vooraf niet beschikbaar. Een omzetting op basis van het binnen de EU gehanteerde ECTS-systeem bleek niet mogelijk, aangezien de universiteit van ..... geen informatie over de verdeling van hun scores kon doorgeven. Op geen enkel moment werd echter informatie doorgegeven waaruit zou blijken dat deze omzetting op een voor u meer voordelige manier zou gebeuren. Aangezien [u] wist dat u de eerste student was die binnen uw faculteit deelnam aan deze uitwisseling en aangezien u op basis van de in ..... gehanteerde beoordelingsstructuur kon inschatten dat een automatische omzetting van uw punten sowieso onmogelijk was, beschouw ik het geïnformeerd zijn over deze omzettingsregels dan ook als een gedeelde verantwoordelijkheid. U had zich hierbij ook vooraf kunnen informeren over de manier waarop deze punten zouden worden omgezet.

Op basis van de vaststelling dat de universiteit van ..... geen informatie kon aanleveren die zou leiden tot een officiële omzettingstabel contacteerde de faculteit Sociale Wetenschappen andere faculteiten binnen [verwerende partij]. Binnen [verwerende partij] heeft de faculteit Letteren de meeste ervaring met de omzetting van studieresultaten vanuit ....., In de faculteit Letteren wordt een score 'excellent' behaald aan een ..... in principe omgezet in een 16. Enkel indien de student ook aan [verwerende partij] een excellent parcours doorlopen heeft, wordt deze score omgezet in een 18. Op die manier werd universiteitsbreed, over [verwerende partij] heen een zo uniform mogelijke aanpak gegarandeerd.

De door u behaalde globale percentages (percentage t.e.m. 2012-13: 72,83% - percentage t.e.m. 2013-14: 72,50%) wijzen erop dat u een goede student bent, maar echter geen excellente student was. Dit betekent dan ook dat de door u behaalde scores aan [verwerende partij] werden ingeschreven als een 16.

Dit betekent niet dat uw goede resultaten aan de universiteit van ..... zouden geminimaliseerd worden of dat u niet de kans zou krijgen om [ ] uw globale

studiepercentages te verbeteren. Zoals vermeld behaalde u in 2012-2013 72,83%, in 2013-2014 72,50% en in 2014-15 75,25%. Indien een hogere score zou zijn toegekend voor de resultaten die u behaalde in [REDACTED], had dit betekend dat u een onevenredig groot voordeel in vergelijking met de andere studenten zou zijn toegekend. Zoals uzelf ook berekende, situeren de toegekende scores (16) zich in dezelfde grootteorde als het gemiddeld resultaat dat u in 2014-2015 behaalde voor de opleidingsonderdelen die u niet in [REDACTED] volgde.

Op basis van deze informatie stel ik vast dat, gegeven de omstandigheden dat u als eerste student deelnam aan een uitwisselingsproject tussen de faculteit Sociale Wetenschappen en de universiteit van [REDACTED], deze omzetting op een zo correct mogelijke manier is gebeurd. Hierbij werden de resultaten die u behaalde zo maximaal mogelijk gehonoreerd en werd ook rekening gehouden met de gelijke behandeling van alle studenten. Deze examenpunten werden correct vastgesteld en worden dan ook niet meer aangepast.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen enerzijds de examenbeslissing meegedeeld op 3 juli 2015 en anderzijds de beslissing op intern beroep van 9 juli 2015.

Blijkens [REDACTED] van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij, is de interne beroepsinstantie bevoegd om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. Verloop van de procedure

Standpunt van partijen

In zijn wederantwoordnota voert verzoeker aan dat het verloop van de beroepsprocedure in strijd is met de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs.

Verzoeker argumenteert dat artikel II.298 van de Codex Hoger Onderwijs voorschrijft dat het bestuur onverwijld de stukken moet overmaken op grond waarvan de bestreden beslissing is genomen, en dat bij in gebreke blijven de voorzitter van de Raad een aanmaning kan zenden.

Volgens verzoeker heeft verwerende partij de stukken laattijdig aan de Raad en aan hemzelf overgemaakt, in welk geval volgens verzoeker toepassing moet worden gemaakt van artikel II.293, §3 van de Codex Hoger Onderwijs, namelijk dat de door verzoeker aangehaalde feiten als bewezen worden geacht, behoudens indien ze kennelijk onjuist zijn of worden tegengesproken door de door verzoeker overgelegde overtuigingsstukken.

Verzoeker stelt dat de door hem aangehaalde feiten niet kennelijk onjuist zijn.

Verder stelt verzoeker dat hij reeds in zijn wederantwoordnota d.d. 10 augustus 2015 heeft opgeworpen dat de antwoordnota en stukken van verwerende partij uit de debatten moeten worden geweerd wegens laattijdigheid.

Inzake de nieuwe procedurekalender die na de zitting van 13 augustus 2015 tot stand is gekomen, zet verzoeker uiteen dat het een wijziging van de oorspronkelijke kalender betreft, waarover geen overleg met de partijen is gevoerd. Hij voert aan geen kennis te hebben van de technische problemen die aan de basis hebben gelegen van het uitstel van de behandeling van de zaak.

Ter zitting is aan verwerende partij de mogelijkheid geboden standpunt in te nemen met betrekking tot de argumenten die verzoeker voor het eerst in de wederantwoordnota heeft ontwikkeld.

Verzoekende partij handhaaft haar verzoek tot het weren van de antwoordnota en het administratief dossier. Verwerende partij stelt dat zij de mededeling van het verzoekschrift, zoals per e-mail verzonden door het secretariaat van de Raad niet heeft ontvangen, en dat bij nazicht achteraf is gebleken dat het bestand de maximumgrootte van de mailbox van verwerende partij overschreed.

Beoordeling

Het secretariaat van de Raad betekent het verzoekschrift en de procedurekalender aan de verwerende partij. Dit gebeurt per e-mail en per aangetekende post.

Bij de elektronische zending d.d. 24 juli 2015 heeft het secretariaat na de verzending aan verwerende partij geen foutmelding ontvangen. Na bericht van verwerende partij dat deze zending niet is toegekomen, heeft het secretariaat vastgesteld dat navolgende e-mails aan hetzelfde adres wel degelijk een foutmelding inzake de aflevering van het bericht genereerden.

De postbetekening van de procedurekalender door het secretariaat van de Raad is per vergissing gebeurd in een zending waarbij verzoekschriften van verschillende dossiers in één enveloppe zijn verzonden, zodat de Raad niet beschikt over een individueel verzendbewijs in dit dossier.

Pas na ontvangst van de wederantwoordnota d.d. 10 augustus 2015 heeft verwerende partij vastgesteld dat deze zaak bij de Raad was ingeleid en er een procedurekalender was bepaald.

Aangezien omwille van het bovenstaande niet met zekerheid kon worden vastgesteld dat verwerende partij de procedurekalender had ontvangen, en aldus haar rechten van verdediging buiten haar toedoen in het gedrang waren, is een nieuwe procedurekalender opgesteld.

De voorzitter van de Raad heeft, mede in verzoekers belang, in toepassing van artikel 14 van het huishoudelijk reglement de zaak toegewezen aan de kamer die het spoedigst het beroep zou kunnen behandelen, te dezen de Ie Kamer in haar zitting van 18 augustus 2015.

De rechten van verzoeker zijn hierdoor niet geschaad.

Bovendien wijst de Raad erop dat verzoeker, in de mate dat hij ervan uitgaat dat een procespartij het recht heeft op een uitspraak op basis van de stukken zoals zij naar aanleiding van de (initiële) procedurekalender zijn neergelegd, zich vergist.

Niets verhindert de Raad om, wanneer zulks nodig blijkt in het raam van de goede rechtsbedeling, de debatten te heropenen en partijen desgevallend bijkomend te bevragen.

De antwoordnota en het administratief dossier zoals door verwerende partij neergelegd, blijven bij de debatten betrokken.

VI. De middelen

Voorafgaande opmerking

In zijn wederantwoordnota vraagt verzoeker de Raad om rekening te houden “met volgende bijkomende elementen”.

Er zij op gewezen dat de verzoekende partij in de omvang van het beroep gebonden is door de feiten en middelen die zij in het verzoekschrift bij de Raad heeft ingediend. In de

wederantwoordnota kunnen derhalve slechts nieuwe middelen worden aangevoerd indien zij de openbare orde raken.

De Raad behandelt verzoekers wederantwoordnota dan ook in die zin .

Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoeker een enig middel steunt op een schending van artikel ..... van het OER, het *patere legem*-beginsel, het gelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker doet vooreerst gelden dat artikel ..... van het OER voorschrijft dat de omzettingsregels die zullen worden gehanteerd, vooraf moeten worden bekendgemaakt – zoals de bestreden beslissing ook bevestigt – wat te dezen niet is gebeurd.

Hij stelt dat hij, in tegenstelling tot wat wordt beweerd in de bestreden beslissing, niet op voorhand (voorafgaand aan het afleggen van de examens aan de ontvangende universiteit) wist dat hij de eerste student van zijn faculteit was die deel nam aan een uitwisseling met de universiteit ....., en dat hij evenmin wist dat een automatische omzetting niet mogelijk was. Dat er sprake is van een “gedeelde verantwoordelijkheid” wordt door verzoeker dan ook tegengesproken.

Verzoeker zet verder – in essentie – uiteen dat de verantwoordelijkheid voor de niet-voorafgaande mededeling van de omzettingsregels, alsook de onmogelijkheid van een rechtstreekse omzetting bij gebreke aan informatie van de ontvangende universiteit, uitsluitend bij verwerende partij is gelegen.

De omzetting die achteraf dan toch is doorgevoerd, op basis van de informatie die bij een andere faculteit werd bekomen, kan volgens verzoeker niet standhouden: enerzijds is de situatie onvoldoende vergelijkbaar, anderzijds blijkt dat verwerende partij wel degelijk over informatie beschikte die een omzetting zou onderbouwen.

Ook de verwijzing naar resultaten die in vorige academiejaren werden behaald, is voor verzoeker een niet-meegedeeld en derhalve ontoelaatbaar criterium.

De omzettingsregels van de andere faculteit die uiteindelijk werden gebruikt zijn naar oordeel van verzoeker zeer arbitrair en in strijd met het gelijkheidsbeginsel, daar de voorgaande prestaties aan de eigen universiteit in rekening worden gebracht, wat er bijvoorbeeld zou toe leiden dat een student met een hoger gemiddelde voor een gelijkwaardig of zelfs iets zwakker

resultaat aan de ontvangende universiteit, een hogere cijfermatige omzetting van de quoterings 'excellent' zou krijgen.

Bovendien, zo brengt verzoeker onder de aandacht, vergeet de bestreden beslissing bij de vergelijking met verzoekers studieverleden, het meest recente academiejaar in rekening te brengen, waarbij zijn examenresultaten behaald aan verwerende partij hoger waren dan 16/20.

Verzoeker argumenteert dat hij alle inspanningen heeft geleverd om een grote onderscheiding te behalen en dat hij, door de slechte communicatie vooraf, niet de mogelijkheid heeft gehad om met het oog op zijn graad van verdienste eventueel niet aan een uitwisselingsproject deel te nemen, of een andere buitenlandse universiteit te kiezen.

Verzoeker ervaart het als een nadeel dat hij zich nu kandidaat heeft gesteld voor een gerenommeerde universiteit buiten de Erasmus-uitwisseling, waarvan achteraf blijkt dat hij door de omzettingsregels nooit 18/20 kon behalen.

Verzoeker besluit dat de omzettingsregels van de faculteit Letteren op hem niet kunnen worden toegepast en dat hij bij gebreke aan mededeling van omzettingsregels op voorhand, aanspraak kan maken op een omzetting van 'excellent' naar 18/20.

Indien de omzettingsregels van de faculteit Letteren toch zouden mogen worden gebruikt, dan meent verzoeker dat hij in het raam van het gelijkheidsbeginsel recht heeft op een examencijfer van 18/20.

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij vooreerst dat het niet zo is dat de faculteit Sociale Wetenschappen over vooraf bepaalde omzettingsregels beschikte: pas op het einde van het uitwisselingsprogramma werd duidelijk dat de universiteit van ..... de gevraagde informatie niet kon aanleveren.

Verder stelt verwerende partij dat zij erkent dat strikt genomen onvoldoende transparant is gehandeld inzake de omzettingstabel, maar dat gezien de aard van de beoordelingsstructuur in de ontvangende universiteit, waarbij vier kwalitatieve beoordelingscategorieën moesten worden omgezet op een kwantitatieve beoordeling op een 20-puntenschaal was een automatische omzetting niet mogelijk.

Het feit dat in de omzettingsregel tot op zekere hoogte rekening wordt gehouden met de resultaten die werden behaald bij verwerende partij, is volgens haar niet arbitrair, maar waarborgt integendeel dat zowel bij verwerende partij als bij de gastuniversiteit dezelfde beoordelingsmaatstaven worden gehanteerd. Verwerende partij verwijst naar de in de bestreden beslissing vermelde resultaten in de voorbije academiejaren, en naar de berekening van de gemiddelden.

Zij voegt hieraan toe dat het gegeven dat een examencijfer van 18/20 voor de zes betrokken opleidingsonderdelen verzoeker een hogere graad van verdienste zou opleveren, uiteraard op zich geen voldoende reden is om dat hoge cijfer ook toe te kennen.

Verwerende partij besluit dat een examencijfer van 18/20 of hoger bij haar zeer uitzonderlijk is (1,5% van de examenscores), dat slechts vijf studenten 18 of meer behaalden voor drie opleidingsonderdelen en dat aldus verzoeker met een 18/20 voor zeven opleidingsonderdelen een alleenstaand geval zou zijn.

Ondergeschikt werpt verwerende partij op dat het feit dat verzoeker geen grote onderscheiding behaalt niet in de eerste plaats wordt veroorzaakt door de opleidingsonderdelen die in het raam van het uitwisselingsprogramma werden behaald, maar wel door de zestien andere opleidingsonderdelen waarvoor een examencijfer tussen 12/20 en 15/20 werd behaald.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat een omzetting niet nodig is, aangezien ‘excellent’ de maximale score is, wat overeenstemt met 20/20, of minstens met 18/20 of meer. Wat de alsnog door verwerende partij gehanteerde omzetting betreft, ziet verzoeker vier concrete problemen: (i) verwerende partij geeft niet aan of het systeem van de faculteit Letteren betrekking heeft op de ..... en het is onrechtvaardig om deze prestigieuze universiteit zonder meer gelijk te stellen met andere Russische universiteiten; (ii) ook dit systeem had op grond van artikel ..... van het OER op voorhand meegedeeld moeten zijn; (iii) het gehanteerde systeem waarborgt niet de gelijkheid tussen de studenten en het in rekening brengen van het parcours van de student gebeurt alleen hier en (iv) verwerende partij beschouwt verzoeker niet als een ‘excellente student’ maar blijft in gebreke dit begrip invulling te geven.

Beoordeling

A. Het belang

De Raad onderzoekt vooreerst het belang van verzoeker.

Er is voor een verzoekende partij geen stelplicht om haar belang bij het beroep reeds in het verzoekschrift te omschrijven of toe te lichten. Echter, doet een verzoekende partij zulks wel, dan heeft zij daarmee zelf de contouren geschetst waarom het haar te doen is en moet de Raad met die door de verzoekende partij vastgelegde grenzen van het gerechtelijk debat rekening houden (cf. RvS 4 juli 2013, nr. 224.260, Van Hooydonk).

Te dezen stelt verzoeker onder meer dat hij met zijn beroep beoogt een hogere graad van verdienste te bekomen (grote onderscheiding in plaats van onderscheiding).

Uit artikel ..... van het OER blijkt dat de graad van verdienste wordt toegekend bij de uitreiking van het diploma – *in casu* het bachelordiploma – en dus niet per academiejaar of per modeltrajectjaar in de opleiding.

Om grote onderscheiding te bekomen, moet de student ten minste 77% als gewogen percentage behalen.

Waar verzoeker aanvoert dat de bestreden beslissing voor de inschatting van zijn waarde ten onrechte rekening houdt met examencijfers uit vorige academiejaren, is de Raad van oordeel dat die werkwijze inderdaad voor kritiek vatbaar is, in zoverre zij wordt gehanteerd voor het beoordelen van verzoekers precieze kwaliteiten ten aanzien van de in ..... behaalde resultaten. Dit komt onderstaand aan bod.

Wat het bepalen van de graad van verdienste betreft evenwel, dient verwerende partij overeenkomstig het voormelde artikel ..... van het OER wel degelijk met alle opleidingsonderdelen van de bacheloropleiding rekening te houden.

Uit het studievoortgangsdossier van verzoeker blijkt dat hij in zijn bacheloropleiding voor 32 opleidingsonderdelen examen heeft afgelegd. Worden de zes in ..... afgelegde opleidingsonderdelen meegerekend aan een score van telkens 16/20, dan behaalt verzoeker voor de gehele opleiding 2.724 punten op 181 studiepunten, zijnde een gewogen percentage van 75,25%.

Indien verzoeker voor de zes in het geding zijnde opleidingsonderdelen niet 16/20 zou behalen, maar wel de door hem beoogde – en tevens blijkbaar als maximum aangemerkte – score van 18/20, dan zou de volgende verschuiving zich voordoen:

.....

Verzoeker zou aldus niet 2.724 punten hebben behaald, maar 64 meer, zijnde 2.788. Afgewogen tegen de 181 studiepunten geeft dit een gewogen gemiddelde van 77,02%. Hiermee kan verzoeker in toepassing van artikel ..... van het OER aanspraak maken op een grote onderscheiding.

Verzoeker geeft aldus blijkt van het vereiste belang wat dat onderdeel van zijn beroep betreft.

Verzoeker heeft ook belang bij de aanpassing van zijn examencijfers individueel en los van de graad van verdienste, gelet op de formulering van zijn grieven zoals die daarop specifiek zijn betrokken. De behaalde examencijfers worden immers vermeld op het diplomasupplement.

B. Ten gronde

Wat de examencijfers betreft, bepaalt artikel ..... van het OER van verwerende partij het volgende:

.....

Hieruit blijkt dat, behoudens voor de masterproef, het examencijfer in de opleidingen van verwerende partij wordt uitgedrukt als een geheel getal op een maximum van twintig punten.

Studenten die in het raam van een uitwisselingsprogramma een of meer examens afleggen aan een andere universiteit, kunnen daar voor die vakken worden onderworpen aan een andere wijze van quoterings. Artikel ..... van het OER bepaalt immers:

.....

Dit betekent dat studenten die aan verwerende partij zijn ingeschreven, in voormelde gevallen quoterings kunnen hebben ontvangen die afwijken van wat in artikel ..... van het OER is bepaald.

Voor die gevallen is er artikel ..... van het OER, dat luidt als volgt:

.....

Wanneer de omzetting ‘nodig’ is, wordt het artikel ..... van het OER niet bepaald: die overweging wordt blijkbaar overgelaten aan de permanente onderwijscommissie. Gelet op de hiervoor geciteerde bepalingen van artikel ..... van het OER zal zulks alleszins het geval zijn wanneer de door de ontvangende hogeronderwijsinstelling toegekende quoterings niet rekenkundig kan worden teruggebracht tot een geheel cijfer op twintig zoals verwerende partij dit hanteert, bijvoorbeeld omdat een lettersysteem wordt gebruikt, of een woordelijk tot uitdrukking gebrachte evaluatie.

Uit de ‘vertaaltabel punten uitwisselingsbestemmingen’ die verwerende partij voorlegt, blijkt dat er een veelheid aan quoteringsystemen wordt gehanteerd in verschillende landen. In sommige gevallen wordt ook een cijfermatige quoterings niet rekenkundig omgezet, wat erop duidt dat verwerende partij van oordeel is dat eenzelfde cijfer een andere waardering kan vertegenwoordigen.

Artikel ..... van het OER bepaalt dat verwerende partij de student van de omzettingsregels in kennis stelt voor hij naar de ontvangende instelling vertrekt. Verwerende partij betwist niet dat zij daaraan tekort is geschoten; zij heeft aldus onzorgvuldig gehandeld. De Raad ziet niet in hoe of in welke mate verzoeker in die verantwoordelijkheid zou moeten delen.

Bovendien is het duidelijk dat verwerende partij zich geenszins voor een onmogelijke taak gesteld zag. De vaststelling dat de opleiding er alsnog in is geslaagd om tot een

omzettingsregel te komen, en wel door zich eenvoudig te informeren bij een andere faculteit binnen de eigen instelling, toont aan dat verwerende partij mits een meer diligente houding probleemloos aan de voorschriften van artikel ..... van het OER had kunnen voldoen.

Feit is evenwel dat zij zulks niet heeft gedaan, en dat thans moet nagegaan wat daarvan de rechtsgevolgen zijn.

Ware het zo dat de ontvangende universiteit een cijfermatige beoordeling had toegekend, dan had verzoeker een overtuigend argument gehad om zich tegen een laattijdige – met name: bij zijn terugkeer gedane – mededeling en toepassing van een omzetting te verzetten. Hij had alsdan kunnen aanvoeren dat hij een quoterings heeft gekregen en dat er noch rechtsgrond, noch dwingende redenen zijn om tot een aanpassing daarvan over te gaan.

Te dezen liggen de zaken evenwel anders. Uit de voorgelegde stukken blijkt dat de ontvangende universiteit een beoordelingssysteem hanteert met vier woordelijk tot uitdrukking gebrachte quoterings, met name: ‘fail’ (beneden de minimum vereisten), ‘satisfactory’ (een middelmatige prestatie die voldoet aan de minimum vereisten), ‘good’ (bovengemiddeld maar met enkele tekortkomingen) en ‘excellent’ (een uitstekende prestatie die een goede beheersing van onderwerp aantoont).

Dit betekent dat een gebied van tien punten (van 10/20 tot 19/20 – uit de vertaaltabel blijkt dat verwerende partij geen 20/20 toekent) overeenstemt met wat in de ontvangende universiteit wordt beoordeeld met ‘satisfactory’, ‘good’ en ‘excellent’.

Verzoeker wordt niet gevolgd in zijn stelling dat ‘excellent’ gelijk moet staan met een score van 20/20. Het is niet omdat het de hoogste woordelijk tot uitdrukking gebrachte beoordeling betreft, dat daar *ipso facto* de hoogste cijfermatige beoordeling tegenover moet staan.

Verzoekers redenering zou bovendien onder meer leiden tot de aberrante situatie dat de student die in het buitenland slaagt voor een opleidingsonderdeel dat enkel met ‘failed’ of ‘passed’ wordt beoordeeld, bij omzetting ook 20/20 zou moeten krijgen, aangezien ‘passed’ de hoogst mogelijke score is.

De door verzoeker ontvangen beoordeling ‘excellent’ laat zich bijgevolg naar oordeel van de Raad niet onmiddellijk vertalen in een welbepaalde cijfermatige quoterings.

Een omzetting, in welke zin dan ook, is noodzakelijk wil verwerende partij kunnen voldoen aan artikel ..... van het OER.

Het bestaan van die noodzaak heeft tot gevolg dat verwerende partij onmogelijk onredelijk kan handelen door een omzetting *an sich* toe te passen.

De Raad ziet vervolgens niet in op welke objectieve grond (op de relevantie van de resultaten van verzoeker bij verwerende partij wordt onderstaand ingegaan) verzoeker meent

dat de beoordeling ‘excellent’ zich minstens *ipso facto* moet vertalen naar een examencijfer van 18/20 (of meer).

Uiteraard mag verwerende partij bij de omzetting niet willekeurig, onredelijk of onevenredig handelen, en voor zover er van vergelijkbare omstandigheden sprake is, dient zij het gelijkheidsbeginsel te eerbiedigen.

Het is daarbij in beginsel niet kennelijk onredelijk om ‘excellent’ als hoogst mogelijke score te laten overeenstemmen met een score van ‘16 of meer’.

Het gebruik van de omzettingsregels die in een andere faculteit van verwerende partij worden toegepast ten aanzien van [REDACTED], lijkt in beginsel een objectieve maatstaf te zijn, ook al komt hij laat aan de orde.

Het had ontegensprekelijk van meer nauwgezetheid blijk gegeven wanneer verwerende partij voor de omzetting concreet onderzoek had gedaan naar de faculteit te [REDACTED] die overeenstemt met de eigen faculteit Sociale Wetenschappen, maar een en ander maakt, bij gebrek aan andere informatie en in het licht van de noodzaak aan een omzetting, het gebruik van de omzettingsregels van de faculteit Letteren niet kennelijk onredelijk.

Blijkbaar wordt in die matrix een ‘excellent’ in principe omgezet in een 16/20, waarbij een hoger cijfer (met name 18 – het ontgaat de Raad waarom 17 niet tot de mogelijkheden behoort) kan worden toegekend wanneer de student aan verwerende partij een excellent parcours heeft doorlopen. Ook dit is niet kennelijk onredelijk; evenmin lijkt er sprake te zijn van een ‘plafonnering’ zoals verzoeker dat ziet.

Bij het maken van de uiteindelijke keuze heeft verwerende partij zich aldus laten leiden door het ‘profiel’ van verzoeker, bepaald aan de hand van de resultaten die hij in zijn opleiding bij verwerende partij behaalde.

Wat het gelijkheidsbeginsel betreft, is het – zodra ook de examencijfers aan de eigen universiteit bij de omzetting worden betrokken – onvermijdelijk dat twee studenten die aan een buitenlandse universiteit kwalitatief hetzelfde examen afleggen, mogelijk een andere omzetting van hun niet-cijfermatige beoordeling – bijvoorbeeld: ‘excellent’ – krijgen, precies omdat het studieverleden verschillend kan zijn.

Dat verschillend studieverleden is een objectief en pertinent onderscheid, zodat de Raad in die onvermijdelijkheid geen discriminatoire behandeling ziet.

In de mate dat de bestreden beslissing bij de omzetting ook verzoekers resultaten van de academiejaren 2012-2013 en 2013-2014 betreft, handelt verwerende partij naar oordeel van de Raad kennelijk onredelijk.

Er is, wanneer de student in het academiejaar 2014-2015 ook aan de eigen instelling examenresultaten heeft behaald, geen enkele reden voorhanden om de resultaten die de student dat academiejaar in het buitenland behaalde, te beoordelen aan de hand van resultaten uit voorgaande academiejaren. Het gaat hier immers om een afspiegeling van de kwaliteiten die de kandidaat actueel, dat academiejaar heeft getoond. Resultaten uit voorgaande academiejaren zijn daarbij niet relevant.

Die onregelmatigheid kan evenwel slechts een nietigverklaring verantwoorden wanneer blijkt dat een omzetting, rekening houdend met enkel verzoekers resultaten uit 2014-2015, tot een ander, voor verzoeker beter examencijfer zou leiden.

Ter zake stelt de Raad vast dat verzoeker in het academiejaar 2014-2015 bij verwerende partij voor vier opleidingsonderdelen een examencijfer heeft bekomen: .....

Verzoeker haalde voor deze vakken een gewogen gemiddelde van 16,28/20.

In dat licht is het niet kennelijk onredelijk om aan verzoeker, gelet op de voorschriften van artikel ..... van het OER, een examencijfer van 16/20 toe te kennen voor de in ..... als 'excellent' beoordeelde examens. Verzoeker toont immers niet aan dat hij in het academiejaar 2014-2015 een merkkelijk sterker student was.

De Raad is dan ook van oordeel dat verzoeker geen aanspraak kan maken op een examencijfer van 18/20 voor de zes betrokken opleidingsonderdelen.

Een andere quoterings, hoger dan wat verwerende partij heeft toegekend – met name een 17/20 – lijkt verzoeker niet na te streven. Mogelijk houdt dit verband met de vaststelling dat een dergelijk examencijfer voor verzoeker voor het geheel van de opleiding niet tot een gewogen gemiddelde van 77% kan leiden, en dus ook niet tot de door hem beoogde graad.

Ten slotte voert verzoeker aan dat hij, ware hij tijdig in kennis gesteld van de omzettingsregels die verwerende partij zou hanteren, had kunnen beslissen om niet aan een uitwisselingsproject deel te nemen, of om een andere universiteit te kiezen.

Ofschoon de door verzoeker ontwikkelde hypothese niet onjuist lijkt, kan zij niet tot nietigverklaring van de bestreden beslissing leiden.

Het betreft immers enkel het verlies van een kans om deze vakken elders, al dan niet aan de eigen instelling, af te leggen. Daarmee maakt verzoeker evenwel onvoldoende waarschijnlijk dat hij in die omstandigheden wel voor alle betrokken opleidingsonderdelen een examencijfer van 18/20 zou hebben behaald.

Alleszins aan de eigen instelling lijkt die kans op basis van de door verwerende partij aangevoerde gegevens, weliswaar niet onbestaande maar toch zeer gering.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ie Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder   voorzitter van de Raad

Jan Geens   bijzitter

Daniël Cuypers   bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs   secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.266 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/142

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 10 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 2 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding Bachelor [REDACTED].

Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 30 juni 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 2 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat studente vraagt om een tweede examenkans of extra opdracht om alsnog aan te tonen dat ze over de juiste technische vaardigheden beschikt om door te stromen naar het tweede jaar. De interne beroepscommissie stelt dat tijdens de hoorzitting duidelijk werd dat de studente niet ontkent dat het ingediende werk technisch niet goed genoeg was. Er bleek ook dat dit, volgens de studente, toe te schrijven was aan instellingsfouten die ze maakte op haar eigen gekozen camera. Verder verwijst de interne beroepscommissie naar de ECTS-fiche. Ze meent dat dit de norm is voor alle studenten en dat ze voor opleidingsonderdelen die niet voorzien in een tweede examenkans niet bevoegd is om uitzonderingen toe te staan in individuele gevallen. Ten slotte stelt de beroepscommissie dat zij, voor wat betreft de beoordelingswijze van het werk, geen fouten of onregelmatigheden

kan vaststellen die aan de basis zouden liggen van het onvoldoende. Zij meent dat de studente beoordeeld werd volgens de maatstaven van het ATC-systeem en dat zij, naar het oordeel van de jury, de vereiste (technische) competenties niet heeft bereikt.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 7 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 10 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij meent dat de jury van oordeel was dat ze onvoldoende heeft aangetoond de competentie ‘cameravoering’ te beheersen. Ze stelt dat dit oordeel gebaseerd is op een schoolopdracht. Verder merkt verzoekende partij op dat er aangevoerd werd dat er onvoldoende ander werk beschikbaar is om alsnog tot een positieve beoordeling te komen. Volgens verzoekende partij hebben zowel de oorspronkelijke beoordelaars als de interne beroepscommissie haar geen kans gegeven om inhoudelijk aan te tonen dat ze de cameratechniek beheerst door middel van additioneel bewijs.

Verzoekende partij merkt op dat ze tijdens haar vierjarige opleiding aan [REDACTED], waar ze in 2014 afgestudeerd is, voldoende werk gemaakt heeft waarmee dat duidelijk aantoonbaar is. Ze benadrukt dat ze als zelfstandig ondernemer meerdere betaalde opdrachten heeft gedaan waar duidelijk uit blijkt dat haar cameratechniek ruim voldoende is. Voorts stelt ze dat ze veel onbetaald werk gedaan heeft, waaronder videowerk voor diverse festivals en concerten. Volgens haar is er dan ook een serie aan werk beschikbaar om aan te tonen dat ze de cameratechniek beheerst, zelfs al voordat ze de opleiding bij verwerende partij heeft gestart.

Daarnaast werpt verzoekende partij op dat ze ook bij verwerende partij verschillende opdrachten gemaakt heeft voor de cursus ‘[REDACTED]’ waarin haar cameratechnieken duidelijk te

beoordelen zijn. Verzoekende partij meent dat het onjuist was dit werk niet mee te nemen in de beoordeling, terwijl het wel beschikbaar was. Ze stelt dat de kwaliteit van het werk overigens erkend werd doordat het in een video [REDACTED] van verwerende partij is opgenomen. Ten slotte stelt verzoekende partij dat ze uiterst gemotiveerd is om de opleiding te vervolgen. Verwerende partij stelt vooreerst dat overmacht of andere bijzondere individuele omstandigheden die de examencommissie of de interne beroepscommissie hadden dienen aan te zetten tot bijzondere maatregelen in het voordeel van de student (art. [REDACTED] OER) niet aanwezig zijn. Daarnaast stelt ze vast dat verzoekende partij zich beroept op “additioneel bewijs” om de beoordeling tegen te spreken. Volgens haar gaat het hier echter om werkstukken waarop de jury geen acht dient te slaan en die door verzoekende partij zelfs niet ter beoordeling aan diezelfde jury zijn voorgelegd, met name videomateriaal uit een andere opleiding, uit andere activiteiten of uit een andere cursus. Verwerende partij stelt dat verzoekster niet duidelijk maakt hoe zij zou kunnen aantonen dat deze werken van haar hand zijn qua cameratechniek, noch maakt ze duidelijk waarom dit de beoordeling van de jury foutief (en niet louter streng) zou maken.

Verwerende partij merkt op dat het aan verzoekende partij is om haar capaciteiten aan te tonen op de hiertoe voorziene wijze. Zij meent dat verzoekster afdoende ingelicht is over de doelstellingen en de evaluatie van het opleidingsonderdeel. Verwerende partij verwijst hiervoor naar de ECTS-fiche. Verwerende partij benadrukt dat de jury geoordeeld heeft dat uit de examenwerken blijkt dat verzoekster de vereiste technische competenties niet bereikt heeft om geslaagd te zijn voor het opleidingsonderdeel. Zij meent dat verzoekster dit niet tegensprekt in het beroepschrift. Volgens verwerende partij moet vastgesteld worden, op basis van de werkstukken waar de jury wel acht kon en moest op slaan, dat verzoekster zowel voor “fictie” als voor “concept” de camera niet zelf heeft gehanteerd. Ze stelt dat het camerawerk dat wel van de hand is van verzoekende partij kwalitatief onvoldoende

is: overbelicht, veel ruis, slechte pano, ... Verwerende partij merkt op dat er dan ook een aantoonbaar tekort is op één van de beoordelingselementen in het ATC-beoordelingssysteem, met name op het vlak van Techniek, wat voldoende is om niet geslaagd te worden verklaard.

Ten slotte stelt verwerende partij betreffende het opnemen van het werk van verzoekster in het [REDACTED] dat het overzichtsfilmpje slechts zeer korte fragmenten van werkstukken van veel verschillende studenten bevat (van verschillende kwaliteitsniveaus) en dat het op geen enkele wijze een beoordeling van een volledig werkstuk van één student is. Volgens verwerende partij werd aan verzoekster nooit de indruk gegeven dat het opnemen van een klein stukje van

haar materiaal in dit filmpje een erkenning van de kwaliteit van haar werk is.

Beoordeling

De Raad herinnert er aan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie over de verdiensten van de verzoekende partij in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad kan er enkel op toezien dat de bestreden beslissing op regelmatige wijze is tot stand gekomen en niet kennelijk onredelijk is.

In essentie betreft de grief van de verzoekende partij dat zij de beoordeling niet correct acht omdat het toegekende resultaat onvoldoende rekening houdt met haar daadwerkelijk verworven competenties inzake cameravoering, die zij kan aantonen aan de hand van ander additioneel werk en prestaties welke zij reeds heeft verricht.

De Raad stelt vast op basis van de ECTS-fiche voor het opleidingsonderdeel

‘.....’ (stuk 1 van de verwerende partij) dat de student wordt geëvalueerd aan de hand van .....evaluatievorm.

Op het einde van het opleidingsonderdeel moet de student kunnen aantonen dat hij voldoende competenties heeft verworven op het vlak van (1) ..... (deze competentie wordt getoetst aan de hand van het bijwonen van lessen/practica .....en tijdens de procesevaluatie van persoonlijke werken); (2) ..... (het aantonen dat men opname-, geluids- en montagemateriaal juist en veilig kan hanteren en de nodige brevetten behaalt en dat met het materiaal de opgelegde opdracht correct kan uitgevoerd worden); (3) ..... (hierbij staat bij het uitvoeren van een opdracht het uitwerken van een origineel idee centraal).

Het betreft een gemengde evaluatievorm waarbij de student tijdens het jaar permanent wordt geëvalueerd, maar uiteindelijk de definitieve cijfers pas worden vastgelegd na verdediging van het examenwerk voor een jury van de betrokken praktijklectoren.

Wat in voorliggend beroep betwist wordt is de onvoldoende beoordeling voor de competentie ‘.....’.

De Raad stelt op basis van het dossier vast (.....) dat de uitgevoerde opdrachten door de verschillende docenten tijdens het academiejaar als technisch nog niet in orde werden bevonden, maar dat er wel progressie was.

Bijvoorbeeld:

Op vlak van fictie en concept krijgt verzoekende partij wel positieve commentaren, maar het camerawerk voor de fictiefilm wordt als onvoldoende beschouwd:

Opmerkingen van docent ..... op 16 juni 2015:

“Bij ..... vinden we helaas geen goed zelf gedaan camerawerk terug.

Noch de markten, noch de koers voldoen. Haar fictiefilm heeft ze niet zelf gedraaid.

Zelfs tegen de regels maar evenmin een kans om haar werk te beoordelen.

Bij conceptwerk ook geen cameravoering wegens andere aanpak met vooral compositing.”

Opmerkingen van docent ..... 15 juni 2015: voor de definitieve versie van de wielervedstrijd voor ..... werd een beoordeling 8/20 gegeven met als samenvattende commentaar .....

De Raad stelt vast dat verzoekende partij in haar verzoekschrift op geen enkel punt de verschillende negatieve (en ook niet steeds verfijnde) commentaren van de praktijklectoren, wat de beoordeling van haar camerawerk betreft, concreet weerlegt noch betwist.

Op basis van de vaststellingen uit het dossier kan de Raad niet anders dan concluderen dat de eindbeoordeling van de jury, wat de technische vaardigheden betreft van de verzoekende partij die door de praktijklectoren permanent werden geëvalueerd aan de hand van verschillende opdrachten, niet onregelmatig is tot stand gekomen.

Het is bovendien niet kennelijk onredelijk om een student die op één van de drie pijlers van een evaluatiesysteem onvoldoende scoort als niet geslaagd te verklaren.

Wat het argument betreft van de verzoekende partij dat zij niet de kans heeft gekregen om met additioneel reeds eerder en elders verricht werk (betaalde opdrachten als zelfstandig ondernemer; onbetaalde ..... voor diverse festivals en concerten; video .....) aan te tonen dat zij wel degelijk reeds beschikt over de noodzakelijke technische vaardigheden, merkt de Raad op dat voorliggende beoordeling tot stand is gekomen op basis van de in de ECTS-fiche vastgelegde evaluatievorm. Verzoekende partij verwacht dat zij beoordeeld wordt op basis van een portfolioconstructie (zijnde de samenstelling van een persoonlijk dossier waarin allerlei soorten stukken worden opgenomen die de competenties bewijzen) van reeds door haar elders en/of eerder verricht werk, zoals dit doorgaans het geval is in het kader van een bekwaamheidsonderzoek via een EVC-procedure¹. Voorliggende evaluatievorm omvat niet een evaluatie op basis van een ingediend portfolio zodat het niet onregelmatig is, laat staan kennelijk onredelijk, dat verwerende partij de beoordeling hiervan niet mee heeft genomen bij de vastlegging van het eindresultaat, dat rekening houdt met werkstukken en opdrachten ingediend tijdens het betreffende academiejaar en voorgelegd aan de jury.¹ Artikel II.234 Codex

Hoger Onderwijs

Wat de door verzoekende partij aangehaalde positieve prestaties in haar 4-jarige opleiding aan ..... betreft en de opdrachten uitgevoerd in het kader van een ander opleidingsonderdeel Acteursregie afgelegd bij verwerende partij, is de Raad van oordeel dat uit positieve resultaten die een student in vorige academiejaren of voor andere opleidingsonderdelen heeft behaald noch een recht, noch een vermoeden kan worden geput voor de quoteringen van

verwante opleidingsonderdelen in navolgende evaluatiemomenten. Elke prestatie moet op haar eigen merites beoordeeld worden.

Op basis van deze vaststellingen is de Raad binnen de grenzen van zijn beoordelingsbevoegdheid van oordeel dat de interne beroepsinstantie afdoende haar beslissing heeft gemotiveerd en dat verzoekende partij onvoldoende concrete elementen aanbrengt om de Raad ertoe te brengen de examenbeslissing als onregelmatig laat staan kennelijk onredelijk te beschouwen.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Piet Versweyvelt bijzitter

Jean Goossens bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.267 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/144

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 9 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker deels onontvankelijk, deels ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

De heer [REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij, en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs.

Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20 en voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt ze een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 28 juni 2015 per e-mail en op datum van 29 juni 2015 bij aangetekende brief een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling tegen het resultaat van het opleidingsonderdeel [REDACTED]. Vervolgens stelde verzoekende partij op datum van 2 juli 2015 per e-mail en op datum van 3 juli 2015 per aangetekende brief een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling tegen het resultaat van het opleidingsonderdeel [REDACTED].

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 9 juli 2015 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard voor wat het opleidingsonderdeel

[REDACTED] betreft, en werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard voor wat het opleidingsonderdeel [REDACTED] betreft.

De interne beroepsbeslissing stelde dat het intern beroep voor het opleidingsonderdeel ..... laattijdig en niet ontvankelijk is. Voor wat de score van 8/20 voor het opleidingsonderdeel ..... betreft, stelt de interne beroepsbeslissing dat de evaluatie niet louter en alleen op één stageles is gebaseerd. Volgens haar steunt de evaluatie, naast het beoordelingsformulier van de bezoekende vaklektor ..... – ook op de beoordelingsformulieren van de stagementor en de lesvoorbereidingen van de student. De beslissing stelt dat het syntheseverslag van de eindevaluatie dat met de student werd doorgenomen een uitgebreide en concrete motivering van de evaluatie bevat, met daarin per onvoldoende bereikte competentie, de door de stagementor en door de stagebegeleiders aangeduide werkpunten. Verder merkt de beroepscommissie op dat het opleidingsdossier verschillende documenten bevat die wijzen op verschillende werkpunten voor lesvoorbereidingen, ... luisteren. De interne beroepscommissie leidt hieruit af dat de stagebegeleiders redelijkerwijze kunnen besluiten tot de eindscore van 8/20 en dat er geen sprake is van een kennelijk onredelijke evaluatie. Ten slotte stelt de interne beroepsbeslissing dat volgens art. .... OER bijzondere regelingen bij functiebeperking minstens 40 dagen voor de start van de formele examenperiode worden aangevraagd. De interne beroepscommissie stelt dat de stagebegeleiders geen specifieke begeleiding konden aanbieden, noch kan van hen evenmin gevraagd worden rekening te houden met deze functiebeperking bij het evalueren van de stage, vermits de student geen aanvraag deed bij de ombudsdienst voor redelijke aanpassingen.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 10 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 14 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desgevallend ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep dat hem wordt voorgelegd.

Op grond van artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs is de ondertekening van het verzoekschrift een vormvoorwaarde die op straffe van onontvankelijkheid moet worden nageleefd.

De Raad stelt vast dat het verzoekschrift dat verzoekster heeft ingediend niet is ondertekend.

Ter zitting werd aan partijen de gelegenheid gegeven hieromtrent standpunt in te nemen.

Verzoeker verklaart niet op de hoogte te zijn geweest van het vormvoorschrift met betrekking tot de ondertekening van zijn verzoekschrift. Deze toelichting van verzoeker kan niet

verhelpen aan de vastgestelde onontvankelijkheid.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Piet Versweyvelt, bijzitter

Jean Goossens, bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen, secretaris

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.264 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/147

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 19 juni 2015 (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepscommissie van 2 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED], die verschijnen voor de verzoekende partij, en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs.

Voor de opleidingsonderdelen [REDACTED] bekomt verzoekende partij telkens een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 24 juni 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 2 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de procedure voor het evalueren van elk van de stages in het derde modeltraject van de opleiding ‘bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs’ is opgenomen in de “[REDACTED]”. De interne beroepscommissie stelde dat, hoewel de mentorenverslagen overwegend positief zijn, toch steeds enkele werkpunten worden geformuleerd. Het mentorenverslag betreffende de inhaalstage is eerder negatief en getuigt van tekorten. In de stagebegeleidingsformulieren van onderwijsgevend worden ook steeds

een aantal werkpunten genoteerd. De faculteit erkent dat de student doorheen haar ..... groeide in haar bekwaamheid van lesgeven, maar dat er ook inhoudelijke tekortkomingen en tekortkomingen op het vlak van administratieve zorgvuldigheid bleven bestaan. De interne beroepscommissie stelde vast dat de mentor van de inhaalstage van mening is dat de student de inhaalstage niet benut heeft om haar mentor en begeleidende onderwijsgevendens ervan te overtuigen dat zij voldoet aan alle eindcompetenties van het opleidingsonderdeel ‘stage: methodeschool’.

De interne beroepsbeslissing stelde verder dat het “syntheseverslag voor de opleidingsonderdelen ..... voor de betrokken student uit drie afzonderlijke luiken bestaat, waarin achtereenvolgens de mate van bereiken van de vooropgestelde doelen (basiscompetenties) voor de opleidingsonderdelen ..... worden geëvalueerd. Voor elk van de drie stages wordt een overzicht gegeven van alle attitudes en vaardigheden, en deelcompetenties hiervan, waarvoor de student een onvoldoende scoort. De beoordeling wordt onderaan elk verslag steeds geduid. De interne beroepscommissie stelde vast dat voor elk van de stages een afzonderlijke evaluatie werd opgesteld. Dat er tussen de evaluaties overeenkomsten bestaan, acht de beroepscommissie aannemelijk, gezien het driemaal een stage uit het derde modeltraject betreft. De interne beroepscommissie merkte op dat deze evaluaties analogieën vertonen, maar dat zij niet identiek zijn: ze werden afzonderlijk opgesteld aan de hand van de eindcompetenties. Het is de opleiding en niet de mentoren die de cesuur vastleggen. Conform de ..... zijn het dan ook de onderwijsgevendens van de ..... die het eindcijfer toekennen.

De interne beroepscommissie stelde vast dat de evaluatie voor ..... bij de betrokken studente gebeurde op een correcte en gemotiveerde manier, conform de reglementeringen ter zake .....

De interne beroepscommissie stelde verder vast dat in de documenten “.....” duidelijk opgenomen is dat de observatiedossiers deel uitmaken van de stagemap. De student beschikte over deze documenten en had dus te allen tijde toegang tot het overzicht van documenten die deel uitmaken van de stagemap. Uit de antwoordnota van de faculteit blijkt bovendien dat de student op 11 mei 2015 reeds op de hoogte gebracht werd van het feit dat de observatiedossiers ingediend moesten worden. De interne beroepsbeslissing stelde dat het incorrect is van de student te stellen dat zij enkele weken later, pas één dag voor de deadline voor het indienen van de observatiedossiers hiervan voor het eerst op de hoogte werd gebracht. De beroepscommissie is verder van oordeel dat uit voorliggend dossier tevens niet blijkt dat deze administratieve onzorgvuldigheid vanwege de student er toe geleid zou hebben dat haar stages niet objectief beoordeeld zouden zijn.

De interne beroepscommissie stelde aldus vast dat de scores van telkens 8/20 voor '.....' op een correcte en gemotiveerde manier tot stand zijn gekomen.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 9 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 14 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verzoekster tekent beroep aan tegen enerzijds de examenbeslissing meegedeeld op 19 juni 2015 en anderzijds de beslissing op intern beroep van 2 juli 2015. Op basis van artikel ..... van de Onderwijs- en examenregeling 2014-2015 van verwerende partij, is de interne beroepscommissie bevoegd om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dit geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en de schending van de materiële motiveringsplicht, met daaruit voortvloeiend de schending van de eigen reglementen van verwerende partij (*'Patere legem quam ipse fecisti'*), meer specifiek de studiefiches van de .....

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt vooreerst dat er sprake is van een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en het materieel motiveringsbeginsel, gezien de beslissing op intern beroep de doorlopen stageperiodes van verzoekster foutief weergeeft en daarbij de inhaalstage met de doorlopen periode niet vermeldt. De beslissing op intern beroep geeft immers weer dat de verzoekende partij de periode 11/02/2015-20/03/2015 zou doorlopen hebben voor de .....

en de periode 24/03/2015-08/05/2015 voor de ..... school. Verzoekende partij stelt evenwel dat zij 6 halve dagen afwezig was wegens ziekte tijdens de ..... Zij voldeed een ‘inhaalstage’ van 2,5 dag na afloop van haar ..... doorliep.

Verder haalt verzoekende partij aan dat de ..... in totaal 5 weken diende te bedragen, waarvan 1 week observatie. De ..... van verzoekende partij had evenwel slechts een duurtijd van 4 weken en 2,5 dagen en beliep derhalve, in aanmerking genomen de ECTS-fiche van verwerende partij, 2,5 dagen minder zoals voorgeschreven. Ook de ..... van verzoekster diende, conform de studiefiche, 5 weken te bedragen. De multiculturele stage van verzoekende partij had evenwel slechts een duurtijd van 4 weken en 4 dagen en beliep derhalve, in aanmerking genomen de ECTS-fiche van verwerende partij, 1 dag minder zoals voorgeschreven.

Meer specifiek stelt verzoekende partij dat zij met betrekking tot beide opleidingsonderdelen minder tijd en mogelijkheden kreeg dan haar medestudenten en zoals reglementair voorgeschreven om te bewijzen dat zij de competenties beheerste. Door deze schending van de eigen reglementen door verwerende partij is verzoekende partij mitsdien in haar belangen geschaad en is zij van oordeel dat zulks negatieve implicaties heeft gehad op haar beoordeling.

Daarbij komt volgens verzoekende partij het gegeven dat zij dan wel 2,5 dagen inhaalstage mocht voldoen voor het opleidingsonderdeel ....., doch dat haar daarbij door verwerende partij werd meegedeeld dat deze periode niet zou worden geëvalueerd, daar waar thans blijkt dat zij door verwerende partij is

‘afgerekend’ op deze korte periode. Verzoekster stelt dat verwerende partij op gepaste wijze dient te remediëren aan de kortere duur van haar stageperiodes voor de betreffende opleidingsonderdelen, dit indien haar alsnog geen slaagcijfer zou worden toegekend en merkt daarbij op dat, nu haar inhaalstage voor het opleidingsonderdeel

..... in principe 5 volle dagen had moeten bedragen, zij van oordeel is dat zij deze volledige periode moet kunnen hernemen, waarbij de huidige evaluatie van haar inhaalstage buiten beschouwing dient te worden gelaten. Nu het evenwel zo is dat de leefgroep met kleuters van de tweede en de derde kleuterklas waarbij verzoekster stage liep, intussen is ontbonden met vertrek van ongeveer de helft van de kleuters naar het eerste leerjaar, merkt verzoekende partij op dat het haar daarbij wel moet worden toegestaan om een nieuwe observatie te mogen verrichten gedurende enkele dagen voorafgaand aan de inhaalstage, dit om correct op een nieuwe klas te kunnen inspelen. Dit maakt dat de nieuwe inhaalstage volgens verzoekende partij 7 à 8 dagen behoort te belopen, waarvan 5 effectieve lesdagen en 2 à 3 dagen

voorafgaande observatie.

In haar *antwoordnota* haalt verwerende partij aan dat het eerste middel dat verzoekende partij opwerpt niet door haar als argument werd aangehaald in haar initieel verzoekschrift, terwijl er niets was wat haar dit belette. Conform vaststaande rechtspraak van de Raad kan dit eerste middel volgens verweerder dan ook niet voor het eerst aangekaart worden in de externe beroepsprocedure, en is het middel derhalve onontvankelijk.

Volledigheidshalve wenst verwerende partij hieromtrent nog aan te stippen dat er van een discrepantie in de regelgeving geen sprake kan zijn. De argumentatie aangehaald door verzoekster is volgens verweerder bovendien zonder enig belang, daar verzoekster de inhaalstage conform de reglementeringen heeft kunnen volbrengen. Dat hiermee, benevens de andere stageperiodes, ook daadwerkelijk rekening werd gehouden, spreekt volgens verweerder voor zich. Dat verzoekster hierop zou zijn

‘afgerekend’ is een subjectief aanvoelen van haarzelf. Verweerder stelt dat het passend voorkomt het syntheseverslag hieromtrent na te lezen. Dat hier niet specifiek afzonderlijk melding van gemaakt werd in de beslissing van de Interne Beroepscommissie verandert hier volgens verweerder niets aan: het volledige dossier, met standpunt van verzoekster en van de faculteit, werd doorgenomen en beoordeeld.

Op het (voor het eerst in deze procedure thans nieuwe) verzoek van verzoekende partij om ‘een nieuwe observatie te mogen verrichten’ kan volgens verweerder dan ook niet worden ingegaan.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat het incorrect is dat verwerende partij stelt dat de bemerking van verzoekende partij dat zij thans is afgerekend op de inhaalstage een louter subjectief aanvoelen betreft. Zij stelt dat zij wel degelijk ‘afgerekend’ is op haar inhaalstage, terwijl deze stageperiode aanvankelijk en correct niet in de beoordeling opgenomen was. Verzoekende partij betwist in hoofdde dat het aspect van de te korte duurtijd van de stageperiodes een nieuw middel zou betreffen. Immers merkte zij in haar verzoekschrift op intern beroep op: “*In totaal hebben er drie stagebezoeken in acht stageweken plaatsgevonden*”, ervan uitgaande dat de inhaalstage niet meetelde, zoals haar destijds werd meegedeeld. Hierop voortbouwend, doch ondergeschikt indien de Raad zou oordelen dat er toch sprake zou zijn van een nieuw middel, stelt verzoekende partij dat zij voor de kennisname van de beslissing op intern beroep van oordeel was dat de inhaalstage geen onderdeel betrof in de evaluatie van de methodeschoolstage. Verzoekende partij heeft dan ook haar grieven geuit, vertrekkende vanuit deze situatie, met name dat zij op dat punt correct was behandeld door verweerder en heeft niet specifiek stilgestaan bij de stageduur.

Verzoekster stelt dat zij onmogelijk kan anticiperen op een situatie die haar pas later is gekend, noch kan zij kritiek uiten op de beslissing op intern beroep, voorafgaand aan de kennisname van die beslissing.

Beoordeling

De Raad is van oordeel dat het middel betreffende de duurtijd van de stages een nieuw ontwikkeld middel is in het kader van dit extern beroep, dat niet werd voorgelegd in het kader van de interne procedure, terwijl dit mogelijk was voor de verzoekende partij op basis van de informatie waarover zij beschikte.

Als verzoekende partij van oordeel was dat de beoordeling van haar stages niet in overeenstemming met de reglementering is gebeurd, gezien de vastgelegde duurtijd voor stages niet werd gerespecteerd, dan diende zij dit reeds op te werpen in het kader van het intern beroep. Dit middel raakt de openbare orde niet. Het middel is bijgevolg niet ontvankelijk.

Voor zover dit middel ook kan gelezen worden als het al dan niet in aanmerking nemen van de inhaalstage van 2,5 dagen - wat een te korte periode is in verhouding tot de reglementaire duurtijd - en het daaraan gelinkte verzoek om een nieuwe observatie uit te voeren, is het evenmin ontvankelijk. Uit het dossier blijkt niet dat deze inhaalstage geen onderdeel van de evaluatie zou uitmaken. Verzoekende partij kon er derhalve redelijkerwijze van uitgaan dat dit wel het geval was en in voortkomend geval in het intern beroep de beperkte duur van deze inhaalstage inroepen, *quod non*.

Het middel is niet ontvankelijk.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, de schending van het '*Patere legem quam ipse fecisti*'-beginsel en het rechtzekerheidsbeginsel en de schending van het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij is van oordeel dat er sprake is van een schending van het redelijkheidsbeginsel bij de evaluatie door verwerende partij, meer specifiek bij de afweging die door verwerende partij gemaakt diende te worden tussen de evaluaties door de mentoren en deze gedaan door de docenten, alsook dat er sprake is van een schending van de eigen reglementen van verwerende partij en het rechtzekerheidsbeginsel, nu verzoekende partij

ervan mocht uitgaan dat zij voor de 3 afzonderlijke opleidingsonderdelen betreffende stage apart zou worden beoordeeld, hetgeen volgens verzoeker niet aldus gebeurde.

Verzoekende partij kan zich in eerste instantie geenszins verzoenen met het principe dat verwerende partij als regel voorhoudt in haar stagereglement, met name dat de verslagen van de mentoren niet in rekening moeten worden gebracht bij de eindevaluatie van de stage (zie artikel .....), zulks in strijd met de vaststaande rechtspraak van de Raad (zie besluit nr. 2010/028). Dit klemmt volgens verzoeker des te meer nu de mentoren hun evaluaties verschaffen aan de hand van voorgedrukte formulieren met specifieke vraagstellingen, opgesteld door de instelling in functie van de door de student te verwerven competenties. In de mate dat het stagereglement een excuus zoekt in het feit dat de mentor de beoogde stagecompetenties niet zou beoordelen, is dit volgens verzoeker mitsdien uitsluitend aan de instelling te wijten en, meer specifiek, aan de kwaliteit van de vraagstellingen in de evaluatieformulieren voor de mentoren die onvoldoende gericht zouden peilen naar de vereiste competenties.

Minstens, in de interpretatie dat het stagereglement rechtvaardigt dat verwerende partij – in het voorliggende geval – de verslagen van de mentoren buiten beschouwing laat en ze niet actief op de evaluatie betreft, is verzoekende partij van oordeel dat overeenkomstig artikel 159 van de Grondwet artikel ..... van het stagereglement buiten toepassing moet worden gelaten wegens intrinsieke onwettigheid. De reglementaire norm die toelaat dat voor een beoordeling pertinente verslagen buiten beschouwing worden gelaten, schendt volgens verzoeker het redelijkheidsbeginsel. In elk geval komt het verzoekster voor dat de inhoud van de verslagen van de mentoren *in casu* relevant is voor de beoordeling door de lector van haar attitudes en vaardigheden en dat bijgevolg verwerende partij verplicht was deze in rekening te brengen.

Wat de ..... betreft, stelt verzoekende partij dat haar evaluatie *in concreto* diende gebeuren aan de hand van volgende documenten:

- het verslag van de mentor .....: duidelijk is vast te stellen dat de mentor een tussentijdse evaluatie verrichtte die zij neerschreef middels donkerblauwe inkt en een eindevaluatie, die zij neerschreef middels grijsgroene inkt. De mentor dient de student te beoordelen door het omcirkelen van een cijfer (tussen 1 en 6) en kan commentaren neerpennen binnen de daartoe voorziene ruimte op de voorgedrukte formulieren;
- een verslag van de lector ....., meer bepaald een document dat de docent opmaakte bij het

bezoek van verzoekende partij;

- het syntheseverslag betreffende de stage [REDACTED], dat tot stand dient te komen op (a) de begeleidingsdocumenten van de begeleidende lectoren van de [REDACTED] en (b) de verslagen van mentoren van de stageschool.

Verzoekster stelt dat indien men de eindevaluatie van het verslag van de mentor analyseert, men vaststelt dat haar attitudes over de ganse lijn met vieren, vijven en zessen (voldoende – goed - zeer goed) worden beoordeeld. Ook haar verschillende

‘functionele gehelen’ worden met voldoende, goed en zeer goed (of niet van toepassing) beoordeeld, met positieve commentaar van de mentor.

Verzoekster stelt dat, indien men de evaluaties van de lector analyseert, men vaststelt dat het eerste verslag d.d. 03/03/2015 nog een aantal werkpunten weergeeft, hetgeen normaal is en de bedoeling van een begeleiding door verwerende partij, en dat het tweede verslag d.d. 18/03/2015, los van een aantal bemerkingen op de stagemap (die beoordeeld wordt binnen het opleidingsonderdeel [REDACTED], zodat dit niet relevant is voor de beoordeling van het opleidingsonderdeel

[REDACTED] eveneens positief is.

Verzoekende partij stelt dat het zeer uitgebreid verslag van de mentor van de [REDACTED] met overtuiging lovend is. Verzoeker benadrukt dat de stage [REDACTED], als zijnde een apart opleidingsonderdeel, afzonderlijk diende te worden beoordeeld. Van de evaluatie die gebeurde door de lector kan men volgens verzoeker bezwaarlijk beweren dat deze niet evenzeer positief is: werkpunten werden door de zeer duidelijke evolutie weggewerkt, geen enkel werkpunt is nog vermeldenswaardig. Het volkomen negatieve syntheseverslag van de lector is hiermee volgens verzoeker dan ook niet verstaanbaar. Verzoeker stelt dat het syntheseverslag niet meer is dan een overname van de werkpunten die de mentor tussentijds vaststelde, en dus op geen enkele wijze rekening houdt met de eindevaluatie van de mentor en mitsdien met de door de mentor zo bejubelde en door de lector bevestigde evolutie van verzoekende partij. Bovendien is de wijze van beoordeling in het syntheseverslag volgens verzoeker nietszeggend, algemeen en vaag: het neemt gewoon de voorgedrukte beoordelingsaspecten over uit het verslag van de mentor, zonder meer uitleg, voorbeeld of tip. Het syntheseverslag getuigt volgens verzoeker dan ook van geen enkele nuance, noch afweging. Er kan niet worden vastgesteld dat rekening werd gehouden met de eindevaluatie van de mentor.

Dit maakt de eindevaluatie volgens verzoeker niet enkel kennelijk onredelijk, maar ook op vlak van de motivering resoluut gebrekkig.

Verzoekende partij is dan ook van oordeel dat aan haar, de evaluaties samen genomen, in hoofdorde een slaagcijfer dient toegekend te worden voor het opleidingsonderdeel ‘methodeschool’, of minstens de mogelijkheid dient te worden geboden om haar inhaalstage gedurende 5 volle dagen te hernemen (met 2 à 3 dagen voorafgaande observatiedagen), waarbij de huidige evaluatie van de inhaalstage niet in aanmerking kan worden genomen.

Wat de ..... betreft, stelt verzoekende partij dat haar evaluatie, net zoals de methodeschoolstage, *in concreto* diende te gebeuren, aan de hand van het verslag van de mentor methodeschoolstage, een verslag van de lector ..... en het syntheseverslag betreffende de stage ..... Verzoekende partij stelt dat haar attitudes en functionele gehelen in de eindevaluatie door de mentor overwegend als ‘zeer goed’ (quoting 6) werden beoordeeld, met positieve commentaren. Verzoekende partij merkt op dat de lector haar eenmalig bezocht tijdens de multiculturele stage en één werkpunt meegeeft, met name

‘differentiatie zichtbaar maken in administratie, bv. formulering doelen’. Dit werkpunt houdt volgens verzoeker dan nog verband met haar administratie en dient derhalve in rekening te worden gebracht binnen het opleidingsonderdeel ‘stage: administratieve stage’. Verzoekster stelt dat verder om en bij dezelfde vaststellingen als met betrekking tot de ..... kunnen worden gemaakt. Verzoekende partij is dan ook van oordeel dat aan haar, de evaluaties samen genomen, een slaagcijfer dient toegekend te worden voor dit opleidingsonderdeel.

Wat tenslotte de ..... betreft, merkt verzoekende partij ten aanzien van haar evaluatie op dat er sprake dient te zijn van een op zichzelf staande evaluatie, los van de evaluaties van de andere opleidingsonderdelen ..... Verder stelt verzoeker dat het syntheseverslag ook hier ongenueanceerd, vaag, algemeen, nietszeggend en abstract is. Ook met betrekking tot dit opleidingsonderdeel dringt volgens verzoeker vernietiging zich op en dient een nieuwe evaluatie plaats te vinden.

Verzoekende partij is er van overtuigd dat verwerende partij geenszins de drie opleidingsonderdelen die betrekking hebben op de stage afzonderlijk heeft beoordeeld, zoals voorgeschreven is conform haar eigen reglementen, en acht hierdoor het rechtzekerheidsbeginsel geschonden. Dit kan volgens verzoeker worden aangetoond middels (i) haar eigen dossier, waaruit blijkt dat telkens hetzelfde cijfer (8/20) werd toegekend voor de drie afzonderlijke opleidingsonderdelen, onder het doorzichtige mom van de ‘samenhang’; (ii) uit alle puntenbriefjes van haar medestudenten die geen slaagcijfers behaalden voor de opleidingsonderdelen ..... (geen enkele student is bijvoorbeeld wel geslaagd voor ‘.....’ en niet voor ‘.....’); en (iii) kennis van de *ratio legis* van de handelwijze door verwerende partij

(voor het komende academiejaar 2015-2016 ‘versmelten’ de drie opleidingsonderdelen tot één stage-opleidingsonderdeel: .....). Het is volgens verzoeker mitsdien duidelijk dat verweerder problemen met niet-geslaagde studenten uit het huidige academiejaar heeft wens te vermijden door ze telkens voor alle opleidingsonderdelen ..... geen slaagcijfer toe te kennen). In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat ook dit argument volstrekt nieuw is, zodat ook dit middel als onontvankelijk dient te worden aanzien.

Bovendien stelt verwerende partij dat de afleiding die verzoekende partij hieruit maakt, volstrekt onjuist is: er staat in de reglementering van ..... niet dat *geen* rekening zal worden gehouden met mentorenverslagen, wel dat de lector *kan* beslissen met *niet* gemotiveerde verslagen geen en met *onvolledig* gemotiveerde verslagen slechts gedeeltelijk rekening te houden bij de eindbeoordeling. Met mentorenverslagen kan en zal rekening gehouden worden, op voorwaarde dat deze daadwerkelijk gemotiveerd en verantwoord worden.

Verweerder stelt verder dat deze reglementering ook op geen enkele wijze in tegenspraak is met rechtspraak van de Raad. Volgens vaststaande rechtspraak van de Raad zijn niet de verslagen van de mentoren doch wel de verslagen van de lectoren, die de studenten over de ganse lijn en gedurende het ganse traject volgen, doorslaggevend bij de eindbeoordeling. Bovendien, zo stelt verweerder, mag ook niet vergeten worden dat het niet is omdat een begeleider of mentor gedurende de stageperiode een positieve evaluatie zou hebben gegeven, dat de eindevaluatie van onvoldoende daarom kennelijk onredelijk zou zijn.

Tenslotte stelt verweerder dat in deze zaak wel degelijk rekening gehouden werd met de mentorenverslagen, zodat het opgeworpen argument zelfs zonder belang is. Inzake de stage ..... stelt verweerder dat verzoekende partij nalaat de *werkpunten*, die ook door de mentor telkens worden meegegeven, weer te geven. Verzoekende partij maakt ook een zeer selectieve lezing van de verslagen van de lectoren, waarin talloze tekortkomingen/werkpunten worden aangehaald. Tenslotte maakt verzoekende partij geen melding van het verslag betreffende de inhaalstage, dat getuigt van veelvuldige tekorten. Ook aangaande de stage ..... worden volgens verweerder in het lectorenverslag opmerkingen, aandachtspunten en/of diverse werkpunten meegegeven. Ook het mentorenverslag omvat tal van werkpunten.

Verweerder stelt dat verzoekende partij bijna uitsluitend aandacht schenkt aan de mentorenverslagen. Verweerder haalt aan dat deze mentorenverslagen, dan nog selectief geciteerd, weliswaar niet zonder belang zijn, maar niet van doorslaggevend belang zijn bij de eindbeoordeling. Volgens verweerder heeft de interne beroepscommissie dan ook volkomen terecht geoordeeld dat de beoordelingen voor

..... op een terechte en gemotiveerde wijze tot stand gekomen waren. Voor iedere attitude en

vaardigheid op zich wordt op een gestructureerde manier een verantwoording gegeven, gevolg door een globale motivering.

Tot slot geeft verwerende partij nog mee dat ze verbolgen is over de insinuaties van verzoekende partij i.v.m. het al dan niet slagen voor de betwiste opleidingsonderdelen. Verweerder stelt dat het aannemelijk is dat er tussen de evaluaties overeenkomsten bestaan, nu het driemaal om een stage uit het derde modeltraject gaat. Daar houdt de gelijkenis evenwel op: de evaluaties werden afzonderlijk opgesteld aan de hand van de te behalen eindcompetenties.

Beoordeling

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de bestreden beslissingen op regelmatige wijze tot stand zijn gekomen en binnen de grenzen van de redelijkheid liggen.

1. In eerste instantie vraagt verzoekende partij dat overeenkomstig artikel 159 van de Grondwet artikel ..... van het stagereglement buiten toepassing moet worden gelaten wegens intrinsieke onwettigheid, gezien deze reglementaire norm die toelaat dat voor een beoordeling pertinente verslagen buiten beschouwing worden gelaten, het redelijkheidsbeginsel schendt. Het buiten beschouwing laten van de mentorenverslagen is volgens verzoekende partij in tegenspraak met vaste rechtspraak van de Raad.

De Raad stelt vast dat artikel ..... van de richtlijnenbundel de evaluatie beschrijft (bijlage 4 van het dossier op intern beroep van de faculteit) als volgt:

.....
In geval van een betwisting van een stage (waar doorgaans meerdere actoren bij betrokken zijn) zijn meestal op basis van de onderwijsreglementering de lectoren, en niet de mentoren, mede op grond van eigen vaststellingen en ijkpunten bevoegd voor de eindevaluatie van de studenten. Dit is ook *in casu* het geval zoals blijkt uit de Richtlijnenbundel voor stage.

Het voorgaande betekent uiteraard niet dat beoordelingen van andere betrokkenen dan de lector o.m. de verslagen en de evaluaties van de mentoren, als onderdeel van het dossier zomaar terzijde kunnen worden geschoven. Het is vaste rechtspraak van de Raad dat deze moeten betrokken worden bij de eindevaluatie.

In casu stelt de reglementering duidelijk dat in het stagedossier dat aan de basis ligt van de beoordeling ‘alle’ verslagen van mentoren en begeleidende lectoren worden opgenomen. In het kader van de eindevaluatie worden alle mentorenverslagen in ogenschouw genomen. Het is naar het oordeel van de Raad niet onredelijk om verder te stellen dat ingeval dat in het kader van het evaluatieproces wordt vastgesteld dat de inhoud van een bepaald mentorverslag (te summier, niet gemotiveerd, te vaag en algemeen, naast de kwestie...), niet toelaat om een beeld te krijgen van de bereikte

stagecompetenties, dit verslag niet concreet betrokken wordt in de eindbeoordeling, waaruit juist het niveau van de bereikte eindcompetenties moet blijken. Een dergelijk verslag is in voorkomend geval ook niet bruikbaar. In tegenstelling tot wat verzoekende partij voorhoudt, leest de Raad deze regel niet als een toelating om ‘pertinente’ verslagen van mentoren te weren bij de beoordeling.

De Raad acht het verder wel essentieel dat in geval van het niet in rekening brengen bij de beoordeling van een bepaald mentorverslag wegens een gebrekkige inhoud hiervoor een redelijke verantwoording wordt gegeven. Het ligt ook voor de hand dat een correcte beoordeling in voorkomend geval ook enkel kan gebeuren in geval er andere beoordelingselementen dan het gebrekkige verslag in het dossier aanwezig zijn. Het dossier moet in elk geval ook volledig zijn, zodat de student zijn recht op controle kan uitoefenen. De betreffende reglementering sluit dit niet uit.

De Raad is van oordeel dat de *in casu* voorgeschreven evaluatievorm bij de stage op zich als voorschrift/principe niet in tegenspraak is met het redelijkheidsbeginsel en evenmin in tegenspraak met rechtspraak van de Raad.

2. De concrete grief van verzoekende partij betreft het feit dat er uit het dossier niet blijkt dat er rekening is gehouden met de positieve verslagen van de mentoren. In het Syntheseverslag voor de opleidingsonderdelen stage [REDACTED], dat veel te algemeen en abstract is opgesteld, zijn er meerdere basiscompetenties aangeduid als niet bereikt, wat niet in overeenstemming is met de verschillende verslagen die verzoekende partij tijdens haar stages heeft ontvangen. De beoordelingen van de verschillende opleidingsonderdelen zijn bovendien zeer gelijklopend.

Het blijkt uit de reglementering in punt [REDACTED] van de richtlijnenbundel stage (bijlage 4 van het dossier intern beroep) dat de lectoren bevoegd zijn voor de eindbeoordeling. Het is naar het oordeel van de Raad niet kennelijk onredelijk om de doorslaggevende beoordelingsbevoegdheid bij de lectoren te leggen als blijkt dat deze zich ook duidelijk tijdens de stage een beeld hebben kunnen vormen van de stagecompetenties van de student en dat hiervan een neerslag is te vinden in het dossier.

De Raad acht het wel noodzakelijk dat in het kader van een dergelijk evaluatiesysteem, waar de beoordeling van de stagelectoren doorslaggevend is mede op grond van eigen beoordelingselementen, dat deze eindbeoordeling inhoudelijk in stand kan blijven in het licht van de vaststellingen uit de mentorverslagen. Met andere woorden als er een inhoudelijke discrepantie blijkt dan moet hiervoor een redelijke verklaring voorhanden zijn.

De Raad benadrukt verder dat in geval van een beoordeling van stages er een zwaardere motiveringsplicht rust op de onderwijsinstelling. Het dossier waarop de eindbeoordeling voor een stageopleidingsonderdeel, dat in een cijfer wordt uitgedrukt (*in casu* telkens 8/20 op de drie verschillende opleidingsonderdelen), veel meer stukken moet bevatten zoals de beoordelingen van de stagebezoeken en de verslagen van mentoren, evaluatie- en feedbackverslagen. De eindbeoordeling zal moeten steun vinden in de voorliggende

verslagen.

In casu stelt de Raad vooreerst vast dat voor de drie opleidingsonderdelen er drie stagebezoeken hebben plaatsgehad van de begeleidende lectoren, respectievelijk op volgende data: 3/03/2015 en 18/03/2015 (.....) en 21/04 (.....), waarvan een verslag (.....) is terug te vinden in het dossier.

In voorliggend dossier op intern beroep zijn verder opgenomen: .....

In casu stelt de Raad verder vast op basis van de ECTS – fiche (bijlage 3 dossier intern beroep), wat de invulling van de drie opleidingsonderdelen betreft dat de twee voormelde opleidingsonderdelen waarvoor verzoekende partij een aparte stage heeft afgelegd, een verschillende doelstelling hebben waarbij telkens de basiscompetenties van de leraar worden getoetst binnen een andere context (.....). Het derde opleidingsonderdeel wordt getoetst onder meer aan de hand van de vaststellingen gemaakt tijdens de eerdere twee stages en focust op de administratieve taken. Er is een horizontale afstemming tussen de drie opleidingsonderdelen.

De Raad leidt uit het dossier af dat het wel degelijk om drie afzonderlijke opleidingsonderdelen gaat die dan ook elk derhalve een afzonderlijke beoordeling met motivering vergen. De beoordeling van de ..... en ..... gebeurt op basis van de evaluatieformulieren van de mentoren en de stagebegeleidingsformulieren van de bezoekende lectoren die uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor de eindbeoordeling in het syntheseverslag. De beoordeling van ..... gebeurt door de begeleidende lectoren van de stage methodeschool en de ..... op basis van hun vaststellingen.

De Raad stelt verder vast dat het ....., één document met drie luiken, de beoordeling over de mate van het bereiken van de basiscompetenties voor de drie afzonderlijke opleidingsonderdelen omvat, geformuleerd in zeer algemene standaardformuleringen; dat voor de drie opleidingsonderdelen telkens op attitude een onvoldoende werd gegeven en op 5 van de beoordeelde functiegehelen (FG) (voor de ..... betreft het 4 FG) een onvoldoende werd gegeven; dat de in algemene standaardbewoordingen omschreven tekorten voor de drie opleidingsonderdelen bij de aangeduide functiegehelen en de eindmotivering bij het toegekende cijfer van 8/20 op enkele passages na nagenoeg identiek zijn voor de drie opleidingsonderdelen.

De Raad is van oordeel dat *in casu* het syntheseverslag dat in algemene en abstracte bewoordingen is opgesteld, omdat het een vertaling betreft naar de vooropgestelde functiegehelen en vaardigheden, op zich niet onvoldoende is als het weerslag vindt in en gelinkt kan worden aan andere meer concreet geformuleerde verslagen waarin de specifieke vaststellingen van de verwerende partij ten aanzien van de verzoekende partij in kaart worden gebracht en dit voor de drie afzonderlijke opleidingsonderdelen.

In casu worden voor de evaluatie van de stage methodeschool op het stage begeleidingsformulier van 03/03/2015 door de lector volgende vaststellingen genoteerd, onder meer: *“origineel idee voor act beeld; instructie moet doelgerichter; leerinhoud is te weinig uitgediept, hoewel aanzet origineel is; organisatie goed voorbereid; je stimuleert de klas; goed contact met kleuters, let wel op stemgebruik..... Als werkpunten werden meegegeven: “inhoudelijke uitwerking van het thema via rooster, themabundel, VB: map is slordig, onvolledig; stemgebruik en onrust/differentiatie/klasaankleding/timing en planning bij voorbereiden stage;*

Op 18/03/2015 betrof het een uitstap en werden slechts summier vaststellingen geformuleerd per FG in het stagebegeleidingsformulier: *“niet zo duidelijk wat je met de klasobservaties doet...; voorbereidingen goed uitgewerkt maar doelen meer variëren; warm onthaal, veiligheid duidelijk prioriteit, heel gestructureerde instructies, groep goed onder controle; krijgt duidelijk het vertrouwen...)”* . Er werden geen werkpunten en geen vaststellingen wat attitude betreft genoteerd.

De Raad leest in een toegevoegde mail betreffende het bezoek op 18/03/2015 van de betreffende lector - dat door haar als kort werd omschreven- zeer positieve feedback:

“aangenaam verrast door de zelfzekerheid en het enthousiasme; je gaat met tips en werkpunten zelf aan de slag...; het onthaal en de structurering van het museumbezoek verliep vlot; leuk dat je oog hebt voor veiligheid; ook de kleuters genieten van jou en stralen vertrouwen uit; bij de rondleiding in je hoeken gaf je blijk van je bewust zijn waar je mee bezig bent. Doelgerichtheid;”

“Wat de map betreft : voorbereidingen zijn grondig uitgewerkt, zorg voor meer variatie in de ontwikkelingsdomeinen:... Wellicht heb je daar in de praktijk aandacht voor, maar het is ook belangrijk om dat bewust na te streven; daarnaast , je eigen aangegeven werkpunt: zorg voor een grondige observatie nav schoolrijpheid en overstap naar 1ste leerjaar.”.

Voor de [.....], waarbij één bezoek plaats had op 21/04/2015, noteert de Raad in summiere, onduidelijke aantekeningen bij de FG onder meer volgende vaststellingen: *“je geeft rustig duidelijke instructie, je toont ondertussen zelf wat verwacht wordt; je ziet wat er gebeurt; je bent alert op gemaakte afspraken; waarom blijf je zitten in praathoeke?, goed individuele begeleiding; let er wel steeds op om luid te praten; aanbod OK, maar geen differentiatie?... De conclusie luidde: positief begeleiding en als werkpunt differentie zichtbaar maken in administratie. Zelfzorg! +formulering doelen + soms defensieve houding in gesprek nadien.*

De Raad vindt in het dossier, wat het verslag betreffende het opleidingsonderdeel administratieve stage betreft, conform de voorschriften in de stagebundel (bijlage 10 dossier

intern beroep: verwachtingen .....), dat hiervan een apart verslag per stagebezoek te worden gemaakt, dat o.a. volgende onduidelijke passages werden genoteerd in de hoger vermelde stagebegeleidingsformulieren:

- Stage .....: *overzichtelijke map=OK; zorg voor correcte uurvermelding op rooster..; agenda in orde/ wat neem je mee van concrete activiteit uit je leermoment vd dag? Agenda voorbij dagen (week 1)?; vermeld correcte uren (VM)....*Bij de werkpunten werd aangegeven dat de map slordig is.

- Stage methodeschool: op 18/03/2015: *Agenda OK, weekrooster OK;*

Op 3/03/2015 Weekrooster: *“gebruik sjabloon .....; Noteer steeds leergebied, domein, act, onderwerp. Noteer of het een klassikale act is of met kleine groep, Noteer waar je differentiatie ziet. Rooster klopt niet met realisatie..;*

Agenda: noteer elke dag leermoment; ...Hoekenwerk en differentiatie niet vermeld in agenda.

De Raad vindt op basis van deze beperkte, niet duidelijk geformuleerde en summier opgestelde verslagen van de studiebegeleiders, met aanduiding van positieve elementen en enkele werkpunten (die veelal administratieve zaken betreffen), dat op zich onvoldoende steun kan gevonden worden om tot een conclusie te komen dat verzoekende partij voor het merendeel van de te bereiken competenties een onvoldoende haalt, zoals weergegeven in het syntheseverslag en dit voor de drie afzonderlijke opleidingsonderdelen.

Bijgevolg zijn de mentorenverslagen des te meer relevant gezien er weinig andere beoordelingselementen voorhanden zijn om deze zeer negatieve eindbeoordelingen op diverse competenties te verantwoorden.

De Raad kan niet anders dan vaststellen dat in de diverse evaluatieformulieren van de mentoren eerder positieve vaststellingen werden gedaan en de beoordelingen van de stage als voldoende, goed tot zeer goed werden bevonden (zie bijlage 11 dossier op intern beroep).

De Raad stelt verder vast dat voor de inhaalstage, die slechts een beperkte duur van 2,5 dag in beslag nam, door de mentor geen gehele evaluatiebundel is ingevuld maar enkel een verslag via e-mail waaruit blijkt dat deze stage door verzoekende partij onvoldoende was voorbereid, de mentor teleurgesteld was wegens gebrek aan motivatie en in algemene bewoordingen nog werd aangegeven dat werkpunten (ontwikkelingsdoelen nastreven, het differentiëren en diepgang) nog steeds niet weggewerkt werden.

De Raad is van oordeel dat de interne beroepsbeslissing onvoldoende concreet aangeeft wat de link is tussen deze mentorenverslagen met, uitgezonderd de korte inhaalstage, doorgaans positieve vermeldingen en conclusies en de zeer algemene negatieve eindconclusie in het syntheseverslag.

In casu komt de Raad tot de conclusie dat uit het dossier gezien (1) de zeer abstracte en volledig gelijklopende geformuleerde synthesebeoordeling voor de drie verschillende opleidingsonderdelen in het Syntheseverslag stage ..... en (2) de drie summier onduidelijk opgestelde stagebegeleidingsverslagen van de drie stagebezoeken (waarvan één kort) door de twee bezoekende lectoren, respectievelijk voor de ....., (3) de overwegend positieve verslagen van de mentoren, niet blijkt hoe de aangeduide tekorten voor de verschillende competenties/functiegehele en attitude op de drie verschillende opleidingsonderdelen concreet verantwoord kunnen worden. Het dossier in zijn geheel laat de Raad niet toe om op een duidelijke wijze kennis te nemen van de redenen waarom al deze tekorten werden toegekend voor de verschillende opleidingsonderdelen. De Raad benadrukt dat elk opleidingsonderdeel afzonderlijk dient beoordeeld te worden op basis van de concrete vaststellingen die tijdens de betreffende stage werden gedaan.

De Raad is van oordeel binnen de perken van zijn beoordelingsbevoegdheid dat voorliggende stagebeslissingen voor de drie opleidingsonderdelen niet afdoende zijn gemotiveerd.

Het middelonderdeel is gegrond.

3. De laatste grief van verzoekende partij betreft het feit dat de drie betreffende opleidingsonderdelen niet afzonderlijk zijn beoordeeld. Deze grief hangt samen met de in het vorig middel aangehaalde overwegingen.

Het middel is ook enkel in die mate ontvankelijk. De overige ontwikkelde argumenten in dit verband (curriculumwijziging en voorbeelden van medestudenten) zijn nieuw ontwikkeld in het kader van dit extern beroep en werden niet voorgelegd in het kader van het intern beroep, terwijl dit mogelijk was voor de verzoekende partij op basis van de informatie waarover zij beschikte.

Het middel is in de aangeven mate ontvankelijk en gegrond.

Het beroep is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van 2 juli 2015.

2. De bevoegde instantie van de verwerende partij neemt een nieuwe beslissing uiterlijk op 1 september 2015, rekening houdend met de overwegingen uit het voorliggend arrest.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen

secretaris

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.265 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/155

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 19 juni 2015 (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepscommissie van 7 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED] die verschijnt voor de verzoekende partij, en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding ‘bachelor in het onderwijs: lager onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 24 juni 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 7 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft inzage in de mentorenverslagen van stageperiode 1 tot en met 4. Men neemt akte van de positieve punten en ook van de werkpunten die door mentoren geformuleerd worden tijdens de eerste drie stageperiodes. Het mentorenverslag van de vierde stageperiode is overwegend positief en vermeldt als enige werkpunt “meer doorvragen”. De

interne beroepscommissie stelt vast dat de student tijdens haar stage achtmaal bezocht werd door onderwijsgevenen die zich hierdoor een beeld van haar stage konden vormen. De stagebegeleidingsdocumenten die de onderwijsgevenen bij elk stagebezoek hebben opgemaakt, vormden steeds de basis voor het feedbackgesprek dat de onderwijsgevende met de student had na elk stagebezoek. De interne beroepscommissie stelt vast dat de student steeds op de hoogte gesteld is van de bevindingen, positief en negatief, van de onderwijsgevende.

De interne beroepscommissie stelt verder dat de analyse die door de faculteit wordt gemaakt in haar antwoordnota aantoont dat de beoordeling van de verschillende competenties in het SSVS (student-stage-volgsysteem) in de eerste, tweede en derde stageperiode steeds gebaseerd is op de mentorenverslagen en op de bevindingen van de onderwijsgevenen tijdens hun stagebezoek. De mentorenverslagen van de eerste drie stageperiodes en begeleidingsdocumenten van de onderwijsgevenen zijn niet tegengesteld. De interne beroepscommissie stelt vast dat de mentor van de vierde stageperiode enkel “meer doorvragen” noteert, in tegenstelling tot de onderwijsgevende die tijdens de stagebezoeken belangrijke aandachtspunten heeft geconstateerd en gemotiveerd genoteerd in zijn begeleidingsformulieren. De interne beroepscommissie stelt vast dat de onderwijsgevende hierover in gesprek is gegaan met de mentor en dat deze verklaarde dat gezien de grote inzet van de student, de werkpunten wel weggewerkt zouden kunnen worden tijdens de stageperiodes het komende academiejaar. Voor de mentor is inzet het belangrijkste criterium om te slagen voor ‘stage: uitdieping’. De onderwijsgevenen moeten er echter over waken dat een student voor elke attitude en elke vaardigheid zoals weergegeven in het SSVS, slaagt teneinde de eindcompetenties voor dit opleidingsonderdeel te bereiken en te slagen.

De interne beroepscommissie stelt vast dat het invullen van het SSVS op een gemotiveerde en transparante wijze is gebeurd, conform de afspraken ter zake. In het aanvullend begeleidingsformulier worden steeds de belangrijkste aandachtspunten en werkpunten vermeld. Verder stelt de interne beroepscommissie vast dat bij het evalueren rekening werd gehouden met de mentorenverslagen. De interne beroepscommissie stelt vast dat de student op ..... een onvoldoende behaalt en bijgevolg de eindcompetenties en de daarbij vooropgestelde doelen binnen het opleidingsonderdeel ‘stage: uitdieping’ niet heeft bereikt. Conform de geldende reglementeringen kan men niet slagen wanneer men in de syntheseskolom een rode score behaalt. Volgens de interne beroepscommissie werd het evenredigheidsbeginsel geenszins geschonden. De interne beroepscommissie besluit dat de

eindbeoordeling voor ‘stage: uitdieping’ van verzoekster op een gemotiveerde en correcte wijze tot stand is gekomen, conform alle geldende evaluatiecriteria en –reglementeringen.

Het feit dat na elk van de acht stagebezoeken tijdens de stage, een feedbackgesprek plaatsvond met de onderwijsgevende waarin de positieve en negatieve aspecten van de stage werden besproken en waarvan de begeleidingsformulieren getuigen; dat verzoekster over de mentorenverslagen beschikte waarin naast positieve punten ook werkpunten zijn opgenomen; dat zij d.m.v. het SSVS op de hoogte was van de beoordeling van haar handelen tijdens haar verschillende stages en dat er na afloop van elke stage een feedbackgesprek met de onderwijsgevende plaatsvond, toont volgens de interne beroepscommissie aan dat de student voldoende begeleid werd tijdens haar stage en dat zij voldoende geïnformeerd werd over de mate waarin zij competenties al dan niet verworven had. De interne beroepscommissie stelt vast dat bij het beoordelen van de student voldaan werd aan het materieel en formeel motivatiebeginsel.

De beslissing op intern beroep werd per schrijven van 8 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verzoekster tekent beroep aan tegen enerzijds de examenbeslissing meegedeeld op 19 juni 2015 en anderzijds de beslissing op intern beroep van 7 juli 2015. Op basis van artikel ..... van de Onderwijs- en examenregeling 2014-2015 van verwerende partij, is de interne beroepscommissie bevoegd om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dit geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel en de schending van het motiveringsbeginsel en van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij kan zich in eerste instantie geenszins verzoenen met het principe dat verwerende partij als regel voorhoudt in haar stagereglement, met name dat de verslagen van de mentoren niet in rekening moeten worden gebracht bij de eindevaluatie van de stage, zulks in strijd met de vaststaande rechtspraak van de Raad. Dit klemmt volgens verzoekster des te meer nu de mentoren hun evaluaties verschaffen aan de hand van voorgedrukte formulieren met specifieke vraagstellingen, opgesteld door de instelling in functie van de door de student te verwerven competenties. In de mate dat het stagereglement een excuus zoekt in het feit dat de mentor de beoogde stagecompetenties niet zou beoordelen, is dit volgens verzoekster mitsdien uitsluitend aan de instelling te wijten en, meer specifiek, aan de kwaliteit van de vraagstellingen in de evaluatieformulieren voor de mentoren die onvoldoende gericht zouden peilen naar de vereiste competenties. Minstens, in de interpretatie dat het stagereglement rechtvaardigt dat verwerende partij de verslagen van de mentoren buiten beschouwing laat en ze niet actief op de evaluatie betreft, stelt verzoekster dat overeenkomstig artikel 159 van de Grondwet artikel ..... van het stagereglement buiten toepassing moet worden gelaten wegens intrinsieke onwettigheid. Verzoekster stelt dat de reglementaire norm die toelaat dat voor een beoordeling pertinente verslagen buiten beschouwing worden gelaten, het redelijkheidsbeginsel schendt.

Verder stelt verzoekende partij vast dat haar dossier er blijk van geeft dat geen rekening werd gehouden met de verslagen van de mentoren: het dossier, in het bijzonder het synthese student-stage-volgsysteem (SSVS) en het syntheseverslag, reflecteert volgens verzoekster niet van een gemaakte afweging tussen de verslagen van de mentoren en de vaststellingen van de lectoren en omvat zelfs geen enkele verwijzing naar het oordeel van de mentoren. Er werden ten aanzien van verzoekster twee competenties als ‘rood’ weerhouden in het synthese-SSVS, met name:

- De ..... Verzoekster stelt dat, hoewel de mentoren tips en werkpunten meegaven, uit het dossier kan worden afgeleid dat er veelvuldig lovende kritiek werd geuit nopens haar interactie met kinderen. Verzoekster kan zich niet van de indruk ontdoen dat met dit laatste ten onrechte geen rekening is gehouden, nu haar vaardigheid op dit punt,

zonder enige nuance, flagrant negatief werd beoordeeld.

- De competentie '1.7: .....'. Verzoekster stelt dat de motivering in het syntheseverslag van de lector zich beperkt tot een opsomming van alle subvaardigheden en bijgevolg, volstrekt abstract blijvende, resoluut tekort schiet. Verzoekende partij is gegriefd door het zeer negatieve oordeel van de lector, opnieuw zonder nuance en blijk van afweging weergegeven, inzake deze vaardigheid, de kritieken van de mentoren, hoewel relevant, daarbij onterecht niet in rekening brengend, waardoor dit oordeel allerminst (afdoende) steun kan vinden in het stagedossier. Verzoekende partij stelt dat, indien de lector het oordeel van de mentoren niet in aanmerking neemt, deze minstens de reden dient aan te geven waarom de door de mentoren verrichte evaluaties niet relevant zouden zijn, hetgeen *in casu* niet het geval is. Tot slot maakt verzoekende partij de bedenking dat het aangeven van werkpunten door de mentoren een normaal gegeven is en het gevolg is van de taak van de docenten om de studenten begeleiding te bieden en niet zonder meer leiden kan tot een zeer negatieve beoordeling.

Verzoekster merkt op dat de bijlage aan het stagereglement, het document SVSS, stelt: “*Om een credit voor dit OLOD te behalen mag een enkel vakje in de kolom ‘S’ rood zijn*”. Verzoekster stelt dat dit evenwel niet kan betekenen dat het aanmerken in de kolom ‘S’ van een competentie met een rode kleur een afdoende motivering vormen kan van de negatieve quoterings die er – klaarblijkelijk – automatisch uit volgt. Dit geldt zeker nu het opleidingsonderdeel in kwestie ‘stage: uitdieping’ een belangrijk opleidingsonderdeel betreft (15 studiepunten). Verzoekster stelt dat het syntheseverslag van verweerder te summier en op gebrekkige wijze motiveert, zodat ook het formeel motiveringsbeginsel is geschonden, immers geeft het verslag ter beoordeling van de vaardigheid ‘De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen’ een loutere opsomming van de subvaardigheden die beoordeeld worden onder deze competentie, zonder bijkomende uitleg, noch staving of verwijzing. Verzoekster stelt dat de opgave van deze subvaardigheden op zich onvoldoende draagkrachtig is om de beslissing tot het niet slagen te kunnen verantwoorden. Hoewel de stage als objectief substantieel wordt aangemerkt, zijn de uitgedrukte argumenten voor het tekort van verzoekster zonder meer te abstract en te weinig zeggend.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de betwiste quoterings en de beslissing van de interne beroepscommissie wel degelijk rechtmatig genomen werden en geenszins als ‘kennelijk onredelijk’ dienen te worden aanzien. Verweerder

stelt vooreerst dat de stelling dat zonder meer geen rekening zou gehouden worden met de mentorenverslagen, onjuist is. Er staat in de reglementering van de hogeschool immers geenszins dat *geen* rekening zal worden gehouden met mentorenverslagen, wel dat de lector *kan* beslissen met *niet* gemotiveerde verslagen geen en met *onvolledig* gemotiveerde verslagen slechts gedeeltelijk rekening te houden bij de eindbeoordeling. Met mentorenverslagen kan en zal rekening gehouden worden, op voorwaarde dat deze daadwerkelijk gemotiveerd en verantwoord worden. Verweerder stelt dat deze reglementering ook op geen enkele wijze in tegenspraak is met rechtspraak van de Raad. Volgens vaststaande rechtspraak van de Raad zijn niet de verslagen van de mentoren doch wel de verslagen van de lectoren, die de studenten over de ganse lijn en gedurende het ganse traject volgen, doorslaggevend bij de eindbeoordeling. Verweerder besluit dat uit de eigen reglementering van de hogeschool nergens blijkt dat met de (gemotiveerde) verslagen van mentoren geen rekening zal gehouden. Van een vermeende

‘onwettige’ reglementering kan volgens verweerder geen sprake zijn.

Bovendien werd er volgens verweerder wel degelijk rekening gehouden met de mentorenverslagen, zodat het opgeworpen argument *in casu* zelfs zonder belang is. Verweerder stelt dat verzoekende partij een selectieve lezing maakt van de verschillende mentorenverslagen. Volgens verweerder worden er ook in de mentorenverslagen veelvuldige werkpunten aangehaald, hetgeen verzoekende partij ten onrechte minimaliseert. Zowel met betrekking tot de eerste, de tweede als de derde stageperiode zijn er diverse werkpunten. Het is enkel in de vierde stageperiode dat slechts één werkpunt werd aangegeven, hetgeen in contrast staat met de beoordeling van de lector, die hierover in gesprek ging met de betrokken mentor. Vastgesteld werd dat voor de mentor inzet als belangrijkste criterium werd weerhouden, waarbij evenwel werd vastgesteld dat conform de van toepassing zijnde reglementeringen iedere student dient te slagen voor *alle* opgegeven attitudes en vaardigheden zoals aangegeven in het SSVS. Verwerende partij verwijst tevens naar de lectorenverslagen, met veelvuldige commentaar en tips, aandachts- en werkpunten, en naar de tussentijdse verslagen.

Verwerende partij stelt verder dat er ook na ieder stagebezoek een feedbackgesprek plaatsvond, zodat verzoekende partij gedurende haar stage onmogelijk niet op de hoogte kan geweest zijn van de veelvuldige werkpunten, zowel uitgaande van de lectoren als van de mentoren. Ook stelt verweerder dat het invullen van het SSVS op een gemotiveerde en transparante wijze gebeurd is. Bovendien dat enkele competenties nog niet volledig werden behaald (oranje), werd een onvoldoende toegekend voor de attitude ‘relationele gerichtheid’

en de vaardigheid ‘de leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen’ (rood). De motivering die hiervoor gegeven wordt in het syntheseverslag, ligt volgens verweerder volledig in de lijn van de beoordelingen gedurende de ganse stageperiode.

Tenslotte stelt verweerder dat verzoekende partij weinig ernstig is wanneer zij oppert dat het syntheseverslag ‘*te summier en op gebrekkige wijze*’ zou gemotiveerd zijn: de gegeven verantwoording van de tekorten laat verzoekende partij volgens verweerder wel degelijk toe op een correcte en juiste wijze kennis te nemen van de (gegronde) redenen op basis waarvan de tekorten zijn ontstaan. Verweerder stelt dat het dan ook volkomen terecht is dat de interne beroepscommissie geoordeeld heeft dat de beoordelingen voor ‘stage: uitdieping’ op basis van alle voor handen zijnde elementen op een terechte en gemotiveerde wijze tot stand gekomen is.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat zij geen selectieve lezing maakte van de verschillende mentorenverslagen, zoals verweerder stelt. Verzoekende partij selecteerde de commentaren van de lectoren nopens ‘relationele gerichtheid’ en de competentie omschreven als ‘de leerkracht kan een krachtige leeromgeving creëren met aandacht voor de heterogeniteit binnen de leergroep’, de twee competenties waarvoor verzoekster rood scoorde in het SSVS. Verzoekster stelt dat verwerende partij eenvoudigweg *alle* werkpunten, opgegeven door de mentoren, aanhaalt en voornoemde selectie derhalve niet maakte. Verzoekster stelt dat verwerende partij daarbij ten onrechte abstractie maakte van de sterkte evolutie in positieve zin die verzoekster doormaakte, ook specifiek betreffende de twee voornoemde competenties. Dat de lovende verslagen van de mentoren tijdens de laatste stageperiode te relativeren zijn, gelet op het feit dat een van de mentoren inzet zou hebben weerhouden als belangrijkste criterium, blijkt niet uit het dossier en wordt door verzoekster ten stelligste betwist. Verzoekster stelt dat het aan de instelling is om concreet aan te tonen dat zij terecht een beoordeling van een mentor minder naar waarde mocht achten. Aldus schendt verwerende partij volgens verzoekster het motiverings- en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Beoordeling

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de bestreden beslissingen op regelmatige wijze tot stand zijn gekomen en binnen de grenzen van de redelijkheid liggen.

1. In eerste instantie vraagt verzoekende partij dat overeenkomstig artikel 159 van de

Grondwet artikel ..... van het stagereglement buiten toepassing moet worden gelaten wegens intrinsieke onwettigheid, gezien deze reglementaire norm die toelaat dat voor een beoordeling pertinente verslagen buiten beschouwing worden gelaten, het redelijkheidsbeginsel schendt. Het buiten beschouwing laten van de mentorenverslagen is volgens verzoekende partij in tegenspraak met vaste rechtspraak van de Raad.

.....
In geval van een betwisting van een stage (waar doorgaans meerdere actoren bij betrokken zijn) zijn meestal op basis van de onderwijsreglementering de lectoren, en niet de mentoren, mede op grond van eigen vaststellingen en ijkpunten bevoegd voor de eindevaluatie van de studenten. Dit is ook *in casu* het geval, zoals blijkt uit de Richtlijnenbundel voor stage.

Het voorgaande betekent uiteraard niet dat beoordelingen van andere betrokkenen dan de lector o.m. de verslagen en de evaluaties van de mentoren, als onderdeel van het dossier zomaar terzijde kunnen worden geschoven. Het is vaste rechtspraak van de Raad dat deze moeten betrokken worden bij de eindevaluatie.

In casu stelt de reglementering duidelijk dat in het stagedossier dat aan de basis ligt van de beoordeling ‘alle’ verslagen van mentoren en begeleidende lectoren worden opgenomen. In het kader van de eindevaluatie worden alle mentorenverslagen in ogenschouw genomen. Het is naar het oordeel van de Raad niet onredelijk om verder te stellen dat - ingeval dat in het kader van het evaluatieproces wordt vastgesteld dat de inhoud van een bepaald mentorverslag (te summier, niet gemotiveerd, te vaag en algemeen, naast de kwestie...) niet toelaat om een beeld te krijgen van de bereikte stagecompetenties - dit verslag niet concreet betrokken wordt in de eindbeoordeling, waaruit juist het niveau van de bereikte eindcompetenties moet blijken. Een dergelijk verslag is in voorkomend geval ook niet bruikbaar. In tegenstelling tot wat verzoekende partij voorhoudt, leest de Raad deze regel niet als een toelating om

‘pertinente’ verslagen van mentoren te weren bij de beoordeling.

De Raad acht het verder wel essentieel dat in geval van het niet in rekening brengen bij de beoordeling van een bepaald mentorverslag wegens een gebrekkige inhoud hiervoor een redelijke verantwoording wordt gegeven. Het ligt ook voor de hand dat een correcte beoordeling in voorkomend geval ook enkel kan gebeuren in geval er

andere beoordelingselementen dan het gebrekkige verslag in het dossier aanwezig zijn. Het dossier moet in elk geval ook volledig zijn, zodat de student zijn recht op controle kan uitoefenen. De betreffende reglementering sluit dit niet uit.

De Raad is van oordeel dat de voorgeschreven evaluatievorm bij de stage op zich als voorschrift/principe niet in tegenspraak is met het redelijkheidsbeginsel en evenmin in tegenspraak met rechtspraak van de Raad.

2. De concrete grief van verzoekende partij betreft het feit dat er uit het dossier niet blijkt dat

er rekening is gehouden met de positieve verslagen van de mentoren. Meer bepaald de inhoud van het synthese student-stage-volgsysteem (SSVS) en het syntheseverslag maakt geen afweging tussen de verslagen van de mentoren en de vaststellingen van de lectoren.

De Raad stelt verder vast op basis van het dossier (op ..... van de richtlijnenbundel voor stage) dat de taakverdeling wat begeleiding betreft tussen mentor en lector als volgt is bepaald:

.....

Het blijkt uit deze taakverdeling en de reglementering in punt ..... betreffende de evaluatie dat *in casu* de taak van de mentor zich eerder situeert op het vlak van begeleiding van het leerproces ter plaatste. Doorslaggevend is de beoordeling van de lector die ook als taak heeft om de activiteiten te observeren en feedback te geven wat de vastgestelde verbeterpunten betreft en uiteindelijk de vertaling te maken van de vaststellingen na de stage naar een eindevaluatie van de verschillende te bereiken competenties. Het is naar het oordeel van de Raad niet kennelijk onredelijk om de doorslaggevende beoordelingsbevoegdheid bij de lector te leggen als blijkt dat deze

zich ook duidelijk tijdens de stage een beeld heeft kunnen vormen van de stagecompetenties van de student.

In casu stelt de Raad vast dat er acht stagebezoeken hebben plaatsgehad door twee begeleidende lectoren respectievelijk op volgende data (20/10; 22/10; 3/12; 8/12; 10/03; 12/03; 08/05; 12/05 (telkens twee per stageperiode).

Dat van deze stagebezoeken een zeer gedetailleerd verslag is opgesteld waaruit duidelijk blijkt dat de lectoren zich ter plaatse een concreet beeld hebben kunnen vormen van de prestaties van de student.

De Raad leest in de bijgevoegde stage - evaluatieverslagen bij de diverse stagebezoeken (bijlage 9 van het dossier intern beroep) onder meer volgende commentaren en tips: *Maak vooraf duidelijke afspraken; Alle leerlingen praten door elkaar; Beperk je niet tot het werkboek maar verwerk de leerinhoud; Er is veel chaos in de klas; Dierengeluiden: beperk je niet tot de clichégeluiden, Laat kinderen luisteren, Zorg voor opnames; Je start met afspraken maar je gaat er niet consequent mee om; je hebt veel moeite om de klas te begeleiden; De kinderen praten en roepen voortdurend door elkaar; zoek naar een boeiende instap; er is nog veel werk aan je bordschrift; denk meer na over de organisatie; Er gaat veel tijd verloren, wees kritischer bij het formuleren van lesdoelen; Bordschrift onregelmatig; Alle leerlingen actief betrekken; Meer doelgericht werken; Actiever laten verwoorden; Geen tussentijdse beoordeling; veel leerlingen zijn niet betrokken; Weinig actief gewerkt rond strategieën om woorden te verklaren; Inbreng leerlingen : verschillende leerlingen geven fout antwoord; Je*

kiest zelf tekst maar onderwerp sluit niet meteen aan bij leefwereld; Weinig visuele ondersteuning; Niet alles zelf willen uitleggen vb. zesdaagse van Gent; Geef eerst de instructies en dan pas de rietjes, Intonatie is goed maar aan je mimiek is werk aan; Concreet voorbeeld is goed maar blijkbaar is het moeilijk voor de leerlingen, Je bespreekt het werkblad goed , toch kan je eerst een oefening maken aan het bord;

Volgende aandachtspunten en werkpunten zijn onder meer opgenomen: *Loskomen van de handleiding; werk aan je lichaamstaal; hou overzicht van de volledige groep; zoek naar speelse werkvormen, meer bronnen raadplegen; klasleiding; stemgebruik en bordschrift +taal; actieve betrokkenheid van alle leerlingen, werkvormen aanpassen; duidelijke vraagstelling en lesopbouw; verdiepen inbreng leerlingen; activerend werken, meer uitdagende creatieve uitwerking lessen, probeer om alles zo visueel mogelijk te maken, evenwijdiger plakken met tape...*

Gelijkaardige appreciatie met uitgebreide concrete duiding en voorbeelden; aandachtspunten en werkpunten zijn terug te vinden op het stage begeleidingsformulier voor Stagebegeleiders BOLO.

De Raad stelt vast dat deze vrij negatieve vaststellingen gedurende de vier stageperiodes aan bod komen. Uit het dossier blijkt dat deze verslagen in het kader van feedbackgesprekken aan verzoekende partij zijn voorgelegd. Uit het dossier blijkt niet dat verzoekende partij deze heeft weerlegd of niet akkoord was met de vaststellingen.

De Raad acht het *in casu* niet noodzakelijk dat in het kader van een dergelijk evaluatiesysteem, waar de beoordeling van de stagelectoren doorslaggevend is op grond van eigen beoordelingselementen (*in casu* de vaststellingen tijdens de 8 stagebezoeken), dat in de synthesebeoordeling concreet wordt gewezen op passages uit de verslagen van mentoren die vaak in andere bewoordingen zijn geformuleerd. De eindbeoordeling moet wel inhoudelijk in stand kunnen blijven in het licht van de vaststellingen uit de mentorverslagen. Met andere woorden als er een inhoudelijke discrepantie blijkt dan moet hiervoor een redelijke verklaring voorhanden zijn.

De Raad stelt vast dat onder meer volgende werkpunten en positieve punten zijn opgenomen in de verslagen van de mentoren die naar het oordeel van de Raad kunnen gelinkt worden aan de niet bereikte .....
[REDACTED]

- *Omgang met leerlingen is goed en correct; je wijst ze terecht en haalt ze aan; werkpunten: je mag strenger zijn, respect eisen en gehoorzaamheid; Eis rust in de klas;*
- *Kan verworven kennis aanwerven; werkpunten: meer op speelse manier de kinderen;*

aandachtig houden, speel met je stem en gebruik je lichaamstaal;

- *Didactisch materieel is in orde; instappen goed en leuk; werkpunten: aandachtig blijven eisen en drukte vermijden; duidelijke afspraken maken en duidelijke instructies geven;*
- *Flexibel en leergierig; werkpunt organisatie;*
- *Algemene indruk en conclusie: chaotische les waardoor opzet een beetje verloren ging. Nochtans was het begin van de les veelbelovend;*
- *Je hebt oog voor de beginsituatie en vertrekt daaruit; je besteedt aandacht aan ieder kind en wandelt geregeld langs bij hen; wanneer iets niet duidelijk is durf je de les onderbreken en je instructie te herhalen; Werkpunten: - Laat de kinderen je instructie herhalen, i.p.v. zelf de uitleg opnieuw te doen. Dit helpt om de kinderen te betrekken tijdens het geven van de opdracht.*
- *Je groeide in je stage in een rol als opvoeder. Je counterde probleempjes bij sommigen en was niet onberoerd om de kinderen terecht te wijzen. Werkpunten: - Probeer vanaf dag 1 de klas in de hand te hebben. Zorg voor een opmerking met een kwinkslag en durf de klas te wijzen om gedrag dat je niet fijn vindt.*
- *Je werkte manieren uit om met 28 leerlingen toch vlot en leuk te kunnen werken. Werkpunten: - Zorg bij een groepswerk, zeker bij een coöperatieve vorm, voor een terugkoppeling naar de hele klas. - Durf je trucjes, je manier van opruimen, binnenkomen enz. consequent toe te passen. Zo automatiseer je ze en maak je het voorspelbaar en makkelijker voor de kinderen.*
- *Overzicht van voornaamste aandachts- en werkpunten - Bekijk de eigen materialen met de ogen van een kind. Zorg bij een groepswerk, zeker bij een coöperatieve vorm, voor een terugkoppeling naar de hele klas.*
- *Probeer vanaf dag 1 de klas in de hand te hebben. Zorg voor een opmerking met een kwinkslag en durf de klas te wijzen om gedrag dat je niet fijn vindt.*
- *Algemene indruk en conclusie: De les was goed voorbereid. Over het algemeen zat de les goed in elkaar. Let wel nog op het eisen van stilte tijdens je uitleg en oog te hebben voor gevaarlijke situatie.*

De Raad stelt vast op basis van het voorgaande dat de door verzoekende partij omschreven ‘lovende’ verslagen van de mentoren toch enigszins moeten genuanceerd worden. De Raad is van oordeel dat de in deze verslagen – in verhouding tot de gedetailleerde vaststellingen van de stagelectoren – ook, weliswaar milder geformuleerde, werkpunten aan bod komen met ook vrij summier algemeen geformuleerde positieve vaststellingen. Dit is ook het geval wat het stageverslag betreffende stageperiode vier betreft (daargelaten of hierover al dan niet een overleg heeft plaatsgehad met de mentor, wat niet aangetoond wordt in het dossier). Deze vaststellingen kunnen niet tegenover de veelvuldige andere vastgestelde werkpunten/aandachtspunten en negatieve vaststellingen van de stagelectoren tijdens de acht stagebezoeken.

De Raad stelt ook vast dat zowel in de verslagen van de stagelectoren als in de verslagen van de mentoren niet over negatieve punten wordt gesproken maar over aandachtspunten en werkpunten. Deze omschrijving neemt niet weg dat deze punten in de synthesebeoordeling vertaald kunnen worden naar tekorten ingeval men bij de eindbeoordeling van oordeel is dat deze niet zijn weggewerkt.

In casu komt de Raad tot de conclusie dat uit het dossier blijkt dat verwerende partij wel degelijk binnen haar evaluatiesysteem (waarin de beoordeling van de lectoren doorslaggevend is en gebaseerd is op verschillende stagebezoeken en verslagen) op voldoende wijze de mentorenverslagen in rekening heeft genomen en een afweging heeft gemaakt. De summier geformuleerde matig positieve vermeldingen in deze verslagen, waarin ook meerdere werkpunten zijn opgenomen, kunnen geen afbreuk doen aan de vaststellingen op basis van de stagebezoeken van de lectoren, gedetailleerd weergegeven in de opgestelde verslagen.

Het middelonderdeel is niet gegrond.

3. De derde grief van verzoekende partij betreft het syntheseverslag dat naar haar oordeel veel te summier en op gebrekkige wijze is opgesteld. Er worden enkel subvaardigheden opgesomd zonder bijkomende uitleg, noch staving of verwijzing. Het synthesedocument SVSS beperkt zich tot de aanduiding van een rode kleur voor de niet bereikte competenties, wat geen afdoende motivering kan vormen van een negatieve quoterings.

Het is vaste rechtspraak van de Raad dat in geval van een beoordeling van stages er een zwaardere motiveringsplicht rust op de onderwijsinstelling. Het dossier waarop de eindbeoordeling voor een stageopleidingsonderdeel dat in een cijfer wordt uitgedrukt *in casu* 8/20, zal veel meer stukken omvatten zoals de beoordelingen van de stagebezoeken en de verslagen van mentoren, evaluatie- en feedbackverslagen. De eindbeoordeling zal moeten steun vinden in de voorliggende verslagen.

In casu stelt de Raad vooreerst vast op basis van het dossier dat er een uitgebreid dossier is

toegevoegd bij het standpunt van de faculteit, dat ook in het kader van het onderzoek dat de interne beroepsinstantie heeft uitgevoerd is voorgelegd, en in huidige procedure voor de Raad is neergelegd. Het betreft voor de vier stageperiodes de verslagen van de mentoren inclusief verslagen van voorbereidend werk (bijlage 8), de verslagen van de bezoekende lectoren (bijlage 9) alsook het SSVS syntheseverslag (bijlage 5) en het syntheseverslag (bijlage 7).

De cijfermatige beoordeling (*in casu* een cijfer van 8/20) en de gecodeerde beoordeling (*in casu* een code rood op het SSVS voor de competenties A2 relationele gerichtheid en de competentie .....); met een algemene omschrijving van alle competenties en (deel)vaardigheden die moeten verworven worden met aanduiding in kruisjes welke al dan niet zijn bereikt) is op zich niet voldoende concreet als beoordeling van een stage, maar moet in redelijkheid steun kunnen vinden in de toegevoegde verslagen met geschreven commentaren. De Raad is van oordeel dat dit in voorliggend geval, zoals hoger bij de bespreking van het vorige middelonderdeel blijkt, het geval is. De aanduidingen en de code 'rood' op het SSVS voor twee competenties worden in samenlezing met de onderliggende schriftelijke commentaren op de verslagen voldoende onderbouwd en is niet in tegenspraak.

De Raad is ook van oordeel dat de vrij algemeen geformuleerde conclusies (met aanduiding van tekorten op subvaardigheden) in het syntheseverslag voldoende onderbouwd worden door de zeer gedetailleerde en concreet geformuleerde aandachtspunten en tekorten in de verslagen van de lectoren en dat deze niet in tegenspraak zijn met de werkpunten van de mentoren, zoals blijkt bij de bespreking van het vorige middelonderdeel.

Het dossier in zijn geheel laat de Raad toe om op een duidelijke wijze kennis te nemen van de redenen waarom de tekorten werden toegekend.

De Raad stelt tot slot vast dat verzoekende partij op twee competenties een code rood heeft gekregen, wat het niet hebben verworven van de betreffende competentie inhoudt en dat bepaald is in de reglementering van de verwerende partij dat één code

'rood' tot gevolg heeft dat een student niet geslaagd wordt verklaard.

De Raad is van oordeel binnen de perken van zijn beoordelingsbevoegdheid dat voorliggende stagebeslissing afdoende is gemotiveerd en dat er onvoldoende elementen voorhanden zijn om te concluderen dat de eindbeoordeling van 8/20 onregelmatig is, laat staan kennelijk onredelijk is.

Het middelonderdeel is niet gegrond

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Piet Versweyvelt bijzitter

Jean Goossens bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.255 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/163

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 7 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw [REDACTED] die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is ingeschreven in de opleiding Bachelor in [REDACTED].

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoekster voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] een examencijfer van 9/20.

Nadat verzoekster op 25 juni 2015 dit examencijfer heeft vernomen, zendt zij per e-mail en per post op 30 juni 2015 een bericht aan de ombud van de opleiding, waarin zij aangeeft niet akkoord te zijn met de quoterings en stelt dat zij tijdens de stage nooit feedback of begeleiding heeft gekregen die wezen op een nood aan bijsturing.

Per e-mail van dezelfde dag vraagt de ombud aan verzoekster of zij na de bekendmaking van de resultaten op feedbackgesprek is geweest bij de begeleider. De ombud wijst verzoekster tevens op de artikelen [REDACTED] van het studiecontract, dat de modaliteiten voor de interne beroepsprocedure omvat. Aan verzoekster wordt gevraagd of zij haar klacht via aangetekend schrijven aan de voorzitter van de interne beroepscommissie heeft gericht.

De hier relevante bepalingen van de door ombud bedoelde artikelen van het studiecontract zijn de volgende:

.....

Met een e-mail van 1 juli 2015 antwoordt verzoekster dat zij inderdaad op feedbackgesprek is geweest, dat sommige competenties onvoldoende waren maar dat zij overtuigd blijft dat zij mits een betere feedback van de stagementor wel geslaagd zou zijn geweest.

Verzoekster deelt mee dat zij een brief – de Raad neemt aan het intern beroep – op 30 juni heeft gepost, geadresseerd aan de zetel van de hogeschool maar wel gericht ter attentie van de ombud.

Verzoekster wordt uitgenodigd voor de zitting van de interne beroepscommissie van 7 juli 2015, waarop zij de kans krijgt haar beroep toe te lichten.

Verzoekster is op de zitting van de interne beroepscommissie aanwezig. De beroepscommissie komt tot de volgende beslissing:

“In verband met de ontvankelijkheid

Het verzoek tot heroverweging wordt getoetst aan een aantal ontvankelijkheidsvereisten.

De opleiding maakte de examenresultaten bekend op donderdag 25 juni 2015. Artikel ..... van het Studiecontract 2014-2015 stelt dat het verzoek tot heroverweging van een studievoortgangsbepaling binnen een vervalttermijn van vijf kalenderdagen moet worden ingediend, die ingaat op de dag na de kennisname van de beslissing.

Verzoekster had de tijd om haar verzoek in te dienen t.e.m. dinsdag 30 juni 2015. Het verzoek werd per e-mail verstuurd op 30 juni 2015. Hoewel het verzoek binnen de gestelde termijn werd ontvangen, is de wijze waarop dit verzoek werd ingediend niet conform de voorwaarden in art. .... van het [] Studiecontract 2014-2015.

Het verzoekschrift is vooreerst niet ondertekend. Bovendien moet het beroepsschrift per aangetekend schrijven of tegen afgiftebewijs worden ingediend bij de voorzitter van de Interne Beroepscommissie. Verzoekster verzond echter enkel een e-mailbericht.

Vervolgens is het vereist dat het verzoek een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren bevat. Het verzoekschrift stelt enkel dat men verrast is door de quotering, alleen wordt er geen begin gemaakt van aanduiding waar de beoordeling niet juist zou zijn. Het verzoekschrift mist een afdoende feitelijke weergave van de middelen.

De Interne Beroepscommissie concludeert hieruit dat de ontvankelijkheid ratione materiae is aangetast, aangezien niet aan de voorwaarden van artikel ..... van

het Studiecontract 2014-2015 is voldaan. Het verzoekschrift is bijgevolg onontvankelijk.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat een beroep bij de Raad moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisname van de beslissing op intern beroep.

Uit de stukken van het dossier leidt de Raad af dat de bestreden beslissing zowel per e-mail als per aangetekend schrijven aan verzoekster is bezorgd. Dit blijkt uit respectievelijk verzoeksters verklaring in haar verzoekschrift voor de Raad dat zij op 7 juli 2015 (dag van de zitting van de interne beroepscommissie) heeft vernomen dat haar beroep onontvankelijk was verklaard, en een bewijs van aangetekende zending dat verwerende partij op verzoek van de Raad heeft voorgelegd.

Aangezien het studiecontract van verwerende partij niet voorschrijft dat de beslissing op intern beroep bij aangetekend schrijven aan de student moet worden betekend, is een betekening die (tevens) via e-mail verloopt, vormelijk regelmatig.

De verzending van een e-mail verleent evenwel geen vaste datum inzake de aflevering van het bericht in de mailbox van de geadresseerde, laat staan wat de effectieve ‘kennisname’ van de inhoud ervan betreft.

De datum van de kennisname van de e-mail kan volgen uit hetzij een ontvangst- of leesbevestiging, hetzij uit een verklaring van de betrokken student. De effectieve kennisname van deze e-mail geldt dan als de ‘kennisname’ bedoeld in voormeld artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs.

Nu uit verzoeksters verklaring blijkt dat zij op 7 juli 2015 van de bestreden beslissing kennis heeft genomen – en de bestreden beslissing de beroepsmodaliteiten vermeldt zodat er geen problemen rijzen wat artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet betreft – vangt de termijn voor het extern beroep bij de Raad aan op (woensdag) 8 juli 2015 om te eindigen op (maandag) 13 juli 2015 (toepassing artikel II.294, §1, vierde lid van de Codex Hoger Onderwijs).

Het beroep dat verzoekster op 17 juli 2015 bij de Raad heeft ingesteld is derhalve kennelijk onontvankelijk *ratione temporis*.

Aangezien de exceptie ambtshalve is opgeworpen, werden partijen ter zitting gevraagd hieromtrent standpunt in te nemen.

Verzoekende partij verschijnt niet ter zitting. Verwerende partij stelt dat het beroep naar haar oordeel inderdaad onontvankelijk is.

Er worden geen argumenten aangevoerd die alsnog kunnen doen besluiten tot de tijdigheid van het ingestelde beroep.

Het bij de Raad ingestelde beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.259 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/170

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

De heer [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is ingeschreven in de opleiding [REDACTED].

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoekster voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] een examencijfer van 6/20.

Op 7 juli 2015 stelt verzoekster intern beroep in tegen deze examenbeslissing.

Zij wordt telefonisch gehoord door de interne beroepsinstantie, die ook informatie inwint bij de betrokken faculteit.

Op 10 juli 2015 beslist de interne beroepsinstantie dat het intern beroep ongegrond is.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad stelt vast dat het verzoekschrift dat verzoeker bij de Raad heeft ingediend, niet is ondertekend, noch door verzoeker, noch door een raadsman.

Op grond van artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs is de ondertekening van het verzoekschrift een vormvoorwaarde die op straffe van onontvankelijkheid moet worden nageleefd.

Gelet op het ambtshalve karakter van de exceptie, is aan partijen ter zitting de mogelijkheid geboden hieromtrent standpunt in te nemen.

Verzoekster verschijnt niet ter zitting. Verwerende partij harerzijds bevestigt de onontvankelijkheid van het beroep. Gelet op het bovenstaande leidt het gemis aan ondertekening van het verzoekschrift tot de onontvankelijkheid ervan.

Het bij de Raad ingestelde beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.256 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/185

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van (i) de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 juli 2015, (ii) de examenbeslissing waarbij voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] een examencijfer van 7/20 werd toegekend en (iii) de voorafgaande beslissing van de stagebegeleider van het opleidingsonderdeel [REDACTED].

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is ingeschreven in de opleiding Bachelor het onderwijs: lager onderwijs.

De klasmentor beoordeelt en becommentarieert in het document [REDACTED] de prestaties van verzoekster in het licht van de vooropgestelde competenties, die zijn samengebracht in [REDACTED] en opgedeeld in verschillende deelaspecten.

Voor de, zoals verder zal blijken, hier in het geding zijnde competenties binnen de functionele gehelen FG1, FG3 en FG5 geeft dit het volgende beeld, waarbij de Raad voorlopig aanneemt dat de appreciatie aan de hand van symbolen (++ , + , - en --) overeenstemt met de richtlijnen die gelden voor de quoterings door de stagebegeleider.

Voor FG1 geeft de mentor één ‘-’ (geen gesprek met de zorgcoördinator), tien maal tussen voldoende en onvoldoende (aangeduid met ‘±’, met bijhorende commentaar), twaalf maal ‘+’ en tweemaal ‘++’; voor FG3 quoteert de mentor één ‘-’ (maatschappelijke gebeurtenissen koppelen aan leerinhouden), driemaal ‘±’ en driemaal ‘++’ en voor FG5 beoordeelt de mentor verzoekster met driemaal ‘±’ en viermaal ‘+’.

Het algemeen besluit van de mentor luidt als volgt:

“[Verzoekster] heeft in deze 6 weken veel praktijkervaring opgedaan. Ze heeft het niet gemakkelijk gehad; vertoonde grote inzet bij het maken van haar lesvoorbereidingen. Desondanks moest ik vaak bijsturen met zowel inhoudelijke als praktische tips. [Verzoekster] stond steeds open voor goede raad. Ze heeft er steeds het beste van gemaakt. Ik hoop dat ze met een goed gevoel kan terugdenken aan haar klasje van [].”

Vervolgens beoordeelt en becommentarieert de stagebegeleider in het document ..... de prestaties van verzoekster. Hierbij zijn de volgende sores mogelijk: ‘zeer goed’ (++), ‘goed/voldoende’ (+), ‘onvoldoende’ (-) en ‘strikt onvoldoende’ (--).

Op de acht functionele gehelen van competenties scoort verzoekster vijfmaal ‘goed/voldoende’. De competenties FG1 ....., FG3 ..... en FG5 ..... worden beoordeeld als ‘onvoldoende’. Op ‘taal’ en ‘attitudes’ scoort verzoekster ‘goed/voldoende’.

De Stagegids vermeldt met betrekking tot de verrekening van de beoordeling naar een cijfermatige quoterings het volgende:

“De beoordeling per FG wordt omgezet in een quoterings voor de stage. In de regel gelden onderstaande normen. De stagebegeleider kan daarvan afwijken als hij van oordeel is dat, door het volgen van onderstaande normen, de quoterings niet de juiste weergave zou zijn van het totaalbeeld dat hij heeft van de stage.”

FUNCTIONELE GEHELEN	Score	Quoterings
Alle FG die in aanmerking komen en taal en attitudes	++	16 of meer
De meerderheid van de FG die in aanmerking komen en taal en attitudes	++	13, 14 of 15
Alle FG en taal en attitudes	+	10*, 11 of 12
Een FG of taal of attitudes	-	9
Twee van de FG of taal of attitudes	-	8
Een FG of taal of attitudes	--	
Meer dan twee FG of taal of attitudes	-	7 of minder
Meer dan een FG of taal of attitudes	--	

10*: bij wijze van uitzondering kan een student met één tekort op een FG toch 10 krijgen, maar dan mag dit geen tekort zijn voor FG1 of voor attitudes. De stagebegeleider argumenteert dan in het stagerapport waarom de student, ondanks het ene tekort, toch 10 krijgt.”

Overeenkomstig deze richtlijnen, bekomt verzoekster een examencijfer van 7/20. De globale beoordeling daarbij luidt als volgt:

“[verzoekster], deze stage was confronterend voor jou. De lat ligt immers hoog voor ..... Je toonde inzet en bereidwilligheid, je nam een open houding aan tegenover je mentor en stagebegeleider, je nam op een vriendelijke manier deel aan het klas- en schoolgebeuren. Je hanteerde daarbij een eerder klassieke onderwijsstijl waarbij veel uit de leerkracht zelf komt en waarbij er vooral klassikaal gewerkt wordt. Zowel je mentor als stagebegeleider voelden op heel wat vlakken onzekerheid. Ook merkten we dat bepaalde belemmeringen je groeiproces in de weg staan.

We raden je een diepgaande denkoefening over je toekomst aan: wat is voor jou een betekenisvolle toekomst en in welke werkomgeving zie jij je optimaal functioneren? Waar wil jij je talenten inzetten? Waar wil jij het verschil maken?

We wensen je hierbij veel succes.

Perspectieven: Je hebt nog heel wat stappen te zetten voor je zelfstandig het beroep van leraar kan uitvoeren [].

Werk naar concrete, haalbare lesdoelen en creëer hiervoor een betekenisvolle context voor je leerlingen.

Laat leerlingen meer zelf ontdekken, werk inductief. Wissel meer af in werkvormen en zet de leerlingen actiever aan het werk.

Ga op zoek naar hoe je elk kind maximaal kan ondersteunen in zijn leerproces en ontwikkeling. Differentieer nog meer.

Werk aanschouwelijker zodat je voor de leerlingen de wereld in de klas kan brengen.

Zoek naar een dynamische leerkrachtenstijl. Steek vaart in je lessen. Je voorziet weinig variatie in werkvormen, en je houdt het klasgebeuren nog sterk in de hand.

Schaaf je IEX bij zodat je kan groeien en zelfvertrouwen, want over sommige leerinhouden voel je je nog onzeker.

Neem een muzische grondhouding aan. School jezelf bij op vlak van muzisch, creatief werken.”

Dit is – voor zover de Raad het begrijpt – de eerste bestreden beslissing.

De quotering van 7/20 wordt bevestigd in de studievoortgangsbeslissing die wordt gevormd door het overzicht van de resultaten die voor alle opleidingsonderdelen werden toegekend.

Dit is de tweede bestreden beslissing.

Op 4 juli 2015 stelt verzoekende partij bij de interne beroepscommissie beroep in tegen de quotering van 7/20 voor het opleidingsonderdeel .....

Hierin betoogt verzoekster, wat de grond van de zaak betreft, het volgende:

“Luidens de stagegids – ..... komen de hiernavolgende bronnen in aanmerking voor de eindbeoordeling van het opleidingsonderdeel .....:

- *De stagemap*
- *Het synthesesedocument stagebegeleiding – klasmentor(en) .....*
- *Gesprekken met de student, schoolmentor, klasmentor(en) en de directie van de stageschool*
- *Beheersingsniveau van competenties: zie synthesesedocument stagebegeleiding – klasmentor .....*

Conform de bepalingen van de stagegids – ..... bevat de stagemap onder meer de begeleidingsfiches van de stagebegeleider en het synthesesedocument stagebegeleiding – klasmentor ..... (stuk 2).

In voormelde begeleidingsfiches verwijst de stagebegeleider veelal naar de bevindingen van de klasmentor.

Het dient vastgesteld dat het synthesesedocument stagebegeleiding – klasmentor ..... dus in drie van de vier bronnen voor de eindbeoordeling terugkomt.

Dit synthesesedocument stagebegeleiding – klasmentor ..... dient bijgevolg als zeer essentieel en doorslaggevend te worden beschouwd voor de eindbeoordeling.

Verzoekster dient evenwel vast te stellen dat het stagerapport ..... (stuk 3), opgemaakt door de stagebegeleider, op basis waarvan aan haar een quotering van 7/20 werd toegekend geenszins strookt met het synthesesedocument stagebegeleiding – klasmentor ..... (stuk 2).

Luidens het stagerapport ..... krijgt verzoekster voor FG1, FG3 en FG5 van de stagebegeleider een ‘-’score toegekend. (stuk 3)

Het stagerapport ..... toont enkel de totale quotering per FG en geeft géén evaluatie weer van de onder deze FG vallende deelcompetenties.

Voor de evaluatie van de beheersing van deze deelcompetenties wordt conform de stagegids – ..... verwezen naar het synthesesedocument stagebegeleiding – klasmentor .....

Met betrekking tot de quotering van de deelcompetenties door de klasmentor in het synthesesedocument stagebegeleiding – klasmentor ..... dienen voorafgaand reeds de volgende opmerkingen te worden gemaakt: (zie stuk 2)

- *Uit niets blijkt hoe de klasmentor de deelcompetenties dient te quoteren en volgens welke quoteringsschaal dit dient te gebeuren (--, -, +, ++ n ++++) volgens code niveau 1, niveau 2 en niveau 3 verwijzend [n]aar het niveau waarop iedere competentie werd bereikt, op een schaal van 0 tot 10 of nog een andere schaal)*
- *Het synthesesedocument vermeldt uitdrukkelijk dat er een synthese dient gemaakt te worden zowel na de stageperiode maart als na de stageperiode mei. In dit geval is er evenwel slechts één synthese gemaakt. Uit niets blijkt op welke stageperiode, deze van maart of deze van mei, de synthese betrekking heeft. Op die manier kan geen uitspraak worden gedaan over de evolutie van verzoekster van de stageperiode maart naar de stageperiode mei.*

- *De klasmentor geeft in het synthesesdocument stagebegeleiding – klasmentor ..... opvallend meer '+' scores dan '-' scores. Slechts 4 maal in het volledige synthesesdocument geeft de klasmentor voor een deelcompetentie een '-' score. Indien de schaal '--' (strikt onvoldoende), '-' (onvoldoende), '+' (goed/voldoende) en '++' (zeer goed) al zou dienen gehanteerd te worden, dient opgemerkt te worden dat verzoekster niet eenmaal een '--' score krijgt. Hoe kan dit dan leiden tot een globale '-' score voor drie FG?*
- *De klasmentor geeft in het synthesesdocument stagebegeleiding – klasmentor ..... wel vaak een '±' score. Indien deze schaal al zou dienen gehanteerd te worden, komt de '±' score niet voor in de schaal '--' (strikt onvoldoende), '-' (onvoldoende), '+' (goed/voldoende) en '++' (zeer goed). Deze '±' scores dienen bij gebrek aan mogelijkheid tot objectieve omzetting in een duidelijke waardering buiten beschouwing gelaten te worden voor de eindbeoordeling."*

Verder bekritiseert verzoekster voor elk van de drie als onvoldoende beoordeelde FG's de quoterings en de daarbij vermelde motieven; zij voert ook aan dat de beslissing om een '-' score toe te kennen onrechtmatig is omwille van de discrepantie tussen die globale beoordeling en het mathematisch gemiddelde van de verschillende deelscores voor de verschillende onderliggende competenties zoals gegeven door de klasmentor, en ten slotte betoogt verzoekster dat de quoterings van 7/20 niet kan standhouden omwille van het gebrek aan objectief bewijs van de correctheid van de door de onderwijsinstelling gegeven subjectieve motivering voor het toegekende tekort.

De interne beroepscommissie behandelt verzoeksters beroep in zitting van 9 juli 2015; verzoekster wordt vertegenwoordigd door haar raadsman.

Aan de zijde van de betrokken opleiding wordt er vooreerst op gewezen dat de klasmentor kennis heeft genomen van het integrale stagerapport van verzoekster, en dat de klasmentor uitdrukkelijk heeft verklaard akkoord te zijn met zowel het stagerapport als het toegekende tekort.

Daarnaast stelt de opleiding dat verzoekster bij de rapportbespreking zelf heeft toegegeven dat ze de competenties van ..... niet had bereikt, dat dit voor haar niet als een verrassing kwam, dat ze vooraf wist niet te zullen slagen en dat zij dat ook terecht vindt. De opleiding citeert ook uit een werkverslag en reflectieverslag die door verzoekster op het elektronisch platform werden geplaatst, en waarin verzoekster stelt dat zij voor de functionele gehelen 3, 5 en 7 tijdens de eindstage een grotere groei had moeten tonen, dat zij voor zichzelf heeft uitgemaakt dat zij niet in het onderwijs zou stappen zodat het voor haar niet zo veel uitmaakt of ze al dan niet slaagt voor de opleiding en dat zij vanaf het eerste jaar van de opleiding wist dat zij nooit het beroep van leraar zou uitoefenen.

Ten slotte worden alle grieven van verzoekster overlopen en beantwoord. De Raad verwijst ter zake naar de weergave in de beslissing van de interne beroepscommissie (stuk 2 verzoekster).

De interne beroepscommissie komt tot de volgende beoordeling:

“De interne beroepscommissie kan zich niet in de plaats stellen van de beoordelaars, alleen dient ze na te gaan of de motivering voldoende concreet is, en deze in redelijkheid genomen werd.

Met betrekking tot het eerste middel stelt de commissie met verzoekster vast dat volgens de stagegids volgende documenten in aanmerking komen voor de eindbeoordeling van het opleidingsonderdeel .....

- *De stagemap;*
- *Het synthesedocument stagebegeleiding – klasmentor(en) .....*;
- *Gesprekken met de student, schoolmentor, klasmentor(en) en de directie van de stageschool*
- *Beheersingsniveau van competenties: zie synthesedocument stagebegeleiding – klasmentor .....*

Vervolgens is het hele beroep opgemaakt alsof voor drie van de vier bovenstaande documenten enkel het synthesedocument van de mentor basis voor de beoordeling is.

Verwerende partij stelt deze verenging terecht aan de kaak. De documenten waar de beoordeling op gebaseerd is, zijn veel uitgebreider en zijn gekend voor verzoekster. Het is daarenboven juist dat het de opleiding is, en niet de mentor, die verantwoordelijk is voor de toekenning van de quoterings. Bevoegdheid van de interne beroepscommissie is om na te gaan of de beoordeling niet onredelijk, noch kennelijk onredelijk is. De interne beroepscommissie stelt vast dat de quoterings resultaat is vanuit een veelheid aan documenten, en dat deze overeenkomen met wat er in de stagegids en de ECTS fiche staat.

Daarenboven treedt ze verwerende partij bij met het argument dat het de stagebegeleider en niet de student is, die verantwoordelijk is voor de toekenning van de punten.

Het middel is niet gegrond.

Het volgend middel stelt meer specifiek de ‘-’ score voor het FGI in vraag, omwille van een gebrek aan objectief bewijs van de correctheid van het toegekende punt. Er wordt verwezen naar competentie 1.10, waarbij verzoekster klaarblijkelijk verweten wordt dat er geen gesprek plaatsvond met de zorgcoördinator. Verwerende partij verwijst in zijn antwoord naar de talloze elementen die terug te vinden zijn in de feedback en het begeleidingsschriftje. (bijlage)

De interne beroepscommissie nam kennis van deze elementen. De redenen werden overvloedig geargumenteed. Voor zover als nodig maakt de interne beroepscommissie deze zich eigen.

Het middel wordt verworpen.

Het volgend middel van verzoekster komt hierop neer dat er op het tekort voor het FG3 zou gebaseerd zijn op een competentie die ze vorig academiejaar bereikte.

Het is uiteraard aan verzoekster om [haar] beroepsmiddelen op te maken, maar de interne beroepscommissie stelt vast dat verzoekster door de eigen verenging om het verzoekschrift te beperken tot het synthesedocument van de stagementor,

ook heel wat beoordelingselementen miste. Het tekort op het FG3 is gebaseerd op heel wat meer elementen die hierboven werden aangebracht door verwerende partij. Voor zover als nodig maakt de interne beroepscommissie ze zich eigen.

Het middel wordt verworpen.

Dezelfde wijze van argumentatie hanteert verzoekster om het tekort voor FG5 aan te kaarten. De interne beroepscommissie neemt kennis van de veel uitgebreider motivering van verwerende partij en maakt ze zich eigen.

Het middel wordt verworpen.

Verder stelt verzoekster de onrechtmatigheid van de beslissing tot het toekennen van een ‘-’ score vast, omwille van de discrepantie tussen de globale score en het mathematisch gemiddelde.

De interne beroepscommissie neemt kennis van de argumentatie van verwerende partij, waarbij ze uitlegt dat de FG [alle] minimale competenties zijn die door elke startende leraar moeten worden behaald. In dit licht is de interne beroepscommissie het ermee eens dat de motivering niet onredelijk is, noch kennelijk onredelijk.

Het middel wordt verworpen.

In een volgend middel wordt de correctheid van de 7/20 in vraag gesteld, bij gebrek aan objectief bewijs. De interne beroepscommissie nam kennis van al de documenten die aan de basis van het tekort zitten. Ze zijn overvloedig. Al deze documenten worden hierbij opgenomen als bijlage bij de beslissing, zodat verzoekster er (nog eens) kennis van kan nemen.

Het middel wordt verworpen.

Het beroep wordt verworpen.”

Dit is de derde bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoekster wijst als eerste bestreden beslissing aan, de beslissing van de stagebegeleider van het opleidingsonderdeel [REDACTED], door verzoekster omschreven als “voorafgaand aan de studievoortgangsbeslissing”.

De tweede bestreden beslissing betreft de studievoortgangsbeslissing van 29 juni 2015 houdende vaststelling van de examencijfers voor alle opleidingsonderdelen.

Blijkens artikel ..... van het studiecontract 2014-2015 van verwerende partij, bevattende het onderwijs- en examenreglement, is de beroepscommissie bevoegd om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van alle andere organen van de hogeschool. In dit geval verdwijnen die voorgaande beslissingen uit de rechtsorde, en kunnen zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze voorgaande beslissingen, te dezen in het bijzonder de beoordeling door de stagebegeleider, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verzoeksters beroep wordt derhalve ambtshalve ontvankelijk verklaard, enkel in de mate dat het is gericht tegen de derde bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

Voor wat het dienen kan wijst de Raad erop dat de overweging uit de bestreden beslissing, waar de interne beroepsinstantie stelt dat zij *“zich niet in de plaats [kan] stellen van de beoordelaars [en ze] alleen [] dient na gaan of de motivering voldoende concreet is, en deze in redelijkheid genomen werd”* de vraag doet rijzen of de beroepscommissie zich wel bewust is van de haar reglementair toegekende volheid van bevoegdheid. Aldus geformuleerd, lijkt de beroepscommissie immers eerder gewag te maken van een marginaal toetsingsrecht. Aangezien deze passus twijfels kan doen rijzen omtrent de omvang van het eigen onderzoek dat de beroepscommissie in het licht van haar reglementaire bevoegdheden dient te voeren *c.q.* daadwerkelijk heeft gevoerd, lijkt het aangewezen om een herformulering te overwegen.

V. De middelen

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, of de bestreden beslissing is genomen door het ter zake bevoegde orgaan.

De Raad beschouwt daarbij niet alleen de hoedanigheid van de auteur van de bestreden beslissing, maar ook – bij collegiale organen – de regelmatige samenstelling ervan als zijnde van openbare orde (zie ook A. WIRTGEN, *Raad van State, Afdeling Administratie, Middelen en het ambtshalve aanvoeren van middelen in het bijzonder*, Brugge, die Keure, 2004, 120-122 en de aldaar vermelde rechtspraak van de Raad van State).

Zoals de Raad ten aanzien van verwerende partij reeds heeft opgemerkt in de uitspraak in de zaak 2015/027 – toen oordelend op basis van een middel van de verzoekende partij –

luit artikel ..... van het studiecontract van verwerende partij voor het academiejaar 2014-2015 als volgt (onderlijning toegevoegd):

“Het intern beroep wordt behandeld door de interne beroepscommissie. Deze bestaat uit de directeur onderwijs- en studentenbeleid, die het voorzitterschap waarneemt, het diensthoofd studentenadministratie, het diensthoofd studieadvies en het diensthoofd onderwijsontwikkeling & internationalisering of hun door de voorzitter aangeduide plaatsvervanger(s).

De interne beroepscommissie kan slechts geldig beraadslagen als ten minste de helft van de leden aanwezig zijn. Ieder lid beschikt over één stem. Bij staking van stemmen beslist de voorzitter. De commissie kan beslissen de student en/of zijn raadsman alsook de andere betrokken partijen te horen. De commissie kan zich laten bijstaan door het diensthoofd juridische zaken en/of een andere deskundige. Een studentenvertegenwoordiger die voorgedragen wordt door de voorzitter van de Studentenraad ..... wordt als waarnemer uitgenodigd bij de zitting van de interne beroepscommissie. Deze waarnemer mag geen band hebben met de opleiding of de student waarop het beroep betrekking heeft.
(...)”

Het studiecontract voorziet er uitdrukkelijk in dat een studentenvertegenwoordiger wordt uitgenodigd als waarnemer bij de zitting van de interne beroepscommissie.

Geen enkele bepaling in de Codex Hoger Onderwijs of een andere wetgevende tekst verplicht een hogeronderwijsinstelling om een vertegenwoordiger van de studenten op te nemen als lid van een interne beroepscommissie. Verwerende partij heeft ter zake vrij de pen gevoerd bij het opstellen van het studiecontract, en zij dient de bepalingen ervan ook na te leven.

Zoals de Raad ook heeft overwogen in de uitspraak in de voormelde zaak 2015/027, betekent het feit dat de studentenvertegenwoordiger niet over stemrecht beschikt niet dat de beroepscommissie vrijelijk van de procedure zou mogen afwijken. Volgens het studiecontract zijn de studentenvertegenwoordigers ..... De studentenvertegenwoordiger is derhalve op de zitting van de interne beroepscommissie uitgenodigd om op een objectieve wijze mee te waken over de studentenbelangen. Middels een raadgevende stem kan deze vertegenwoordiger advies verlenen over de wijze waarop een intern beroep wordt behandeld. De rechtsgeldigheid van de beraadslaging van de interne beroepscommissie is niet afhankelijk van de daadwerkelijke aanwezigheid van de studentenvertegenwoordiger, maar wel van de hem verzonden uitnodiging voor de zitting.

Uit het dossier blijkt noch de aanwezigheid van een studentenvertegenwoordiger op de zitting van de interne beroepscommissie, noch een uitnodiging ter zake.

Aldus kon, zo lijkt, de interne beroepscommissie niet rechtsgeldig vergaderen, en lijkt de bestreden beslissing nietig.

Aangezien het een ambtshalve middel betreft, is aan partijen ter zitting de mogelijkheid geboden om ter zake standpunt in te nemen.

Verwerende partij beschikt niet over een stuk dat aantoonst dat de studentenvertegenwoordiger op de zitting van de interne beroepscommissie is uitgenodigd. Verzoekende partij sluit zich aan bij de exceptie.

Op grond hiervan is de Raad van oordeel dat de interne beroepscommissie niet rechtsgeldig was samengesteld.

Het ambtshalve middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de bestreden beslissing.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoekster een nieuwe beslissing, rekening houdend met de bovenstaande overwegingen, en doet zulks uiterlijk 1 september 2015.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.260 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/190

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 3 juli waarbij verzoeker niet geslaagd wordt verklaard voor de opleidingsonderdelen [REDACTED] en de bepaling van de interne beroepsinstantie van 16 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat [REDACTED] die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Rechten.

Verzoeker is ingeschreven voor elf opleidingsonderdelen. In de eerste examenzitting is hij volgens de stukken van het administratief dossier afwezig op zeven examens ([REDACTED]) en behaalt hij een tekort op drie opleidingsonderdelen: [REDACTED].

Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] behaalt verzoeker een credit. Hij wordt voor het geheel niet geslaagd verklaard en doorverwezen naar de tweede examenzitting.

Dit is de eerste bestreden bepaling.

Op 8 juli 2015 tekent verzoeker via e-mail intern beroep aan. Voorwerp van het beroep is de studievoortgangsbepaling inzake [REDACTED] en [REDACTED].

Het beroepschrift luidt: *“Ik ben het niet eens met deze beslissing omdat: zie bijlage”*. Als eerste bijlage voegt verzoeker een ‘pleitnota’ waarin hij een aantal standpunten uiteenzet. Een tweede bijlage betreft een kopie van een verzoekschrift tot schorsing van de tenuitvoerlegging en tot nietigverklaring dat verzoeker klaarblijkelijk tegen dezelfde beslissing heeft neergelegd bij de Raad van State.

De interne beroepscommissie behandelt het beroep op haar zitting van 10 juli 2015, naar aanleiding waarvan verzoeker wordt gehoord.

De beslissing van de interne beroepscommissie luidt als volgt:

“De commissie heeft met aandacht het beroepschrift van de heer [verzoeker] gelezen, en zij is tevens op de hoogte gebracht van het verzoekschrift tot nietigverklaring en vordering tot schorsing gericht aan de Raad van State, waarvan zij aanneemt dat dit haar werd meegedeeld in toepassing van artikel 3ter van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’. Het komt de commissie niet toe zich uit te spreken over dat verzoekschrift bij de Raad van State.

Wat betreft het beroepschrift (door de heer [verzoeker] gekwalificeerd als ‘pleitnota’), stelt de commissie vast dat die niet beantwoordt aan het vereiste van artikel ..... van het Onderwijs- en Examenreglement 2014-15 dat luidt:

‘Tegen een studievoortgangbeslissing, waarvan de student of de persoon op wie de beslissing betrekking heeft, meent dat deze is aangetast door een schending van het recht, kan hij binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze van de proclamatie of bij ontstentenis van een proclamatie na de dag van kennisname van de beslissing, schriftelijk beroep aantekenen bij de Voorzitter van de betrokken beroepsinstantie waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren. Het beroep wordt ingediend op het administratief secretariaat van de faculteit.’

De commissie kan uit het (historisch) feitenrelaas in het beroepschrift, gericht tegen de studievoortgangsbeslissingen van twee onderscheiden opleidingsonderdelen, geen grieven achterhalen die kunnen worden gekwalificeerd als een omschrijving van de omstandigheden die vereiste ‘schending van het recht’ zoals opgenomen in artikel ..... uitmaken, noch kan zij een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren tegen de studievoortgangsbeslissingen van de respectieve opleidingsonderdelen identificeren.”

Dit is de tweede bestreden beslissing. Zij werd per e-mail van 16 juli 2015 aan verzoeker meegedeeld.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij voert aan dat het beroep van verzoekende partij onontvankelijk is, omdat de grieven die erin zijn opgenomen geen betrekking hebben op de hier op

ontvankelijke wijze te bestrijden beslissing, zijnde wat hiervoor de tweede bestreden beslissing wordt genoemd.

Artikel ..... van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij bepaalt dat het beroep, zoals behandeld door de interne beroepscommissie, leidt tot hetzij de gemotiveerde verwerping ervan, hetzij een beslissing van de beroepsinstantie die de oorspronkelijke beslissing bevestigt of herziet.

Hieruit volgt dat de interne beroepscommissie volheid van bevoegdheid heeft, en haar beslissing, althans wat het voorwerp van het intern beroep betreft, in de plaats treedt van de initiële examenbeslissing. Deze laatste verdwijnt daardoor uit de rechtsorde en kan derhalve niet meer op ontvankelijke wijze voor de Raad worden aangevochten.

Het beroep van verzoeker is derhalve enkel ontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Middelen

Een verzoekende partij kan zich met een beroep tegen een examenbeslissing slechts tot de Raad wenden wanneer zij voorafgaand het voorgeschreven intern beroep op regelmatige wijze heeft uitgeput.

Dit veronderstelt vooreerst dat het intern beroep op ontvankelijke wijze werd ingesteld.

Bovendien kunnen, behoudens middelen die van openbare orde zijn of die zijn gericht tegen de afwikkeling van het intern beroep zelf, in het beroep voor de Raad enkel middelen worden opgeworpen die de verzoeker voorafgaand ook in de interne beroepsprocedure heeft doen gelden.

Middelen die, onverminderd bovenstaande uitzonderingen, voor het eerst in de procedure voor de Raad worden ontwikkeld en dus ‘nieuw’ zijn, moeten onontvankelijk worden verklaard.

Verwerende partij voert aan dat te dezen verzoeker het intern beroep niet op ontvankelijke wijze heeft uitgeput, omdat hij met miskennis van de ontvankelijkheidsvoorwaarde van artikel ..... van het OER geen feitelijke omschrijving heeft opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

De Raad dient te oordelen welke feiten en grieven verzoeker in de interne beroepsprocedure heeft doen gelden.

Samen met verwerende partij moet worden vastgesteld dat het intern beroep met pleitnota dat op 8 juli 2015 werd ingediend, geen enkele kritiek bevat op de examenbeslissingen die verzoeker bestrijdt.

In dat opzicht kan de bestreden beslissing, die het intern beroep om die reden onontvankelijk heeft verklaard, niet als onregelmatig of kennelijk onredelijk worden beschouwd.

Daarnaast voert verzoeker thans aan dat hij, naast voormeld intern beroep per e-mail, ook een intern beroep per aangetekende zending heeft ingediend, met daarin ‘de belangrijkste, getekende en dus officiële documenten’, en dat verwerende partij daarmee geen rekening heeft gehouden.

Verzoeker voegt bij zijn beroep als stuk 4 een bewijs van aangetekende zending, gericht aan verwerende partij.

Verwerende partij repliceert ter zake dat met de aangetekende zending wel degelijk rekening werd gehouden, maar dat de inhoud van het verzoekschrift dat per aangetekende post werd overgemaakt identiek is aan het per e-mail toegezonden verzoekschrift. Dat verzoeker per post nog bijkomende stukken zou hebben overgemaakt, kan volgens verwerende partij in dat licht geen afbreuk doen aan de regelmatigheid van de bestreden beslissing wat het gebrek aan ingeroepen bezwaren betreft.

Verzoeker toont niet aan dat datgene wat hij, om welke reden ook, afzonderlijk per aangetekend schrijven aan de interne beroepscommissie heeft toegezonden, een uitvoeriger (lees: wel gemotiveerd) verzoekschrift bevatte, waarop de interne beroepscommissie dan ten onrechte niet zou hebben geantwoord.

Nu verzoeker niet aantoont in zijn intern beroep – per e-mail of per aangetekende post – enig middel te hebben aangevoerd tegen de initiële examenbeslissingen, zijn alle middelen die verzoeker in de huidige stand van de procedure ontwikkelt – verzoeker voert er geen aan van openbare orde en de Raad ziet er spontaan evenmin – ‘nieuw’ en derhalve onontvankelijk. Dit moet leiden tot de ongegrondheid van huidig beroep.

Het wijdlopijg betoog van verzoeker in de wederantwoordnota overtuigt de Raad niet van het tegendeel.

Het beroep is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris
Melissa Thijs

De voorzitter
Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.270 van 20 augustus 2015 in de zaak 2015/191

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de examenbeslissing waarbij voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] een examencijfer van 8/20 werd toegekend en van de beslissing van de interne beroepscommissie van 9 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Verpleegkunde.

In het raam van het opleidingsonderdeel [REDACTED] loopt verzoeker van 10 november tot 14 december 2014 stage in een [REDACTED].

Verzoeker kreeg tijdens deze stage naar zijn aanvoelen weinig leerkansen.

Verzoeker krijgt regelmatig feedback van de verpleegkundige of stagebegeleider en op 2 december wordt een tussentijdse evaluatie gehouden. Als sterke punten worden hierbij aangeduid: betrokkenheid/empathie, initiatiefname, geschreven rapportage, observatie en kritische reflectie. Er worden daarnaast ook verschillende werkpunten geformuleerd:

afgrenzing betrokkenheid, initiatiefname, communicatie zowel in de rapportage van gesprekken met patiënten als binnen het team, en zelfreflectie.

De voortgangsevaluatie van de stagebegeleider d.d. 9 december 2014 luidt ‘onvoldoende’. Naar aanleiding hiervan neemt verzoeker op 10 en 14 december 2014 contact op met de opleiding, waarbij hij enerzijds informeert naar het verdere verloop en anderzijds een aantal opmerkingen omtrent het verloop van de stage formuleert.

Blijkens het puntenoverzicht van 29 juni 2015, behaalde verzoeker voor ..... een examencijfer van 8/20, en voor het opleidingsonderdeel ..... een examencijfer van 9/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Op 3 juli 2015 stelt verzoeker tegen de quotering van 8/20 voor ..... beroep in bij de interne beroepscommissie.

Verzoeker zet daarbij het volgende uiteen:

“Het betrof een stage binnen het domein psychiatrie in het Psychiatrisch Centrum [], dienst Opname, van 10/11/2014 tot 14/12/2014. De stagebegeleider was de heer [L.H.], sinds september 2014 docent binnen [hogeschool], maar daarvoor werkzaam binnen datzelfde PCGS.

Hoewel ik met veel verwachting had uitgekeken naar een stage binnen het domein psychiatrie kon de stageplaats bijzonder weinig concreets bieden. Ik mocht bijvoorbeeld nooit een gesprek van een verpleegkundige met een patiënt bijwonen en mocht zelf niet met hen praten over iets anders dan dagelijkse dingen. Terwijl net dit toch een wezenlijk onderdeel uitmaakt van het takenpakket van een verpleegkundige in de geestelijke gezondheidszorg. Toch heb ik heel veel kunnen observeren en rapporteren en was ik actief betrokken bij het dagelijks patiëntenoverleg. Dat vonden ze bij PCGS héél goed. Ook mijn persoonlijke stagedocumenten en feedback hield ik dagelijks minutieus bij.

De tussentijdse evaluatie was globaal positief en er kwamen slechts enkele werkpunten naar voor waar ik in de volgende 14 dagen aan werkte. Enkele dagen nadien vertelde ik een verpleegkundige terloops dat ik sinds enkele weken sporadisch een therapeute (via de Dienst Studentenvoorzieningen) bezocht. In de daaropvolgende dagen werd ik volkomen genegeerd en kreeg ik nog minder taken dan er al waren. Ik begreep helemaal niet wat er aan de hand was. Tijdens de eindevaluatie werd ik de grond in geboord met allerlei nieuwe verhalen die op geen enkele feedback naar voren waren gebracht. Dhr. [H] was op dat moment helemaal geen objectieve steun en gaf me uiteindelijk een negatieve evaluatie. Na afloop van deze evaluatie zag ik toevallig een intern document waarin stond dat de dienst me zou negeren ‘omdat ik in therapie was’.

In een mail d.d. 14/12/2014 naar dhr. [H], mevr. [R] en mevr. [O] (Studentenvoorzieningen) ben ik nog eens teruggekomen op deze stage en heb ik melding gemaakt van dat interne document. In januari heb ik dan met dhr. [H] en mevr. [R] een gesprek gehad maar ze bleven voet bij stuk houden en raden me aan bij het officieel bekend worden van de examenresultaten dan maar klacht in te dienen.

Ik wil bij deze dus de examenscore betwisten omdat er op basis van irrelevante informatie uit de persoonlijke levenssfeer en mogelijke partijdigheid een onterecht oordeel werd gevormd.”

De interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoeker op de zitting van 9 juli 2015, waarop verzoeker ook aanwezig is.

Op basis van de grieven van verzoeker en de toelichting door de opleiding komt de beroepscommissie tot de volgende beoordeling:

“De interne beroepscommissie kan zich niet in de plaats stellen van de beoordelaars, alleen dient ze na te gaan of de motivering voldoende concreet is, en deze in redelijkheid genomen werd en afdoende werd gemotiveerd.

Verzoeker stelt dat hij minder leerkansen kreeg nadat hij iemand van de stageplaats had meegedeeld zelf een therapie te volgen. De interne beroepscommissie kan niet oordelen of dit al dan niet waar is, aangezien er geen bewijs hiertoe wordt aangeleverd. Uit de stukken van het stagedossier kan niet afgeleid worden dat er minder kansen zouden geboden zijn.

Het argument kan niet worden gevolgd.

Hetzelfde geldt voor wat betreft het ‘intern document’. Noch verzoeker, noch verwerende partij leggen dit document neer, zodat er met dit argument geen rekening kan worden gehouden.

De verwerende partij ondersteunt haar betoog met stukken, zoals stageverslagen, begeleidingsdocumenten, evaluatiedocumenten, de eindevaluatie ..., die haar argumentatie aantonen. Op basis van deze stukken concludeert de interne beroepscommissie dat de beslissing niet kennelijk onredelijk is.

Het beroep wordt verworpen.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Tijdigheid van het beroep

Argumenten van partijen

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep *ratione temporis*.

Zij stelt dat verzoeker reeds via e-mail van 16 juli 2015 in kennis is gesteld van de beslissing van de interne beroepscommissie, zodat het beroep dat op 24 juli 2015 bij de Raad werd ingesteld, laattijdig is.

Verwerende partij zet haar argumentatie ter zake als volgt uiteen:

“De Raad wees er in een vorige zaak op dat het instellen van een hoger beroep via e-mail niet gebonden is aan bv. de beperkte beschikbaarheid van de postdiensten, maar op elk door de verzoekende partij vrij gekozen moment vanop elke plaats met een internetverbinding kan ingesteld worden. Verwerende partij stelt vast dat in casu door de verzoekende partij geen enkele omstandigheid zoals overmacht of enig andere verschoonbare omstandigheid aangetoond wordt die het overschrijden van de vervaltermijn rechtvaardigen. Dit impliceert dat de vervaltermijn voor het hoger beroep ingaat op 17 juli 2015 en eindigt op 21 juli

2015. Uit zijn verzoekschrift blijkt dat het hoger beroep slechts op 24 juli werd ingesteld. De vervaltermijn van vijf kalenderdagen is van openbare orde zodat er door de beroepsinstantie van de instelling niet van afgeweken kan worden. Verzoekende partij kon dus ten laatste op 21 juli 2015 een nuttig beroep via e-mail instellen. Verwerende partij stelt vast dat de verzoekende partij dus op 20 juli 2015 (de dag van de beweerde kennisname) nog steeds een ontvankelijk beroep kon instellen. Verzoekende partij heeft echter pas op 24 juli 2015 effectief een intern beroep ingesteld. Verwerende partij vraagt de Raad op basis van deze elementen dat het hoger beroep in hoofdorde onontvankelijk wordt verklaard.”

In zijn wederantwoordnota zet verzoeker uiteen dat hij van de e-mail met kennisgeving van de beslissing op intern beroep, die zou zijn verstuurd op 16 juli 2015, pas op 20 juli 2015 effectief kennis heeft genomen, omdat deze e-mail in de ‘spamfolder’ terecht was gekomen.

Het was, nog steeds volgens verzoeker, pas na ontvangst van de kennisgeving van de bestreden beslissing bij aangetekende zending dat hij naar de e-mail op zoek is gegaan.

Verzoeker besluit dat verwerende partij niet aantoonst dat hij vóór 20 juli 2015 van de bestreden beslissing kennis heeft genomen.

Beoordeling

De exceptie van verwerende partij kan niet worden gevolgd, om de volgende redenen.

Vooreerst zij erop gewezen dat de hier voorliggende vraag geen verband houdt met de mogelijkheden waarover een student beschikt om na kennisname van een te bestrijden beslissing per e-mail een (intern of extern) beroep in te stellen, maar wel met de daaraan voorafgaande vraag wanneer de student van die te bestrijden beslissing effectief kennis heeft genomen. Het is pas wanneer dat ogenblik is komen vast te staan, dat aan de orde kan komen waar de beroepstermijn zich situeert.

Artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat een beroep bij de Raad moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisname van de beslissing op intern beroep.

Uit de rechtspraak van de Raad van State (RvS 1 juli 2010, nr. 206.215, Rattan en RvS 1 juli 2010, nr. 206.216, Shah) volgt dat deze bepaling aldus moet worden gelezen dat de voormelde beroepstermijn ingaat bij de effectieve en materiële kennisname door de verzoekende partij, en niet bij de betekening of eerste aanbieding van de beslissing door de postdiensten.

Uit de stukken van het dossier blijkt dat de bestreden beslissing zowel per e-mail als per aangetekend schrijven aan verzoekster is bezorgd. Dit blijkt uit respectievelijk de afdruk

van de e-mail van 16 juli 2015 die verwerende partij meedeelt, en een bewijs van aanbidding van een aangetekende zending op 20 juli 2015 dat verzoeker voorlegt.

In tegenstelling tot wat verzoeker voorhoudt, schrijft het studiecontract van verwerende partij niet voor dat de beslissing op intern beroep bij aangetekend schrijven aan de student moet worden betekend.

Artikel ....., derde lid van dat studiecontract luidt immers als volgt:

.....

Een verzending van de beslissing op intern beroep die enkel – of tevens – via e-mail verloopt, is derhalve vormelijk regelmatig.

De verzending van een e-mail verleent evenwel geen vaste datum inzake de aflevering van het bericht in de mailbox van de geadresseerde, laat staan wat de effectieve ‘kennisname’ van de inhoud ervan betreft.

De datum van de kennisname van de e-mail kan volgen uit hetzij een ontvangst- of leesbevestiging, hetzij uit een verklaring van de betrokken student. De effectieve kennisname van deze e-mail geldt dan als de ‘kennisname’ bedoeld in voormeld artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs.

Verzoeker verklaart dat de e-mail van 16 juli 2015 in de spamfolder van zijn e-mail is terecht gekomen, en dat hij van de bestreden beslissing pas kennis heeft genomen na ontvangst van (de aanbidding van) het aangetekend schrijven.

Verwerende partij toont niet aan dat, laat staan wanneer, verzoeker van de kennisgeving per e-mail van 16 juli 2015 kennis heeft genomen. Bij gebrek aan dergelijk bewijs is er voor de Raad geen reden om aan te nemen dat verzoeker tussen 16 en 20 juli 2015 effectief kennis heeft genomen van de bestreden beslissing.

Verzoeker zijnerzijds toont aan dat de aangetekende zending, waarmee wel vaste datum wordt verleend, op 20 juli 2015 door de postdiensten aan zijn adres werd aangeboden. Of dit de eerste aanbidding is – wat als zodanig niet blijkt uit het voorgelegde bericht van de postdiensten – zou in vraag kunnen worden gesteld, aangezien het begeleidend aangetekend schrijven waarmee de bestreden beslissing werd verzonden, is gedateerd op 10 juli 2015.

Daar verwerende partij niet aanvoert dat het door verzoeker voorgelegde stuk geen betrekking heeft op de door haar verzonden kennisgeving, behoeft deze vraag geen antwoord, aangezien hierboven reeds is uiteengezet dat de beroepstermijn niet aanvangt bij de eerste aanbidding door de postdiensten, maar met de effectieve kennisname door de verzoekende partij. Van een brief die de post, al dan niet voor het eerst, aanbiedt op 20 juli 2015, kan verzoeker voor die datum geen kennis hebben genomen.

Het beroep dat verzoeker op 24 juli 2015 bij de Raad heeft ingesteld is derhalve tijdig en dus ontvankelijk.

B. Voorwerp van het beroep

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve en buiten de door partijen aangevoerde excepties, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker wijst als eerste bestreden beslissing aan, de beslissing van 29 juni 2015 houdende vaststelling van de examencijfers voor alle opleidingsonderdelen.

Blijkens artikel ..... van het studiecontract 2014-2015 van verwerende partij, bevattende het onderwijs- en examenreglement, is de beroepscommissie bevoegd om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van alle andere organen van de hogeschool. In dit geval verdwijnen die voorgaande beslissingen uit de rechtsorde, en kunnen zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve ontvankelijk verklaard, enkel in de mate dat het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

Voor wat het dienen kan wijst de Raad erop dat de overweging uit de bestreden beslissing, waar de interne beroepsinstantie stelt dat zij “*zich niet in de plaats [kan] stellen van de beoordelaars [en ze] alleen [] dient na gaan of de motivering voldoende concreet is, en deze in redelijkheid genomen werd*” de vraag doet rijzen of de beroepscommissie zich wel bewust is van de haar reglementair toegekende volheid van bevoegdheid. Aldus geformuleerd, lijkt de beroepscommissie immers eerder gewag te maken van een marginaal toetsingsrecht. Aangezien deze passus twijfels kan doen rijzen omtrent de omvang van het eigen onderzoek dat de beroepscommissie in het licht van haar reglementaire bevoegdheden dient te voeren *c.q.* daadwerkelijk heeft gevoerd, lijkt het aangewezen om een herformulering te overwegen.

V. De middelen

Ambtshalve middel

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, of de bestreden beslissing is genomen door het ter zake bevoegde orgaan.

De Raad beschouwt daarbij niet alleen de hoedanigheid van de auteur van de bestreden beslissing, maar ook – bij collegiale organen – de regelmatige samenstelling ervan als zijnde van openbare orde (zie ook A. WIRTGEN, *Raad van State, Afdeling Administratie, Middelen*

en het ambtshalve aanvoeren van middelen in het bijzonder, Brugge, die Keure, 2004, 120-122 en de aldaar vermelde rechtspraak van de Raad van State).

Zoals de Raad ten aanzien van verwerende partij reeds heeft opgemerkt in de uitspraak in de zaak 2015/027 – toen oordelend op basis van een middel van de verzoekende partij – luidt artikel ..... van het studiecontract van verwerende partij voor het academiejaar 2014-2015 als volgt (onderlijning toegevoegd):

.....

Het studiecontract voorziet er uitdrukkelijk in dat een studentenvertegenwoordiger wordt uitgenodigd als waarnemer bij de zitting van de interne beroepscommissie.

Geen enkele bepaling in de Codex Hoger Onderwijs of een andere wetgevende tekst verplicht een hogeronderwijsinstelling om een vertegenwoordiger van de studenten op te nemen als lid van een interne beroepscommissie. Verwerende partij heeft ter zake vrij de pen gevoerd bij het opstellen van het studiecontract, en zij dient de bepalingen ervan ook na te leven.

Zoals de Raad ook heeft overwogen in de uitspraak in de voormelde zaak 2015/027, betekent het feit dat de studentenvertegenwoordiger niet over stemrecht beschikt niet dat de beroepscommissie vrijelijk van de procedure zou mogen afwijken. Volgens het studiecontract zijn de studentenvertegenwoordigers *“door medestudenten gekozen studenten die zich inzetten voor de studentenbelangen op opleidingsniveau, instellingsniveau en instellingsoverstijgend niveau”*. De studentenvertegenwoordiger is derhalve op de zitting van de interne beroepscommissie uitgenodigd om op een objectieve wijze mee te waken over de studentenbelangen. Middels een raadgevende stem kan deze vertegenwoordiger advies verlenen over de wijze waarop een intern beroep wordt behandeld.

De rechtsgeldigheid van de beraadslaging van de interne beroepscommissie is niet afhankelijk van de daadwerkelijke aanwezigheid van de studentenvertegenwoordiger, maar wel van de hem verzonden uitnodiging voor de zitting.

Uit het door verwerende partij bij de antwoordnota gevoegde administratief dossier blijkt noch de aanwezigheid van een studentenvertegenwoordiger op de zitting van de interne beroepscommissie, noch een uitnodiging terzake.

Aldus kon, zo lijkt, de interne beroepscommissie niet rechtsgeldig vergaderen, en lijkt de bestreden beslissing nietig.

Aangezien het een ambtshalve middel betreft, is aan partijen ter zitting de mogelijkheid geboden om terzake standpunt in te nemen.

Ter zitting legt verwerende partij twee bijkomende stukken neer, met name enerzijds een e-mail van 8 juni 2015 uitgaande van de secretaris van de interne beroepscommissie aan de

voorzitter van de studentenraad, met een uitnodiging voor de zittingen van de interne beroepscommissie van 1, 2, 3, 6, 7 en 9 juli 2015, en anderzijds een e-mail van de voorzitter van de studentenraad, houdende bevestiging van ontvangst van de voorgaande e-mail.

Verzoeker heeft ter zitting kennis genomen van deze stukken en verzet zich niet tegen de neerlegging ervan.

Uit deze bijkomende stukken blijkt dat de organisatie van de zitting van de interne beroepscommissie van 9 juli 2015 is geschied met naleving van de bepalingen van artikel ..... van het studiecontract.

Het ambtshalve middel dient derhalve te worden verworpen.

De middelen van verzoeker – algemene opmerking

Verzoeker zet zijn middelen uiteen in het verzoekschrift – het gedateerde en door hem ondertekende document dat aan de Raad is toegezonden – alsook in een bijlage getiteld “detailantwoorden op de argumenten van de stagebegeleiding” (verder: ‘detailantwoorden...’).

Verwerende partij merkt op dat het verzoekschrift veel uitgebreider is dan het initiële verzoekschrift voor de interne beroepscommissie.

Verwerende partij wijst in dat verband op de vaste rechtspraak van de Raad dat een nieuw middel niet op ontvankelijke wijze voor het eerst voor de Raad kan worden opgeworpen, tenzij het een middel betreft dat gericht is tegen de wijze waarop het intern beroep werd behandeld, het middel betrekking heeft op elementen waarvan de verzoekende partij pas bij inzage van het administratief dossier in de procedure voor de Raad kennis kon nemen, of het middel de openbare orde raakt.

In dat licht is verwerende partij van oordeel dat verzoeker zowel in het verzoekschrift als in de bijlage ‘detailantwoorden...’, de middelen meer omvangrijk omschrijft en zij aldus als ‘nieuw’ moeten worden beoordeeld.

Verzoeker valt de opmerking van verwerende partij ‘tot op zekere hoogte’ bij, en bevestigt dat hij in zijn extern beroep repliceert op de overwegingen van de bestreden beslissing. Hij stelt voor de interne beroepscommissie een kort verzoekschrift te hebben ingediend om dat gedurende een vijftiental minuten te kunnen presenteren, zonder te weten wat de opleiding zou aanvoeren. Hij meent dat, gezien de omvang van het dossier, verwerende partij een veelvoud van de tijd heeft gekregen dan die hem was toegemeten, zodat hij het niet meer dan normaal acht dat hij op evenredige wijze de kans krijgt om op de nieuwe argumenten van de verwerende partij te antwoorden.

Wat de door verzoeker thans meegedeelde foto van het intern document van de stageplaats betreft, stelt verzoeker dat hij deze foto tijdens een eerste gesprek heeft getoond en het bestaan ervan heeft gemeld op de zitting van de interne beroepscommissie, maar het stuk toen niet heeft neergelegd.

Beoordeling

Verwerende partij dient te worden bijgevalen waar zij stelt dat in de procedure voor de Raad in beginsel – behoudens de hierboven in herinnering gebrachte omstandigheden – geen nieuwe middelen kunnen worden opgeworpen.

De Raad zal bij elk middel nagaan of verzoeker daarbij binnen de contouren blijft van wat als middel in het intern beroep of als kritiek op de motieven van de bestreden beslissing kan worden begrepen.

Eerste middel

Verzoeker neemt een eerste middel uit een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en een gebrek aan begeleiding tijdens het academiejaar.

Standpunt van partijen

Verzoeker werpt in zijn verzoekschrift op dat hem bewust leerkansen werden ontnomen.

In de bijlage getiteld “detailantwoorden...” voert verzoeker meer specifiek aan dat er op de open afdeling van het psychiatrisch centrum waar hij stage liep geen therapie of specifieke begeleiding was voor de patiënten en dat hij alleen frequent kon deelnemen aan vrijblijvende activiteiten, waaraan de verpleegkundigen dan weer niet participeerden.

De stageplaats, zo vervolgt verzoeker, weigerde om voldoende leerkansen te bieden binnen het domein van de verpleegkundige geestelijke gezondheidszorg. Hij kon wel enkele algemene verpleegkundige taken leren. Het is dan ook onjuist, betoogt verzoeker, dat de stagebegeleider argumenteerde dat er wél voldoende ruimte was om bijvoorbeeld intakegesprekken te volgen.

Verzoeker benadrukt dat hij met patiënten geen gesprekken mocht hebben die verder gingen dan ‘casual talk’, zodat hij amper gesprekstechnieken kon oefenen. Zodra het diepgaander werd, moest hij doorverwijzen naar een verpleegkundige of psycholoog.

Na de eerste week mocht verzoeker naar zijn zeggen geen medicatie meer controleren – hij meent dat dit het gevolg is van het feit dat hij tot twee keer toe een foutje in de medicatie had vastgesteld.

Verzoeker vervolgt dat de verpleegkundigen geen uitleg konden geven over de psychoanalytische benadering van de patiënten en dat de psychologe, naar wie verzoeker werd doorverwezen, nooit tijd heeft gemaakt voor nadere toelichting.

Hij besluit dat hij niet werd toegelaten op de wekelijkse werkvergaderingen (terwijl een andere studente dat wel mocht) en de relatie met zijn stagementor, van wie hij stelt nooit mondelinge feedback te hebben gekregen, koel en afstandelijk was.

In de *antwoordnota* repliceert verwerende partij vooreerst dat verzoeker pas in zijn verzoekschrift voor de Raad schetst waar het aangehaalde gebrek aan leerkansen uit zou bestaan. Het betreft volgens verwerende partij een opsomming van feiten die door geen enkel (geldig) document worden bewezen.

Verwerende partij wijst erop dat de interne beroepscommissie kennis heeft genomen van het stagedossier van de opleiding, en daarin geen elementen heeft gevonden die wezen op een opzettelijk onthouden van leerkansen. De stageverslagen zijn gedateerd en bevatten een verwoording van goede en minder goede elementen.

Verder brengt verwerende partij onder de aandacht dat verzoeker nooit een klacht heeft geuit, hetzij bij de ombud, hetzij bij een docent van de opleiding.

Ten slotte verwijst verwerende partij naar 's Raads rechtspraak over de mogelijke gevolgen van een gebrekkige begeleiding in de loop van het academiejaar.

In zijn *wederantwoordnota* argumenteert verzoeker dat het niet juist is dat hij voor het eerst in zijn verzoekschrift aan de Raad aantoonde wat het gebrek aan leerkansen inhield. Verzoeker zet uiteen dat hij een niet-exhaustieve reeks voorbeelden gaf in een e-mail van 14 december 2014 en tijdens een gesprek van 9 januari 2015 – waarvan spijs verzoekers vraag geen verslag zou zijn gemaakt – en dat hij op de zitting van de interne beroepscommissie een aantal voorbeelden heeft gegeven, waaraan in het verslag van de beroepscommissie maar een heel korte paragraaf werd besteed.

Verder stelt verzoeker dat de argumentatie van verwerende partij onbewezen blijft, en gebaseerd is op sterk negatief gekleurde maar niet geverifieerde uitspraken. Verzoeker betwist met klem dat hij in de mogelijkheid is geweest om intakegesprekken bij te wonen. Verzoeker besluit dat er zo nog ettelijke situaties zijn die “niet op papier terecht gekomen zijn”, en hij vraagt de Raad om te erkennen dat er omstandigheden zijn die meer dan gerede twijfel zaaien over de betrouwbaarheid van de evaluatie.

Beoordeling

Zoals de Raad al meermaals heeft overwogen, is hij overeenkomstig artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs niet bevoegd om zich in de plaats te stellen van de

hogeronderwijsinstelling om zich uit te spreken over de competenties en vaardigheden van de verzoekende partij.

De Raad kan enkel nagaan of de studievoortgangsbepaling op regelmatige wijze tot stand is gekomen en niet in strijd is met de geldende voorschriften en algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Evenzeer is het vaste rechtspraak van de Raad dat de interne beroepsprocedure tot doel heeft om de student een duidelijker inzicht te bieden in de motieven die aan de studievoortgangsbepaling ten grondslag liggen. Het antwoord op de vraag of de beslissing op intern beroep afdoende is gemotiveerd, is in de eerste plaats afhankelijk van de vragen die de student aan de interne beroepsinstantie heeft voorgelegd.

Verzoeker heeft in het intern beroep met betrekking tot de begeleiding en feedback en de geboden leeransen (de grieven die verband houden met de privacy komen in het tweede middel aan bod) het volgende opgeworpen:

“(…)

Hoewel ik met veel verwachting had uitgekeken naar een stage binnen het domein psychiatrie kon de stageplaats bijzonder weinig concreets bieden. Ik mocht bijvoorbeeld nooit een gesprek van een verpleegkundige met een patiënt bijwonen en mocht zelf niet met hen praten over iets anders dan dagelijkse dingen. Terwijl net dit toch een wezenlijk onderdeel uitmaakt van het takenpakket van een verpleegkundige in de geestelijke gezondheidszorg. Toch heb ik heel veel kunnen observeren en rapporteren en was ik actief betrokken bij het dagelijks patiëntenoverleg. Dat vonden ze bij PCGS héél goed. Ook mijn persoonlijke stagedocumenten en feedback hield ik dagelijks minutieus bij.”

In de interne beroepsprocedure heeft de opleiding, na een overzicht te hebben gegeven van de motieven bij de quotering, hieromtrent het volgende standpunt ingenomen:

“Waar de verzoeker aangeeft dat er weinig leeransen waren op de stageplaatsen, geeft de verwerende partij aan dat de verzoeker een weinig constructieve leerhouding had. De verwerende partij geeft aan dat er verschillende leermomenten werden aangeboden (bloedprikken, intakegesprek volgen, ochtendbijeenkomst leiden,...).

Dat verzoeker nooit gesprekken van een verpleegkundige en een patiënt mocht bijwonen betwist de verwerende partij. De verwerende partij geeft wel aan dat het al dan niet bijwonen van een dergelijk gesprek afhankelijk was van de context van de patiënt op het vlak van veiligheid en vertrouwen. De verzoeker heeft op geen enkel moment aangegeven dat hij te weinig leeransen had.”

Dit standpunt is door de interne beroepscommissie bijgevalen.

Zelfs indien de Raad rekening zou houden met de argumenten die verzoeker in het document “detailantwoorden...” uiteenzet en die overwegend nieuw lijken te zijn vergeleken met wat verzoeker in de interne beroepsprocedure heeft aangevoerd, dan nog kan het middel niet overtuigen.

Verzoeker toont op geen enkele wijze concreet aan hoe of waarom de motieven van de bestreden beslissing onjuist zijn. Verzoeker kan zich er niet toe beperken zijn argumenten uit de interne procedure gewoon te herhalen, zonder minstens een begin van bewijs te leveren van de onjuistheid van de overwegingen die de interne beroepsinstantie tot haar beslissing hebben gebracht.

Verzoeker beaamt dat hij bepaalde verpleegkundige taken heeft kunnen leren, en de concrete repliek die de bestreden beslissing bevat met betrekking tot de intakegesprekken en de werkvergaderingen wordt door verzoeker niet aan de hand van concrete en door de Raad toetsbare elementen tegengesproken.

Uit de zelfreflectie die verzoeker heeft opgesteld in de loop van de stage, kan de Raad evenmin afleiden dat verzoeker van leerkansen zou zijn uitgesloten. Zo maakt verzoeker meermaals melding van het bijwonen van een teammeeting, meevolgen van het ochtendoverleg en het middagoverleg, het leiden van bijeenkomsten van patiënten en van gespreksgroepen, verschillende bloedafnamen e.d.,

De argumenten met betrekking tot de onbeschikbaarheid van de psychologe en verzoekers rol bij het toedienen van medicatie zijn nieuw in de huidige procedure, en derhalve onontvankelijk. Hetzelfde geldt voor wat verzoeker thans uiteenzet over het stagebureau (onder de titel ‘stagebegeleiding ([hogeschool] en PCGS) in de bijlage ‘detailantwoorden...’. Het eerste middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

Tweede middel

Verzoeker steunt een tweede middel op een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat de stageplaats vertrouwelijke informatie uit zijn persoonlijke levenssfeer heeft gebruikt en daardoor bewust leerkansen heeft ontnomen. Bovendien, zo stelt verzoeker, werd deze informatie door zowel de stageplaats als de stagebegeleiding uitvergroot en uit de context gehaald.

In het document ‘detailantwoorden...’ zet verzoeker terzake nader uiteen dat hij op 27 november 2014 een gesprek had met een verpleegkundige, en dat hij op het einde van het gesprek aangaf naar zijn therapeute te moeten gaan. Verzoeker stelt dat de therapeutische begeleiding is gemeld aan de stagementor, maar oorspronkelijk geen verband hield met de stage. In de dagen na het gesprek, zo vervolgt verzoeker, werd hij compleet genegeerd, en uit het document dat hij fotografeerde leidt hij af dat het gesprek van 27 november niet toevallig

was en dat hij ‘niet geschikt’ werd bevonden omdat hij in therapie was. Verzoeker ontkent dat hij bij patiënten steun zou hebben gezocht.

In de *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het melden van informatie uit de persoonlijke levenssfeer binnen een stage geestelijke gezondheidszorg belangrijk kan zijn om het professionele handelen te waarborgen. Verzoeker zoekt volgens verwerende partij ten onrechte een causaal verband tussen de door verzoeker gevolgde therapie en de aangeboden leerkanen. In werkelijkheid, zo stelt verwerende partij, waren er omtrent het functioneren van verzoeker eerder reeds problemen vastgesteld, en was dit de reden van het gesprek van de verpleegkundige met verzoeker. Het feit dat leerkanen op maat van verzoeker zouden worden aangeboden vond derhalve zijn grondslag in die voormelde problemen.

Inzake de foto die verzoeker maakte van het intern werkdocument, stelt verwerende partij dat dit een inbreuk vormt op de privacy, en dat zij zich vragen stelt over het feit dat verzoeker documenten leest en fotografeert die niet voor hem zijn bestemd. Zij is van oordeel dat daarom met het interne document geen rekening kan worden gehouden.

Zelfs indien het document toch bij het debat zou worden betrokken, dan is verwerende partij van oordeel dat geen causaal verband is aangetoond tussen het volgen van therapie en de aangeboden leerkanen.

Verwerende partij besluit met een verwijzing naar de begeleidingsdocumenten, waaruit blijkt dat verzoeker zich bij de zelfreflectie voortdurend beter beoordeelde (‘goed’ tot ‘zeer goed’) dan de beoordelaars zelf (vaak ‘onvoldoende’), wat er volgens verwerende partij op duidt dat verzoeker niet goed in staat is zijn eigen kunnen te beoordelen.

In zijn *wederantwoordnota* repliceert verzoeker dat hij ook binnen een stage niet kan worden verplicht om gegevens uit zijn persoonlijke levenssfeer mee te delen, en dat zijn openheid in het gesprek met de verpleegkundige werd misbruikt, wat volgens verzoeker blijkt uit het gefotografeerde document.

Verzoeker betwist ook de conclusies die de opleiding trok uit zijn functioneren op stage. Zo voert verzoeker aan dat de opmerking dat hij “*ruimte inneem[t] en energie vraag[t]*” niet mag worden gezien als problematisch functioneren, en dat hij als rechtstreeks betrokkene weet dat daarmee in de eerste plaats wordt bedoeld dat hij “leergierig was, heel vaak verduidelijking vroeg” en elke dag reflectieverslagen voorlegde. Daarnaast stelt verzoeker dat verwerende partij niet kan aantonen wat de problemen waren en of ze zwaar genoeg wogen. Hij voert aan dat er geen bemiddelend gesprek is geweest.

Wat het aspect van de privacy betreft, is verzoeker van oordeel dat dit alleen geldt voor natuurlijke personen en dat alleen zijn eigen privacy is prijsgegeven, al geeft verzoeker ook

toe dat op de foto ook de naam en informatie over een andere persoon te zien is – zij het dat verzoeker daarin geen relevante of kritische beschouwing leest.

Verzoeker licht toe dat het desbetreffende document op het bureau van de verpleegkundige lag dat hijzelf ook ter beschikking had.

Beoordeling

In zijn intern beroep heeft verzoeker wat dit aspect betreft, het volgende opgeworpen:

“ (...)

Na afloop van deze evaluatie zag ik toevallig een intern document waarin stond dat de dienst me zou negeren ‘omdat ik in therapie was’.

In een mail d.d. 14/12/2014 naar dhr. [H], mevr. [R] en mevr. [O] (Studentenvoorzieningen) ben ik nog eens teruggekomen op deze stage en heb ik melding gemaakt van dat interne document. In januari heb ik dan met dhr. [H] en mevr. [R] een gesprek gehad maar ze bleven voet bij stuk houden en raden me aan bij het officieel bekend worden van de examenresultaten dan maar klacht in te dienen.

Ik wil bij deze dus de examenscore betwisten omdat er op basis van irrelevante informatie uit de persoonlijke levenssfeer en mogelijke partijdigheid een onterecht oordeel werd gevormd.”

De bewuste foto werd door verzoeker niet neergelegd bij de interne beroepscommissie, wat deze laatste ertoe heeft gebracht te oordelen dat met een document dat door geen van de partijen werd neergelegd, geen rekening kan worden gehouden.

De Raad is van oordeel dat het middel slechts ontvankelijk kan worden verklaard in de mate waarin het door verzoeker is aangevoerd in de interne beroepsprocedure.

Wanneer verzoeker uit eigen beweging aan de stageplaats en aan de stagebegeleider meedeelt dat hij therapeutische begeleiding volgt, dan kan de kennisname daarvan in hoofde van beide personen bezwaarlijk als een schending van de privacy worden aangemerkt.

De Raad ziet in de stukken van het dossier, in het bijzonder de zelfreflectie en feedback, geen relevante verschillen optreden na de datum van het bewuste gesprek van 27 november 2014, noch aan de zijde van verzoeker, noch in de feedback van de verpleegkundige of stagebegeleider. Alleszins blijkt hieruit naar het oordeel van de Raad geenszins dat de taken van verzoeker significant werden aangepast in die zin dat het hem werd belet om nog verdere leerwinst te boeken.

Daargelaten de kiesheid omtrent het inkijken en fotograferen van een verslag van een werkvergadering, is de Raad in dit geval van oordeel dat het stuk deel kan uitmaken van het dossier aangezien het betrekking heeft op de stagebegeleiding van verzoeker. Anders dan

verzoeker evenwel, ziet de Raad in de daarin geformuleerde opmerking geen bewijs dat verzoeker als het ware op een zijspoor is gezet. De vaststelling dat een stage in de psychiatrie voor verzoeker minder geschikt is aangezien hij zelf in begeleiding is, komt de Raad *in casu* op zich niet kennelijk onredelijk voor aangezien deze afweging aansluit op problemen met het functioneren op stage die los daarvan zijn vastgesteld.

Bovendien kan uit de reactie die de stageplaats daarop heeft gegeven niet worden afgeleid dat verzoeker verdere leerkansen werden ontzegd. Er wordt immers gesteld dat het voor verzoeker beter zou zijn om wat minder, maar meer gerichte opdrachten te laten uitvoeren, die hem de houvast kunnen bieden waarnaar hij op zoek is.

Het middel is niet gegrond.

Derde middel

Verzoeker steunt een derde middel op het onpartijdigheidsbeginsel en de plicht tot objectieve beoordeling.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat zowel de stageplaats als verwerende partij onterecht partijdig en negatief hebben geoordeeld op basis van veronderstellingen.

In de bijlage ‘detailantwoorden...’ zet verzoeker nader uiteen dat zijn stagebegeleider onervaren was – wat aanleiding kan geven tot een subjectieve beoordeling – en bovendien voorheen had gewerkt op de stageplaats.

Verwerende partij antwoordt in de *antwoordnota* dat uit het stagedossier van verzoeker geen enkele vooringenomenheid blijkt, wel integendeel. Bovendien gaat de bestreden beslissing er volgens verwerende partij terecht van uit dat aan de hoedanigheid van examinerator of jurylid een vermoeden van objectiviteit en deskundigheid kleeft, en dat dit vermoeden slechts kan worden ontkracht wanneer de student voldoende concrete, doorslaggevende en overtuigende elementen aanbrengt – waar verzoeker niet toe komt.

In de *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat verwerende partij uit de reflectieverslagen en zelfs de tussentijdse evaluatie niet kan oordelen of er problemen waren die zwaarwichtig genoeg waren om negatief te oordelen. De stagebegeleider heeft volgens verzoeker onvoldoende kritisch gekeken naar de opmerkingen van de stageplaats.

Beoordeling

Het intern beroep van verzoeker luidt, voor zover het op dit middel kan worden betrokken, als volgt:

“ (...) ”

*Tijdens de eindevaluatie werd ik de grond in geboord met allerlei nieuwe verhalen die op geen enkele feedback naar voren waren gebracht. Dhr. [H] was op dat moment helemaal geen objectieve steun en gaf me uiteindelijk een negatieve evaluatie.
(...)*

Ik wil bij deze dus de examenscore betwisten omdat er op basis van irrelevante informatie uit de persoonlijke levenssfeer en mogelijke partijdigheid een onterecht oordeel werd gevormd.”

In de bestreden beslissing is de volgende uiteenzetting van de opleiding terzake bijgevalen:

“De verwerende partij geeft aan dat er in geen van de stagedocumenten argumenten te vinden zijn die zou[den] wijzen op de mogelijkheid van partijdigheid van de stagebegeleider, dhr. [H.]. De verwerende partij geeft inderdaad aan dat dhr. [H.] drie maanden [heeft] gewerkt bij de stagegever, maar op een andere afdeling en de verpleegkundigen van de dienst waar de verzoeker stage liep niet kende. Dhr. [H] heeft de verzoeker gewezen op de verschillende communicatiekanalen binnen de [hogeschool] om persoonlijke belevingen en/of problemen te bespreken.”

Zoals hierboven reeds is aangegeven, dient verzoeker in de eerste plaats aan te geven waarom hij het niet eens is met de bestreden beslissing, en is het debat voor de Raad in principe beperkt tot wat in het raam van het intern beroep is aangevoerd.

Verwerende partij wijst terecht op de vaste rechtspraak van de Raad inzake het vermoeden van deskundigheid en objectiviteit in hoofde van de beoordelaar, en het principe dat het aan de verzoekende partij toevalt om de Raad van het tegendeel te overtuigen.

Verzoeker levert geen begin van bewijs dat de Raad ertoe zou moeten brengen te twijfelen aan de objectiviteit van de beoordelaren. Het gegeven dat de stagebegeleider kortstondig aan de stageplaats verbonden is geweest, maar aan een andere afdeling en blijkbaar zonder dat hij het personeel van de afdeling waar verzoeker stage liep kende, is alleszins geen bewijs van vooringenomenheid. In dat opzicht is het middel ongegrond.

Wat verzoeker vervolgens aan feitelijke elementen en daaraan gekoppelde conclusies zijnerzijds aanvoert in de bijlage ‘detailantwoorden ...’ bij zijn verzoekschrift bij de Raad, is te beschouwen als nieuwe middelen die verzoeker ook in de interne beroepsprocedure had kunnen aanvoeren en die thans derhalve niet ontvankelijk zijn.

Het middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 20 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris
Melissa Thijs

De voorzitter
Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.257 van 18 augustus 2015 in de zaak 2015/192

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 3 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en de [REDACTED], die verschijnen voor de verzoekende partij, en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Ergotherapie.

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoeker voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] een examencijfer van 9/20.

Verzoekster tekent tegen dit examencijfer op 30 juni 2015 intern beroep aan. Zij voert in dat beroep aan dat de stage niet correct is begeleid en geëvalueerd en zet haar argumenten uiteen in tweeëntwintig punten.

Het beroep wordt door de interne beroepscommissie behandeld in zitting van 3 juli 2015, waarbij verzoekster en haar moeder werden gehoord. Nadien werd de opleiding gehoord op 7 juli 2015, en werd aan verzoekster gevraagd om uiterlijk 10 juli 2015 de stagemap neer te leggen – wat ook gebeurde.

Vervolgens komt de interne beroepscommissie in een beslissing die moet worden gelezen als gedateerd op 10 juli 2015 tot de beslissing om het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond te verklaren.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Ter zake merkt de Raad het volgende op.

A. De ontvankelijkheid van het intern beroep

In de bestreden beslissing werd het intern beroep van verzoekster ontvankelijk verklaard.

De Raad onderzoekt ambtshalve of dit terecht is.

Artikel ..... van het studiecontract van verwerende partij bepaalt inzake de voorwaarden bij het intern beroep het volgende:

.....

Ofschoon niet uitdrukkelijk is vermeld dat de ondertekening is voorgeschreven op straffe van onontvankelijkheid – wat vervolgens wel wordt voorgeschreven voor de aanwezigheid van een volmacht aan een gevolmachtigde die geen advocaat is – wordt de ondertekening wel degelijk als vormvoorschrift vermeld.

Het feit dat het intern beroep per aangetekend schrijven of tegen ontvangstbewijs moet worden ingediend – en niet (uitsluitend) op elektronische wijze – sluit aan bij de vereiste van een authentiek document.

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat de ondertekening van het intern beroep moet worden beschouwd als een substantieel vormvoorschrift, omdat dit de enige wijze is om na te gaan of het beroep wel degelijk door de belanghebbende zelf is ingesteld (RvStvb. 31 juli 2014, nr. 2014/086).

Het afschrift van het intern beroep dat verzoekster heeft ingediend zoals het aan de Raad is voorgelegd, is niet ondertekend.

Evenmin ligt een volmacht aan de ouders van verzoekster voor, terwijl deze eveneens, zij het ook zonder ondertekening, auteurs blijken te zijn van het verzoekschrift op intern beroep.

Dit lijkt te moeten doen besluiten dat verwerende partij het intern beroep ten onrechte ontvankelijk heeft verklaard.

Aangezien het een ambtshalve aangevoerde exceptie betreft, is aan partijen ter zitting de mogelijkheid geboden om ter zake standpunt in te nemen, in het bijzonder met betrekking tot de vraag of er bij verwerende partij – tijdig – een verzoekschrift werd neergelegd dat wel door verzoekster is ondertekend.

Partijen verklaren het volgende. Verzoekende partij stelt dat het een vergetelheid betreft dat het verzoekschrift op intern beroep niet werd ondertekend. Verwerende partij zet uiteen dat zij een niet ondertekend intern beroep normaliter niet ontvankelijk verklaart en dat in dit dossier bij de behandeling van het intern beroep ten onrechte tot de grond van de zaak is gegaan. Verwerende partij stelt dat dit geen afbreuk doet aan de onontvankelijkheid van het intern beroep.

De Raad besluit hieruit dat het intern beroep niet op ontvankelijke wijze werd ingediend. Het is vaste rechtspraak van de Raad dat die onontvankelijkheid niet kan worden gedekt door de behandeling ten gronde door de interne beroepsinstantie. Bij gebreke aan een ontvankelijk intern beroep moet het beroep dat bij de Raad werd ingediend worden verworpen.

B. De ontvankelijkheid van het beroep bij de Raad

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het door verzoekster bij de Raad ingediende beroep.

De Raad onderzoekt ambtshalve of het beroep ontvankelijk is.

Artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat het beroep bij de Raad op straffe van onontvankelijkheid wordt ondertekend door de verzoekende partij of haar raadsman.

Artikel II.309 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat de partijen zich bij een procedure kunnen laten bijstaan door een raadsman, en dat die raadsman ten laatste ter zitting een schriftelijke machtiging voorlegt, behoudens wanneer de raadsman de hoedanigheid van advocaat of advocaat-stagiair heeft, of wanneer de raadsman samen met de betrokken partij verschijnt.

De Raad is van oordeel dat de bepalingen van artikel II.309 van de Codex geen afbreuk doen aan de substantiële vormvereiste van de ondertekening van het verzoekschrift, en dat de hoedanigheid van gevolmachtigde in voorkomend geval – wanneer het geen advocaat betreft – moet worden aangetoond op het ogenblik van het indienen van het beroep.

De Raad stelt te dezen vast dat het beroep uitgaat van de ouders van verzoekster, die naar luid van het verzoekschrift door verzoekster gemachtigd zijn om in haar naam “de betwisting te ondertekenen”.

Er is bij het verzoekschrift evenwel geen door verzoekster ondertekende volmacht gevoegd.

Een ‘volmacht’ die enkel door de volmachthouder is ondertekend, volstaat uiteraard niet.

Een verblijf in het buitenland ontslaat verzoekster niet van de verplichting om in een door haar ondertekende volmacht te voorzien.

De Raad is op basis van deze vaststellingen dan ook van oordeel dat er redenen zijn om het beroep onontvankelijk te verklaren.

Aangezien het een ambtshalve aangevoerde exceptie betreft, is aan partijen ter zitting de mogelijkheid geboden om ter zake standpunt in te nemen.

Partijen verklaren het volgende. Verzoekende partij licht toe dat zij op het ogenblik van het indienen van het verzoekschrift in het buitenland verbleef en zij bevestigt geen schriftelijke volmacht aan haar ouders te hebben gegeven. Verwerende partij van haar kant meent dat in dit geval het beroep bij de Raad niet ontvankelijk is en zij gedraagt zich ter zake naar de wijsheid van de Raad.

De Raad oordeelt dat een verzoekende partij die voor het instellen van het beroep bij de Raad volmacht verleent aan een persoon die geen advocaat is van die volmacht blijk moet geven bij het indienen van dat beroep. In dit geval heeft verzoekende partij niet binnen de beroepstermijn de vereiste volmacht overgemaakt.

Het bij de Raad ingestelde beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
---------------	------------------------

Jan Geens	bijzitter
-----------	-----------

Daniël Cuypers	bijzitter
----------------	-----------

bijgestaan door

Melissa Thijs

secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 20 augustus 2015

Arrest nr. 2.293 van 25 augustus 2015 in de zaak 2015/150

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 24 juni 2015 (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepscommissie van 3 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 20 augustus 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw [REDACTED], die verschijnen voor de verzoekende partij, en [REDACTED] die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding [REDACTED].

Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20, voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20, voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 3/20, voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20 en voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 29 juni 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 3 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond verklaard, doch vond dat er geen aanleiding was om de toegekende scores te wijzigen.

De interne beroepsbeslissing stelde vast dat de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ..... laattijdig werd gepubliceerd en dat er aldus geen verplichte aanwezigheid kon worden opgelegd. Vermits de student er vanuit kan gegaan zijn dat er alleen maar een examen was, heeft de interne beroepscommissie beslist dat de punten op het examen van module 2 voor het geheel van module 1 en 2 gelden (40% in de berekening van het eindtotaal), en dat de deelresultaten voor module 3 en 4 behouden blijven. De interne beroepscommissie merkt op dat dit conform de ECTS-fiche is en dat ondanks deze correctie de totaalscore toch behouden blijft. Wat het opleidingsonderdeel ..... betreft, stelt de interne beroepsbeslissing dat de student tijdens de feedback geen inzage heeft gevraagd tijdens deze taak, dat deze taak tijdens de lessen werd besproken en dat de lector – ingevolge een technisch probleem – de punten van deze taak niet kon raadplegen tijdens de feedback. Verder merkt de interne beroepscommissie op dat aan de student per mail van 22 juni 2015 via automatisch antwoord werd medegedeeld dat de ombuds wegens zwangerschapsverlof t.e.m. 4 oktober 2015 vervangen wordt, dat deze vervanging ook via verschillende andere kanalen werd medegedeeld en dat de student deze vervangende ombuds niet heeft gecontacteerd. Ten slotte stelt de interne beroepscommissie aan de hand van de examenkopie en de verbeter sleutel vast dat de antwoorden van de student niet overeenstemmen met de vooropgestelde antwoorden en dat het vooropgestelde antwoord ruimer is dan wat door de student in haar verzoekschrift wordt gesteld. Wat het opleidingsonderdeel ..... betreft, stelt de interne beroepscommissie dat het ‘probleem’ dat door de student wordt aangehaald – zijnde onduidelijkheden in de opdracht waardoor ze de volledige examentijd niet kon benutten en onvoldoende tijd kreeg – een beoogde eindcompetentie is zoals vermeld op de ECTS-fiche. Het gaat hier namelijk om het vlot hanteren en functioneel gebruiken van de verschillende multimedia en ICT-toepassingen waarbij, volgens de beslissing, het zoeken van een document via Windows verkenner één van de te toetsen eindcompetenties is. Verder stelt de interne beroepscommissie vast dat in de examenopdracht verwezen werd naar een map die de student voortdurend moet gebruiken bij de voorbereiding van de examens en dat ook in de cursus steeds verwezen wordt naar deze map. Volgens de interne beroepscommissie heeft men deze map nodig om de oefeningen en de oplossingen op te halen, ook als men de cursus in zelfstudie leert. Ten slotte merkt de interne beroepscommissie nog op dat er geen verband bestaat tussen module 1 en module 3 van dit opleidingsonderdeel, en dit in tegenstelling tot wat de student suggereert. Met betrekking tot het opleidingsonderdeel ..... stelt de interne beroepscommissie dat zij, na toelichting door de lector en het opleidingshoofd, geen aanwijzingen vindt van een moeilijke relatie met de lector, dat door de student in de loop van het academiejaar hiervan geen

melding deed en/of tussenkomst werd gevraagd bij de ombuds. Ook stelt de interne beroepscommissie dat er – in tegenstelling tot wat de student aanhaalt – op geen enkel ogenblik een medisch attest werd voorgelegd, noch individuele aanpassingen werden aangevraagd. Volgens de beslissing werd er enkel afgesproken om de student tijdelijk niet onverwacht aan het woord te laten en geen klassikale presentaties te laten geven. De interne beroepscommissie stelde vast dat de lector zich aan deze afspraken heeft gehouden. Ten slotte merkt de interne beroepscommissie op dat uit het dossier blijkt dat de student zich te laat heeft aangeboden op het inzagemoment, dat de lector toch bereid was om het examen alsnog te laten inkijken en de toelichting te verlenen, dat hij alle vragen met de student heeft overlopen en de juiste antwoorden heeft gegeven, tezamen met een aantal tips om het examen in de tweede examenperiode voor te bereiden. Wat betreft het opleidingsonderdeel stelt de interne beroepscommissie dat de voorziene examentijd gerespecteerd werd en dat zij geen kennis heeft van klachten van andere studenten. Verder merkt ze op dat de student zelf de keuze gemaakt heeft om één van haar antwoorden weg te gommen, waardoor geen score kon worden gegeven, en dat het examen verbeterd werd conform de verbeter sleutel. Ten slotte is de interne beroepscommissie van oordeel dat het dossier aantoont dat de opleidingsverantwoordelijken en de ombuds afdoende rekening hebben gehouden met de bijzonder situatie van de minderjarige student en dat ze de student en haar ouders steeds afdoende te woord hebben gestaan.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 8 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 14 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

1. Tijdigheid van het ingestelde beroep.

Verwerende partij stelt dat het beroep prima facie laattijdig is ingesteld. Verzoekende partij stelt dat de studente op 9 juli 2015 kennis heeft genomen van de beslissing op intern beroep en dat het beroep bij de Raad werd ingesteld op 14 juli 2015. De Raad stelt vast dat verzoekende partij een verzoekschrift indiende bij de Raad bij aangetekend schrijven van 14 juli 2015 tegen de beslissing op intern beroep van 3 juli 2015. Deze beslissing werd bij aangetekend schrijven van 8 juli 2015 ter kennis gebracht van verzoekende partij zodat ze hiervan ten vroegste kennis heeft genomen op 9 juli 2015. De beroepstermijn van vijf

kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, *in casu* ten vroegste vanaf 10 juli 2015.

Het beroep van 14 juli 2015 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld. De exceptie van verwerende partij wordt verworpen.

2. Voorwerp van het beroep – de bestreden beslissing

Verzoekster tekent beroep aan tegen enerzijds de examenbeslissing meegedeeld op 24 juni 2015 en anderzijds de beslissing op intern beroep van 3 juli 2015. Blijkens artikel ..... van de onderwijs- en examenregeling 2014-2015 is de interne beroepscommissie bevoegd om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dit geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

3. Minderjarigheid van de verzoeker

De Raad stelt vast dat de verzoekende partij minderjarig is. Het verzoekschrift bij de Raad is ondertekend door verzoekende partij alsook door haar ouders. Deze laatsten vermelden bij hun handtekening op te treden namens de studente als ouder van de studente, alsmede op te treden als ouder van de studente. De Raad leidt hieruit af dat de ouders de minderjarige verzoeker, bij gebrek aan procesbekwaamheid van deze laatste, in de procedure voor de Raad vertegenwoordigen en tegelijk in eigen naam optreden. Op basis van art. 372 BW blijft een kind onder het gezag van zijn ouders tot aan zijn meerderjarigheid of zijn ontvoogding. Vervolgens bepaalt art. 373 BW dat wanneer de ouders samenleven, zij het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uitoefenen. De Raad van State (RvS 30 oktober 2014, nr.

228.969) heeft er reeds op gewezen dat ouders in onderwijsgeschillen in eigen naam kunnen optreden en dat de *ratio legis* voor dit eigen persoonlijk belang te vinden is in het gegeven dat de ouders als titularis van het ouderlijk gezag keuzes kunnen maken wat de opvoeding en het onderwijs van hun kind betreft. De bevoegdheid om ook in eigen naam op te treden in rechte wanneer een administratieve beslissing nopens dit onderwijs hen onwettig lijkt, is derhalve een corollarium van de rechten en plichten van dit ouderlijk gezag. Door het optreden in rechte, door het instellen van dit verzoekschrift, oefenen de ouders aldus – gezamenlijk – hun rechten, gekoppeld aan het ouderlijk gezag, uit. Het beroep is dan ook ontvankelijk.

V. De middelen

.....

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich beroept op de schending van het OER en van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat de ECTS-fiche pas half januari 2015 gepubliceerd werd en de berekening van het eindresultaat van de eerste examenkans daardoor betwistbaar is. Zij meent dat de interne beroepscommissie terecht geoordeeld heeft dat er geen verplichte aanwezigheid kon worden opgelegd vanwege de laattijdige publicatie van de ECTS-fiche en dat de studente er bijgevolg vanuit kan zijn gegaan dat alleen het examen meetelde in de eindbeoordeling. Verzoekende partij is echter niet akkoord met de voorgestelde herberekening. Zij meent immers dat zij niet de kans heeft gehad om ten volle te scoren voor de permanente evaluatie van module 1 en 2 zodat ze hiervoor bijgevolg minstens een 10/20 verdient. Dit zou volgens haar berekening leiden tot een 10/20 voor het hele opleidingsonderdeel.

Verder stelt verzoekende partij dat de interne beroepscommissie uitgaat van de afspraken in de ECTS-fiche, maar ze baseert zich volgens haar op verkeerde verhoudingen. Verzoekende partij maakt een nieuwe berekening op basis van de ECTS-fiche waarin gesteld wordt dat 70% van de punten staat op Examens in de examenreeks en 30% op Evaluatie. Dit zou tevens leiden tot een 10/20 voor het hele opleidingsonderdeel.

Vervolgens vraagt verzoekende partij aan verwerende partij – indien ze vasthoudt aan het tekort van 0,07/20 – om haar een kopie van het volledige dossier voor dit opleidingsonderdeel te willen overmaken zodat kan worden uitgemaakt of zij correct op de hoogte gebracht werd van de toetsen voor permanente evaluatie van de 3^e en 4^e module.

Ten slotte verwijst verzoekende partij nog naar art. .... uit de Examen- en onderwijsregeling.

Verwerende partij stelt dat de interne beroepscommissie de verhouding zoals vooropgesteld in de ECTS-fiche van het betrokken onderdeel – namelijk 40% van het eindtotaal valt te verdienen in de modules 1+2 en 60% van het eindtotaal valt te verdienen in modules 3+4 – gerespecteerd heeft. Volgens haar primeert deze verhouding op de verhouding 70% examens – 30% permanente evaluatie omdat de permanente evaluatie net het voorwerp van discussie is. Verwerende partij stelt dat de stelling van studente dat zij minstens een 10/20 verdient voor de permanente evaluatie van module 1 en 2 aangezien zij geen weet had van de verplichte aanwezigheid, of dat het cijfer voor de permanente evaluatie van module 3 en 4 moet gelden voor 30% van het eindtotaal – in plaats van het vooropgestelde breukdeel 3/5 van 30% - niet bijgetreden kan worden gezien dit volledig voorbijgaat aan de doelstelling van een permanente evaluatie.

In haar wederantwoordnota verwijst verzoekende partij naar nog een andere herrekeningsmethode, die ze reeds had voorgesteld in haar intern beroep. Ze stelt voor om het aandeel van de permanente evaluatie van de eerste en tweede module, dat 12% uitmaakt van het totaalresultaat, af te trekken van het totale 100%. Zij meent dat ze door de nalatigheid van de hogeschool niet de kans heeft gehad voor het overeenkomstige aandeel van 12% te scoren. Vervolgens stelt verzoekende partij in haar wederantwoordnota dat verwerende partij, buiten de ECTS-fiche geen administratief dossier heeft overgemaakt zodat de studievoortgangsbepaling onvoldoende materieel uitdrukkelijk gemotiveerd werd.

Beoordeling

De betwisting voor het opleidingsonderdeel [REDACTED], waarvoor verzoeker een score van 9/20 behaald heeft, betreft de scoreberekening, aangezien de ECTS-fiche voor het opleidingsonderdeel, die hierbij permanente evaluatie betreft, niet tijdig is bekendgemaakt. De fiche is pas bekendgemaakt op het ogenblik dat de evaluatie voor modules 1 en 2 gebeurd was.

De voor de Raad aangevochten beslissing op intern beroep erkent de laattijdigheid van de publicatie van de betrokken ECTS-fiche.

De beslissing luidt wat dit betreft als volgt:

“gezien:

- (...)

- de student met betrekking tot het opleidingsonderdeel [REDACTED] aanvoert dat de ECTS-fiche laattijdig werd gepubliceerd, en aldus niet tegenstelbaar zou zijn; zij voert aan dat het OER enkel verplichte aanwezigheid oplegt wanneer dit in de ECTS-fiche is voorzien; zij betwist

daarom de punten voor 'permanente evaluatie' vermits zij niet aanwezig moest zijn in de lessen;

- de interne beroepscommissie inderdaad vaststelt dat de ECTS-fiche laattijdig werd gepubliceerd, en aldus geen verplichte aanwezigheid kon worden opgelegd;*
- dat vermits de student er vanuit kan zijn gegaan dat er alleen maar een examen was, beslist de interne beroepscommissie dat de punten op het examen van module 2 voor het geheel van module 1 en 2 gelden (40% in de berekening van het eindtotaal), en de deelresultaten voor module 3 en 4 behouden blijven; dit conform de afspraken in de ECTS-fiche waar gesteld wordt dat 40% van de punten staan op de dealexamens tijdens module 1 + 2, de overige 60% op de dealexamens betreffende module 3+4:*
- dit concreet de volgende herrekening geeft:*

Examen module 2: 7,3/20 (wegingsfactor 40)

Permanente evaluatie module 3-4: 13,5/20 (wegingsfactor 18)

Examen module 4: 9,3/20 (wegingsfactor 42)

Totaal voor olod .....: 9,43/20 of afgerond 9/20

- dat ondanks deze correctie, rekening houdende met de aangehaalde motieven, de totaalscore van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ..... toch behouden blijft;”*

Verzoeker betwist de verhoging van de wegingsfactor voor het examen met betrekking tot module 2 van 28 naar 40 %. De verzoeker stelt: “*De studente is echter niet akkoord met de voorgestelde herberekening die de wegingsfactor voor het examen van module 2 optrekt van 28 naar 40. De studente heeft immers de kans niet gehad om ten volle te scoren voor de permanente evaluatie van module 1 en 2 terwijl andere studenten hier mogelijk wel een verschil hebben kunnen maken. Ze verdient bijgevolg minstens een score van 10/20 voor de permanente evaluatie van module 1 + 2 (...)*”.

De Raad stelt vast dat de laattijdig gepubliceerde ECTS-fiche enerzijds voorziet in een scoreberekening die voor 70% teruggaat op een schriftelijk examen en voor 30% op permanente evaluatie. Daarnaast tellen de betrokken evaluaties van de eerste 2 modules mee voor 40% en de betrokken evaluaties voor de laatste 2 modules voor 60%.

Tevens stelt de Raad vast dat de ECTS-fiche permanente evaluatie als volgt omschrijft: “*De student wordt permanent geëvalueerd op zijn medewerking, studiehouding (vb. Heeft hij oefeningen voorbereid? Heeft hij zijn studiemateriaal bij zich? Is hij aandachtig? ...) en studievorderingen d.m.v. schriftelijke testen. Dit impliceert dat de student aanwezig dient te zijn in de lessen. Indien hij opgelegde opdrachten niet heeft uitgevoerd en/of zijn voorbereidingen niet meebrengt naar de les wordt hem de toegang tot de les in kwestie*

geweigerd. Hetzelfde geldt wanneer hij zijn studiemateriaal niet bij zich heeft. Ook ongepast gedrag in de lessen kan niet worden getolereerd. (permanente evaluatie)’’.

Op basis van de stukken van het dossier is het voor de Raad niet duidelijk in hoeverre eventuele afwezigheden van de verzoeker mede bepalend zijn geweest voor de behaalde score voor permanente evaluatie voor de eerste twee modules. In dit verband wijst de Raad op art. .... van de OER van de verweerder. Het bepaalt dat er geen verplichte aanwezigheid is bij de onderwijsactiviteiten, tenzij anders vermeld in de ECTS-fiche van het betrokken opleidingsonderdeel. *In casu* is deze fiche evenwel laattijdig gepubliceerd en blijken uit het dossier geen andere kanalen waarlangs de student ondubbelzinnig vooraf over de totstandkoming van de score en eventuele verplichte aanwezigheid is ingelicht. Tevens is het voor de Raad niet duidelijk in hoeverre de verzoekende partij de in de vorige alinea vermelde schriftelijke testen heeft afgelegd.

Door het buiten beschouwing laten van de permanente evaluatie voor de 1^e en 2^e module en het herwegen van het examen m.b.t. de 2^e module beoogt de verweerder weliswaar de in de ECTS-fiche voorziene verdeling tussen de scores van de modules 1 en 2 enerzijds en 3 en 4 anderzijds – welke de student op het ogenblik van de evaluatie voor de modules 1 en 2 niet kende – doch doorkruist de verweerder anderzijds de hierboven aangehaalde 70/30-regel, eveneens niet via de ECTS-fiche aan de student meegedeeld op het ogenblik van de evaluatie (permanente evaluatie en examen) met betrekking tot de eerste twee modules.

De door de instelling gekozen weging, waaromtrent verweerder ter zitting aanvoert dat zij in overeenstemming is met het redelijk verwachtingspatroon van de studenten die – niet geïnformeerd over permanente evaluatie – zouden zijn uitgegaan van een scoreberekening voor de modules 1 en 2 op basis van een examen, laat de kwestieuze beoordeling van de permanente evaluatie weliswaar buiten beschouwing, doch doet hierbij afbreuk aan bepaalde in de ECTS-fiche voorziene verdeelmechanismen. Een andere benadering, waarbij bijvoorbeeld de score wordt omgerekend naar een maximum te behalen punten van 88 i.p.v. 100 of waarbij de weging van de permanente evaluatie voor modules 3 en 4 wordt aangepast ten einde in de totaalscore de sleutel 30/70 te bereiken, laat dan weer andere aspecten van de ECTS-fiche buiten beschouwing. Wat er ook van zij, elk van de correctiemechanismen beoogt, afhankelijk van het gekozen uitgangspunt, overeenstemming met de ECTS-fiche, waarvan de student de impact van een beoordeling op de totstandkoming van de totaalscore niet kende op het ogenblik dat hij de beoordeling onderging. De Raad stelt tevens vast dat de ECTS-fiche .....’ (evaluatie voor de eerste examenkans) het heeft over een schriftelijk examen over de geziene stof in de examenweken van module 2 en module 4. De permanente

evaluatie betreft de modules 1 en 2, alsmede de modules 3 en 4. De door de instelling ondernomen herweging van de examenscore (module 2) komt *in casu* in de plaats van de permanente evaluatie over de modules 1 en 2.

Naar het oordeel van de Raad zou het berekenen van een score van de permanente evaluatie voor de eerste twee modules op basis van de afgelegde schriftelijke proeven – waarvan sprake in de ECTS-fiche – de verzoeker confronteren met aan deze proeven verbonden gevolgen, waarvan hij niet middels de publicatie van de ECTS-fiche op de hoogte was op het ogenblik van het afleggen van de proeven. Daarbij komt dat deze score een op partiële criteria gebaseerd resultaat voor het onderdeel permanente evaluatie tot gevolg zou hebben. Ook het eventuele doortrekken van de resultaten van de permanente evaluatie voor de derde en vierde module hoeft niet garant te staan voor een correcte evaluatie van hetgeen de student in het kader van de eerste en tweede module heeft gepresteerd.

Aldus stelt de Raad vast dat de verwerende partij bij het tot stand brengen van de score de legitieme verwachtingen van de student enerzijds en de niet tijdig aan de student gecommuniceerde ECTS-fiche anderzijds niet volkomen met elkaar in overeenstemming heeft kunnen brengen.

Het is de Raad dan ook niet duidelijk waarom de interne beroepsinstantie van de verwerende partij het redelijk heeft geacht de haar toe te schrijven tekortkoming – namelijk de laattijdige publicatie van de ECTS-fiche – te verhelpen door een eindscoreberekening die, evenmin als alternatieve werkwijzen om de eindscore te berekenen, noch volledig in overeenstemming is met de ECTS-fiche noch volledig in het verlengde ligt van een eindscoreberekening die een student bij afwezigheid van publicatie van een ECTS-fiche in redelijkheid had kunnen of moeten verwachten, heeft gekozen voor de voor de totaalscore van de student minst gunstige aanpak. Dergelijke benadering is, bij gebreke aan in het licht van al het voorgaande voldoende dragende bijkomende motieven voor de aanpak die uit het dossier zouden blijken en mede rekening houdend met de bijzondere omstandigheid dat de niet-tijdige publicatie van de fiche (in weerwil van art. .... OER), blijkens de wederantwoordnota en terzake niet tegengesproken, reeds geruime tijd voor de mail hieromtrent van 3 januari 2015 aan het opleidingshoofd was gesignaleerd, kennelijk onredelijk. Bij deze conclusie houdt de Raad rekening met het feit dat in het dossier, met zijn eigen specifieke kenmerken, geen elementen aanwezig blijken waaruit blijkt dat de verzoeker anderszins tijdig en ondubbelzinnig is geïnformeerd over de totstandkoming van de eindscore.

Het middel is bijgevolg gegrond.

1. ....

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich beroept op een gebrekkige begeleiding, een schending van het inzagerecht en een schending van het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat zij in haar klas noch feedback over de taak, noch een bespreking van deze taak in de lessen heeft meegemaakt, hoewel ze alle lessen voor dit opleidingsonderdeel gevolgd heeft. Ze werpt op dat de taak niet voorhanden was bij de inzage, waarop een eventuele technische storing geen invloed heeft, en dat de punten meegedeeld konden worden indien de taak voorhanden was geweest. Verzoekende partij stelt dan ook dat het inzagerecht geschonden blijft als de exacte examenpunten of punten voor deeltaken niet kunnen voorgelegd worden. Vervolgens dringt verzoekende partij aan op het overmaken van examen en verbeteraankers. Daarnaast stelt verzoekende partij dat de examenresultaten van minstens vier medestudenten opgetrokken werden voor dit opleidingsonderdeel. Zij zou willen weten om welke reden(en) de eindresultaten 14 dagen na de bekendmaking werden aangepast.

Verzoekende partij stelt ten slotte dat het niet duidelijk is wanneer ombuds ..... op zwangerschapsverlof is vertrokken, noch heeft ze dit op 22 mei 2015 – bij het overmaken van de ICT-klacht – gemeld. Ze merkt op dat de berichtgeving via de aangehaalde kanalen (blackboard, ad valvas en PAT-schermen) niet is opgevallen. Daarnaast benadrukt verzoekende partij dat het departementshoofd het meest aangewezen en doeltreffende kanaal om over de afwezigheid van de ombuds te berichten, zijnde de e-mail, onbenut heeft gelaten.

Verwerende partij stelt dat, uit de toelichting van het opleidingshoofd, blijkt dat verzoekende partij tijdens de feedback geen inzage heeft gevraagd van de taak, maar enkel informeerde naar de punten die ze ervoor had gekregen. Volgens haar is dit reeds naar voren gekomen tijdens de interne beroepsprocedure. Verwerende partij merkt bovendien op dat de taak tijdens de lessen werd besproken. Vervolgens stelt verwerende partij dat de lector tijdens de feedback de deelpunten van deze taak niet kon raadplegen doordat hij niet aan de puntenlijsten kon op e-campus in het lokaal waar het inzagemoment voorzien was. Zij merkt op dat aan de verzoekende partij gevraagd werd om diezelfde dan nog een e-mail te versturen aan de lector ter herinnering, doch dat ze dit heeft nagelaten. Daarnaast merkt verwerende partij op dat zelfs in het geval de studente om een inzage gevraagd zou hebben, er geen sprake kan zijn van een schending van het inzagerecht daar waar ze een document niet grondig heeft kunnen

doorlezen, maar waar zij niet het nodige heeft gedaan om nota's te nemen of een kopie van het document te vragen (zie R.Stvb. nr. 2013/133). Verwerende partij benadrukt dat de puntenverdeling tijdens de interne beroepsprocedure en dat het verloop van de feedback op het examen geen invloed heeft op de rechtmatigheid van de evaluatie ervan (R.Stvb. nr. 2012/055).

Voorts stelt verwerende partij dat studente zich, door het diplomacontract te ondertekenen, akkoord verklaart met het gegeven dat er van haar wordt verwacht dat zij regelmatig de valven, Blackboard / het Intranet en de e-mailberichten die toekomen op het e-mailadres dat zij van de hogeschool kreeg bij inschrijving te consulteren voor mogelijke dringende berichten. Volgens verwerende partij blijkt uit het automatisch e-mailbericht dat collega ..... moest worden gecontacteerd voor vragen in verband met ombudskwesties. Ze merkt op dat tijdens het telefonisch gesprek in mei tussen de moeder van studente en ombuds ..... werd afgesproken dat studente een e-mail zou versturen naar de ombuds om aan te geven dat zijzelf bijstand wenste bij de inzage. Aangezien er nog niets concreet werd afgesproken, achtte de ombuds het daarom niet relevant om op dat ogenblik te vermelden dat ze de dag van het inzagerecht waarschijnlijk zelf niet aanwezig kon zijn. Verwerende partij stelt dat ombuds ..... alvast de vervangende ombuds ..... had ingelicht over de situatie, doch dat studente op geen enkel ogenblik contact heeft opgenomen met de vraag om bijstand te verlenen. Bovendien is volgens verwerende partij de stelling van studente dat men het meest aangewezen en doeltreffende kanaal om te berichten over de afwezigheid van de ombuds, namelijk de e-mail, onbenut heeft gelaten niet correct.

Ten slotte werpt verwerende partij op dat de examinerator het schriftelijke examen aan de hand van een verbeter sleutel, waarbij ook rekening gehouden kan worden met elementen zoals helderheid en structuur van het antwoord, zodat de verantwoording voor de quoterings niet kennelijk onredelijk is. Ze verduidelijkt dat het optrekken van de resultaten voor het schriftelijk examen van het betrokken opleidingsonderdeel gebeurde omwille van een materiële vergissing, die binnen de gestelde termijn werd rechtgezet. Verwerende partij merkt op dat het examenresultaat van 6,90/16, zoals meegedeeld tijdens de interne beroepsprocedure, reeds het aangepaste cijfer is na het ontdekken van de materiële vergissing.

In haar wederantwoordnota verwijst verzoekende partij naar het OER dat bepaalt dat alle documenten die tot de definitieve examenresultaten hebben geleid ingekeken moeten kunnen worden op het inzagemoment dat na de bekendmaking van de definitieve examenresultaten wordt georganiseerd. Zij stelt dat de verantwoording van de punten moet blijken uit deze

documenten. Verder stelt verzoekende partij dat uit het feit dat de docent alle overige vragen met een score van nul doorgehaald heeft en dat bij vraag nr. 3 niet gebeurd was, blijkt dat de nul-score hier niet van toepassing is. Ten slotte merkt ze op dat verwerende partij geen plaatsvervangend ombuds bekend heeft gemaakt bij het begin van het academiejaar, noch heeft ze de studenten geïnformeerd over de afwezigheid van de in functie zijnde ombuds. Volgens haar was er geen ombuds op het inzagemoment en is het inzagerecht dan ook geschonden.

Beoordeling

Voor het opleidingsonderdeel [.....] betreft het verzoek de heroverweging van de behaalde score bij gebrek aan feedback – als beoogd in art. [.....] OER 2014-2015 – over de projectweektaak. Deze taak staat op twintig procent van de punten van het betrokken opleidingsonderdeel, waarvoor verzoeker 9 op 20 heeft behaald. Tevens heeft het betrekking op het door verzoeker aangevoerde problematisch karakter van het examen.

Wat het betrokken opleidingsonderdeel betreft, overweegt de interne beroepsinstantie als volgt:

“gezien:

- (...)

- de student vervolgens met betrekking tot het opleidingsonderdeel aanvoert dat ze de [.....] die op 20% van de punten stond, niet heeft kunnen inkijken; zij voert aan dat de ombuds ook niet ter beschikking was; tenslotte betwist de student ook het foutief karakter van één van haar examenantwoorden;

- dat blijkens de toelichting van het opleidingshoofd de student tijdens de feedback geen inzage heeft gevraagd van deze taak; dat deze taak tijdens de lessen werd besproken;

- dat inderdaad ingevolge een technisch probleem de lector tijdens de feedback de punten van deze taak niet kon raadplegen; dat de interne beroepscommissie op basis van het dossier vaststelt dat aan de student een score van 2,5/4 werd toegekend, zodat vermeerderd met een score van 6,9/16 voor het examen, aan de student een totaalscore van 9,4/20 werd toegekend;

- dat aan de student per mail van 22 juni 2015 via automatisch antwoord werd medegedeeld dat de ombuds wegens zwangerschapsverlof t.e.m. 4 oktober 2015 vervangen wordt door [.....]; dat deze vervanging ook via verschillende andere kanalen (blackboard, ad valvas, PAT-schermen, bericht aan de deur van de ombuds,...) werd mede gedeeld; de student heeft deze vervangende ombuds niet gecontacteerd;

- dat met betrekking tot de kritiek op de quotering van het examen, de interne beroepscommissie aan de hand van de examenkopie en de verbeter sleutel vaststelt dat de

antwoorden van de student niet overeenstemmen met de vooropgestelde antwoorden; dat het vooropgestelde antwoord ruimer is dan wat door de student in haar verzoekschrift wordt gesteld; de interne beroepscommissie geen reden ziet om deze score te herzien”.

Op die manier antwoordt de interne beroepsinstantie op de kritiek in het intern beroepsschrift betreffende de feedback aangaande het projectwerk en het beweerde problematisch karakter van de examenvragen. Dit is volgens verzoeker minstens toe te schrijven aan het problematisch karakter van het verwachte antwoord. Verzoeker herneemt de bezwaren in het verzoekschrift voor de Raad.

De Raad is van oordeel dat opmerkingen betreffende het inzagemoment – indien pertinent – als dusdanig niet de rechtmatigheid van de betrokken evaluatie hoeven aan te tasten.

Daarbij komt dat de Raad vaststelt dat uit de stukken van het dossier niet duidelijk is of de verzoeker inzage heeft gevraagd van de projectweektaak, die – hoewel de verzoeker dit ontkent, doch zonder elementen aan te brengen die van aard zijn het vermoede waarachtig karakter van de bewering van de verwerende partij in ernst te betwifelen – volgens de verwerende partij in de les is besproken. De Raad betreft in zijn oordeel de overweging dat een bespreking van de taak tijdens de les, zo deze plaatsvindt, niet hetzelfde is als de in het OER bedoelde inzage. De Raad stipt aan dat het voor verzoeker vervelend, ja zelfs frustrerend kan zijn geweest, dat de lector op het ogenblik van het door de opleiding georganiseerde inzagemoment de deelscore voor ..... niet kon meedelen. Evenwel nodigde de betrokken lector uit hem per mail de puntenverdeling te vragen, hetgeen verzoeker – wat zij niet tegenspreekt – niet heeft gedaan.

Wat de door de verzoeker beweerde niet-beschikbaarheid van de ombudspersoon, als gevolg van diens zwangerschap betreft, is de Raad van oordeel dat de door verzoeker aangevoerde niet-naleving van art. .... van het OER, in zoverre het departementshoofd de naam en bereikbaarheid van de plaatsvervangende ombudspersoon niet bij aanvang van het academiejaar aan de studenten heeft bekendgemaakt, niet tot een heroverweging van het resultaat van het (deel)opleidingsonderdeel bij de inzage waarvan de student diens bijstand wenste, hoeft te leiden.

De Raad stipt tevens de door de verwerende partij aangehaalde communicatie via blackboard, ad valvas, PAT-schermen en het bericht aan de deur van de ombudspersoon betreffende diens vervanging tijdens haar afwezigheid wegens zwangerschapsverlof, aan. Dat deze berichtgeving de verzoeker niet is opgevallen impliceert niet dat uit de stukken van het dossier blijkt dat de verklaring van de verweerder betreffende de berichtgeving op overtuigende wijze wordt weerlegd.

Daarenboven kan de Raad de visie van de verzoeker, dat de stelling van de interne beroepscommissie, dat via automatisch antwoord werd meegedeeld dat de ombuds vervangen wordt door [.....] pertinent onjuist is, niet bijtreden. In het bericht dat de verzoeker, bij het sturen van een elektronisch bericht naar de in zwangerschapsverlof zijnde ombudspersoon ontving, staat weliswaar niet letterlijk dat deze door een collega wordt vervangen, doch de draagwijdte van het bericht laat hieromtrent in redelijkheid geen ruimte voor twijfel. Het bericht meldt immers dat de ombudspersoon t.e.m. 4 oktober 2015 in zwangerschapsverlof is en dat de ontvanger van het out of office-bericht voor vragen i.v.m. ombudskwesties terecht kan bij collega [.....]. Daarbij komt dat het bericht ook het mailadres van de collega vermeldt. Niettegenstaande verzoeker aangeeft met de ombudspersoon te hebben afgesproken zich, met het oog op bijstand tijdens het inzagemoment, te zullen melden, blijkt uit het dossier voor de Raad niet dat zij zulks daadwerkelijk heeft gedaan. In ieder geval heeft de mail van 22 juni 2015 niet deze draagwijdte – er wordt een mogelijk intern beroep in aangekondigd – en is de Raad er in het geheel niet van overtuigd dat, verwittigd door een out of office-bericht, het onredelijk zou zijn aan te nemen dat de student nog zinvol om de bijstand tijdens het inzagemoment van de plaatsvervangende ombudspersoon zou kunnen verzoeken.

Niettegenstaande verzoeker in het verlengde van het inzagemoment geen stappen meer lijkt te hebben gezet met het oog op verkrijgen van informatie betreffende de totstandkoming van haar score, stelt zij in randnummer 20 van het verzoekschrift op intern beroep geen inzicht te hebben gekregen in de (tot heden) onbekende score voor de groepsopdracht.

In zoverre de verzoeker in het intern beroep en hernomen voor de Raad aldus een gebrek aan motivering van de score voor de projectweektaak aanvoert, moet de Raad vaststellen dat de beslissing op intern beroep weliswaar de score ervoor bevat, doch geen indicatie van de elementen die tot deze score hebben geleid. Het dossier bevat noch de gecorrigeerde betrokken taak, noch documenten waaruit de evaluatiecriteria en de elementen die tot de score(s) hebben geleid in zijn opgenomen. Op die manier is het voor de Raad niet duidelijk hoe de betrokken score is tot stand gekomen en wat de dragende motieven ervan zijn.

Wat de kritiek op de quoterings van het examen voor het opleidingsonderdeel [.....] betreft, merkt de Raad vooreerst op dat hij zich niet in de plaats kan stellen van de instantie die de aangevochten beslissing heeft getroffen. De Raad beperkt er zich toe na toe gaan of bij de beoordeling de toepasselijke regelgeving is gerespecteerd en niet kennelijk onredelijk is gehandeld.

Niettegenstaande de student van oordeel is dat vragen anders dienden te worden geformuleerd of de door haar gegeven antwoorden anders dienden te worden gequoteerd kan de Raad,

rekening houdend met de door verzoeker gegeven antwoorden en de modelantwoorden, niet tot het besluit komen dat onredelijk, nog daargelaten kennelijk onredelijk, is gehandeld.

Dat de score van andere studenten als gevolg van een materiële vergissing is aangepast, vermag hier niets aan te wijzigen. De verwerende partij stipt, zonder dat zulks door de verzoeker wordt weerlegd, aan dat het in het kader van de interne beroepsprocedure aan de student meegedeelde cijfer de materiële vergissing reeds heeft

Hoewel de verzoeker van oordeel is dat het door hem op een vraag gegeven antwoord eveneens juist is impliceert dit niet dat het, rekening houdend met de inhoud van het opleidingsonderdeel waarover het examen en de betrokken vraag handelt en de met het opleidingsonderdeel beoogde competenties, in het kader van het examen van het opleidingsonderdeel als correct wordt beschouwd. Evenmin belet een niet foutief antwoord niet dat van de student een ruimer, vollediger of meer geconcretiseerd antwoord wordt verwacht.

De Raad merkt ook op dat het feit dat een antwoord niet doorstreept is, doch evenmin aangevinkt door de lector niet als juist hoeft te zijn aangemerkt, nu het geenszins overeenstemt met het in de verbetersleutel opgenomen antwoord.

Het middel is bijgevolg gegrond wat ..... betreft, en niet gegrond wat de examenscore betreft.

2. Toepassingen .....

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich beroept op een schending van het redelijkheids-, gelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij merkt vooreerst op dat het examen en de oefenbestanden op twee verschillende schijven gelokaliseerd waren, alsook dat de mapindeling en de volledige inhoud van beide schijven verschillend waren. Bovendien stelt verzoekende partij dat er geen reden zou zijn om de docent naar het examenlokaal te roepen indien de studenten de eindcompetentie aangehaald door de interne beroepscommissie reeds meester moesten zijn. Hierbij werpt ze op dat de docent geen klassikale, maar individuele hulp heeft geboden aan enkele studenten. Ook meent ze dat de ombuds, mevrouw ....., van haar ouders een klacht heeft ontvangen omtrent het verloop van dit examen. De ombuds stelde dat ze de klacht niet kon onderzoeken zolang de studente zich niet zelf kenbaar had gemaakt. Ten slotte benadrukt verzoekende partij dat het opleidingsonderdeel dat betwist wordt enkel aan bod komt in de eerste module.

Verwerende partij stelt dat in de examenopdracht werd verwezen naar een map die de student voortdurend moet gebruiken bij de voorbereiding van de examens en dat ook in de cursus voortdurend naar deze map wordt verwezen. Ze stelt dat een student dan ook in de mogelijkheid is deze map terug te vinden in de mappenstructuur. Daarnaast merkt ze op dat er ook werkstudenten ingeschreven zijn voor dit opleidingsonderdeel zodat alle studenten hetzelfde materiaal aangereikt krijgen en de vragen op het examen niet anders zijn dan de oefeningen in de cursus. Bovendien benadrukt ze dat het voorbeeldexamen analoog opgesteld is als het “echte” examen. Verder merkt verwerende partij op dat de beoordeling niet veronderstelt dat alle nuttige informatie om het examen succesvol af te leggen op een dienblad moet aangereikt worden voor zover de leerstof of de te toetsen competenties vooraf kenbaar zijn. Vervolgens stelt verwerende partij dat meerdere studenten de bestanden/mappen niet konden terugvinden tijdens het examen zodat de toezichthoudende lector de lesgever erbij geroepen heeft. De lesgever stelde echter enkel vast dat deze studenten evenmin met de zoekfunctie konden werken en dus ook niet voldeden aan de vooropgestelde eindcompetenties. Voorts stipt verwerende partij aan dat verzoeker de ombudspersoon gecontacteerd heeft, doch dat zij nooit formeel klacht heeft ingediend. Bovendien moeten eventuele onregelmatigheden onmiddellijk aan de ombudspersoon worden gemeld zodat het contact van mei 2015 in ieder geval laattijdig is.

In haar wederantwoordnota benadrukt verzoekende partij dat de examentijd onterecht niet verlengd werd met de verloren gegane kostbare tijd van de onderbreking. Daarnaast meent ze dat het ontvangen van de klacht bevestigd is. Ook is ze van oordeel dat een klacht niet onmiddellijk, zoals verwerende partij beweert, maar zo snel mogelijk gemeld moet worden. Ten slotte stelt ze dat het administratief dossier voor dit opleidingsonderdeel niet volledig is.

Beoordeling

Met betrekking tot het opleidingsonderdeel [REDACTED] is de verzoeker van oordeel dat – als gevolg van de onbehoorlijke organisatie ervan – zij niet over de volledige, in art. [REDACTED] OER voorziene, tijd heeft kunnen beschikken om het examen af te leggen. De bestandenmap, waarnaar een examenvraag verwees, zou in de mappenstructuur verstopt zijn geweest. De student zou enkel de mapnaam, maar niet de maplocatie hebben gekregen.

Rekening houdend met de in de ECTS-fiche vermelde leerinhoud (o.a. de student voert via Windows Verkenner elementaire taken uit) en leerdoelen (o.a. de student wendt basisbegrippen en –vaardigheden aan om een computer in een Windowsomgeving efficiënt te beheren), het representatieve aan de verzoeker ter beschikking gestelde voorbeeldexamen (met een quasi-identieke instructie met betrekking tot de te zoeken en gebruiken map) en het

feit dat de betrokken map ook systematisch aan bod komt in het cursusmateriaal (*in casu* het voorwoord als leidraad bij de cursus), en waar de student bij het instuderen van het opleidingsonderdeel steeds naar verwezen wordt, kan de Raad niet tot het besluit komen dat de examenopdracht onvoldoende duidelijke instructies voor de verzoeker bevat zou hebben, waardoor deze laatste de hem ter beschikking staande examentijd niet volledig zou hebben kunnen benutten. Dat is temeer zo nu het zoeken naar de betrokken map tot het examen blijkt te behoren. De Raad merkt hierbij op dat het cursusmateriaal en het voorbeeldexamen ook studenten ter beschikking staan die verkiezen de lessen niet bij te wonen. Inzake de vergelijking met het opleidingsonderdeel ..... (dat rekenbladen behandelt), is de Raad van oordeel dat het feit dat, op vraag van de verzoeker, door de docent van het laatst genoemde opleidingsonderdeel tijdens de laatste les, met het oog op het examen, de mappenstructuur zou zijn getoond en niet zou zijn gezegd dat de zoekfunctie diende te worden gehanteerd om de examendocumenten te vinden, niet hoeft te betekenen dat dit examen aldus onvoldoende duidelijke instructies of een onredelijke opdracht zou bevatten. Het feit dat de verzoeker in ..... de betrokken examenmap diende te zoeken, verandert hieraan niets, temeer nu de door beide opleidingsonderdelen beoogde (en in het kader ervan getoetste) competenties niet dezelfde moeten zijn, hetgeen een analoge examenvorm (namelijk het bewerken van een document op de ‘examencomputer’) niet in de weg hoeft te staan.

Daarnaast houdt de Raad rekening met de aan de verweerder – binnen de grenzen die hij zich in de ECTS-fiche oplegde – ter beschikking staande ruimte om de vorm en de wijze te kiezen waarop hij de in het opleidingsonderdeel beoogde, in de lessen en oefensessie aangebrachte, eindcompetenties evalueert. Al het voorgaande in acht genomen is de Raad niet van oordeel dat het feit dat de map op het examen op een andere schijf (P-schijf), met een niet-identieke mappenstructuur, stond dan de oefenbestanden, de redelijkheid van de toets aantast bij gebrek aan instructies.

Dat de titularis van het opleidingsonderdeel, op vraag van de toezichthouder – die niet met het examen vertrouwd hoeft te zijn – naar het examenlokaal is gekomen en individueel op de vragen van een aantal studenten met betrekking tot het examen zou hebben geantwoord, hoeft volgens de Raad niet tot een andere conclusie te leiden, temeer nu het voor de Raad op basis van de elementen van het dossier niet duidelijk is dat de vragen het door de verzoeker aangehaalde punt van kritiek op het examen betroffen.

Dat de door verweerder aangehaalde competentie “vlot hanteren en functioneel gebruiken van de verschillende multimedia en ICT-toepassingen” slechts een eindcompetentie van de opleiding is, betekent niet dat een aspect daarvan – bijv. het gebruiken van de verkenner

binnen Windows – een competentie is die een student dient te bereiken in één van de opleidingsonderdelen die tot deze competentie bijdragen.

Dat zich naar aanleiding van de evaluatie van het opleidingsonderdeel een meningsverschil lijkt te hebben voorgedaan met de - eerst medio mei 2015 gecontacteerde - ombudspersoon betreffende de vraag of de minderjarige student dan wel diens ouder(s) het initiatief dienden te nemen tot het vragen van bijstand in het kader van de inzage van het examen ..... is weliswaar vervelend – en kan tot frustratie in hoofde van de verzoeker en diens ouders aanleiding hebben gegeven – doch is naar het oordeel van de Raad in redelijkheid geen reden om de evaluatie op de helling te zetten. Bovendien tast het melden van een klacht, zo dit *in casu* mocht zijn gebeurd, het examen als dusdanig niet aan.

De in de wederantwoordnota voor het eerst ontwikkelde opmerkingen betreffende de motivering van de examenscore kan de Raad niet in zijn oordeel betrekken.

Het middel is bijgevolg niet gegrond.

.....

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich beroept op een schending van het motiverings-, zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat zij wel degelijk gecommuniceerd heeft over de onverantwoorde houding van de lectoren en dat er op geen enkel ogenblik een medisch attest aan haar gevraagd was. Volgens haar had de betrokken docent zich tijdens de lessen alsook tijdens het inzagemoment niet aan de afspraken gehouden.

Verwerende partij stelt dat de lector zich aan de afspraken heeft gehouden en dat de bewering van de studente niet onderbouwd is en dus afgewezen moet worden. Verder meent verwerende partij dat de lector de studente het examen heeft laten inkijken – met het overlopen van alle vragen en het geven van de juiste antwoorden en tips – zodat er geen schending was van het inzagerecht. Voorts benadrukt verwerende partij dat er bij de verbetering van het examen een verbetersleutel werd gehanteerd en dat op de examenkopij duidelijke aantekeningen werden gemaakt waaruit blijkt dat het examen samen met de student overlopen en becommentarieerd werd.

In haar wederantwoordnota haalt verzoekende partij aan dat verwerende partij niet alle stukken en inlichtingen heeft medegedeeld. Verder meent ze dat de evaluatievormen

gebrekkig gemotiveerd zijn. Ten slotte haalt ze aan dat de ECTS-fiche onzorgvuldig is opgemaakt en gepubliceerd.

Beoordeling

Met betrekking tot het opleidingsonderdeel ..... is de verzoeker van oordeel dat de examenscore niet kan standhouden als gevolg van een moeilijke verstandhouding met de docent en een onbehoorlijk verlopen ‘inzagemoment’.

Uit het dossier blijkt dat, niettegenstaande de verzoeker zich te laat aanbood met het oog op inzage, de lector uitvoerig toelichting bij het examen heeft verschaft, waarbij het aan de hand van een voorhanden zijnde verbeter sleutel gecorrigeerde en – in het kader van de verbetering ervan – van aantekeningen voorziene examen met de verzoeker is overlopen, met aandacht voor de correcte en de door de verzoeker gegeven antwoorden op de diverse vragen.

Zelfs zo zich tijdens het inzagemoment onregelmatigheden zouden hebben voorgedaan, waarvoor naar het oordeel van de Raad geen indicaties – nog daargelaten overtuigende indicaties – aanwezig zijn in het dossier, heeft dit niet de onregelmatigheid van de tijdens de inzage toegelichte beoordeling tot gevolg. Uit de stukken van het dossier blijkt dat deze voor de Raad, die zich niet in de plaats mag stellen van de beoordelende instantie, binnen zijn beoordelingsruimte niet onregelmatig of onredelijk heeft plaatsgevonden.

De Raad kan niet uitsluiten dat de verzoeker een onbehaaglijk gevoel heeft overgehouden aan het feedbackmoment, doch ziet geen reden ertoe te besluiten dat de feedback onbehoorlijk zou zijn verlopen.

De Raad ziet in het dossier geen indicatie voor het feit dat twijfels bij of zelfs onenigheid met betrekking tot tijdelijke afspraken betreffende presentaties en het niet onverwacht aan het woord laten van verzoeker – die ook door de betrokken lector blijken te zijn uitgevoerd – tot een negatieve houding van de lector t.a.v. de verzoeker zou hebben geleid. *A fortiori* ziet de Raad niet dat de beweerde moeilijke relatie het inzagemoment zou hebben ondergraven. Daarnaast ziet de Raad in het dossier evenmin een aanwijzing voor de invloed van de verstandhouding tussen lector en verzoeker op een correcte beoordeling van de competenties van deze laatste in het kader van door de betrokken lector verzorgde opleidingsonderdelen. Wat voormelde afspraken betreft, is het naar het oordeel van de Raad voor de beoordeling van het middel met betrekking tot het opleidingsonderdeel ..... niet doorslaggevend of de afspraak met betrekking tot presentaties en het onverwacht aan het woord laten van verzoeker het gevolg zijn van een aanvraag om individuele aanpassingen of zijn toegekend na voorlegging van een medisch attest.

Ook vindt de Raad geen aanwijzingen, nog daargelaten overtuigende, dat de door verzoeker aangevoerde “uitval” van de lector n.a.v. de paperverdediging – één van de elementen aan bod gekomen tijdens een telefoongesprek met het opleidingshoofd medio mei 2015 – een zinvolle inzage van het examen, of sterker nog de examenbeoordeling, in het gedrang zou hebben gebracht.

Tenslotte kan de Raad, op basis van de elementen in het dossier, niet aannemen dat het instuderen van de leerstof met het oog op het schriftelijke examen voor de tweede examenkans niet in redelijkheid van verzoeker zou kunnen verwacht worden, daar het een psychisch onhaalbare opdracht geworden zou zijn als gevolg van het optreden van de lector.

De door verzoeker in de wederantwoordnota voor het eerst aangehaalde argumenten met betrekking tot de “motivatie van de studievoortgangsbeslissing” kan de Raad als nieuwe argumenten niet in zijn oordeel betrekken.

Het middel is bijgevolg niet gegrond.

.....

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich beroept op een schending van het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat voor een vraag van het examen de quoterings “gedeeltelijk juist” niet toegepast kan worden aangezien een uurrooster voor housekeeping personeel correct is of niet. Volgens haar is er ook nooit gecommuniceerd dat een foutief rooster punten kon opleveren. Zij meent dan ook dat de vraag moet worden geschrapt. Ten slotte stelt ze dat ze een tekort aan tijd had.

Verwerende partij merkt op dat de examentijd alsook het feit dat er geen aanduiding was van het aantal te verdienen punten per vraag voor alle studenten hetzelfde was. Volgens haar wordt ook niet aangetoond op welke wijze het niet specificeren van de punten per vraag haar globale resultaat beïnvloed heeft. Verder merkt verwerende partij op dat studenten nog in opleiding zijn en dat zij nog fouten mogen maken bij het opstellen van een uurrooster. Zij meent dat daarom ook een score kon worden gegeven voor een gedeeltelijke oplossing. Verwerende partij stipt aan dat men de situatie op het examen niet kan vergelijken met de situatie in een echt hotel. Zij benadrukt dat verzoekende partij haar oplossing heeft weggegomd.

In haar wederantwoordnota benadrukt verzoekende partij dat reeds geopperd was dat er onvoldoende inzet was. Voorts meent ze dat aan de betrokken examenvraag een te zwaar

puntenaandeel werd toegewezen zodat de studenten de kans ontnomen werd om een juiste afweging te maken. Daarnaast stelt ze dat enkele andere vragen onzorgvuldig zijn opgesteld. Ten slotte merkt verzoekende partij op dat zij tijdens de lessen afdoende heeft bewezen dat zij op voldoende wijze uurroosters volledig kan invullen.

Beoordeling

Met betrekking tot het examen voor het opleidingsonderdeel ..... merkt de verzoeker op over veel te weinig tijd te hebben beschikt om het examen te kunnen afwerken. Verzoeker koppelt dit argument onder meer aan de opdracht waarbij een ‘uurrooster’ diende te worden ingevuld. Bij deze opdracht is niet gemeld dat zelfs indien het rooster niet volledig juist is ingevuld toch een deel van de punten kunnen worden verdiend en welke elementen hierbij bepalend zijn. Deze vermelding – welke niet in de lessen, waarbij de student in het dossier meermaals wees op de niet-verplichte deelname aan deze lessen, zou hebben plaatsgevonden – is naar het oordeel van verzoeker essentieel aangezien in een reële situatie geen tussenweg bestaat tussen een juist en een fout rooster. Het laatste is volledig waardeloos.

De Raad is van oordeel dat het door de verzoeker ervaren gebrek aan tijd de geldigheid van de evaluatie niet in het gedrang hoeft te brengen, nu de voor de oplossing van het examen beschikbare tijd vooraf aan de student is meegedeeld en hij hiermee bij de oplossing van het examen rekening kon en diende te houden. Daarenboven kan de Raad niet vaststellen dat de lector bij de bepaling van de beschikbare tijd, mede rekening houdend met het feit dat een aspect van de toets er kan in bestaan de student te verplichten een aantal opdrachten binnen een beperkte tijd op te lossen en hiermee bij de aanwending van zijn tijd rekening te houden, de grenzen van de redelijkheid overschreden heeft.

De voor de oplossing van het examen beperkte beschikbare tijd en het feit dat het opleidingsonderdeel deel uitmaakt van een leertraject maakt het naar het oordeel van de Raad niet onredelijk – laat staan kennelijk onredelijk – dat voor een niet volledig correct uurrooster, overeenkomstig de verbeter sleutel, punten kunnen worden toegekend, hetgeen de Raad een voor de student voordelig correctiesysteem lijkt.

De Raad acht het niet redelijk de verantwoordelijkheid voor het niet beantwoorden van de vraag betreffende het uurrooster bij de verweerder te leggen, omdat de verzoeker van oordeel is dat er geen tussenweg bestaat tussen een volledig fout en een volledig correct uurrooster, zoals de Raad het evenmin onredelijk acht de gevolgen hiervan, zowel wat de organisatie van het beantwoorden van het examen binnen de beschikbare tijd als wat de puntentoekenning betreft, hiervoor bij de verzoeker te leggen. Naar het oordeel van de Raad leidt het ontbreken van een vermelding van het totaal aantal punten dat per vraag te verdienen is, hoewel het de

transparantie ten goede zou komen, *in casu* niet tot een andere conclusie. De Raad is er in dit specifieke geval niet van overtuigd dat het ontbreken van voormelde vermeldingen het globale resultaat van de student nadelig heeft beïnvloed. De verzoeker gonde immers het antwoord, hoewel het misschien niet volledig correct was, weg. Het behoud van het weggegomde, per hypothese niet volledig correcte, antwoord hoefde de student niet schaden. Het kon integendeel tot een gedeeltelijke puntentoekenning leiden. Tevens kon de student op basis van het totale aantal vragen inschatten hoe hij de examentijd best indeelde. Het ontbreken van het aantal punten per vraag leidde daarenboven niet tot willekeur bij de beoordeling, daar de verbeter sleutel per vraag het aantal te verdienen punten aangeeft en tevens verduidelijkt voor welk aspect van het antwoord welk deel van de punten verdiend wordt.

De Raad stelt tevens vast dat zowel het examen – m.i.v. de exameninstructies – als de verbetering – aan de hand van een verbeter sleutel – voor elke student op gelijke wijze heeft plaatsgevonden. Evenmin is in het dossier sprake van examenfaciliteiten gevraagd door de verzoeker. In het licht van de doelstellingen van de opleiding, waarvoor verzoeker ondanks zijn jonge leeftijd heeft gekozen en die hij met succes beoogt te volgen en af te werken, is het niet discriminatoir de competenties voor het opleidingsonderdeel ..... onder dezelfde voorwaarden te toetsen, ondanks de jongere leeftijd van de student.

Rekening houdend met het voorgaande ziet de Raad, die zich niet in de plaats kan stellen van de beoordelaar bij de evaluatie van de door de student bereikte competenties, niet in hoe de verweerder de toepasselijke regelgeving zou hebben overtreden bij de redactie (gegeven instructies, beschikbaar gestelde tijd, keuze van aantal vragen e.d.m.) en correctie van het examen, noch hoe de verweerder onredelijk zou hebben gehandeld. Noch het aantal punten dat op de vraag met betrekking tot het uurrooster is geplaatst in verhouding tot het totaal op het examen te verdienen punten, noch de loutere verwijzing in de opdracht naar lesafspraken – waarvan voor de Raad niet duidelijk is of zij de door de lector meegegeven regels betreft dan wel het feit dat door een gedeeltelijk juist antwoord een gedeelte van de punten kan worden verdiend -, noch het door verzoeker beweerde disproportionele gewicht dat aan de diverse componenten van het examen is verleend, noch het feit dat de lector bij vraag 10 de basisregels naar het oordeel van de verzoeker aanreikte, noch het ontbreken van een in een examenvraag aan bod komend element in de verbeter sleutel, evenmin als het gebruik in een zelfde antwoord in de verbeter sleutel van een punt dan wel een komma als decimaalteken, voeren de Raad tot de conclusie dat de verwerende partij, rekening houdend met voor de verzoeker omtrent de verbetering van het betrokken kennisexamen beschikbare informatie,

onredelijk heeft gehandeld. De Raad merkt hierbij, wat de tijdsindeling voor de beantwoording van het examen betreft, op dat het hem toeschijnt dat het relatief groot aantal begrippen dat dient te worden verklaard en waar slechts een gering aantal punten mee verdiend kan worden in verhouding tot complexere vragen waar meer punten mee te verdienen lijken, op heel korte tijd kunnen worden beantwoord.

Dat studenten overwogen hebben klacht in te dienen of dat onder sommige studenten ongenoegen heerst met betrekking tot het examen, hetgeen de verzoeker weliswaar aanhaalt doch waarvan hij de aannemelijkheid niet staft voor de Raad, hoeft, bij gebrek aan verdere gegevens ter zake in het dossier, niet tot een ander besluit te voeren. Ook de door de verzoeker aangehaalde redenen die studenten – al dan niet terecht – kunnen hebben om een klacht niet te formaliseren leiden *in casu* niet tot een ander besluit, alle gegevens van het dossier in acht genomen.

De door verzoeker in de wederantwoordnota voor het eerst aangehaalde argumenten met betrekking tot de “motivatie van de studievoortgangsbepaling” kan de Raad als nieuwe argumenten niet in zijn oordeel betrekken.

Ten overvloede merkt de Raad op dat het feit dat een student in staat is bepaalde opdrachten (bijv. het maken van een uurrooster) in de lessen, waaraan hij stelt niet te hoeven deelnemen, uit te voeren alsook de vaststelling dat hij op het in de studiefiche voorziene examen als evaluatiemoment een analoge oefening foutief of niet oplost – en de erbij horende conclusie dat de competenties waarop de oefening betrekking heeft bijgevolg niet bewezen zijn – de beslissing niet onredelijk maakt.

De stelling van verzoeker dat onvoldoende rekening zou gehouden zijn met het feit dat de betwiste evaluaties een minderjarige student betreffen, die nooit secundair onderwijs in een onderwijsinstelling heeft genoten, is ook wat ..... betreft – naar het oordeel van de Raad – niet van aard, in het licht van al de voorgaande overwegingen, tot een andere beslissing te komen.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de bestreden beslissing in de hierboven aangegeven mate.**
- 2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing, rekening houdend met de bovenstaande overwegingen, en doet zulks uiterlijk op 4 september 2015.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jean Goossens	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.271 van 20 augustus 2015 in de zaak 2015/156

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 24 juni 2015 en de beslissing van de interne beroepscommissie van 7 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft geen wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 20 augustus 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mr. [REDACTED] en mevrouw [REDACTED] die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding [REDACTED].

Voor de opleidingsonderdelen [REDACTED] en [REDACTED] bekomt verzoekende partij telkens een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 29 juni 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 7 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat uit het dossier herhaaldelijk blijkt dat de student het erg moeilijk heeft met het omgaan met feedback, met samenwerking, en bovendien een gebrek aan inzicht in eigen functioneren toont. De interne beroepscommissie merkte op dat deze stage, zoals aangegeven in de ECTS-fiche, specifiek beoogt om de eindcompetenties ‘coördineren, zelfregulering en interpersoonlijke vaardigheden’ te verwerven. Uit de evaluatieformulieren blijkt dat, hoewel de student technisch sterk is, zij op deze specifieke eindcompetenties onvoldoende scoort. Daarenboven stelde de interne beroepscommissie vast

dat de student het origineel ‘voortgangsverslag van de stageperiode’ van 22 juni 2015 heeft ondertekend zonder commentaar, en bij haar verzoekschrift een ingescande versie voegt waarop de student nadien ‘voor niet akkoord’ heeft bijgeschreven. De beroepscommissie merkte op dat de student aanvoert dat ze ten onrechte ook een onvoldoende heeft gekregen voor ..... zonder evenwel concrete bezwaren uit te werken; ze werpt enkel op dat tijdens de feedback slechts over de presentatie van haar portfolio zou zijn gesproken en ze deslaniettemin het volledige opleidingsonderdeel zou moeten hernemen in de tweede examenperiode. De beroepscommissie merkte op dat ook dit opleidingsonderdeel conform de ECTS-fiche beoogt om ‘coördineren, zelfregulering en interpersoonlijke vaardigheden’ te ontwikkelen en te toetsen, maar dat de student ook hier tijdens de mondelinge verdediging niet in staat was om aan te tonen dat ze deze competenties heeft bereikt, terwijl dit opleidingsonderdeel door andere beoordelaars wordt getoetst. Dat de beoogde competenties voor het luik presentatie van dit opleidingsonderdeel niet werden bereikt, blijkt bovendien duidelijk uit de beoordelingsformulieren van beide juryleden. Bijgevolg ziet de interne beroepscommissie geen redenen om de toegekende scores voor ..... en ..... te herzien.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 9 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij e-mail d.d. 7 augustus 2015 laat verzoekende partij weten dat zij afstand neemt van haar beroep tegen de studievoortgangbeslissing en dat zij niet verder ingaat tegen de beslissing van de interne beroepscommissie. De Raad ziet geen reden om deze afstand van beroep niet in te willigen.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand van beroep door ..... vast.

De beslissing van de interne beroepscommissie van 7 juli 2015 blijft gehandhaafd.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 20 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Piet Versweyvelt, bijzitter

Jean Goossens, bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen, secretaris

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 25 augustus 2015

Arrest nr. 2.311 van 25 augustus 2015 in de zaak 2015/151

In zake: ■■■■

Tegen: ■■■■

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling waarbij aan de verzoeker een 8/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ■■■■ en de studievoortgangsbepaling waarbij aan de verzoeker een 9/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ■■■■ (eerste bestreden bepaling) en de bepaling van de interne beroepscommissie van 2 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk en gegrond werd verklaard (tweede bestreden bepaling).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Mr. ■■■■ loco mr. ■■■■, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding ■■■■. Voor het opleidingsonderdeel ■■■■ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20 en voor het opleidingsonderdeel ■■■■ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20. Verzoekende partij stelde op datum van 30 juni 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij bepaling van de interne beroepscommissie op datum van 2 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbepaling stelt ten eerste dat aan de start van het academiejaar een algemene introductiesessie werd gegeven door de begeleidende docenten. Daarnaast zijn er twee presentatie- en evaluatiemomenten geweest waarbij de student onmiddellijk feedback kreeg over zijn/haar artistieke ontwikkeling. De interne beroepscommissie meent dan ook dat de student op toereikende wijze in kennis werd gesteld van de verwachtingen en doelstellingen in een masterjaar.

Ten tweede stelt de interne beroepscommissie dat zij geen onregelmatigheid heeft kunnen vaststellen bij de begeleiding tijdens het .... Er zijn immers verschillende evaluatie- en feedbackmomenten geweest. Daarnaast blijkt dat de studente niet geslaagd is voor het .... omwille van onvoldoende artistieke progressie, mede te wijten aan haar lange afwezigheid en onvoldoende participatie tijdens de maand januari/februari 2015, en de niet-deelname aan de ....

Ten derde stelt de interne beroepscommissie dat zij op geen enkele manier heeft kunnen vaststellen dat er een onregelmatigheid is gebeurd bij de beoordeling van het werk door de masterjury. De jury heeft het punt als een collegiaal orgaan bepaald. Bovendien merkt de commissie op dat de motivering duidelijk en afdoende onderbouwd is.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 9 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verwerende partij roept bij wijze van exceptie in, dat het voorliggend ‘extern’ beroepschrift bij de Raad, dat in het Engels werd opgesteld, niet in overeenstemming is met de taalregeling.

Het beroep van verzoekende partij is tijdig, is ondertekend en duidt op een voor de Raad en voor verwerende partij voldoende duidelijke wijze de bestreden beslissing aan als voorwerp van het beroep.

In die mate is het beroep bij de Raad ontvankelijk.

Alvorens na te gaan of verzoekende partij ook ontvankelijke middelen aanvoert tegen de bestreden beslissing, onderzoekt de Raad ambtshalve de regelmatigheid van de bestreden beslissing.

Verzoekende partij blijkt haar intern beroep te hebben ingesteld in het Engels. Verwerende partij heeft dat Engelstalig verzoekschrift uitdrukkelijk ontvankelijk verklaard, en gesteld dat het beantwoordt aan de formele vereisten.

Artikel II.260 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat de bestuurstaal in de hogescholen en universiteiten het Nederlands is.

Verwerende partij is in haar bestuurshandelingen bijgevolg verplicht het Nederlands te gebruiken.

Daargelaten dat uit het dossier blijkt dat verwerende partij in haar communicatie met verzoekster, waaronder de e-mail van 30 juni 2015 houdende de uitnodiging voor de hoorzitting, het Engels als voertaal heeft gebruikt, moet een beslissing waarbij uitspraak wordt gedaan over een intern beroep zoals bedoeld in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs, als een bestuurshandeling worden beschouwd.

Te dezen blijkt evenwel dat de bestreden beslissing een tweetalig document is, dat zowel in het Nederlands als in het Engels is opgesteld.

Een dergelijke beslissing beantwoordt, alleszins voor een conform de ECTS-fiche Nederlandstalig opleidingsonderdeel, niet aan de bepalingen van artikel II.260 van de Codex Hoger Onderwijs.

De bestreden beslissing is in strijd met de geldende taalvoorschriften in bestuurszaken, te dezen in het hoger onderwijs binnen de Vlaamse Gemeenschap, en dient op die grond te worden vernietigd.

Het ambtshalve middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de bestreden beslissing.

2. De bevoegde instantie neemt een nieuwe beslissing op intern beroep, rekening houdend met bovenstaande overwegingen, en doet zulks uiterlijk op 11 september 2015.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 4 september 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
-----------------	-----------------

Piet Versweyvelt	bijzitter
------------------	-----------

Jan Geens	bijzitter
-----------	-----------

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.283 van 25 augustus 2015 in de zaak 2015/152

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling genomen op 19 juni 2015 en de beslissing op intern beroep van 2 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is ingeschreven in de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs.

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoekster voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] een examencijfer van 8/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

De examenresultaten worden meegedeeld op 19 juni 2015.

Dezelfde dag stelt verzoekster een intern beroep in, dat zij verzendt aan het adres [REDACTED] te [REDACTED].

Daarin worden de volgende grieven uiteengezet:

“Ik teken dit bezwaar aan om de volgende redenen:

Tijdens de verschillende stageperiodes gedurende het academiejaar 2014-2015 ontving ik steeds positieve verslagen van de stagementoren.

Buiten enkele kleine opmerkingen waren zij steeds unaniem positief over mijn vooruitgang in de kleuterklassen.

Tijdens het 1ste academiejaar kreeg ik steeds groene vakken wat resulteerde in het slagen voor de stage.

Gedurende mijn 1ste stageperiode in mijn 2de jaar, kreeg ik geen enkel rood vakje en in mijn 2de stageperiode kreeg ik opeens 7 rode vakken die ik kon terugbrengen naar uiteindelijk 3 wat er op wijst dat ik veel vooruitgang heb geboekt.

Deze laatste 3 rode vakken hield ik bij mijn eindbeoordeling, wat in schril contrast staat met de stageverslagen.

De stagebegeleiders kwamen gedurende de 2 weken stage 3 maal op bezoek gedurende 10-15 minuten. Het lijkt mij onmogelijk om zo'n korte tijdspanne iemand te beoordelen. Tijdens mijn laatste stageperiode, werd ik ook beoordeeld door iemand die ik nog nooit gezien had doorheen het jaar. Terwijl stagebegeleiding je gedurende het hele jaar moet volgen en helpen. De stagebegeleiding sprak vooral van uit de theorie, terwijl het in de praktijk er heel anders aan toe kan gaan.

Ik werd omschreven als een 'afgeleefde juf', 'veel te streng' en voor hoeken in de kleuterklas werd er sowieso rood gegeven.

Tijdens mijn 2de stageperiode was ik mijn map met voorbereidingen vergeten en we kregen bezoek van de stagebegeleiding. Ik kreeg onmiddellijk het verwijt dat ik wel niet in orde zou zijn. Ik stelde voor mijn map onder de middag thuis op te halen, aangezien ze tot 13u00 op school zou blijven.

De stagebegeleiding ging akkoord maar was bij mijn terugkeer op de school niet meer aanwezig. Een vermelding van de mentor in het verslag dat alles in orde was, haalde niets uit.

Gedurende de stageperiode stond ik voor een klas van 20 kleuters, waarvan 7 kinderen waren aangemeld. Er werd ons nooit aangeleerd hoe we in dergelijke omstandigheden moeten werken dus probeerde ik er zelf het beste van te maken.

Ik gebruikte de diversiteit in de klas als uitgangspunt en meerwaarde. Ik creëerde een dynamische en innoverende leeromgeving voor de kleuters, zowel vakinhoudelijk als didactisch. Zo kon ik goed differentiëren en waar nodig ook individualiseren: elke kleuter kreeg de nodige kansen.

De hoeken werden dagelijks aangepast met zelfgemaakt en aangekocht materiaal, boeken, speelgoed in het kader van de dagelijkse bezigheden.

Mijn stagementor was zelf nog maar pas afgestudeerd en deed een vervanging voor een juf die op zwangerschapsverlof was. Op vlak van de beginsituatie van de kleuters kon ze me niet veel meegeven, waardoor ik ook grotendeels zelf op zoek moest gaan tijdens mijn stage.

Volgens de stagebegeleiding was de differentiatie onvoldoende maar met 1/3 aangemelde kinderen en zonder theoretische voorbereiding is dit heel moeilijk.

De stagementor vond mij een 3de jaar kleuteronderwijs waardig en was vol lof over de manier waarop ik met de kleuters omging en werkte.

Volgens de stagebegeleiding zou ik ook te streng omgaan met de kinderen en meer moeten vertrekken vanuit positieve ervaringen. Wanneer kinderen iets kapot maken (zowel het materiaal van de klas als mijn eigen materiaal) en zich zeer brutaal opstellen vind ik het persoonlijk niet meer dan normaal dat daarop gereageerd wordt door de leerkracht. Ik heb rekening gehouden met de tips, maar op die manier verloor ik gewoon de kleuters.

Mijns inziens is er ook weinig overleg tussen de verschillende docenten die de stages begeleiden. De wijze van beoordelen ligt heel ver uit elkaar gezien sommige studenten op alles groen krijgen en andere docenten veel rood uitdelen.

Groen betekent dat je perfect bezig bent terwijl rood betekent dat je het onderdeel niet beheerst.

Tijdens mijn 3de stageperiode ben ik enorm gegroeid en heb ik het onderste uit de kan gehaald. Dus voor mij mocht dit zeker oranje geweest zijn!

De docenten zeiden zelf dat ik enorm gegroeid was, wat dus oranje betekent en niet rood.

Tijdens mijn 1ste stageperiode in het 2de jaar kreeg ik de kans de juf te vervangen die afwezig zou zijn wegens een operatie. Op persoonlijke aanvraag van de directie van de school stond ik gedurende 2,5 dag alleen voor de klas. Dit verliep zonder problemen.

Ik kreeg voor mijn stage uiteindelijk 3 rode vakken en derhalve een 8/20 waar ik mij totaal niet kan in vinden. Ik slaagde voor de rest op alle vakken en onderdelen en behaalde een score van 14/20 voor PDA wat nauw samenhangt met de stages.

Alle voorgaande redenen in overweging nemende meen ik dat de voornoemde beslissing niet in stand mag blijven.”

De voorzitter van de interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoekster op 2 juli 2015, en komt daarbij tot de volgende beslissing:

**“Verzoek tot heroverweging van studievoortgangsbepaling: ‘het eindoordeel
..... 2^e jaar bachelor’**

Het intern beroep werd aangetekend verzonden op 24 juni 2015 naar volgend adres: ..... Het werd aldaar in ontvangst genomen op 25 juni 2015.

De zending werd per intern[e] post verstuurd naar het secretariaat van de algemeen directeur, waar het in ontvangst werd genomen op 29 juni 2015.

Het beroep wordt behandeld overeenkomstig artikel ..... onderwijs- en examenregeling 2014-2015 (OER).

Behandeling van het intern beroep

Oordeel betreffende de ontvankelijkheid

In artikel II.283 van de Codex hoger onderwijs (d.d. 11 oktober 2013) wordt gesteld dat de student die oordeelt dat een ongunstige examenbeslissing aangetast is door een schending van het recht, toegang heeft tot een interne beroepsprocedure waarvan de vormen zijn vastgelegd in de onderwijs- en examenregeling. De vormen voor het aantekenen zijn opgenomen in artikel ..... van de geldende [regeling].

Conform artikel ..... van [OER] 2014-2015 onderzoekt de voorzitter van de interne beroepscommissie de ontvankelijkheid van het intern beroep. Dit houdt in dat hij nagaat of de klacht binnen de voorziene termijn, in de juiste vorm en met de juiste hoedanigheid werd ingesteld en of er kan worden uitgemaakt tegen welke studievoortgangsbepaling er beroep is ingesteld. Wanneer een klacht onontvankelijk is, wordt ze op gemotiveerde wijze afgewezen. De voorzitter van de interne beroepscommissie brengt de student per aangetekend schrijven op de hoogte van de gemotiveerde beslissing.

Betreffende de ontvankelijkheid van het door [verzoekster] ingestelde beroep wordt vastgesteld wat volgt:

- op 19 juni 2015 werden aan [verzoekster] haar punten meegedeeld;*
- zoals decretaal verplicht, zijn op het puntenbriefje van de student de modaliteiten voor het aantekenen van intern beroep opgenomen:*

‘decretaal verplichte vermelding:

Wanneer je zou oordelen dat er onregelmatigheden opgetreden [zijn] bij een voor jou ongunstige studievoortgangsbepaling kan je bij de Interne Beroepscommissie van [verwerende partij] klacht indienen (zie art. .... en .... van het OER op []).(...)

Als je een klacht wenst neer te leggen, dien je daartoe een verzoek tot heroverweging van de studievoortgangsbepaling in binnen een vervalttermijn van 5 kalenderdagen, de ingaat op de dag na deze waarop de bepaling wordt bekendgemaakt. De klacht moet, op straffe van niet-ontvankelijkheid gemotiveerd zijn en aangetekend verstuurd worden naar de algemeen directeur (de datum van de poststempel geldt als bewijs) of in tweevoud afgegeven worden op het secretariaat van de algemeen directeur, ... te ..... (...)

De voorzitter van de interne beroepscommissie stelt vast dat ondanks het feit dat de beroepsmodaliteiten correct weergegeven worden op de studievoortgangsbepaling, zijnde het puntenbriefje, en ondanks dat het adres duidelijk wordt vermeld, de student zijn intern beroep verstuurd heeft naar het foute adres. Het beroep voldoet niet aan de vormvereisten voor het aantekenen van een ontvankelijk beroep.

Beslissing

Gelet op het feit dat [verzoekster] geen intern beroep heeft aangetekend op het juiste adres en het intern beroep hierom niet voldoet aan alle ontvankelijkheidsvereisten, oordeelt de voorzitter van de interne beroepscommissie dat het beroep onontvankelijk is.

Vermits het intern beroep onontvankelijk is, dient niet meer op de grond van het beroep te worden ingegaan.”

Dit is de tweede bestreden bepaling. Zij wordt aan verzoekster betekend bij brief van 9 juli 2015, waarin de beroepsmodaliteiten bij de Raad zijn vermeld.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de formele ontvankelijkheid van het beroep bij de Raad. De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Wat betreft de ontvankelijkheid van het intern beroep

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat het adres voor het instellen van een intern beroep niet is vermeld in de brochure onderwijs- en examenregeling van verwerende partij, en dat daarin enkel is bepaald dat het bezwaarschrift aangetekend dient te worden verstuurd aan de algemeen directeur, of in tweevoud moet worden afgegeven op diens secretariaat.

Het intern beroep, zo zet verzoekster verder uiteen, is aangetekend verzonden aan de algemeen directeur aan het adres [REDACTED]. De beslissing op intern beroep die zij ontving, vermeldde vier verschillende adressen van verwerende partij.

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij dat op de initiële beslissing – het puntenbriefje – duidelijk is aangegeven dat het intern beroep moet worden toegezonden aan het adres aan de [REDACTED] te [REDACTED], zodat verzoekster haar intern beroep aan een verkeerd adres heeft gericht en dat intern beroep bijgevolg terecht onontvankelijk werd verklaard.

Verzoekende partij argumenteert in haar *wederantwoordnota* dat het intern beroep tijdig werd ingediend maar op het verkeerde adres. Het juiste adres is volgens verzoekster enkel vermeld in kleine lettertjes op het puntenbriefje, wat zij over het hoofd heeft gezien. Zij verwijst nogmaals naar de verschillende adressen die naar aanleiding van de betekening van de tweede bestreden beslissing werden gebruikt, en wijst erop dat het intern beroep wel via de interne post aan de algemeen directeur werd bezorgd.

Beoordeling

In het licht van artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet wordt een beslissing of een administratieve handeling met individuele strekking, die beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuurden of voor een ander bestuur, slechts geldig ter kennis gebracht als tevens de beroepsmogelijkheden en de modaliteiten van het beroep worden vermeld. Bij ontstentenis daarvan neemt de termijn voor het indienen van een beroep een aanvang vier maanden nadat de betrokkene in kennis werd gesteld van de akte of van de beslissing met individuele strekking.

Het is vaste rechtspraak dat voor de kennisgeving van de beroepsmodaliteiten niet kan worden verwezen naar een reglement (zie o.a. RvStvb.12 augustus 2010, 2010/026; RvStvb. 6 december 2010, nr. 2010/127) en dat de vermelding op de individuele beslissing noodzakelijk is.

Te dezen betwist verzoekster in de wederantwoordnota niet dat zij haar intern beroep heeft toegezonden aan een ander adres dan datgene wat stond vermeld in de beroepsmodaliteiten die op de initiële studievoortgangsbepaling zijn weergegeven.

Deze vaststelling volstaat in principe om te besluiten dat de tweede bestreden beslissing het intern beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard. Een discussie omtrent de adressen die verwerende partij zou hebben vermeld bij de betekening van de tweede bestreden beslissing is vreemd aan de vraag of het intern beroep door verzoekster op correcte wijze werd ingesteld.

Waar verzoekster de bepalingen van het OER bij haar argumentatie betreft, overweegt de Raad het volgende.

Er zou kunnen worden overwogen dat een hogeronderwijsinstelling de studenten niet op het verkeerde been mag zetten, en in dat licht op de individuele kennisgeving geen andere beroepsmodaliteiten mag vermelden dan deze die reglementair – doorgaans in het OER – zijn vastgelegd. In een dergelijk geval zou ook de vraag kunnen rijzen of de auteur van de ter kennis gebrachte beslissing ter zake wel van een reglementaire bepaling kon afwijken.

Bij brief d.d. 30 juli 2015 heeft het secretariaat van de Raad het verzoekschrift aan verwerende partij betekend, en daarbij onder verwijzing naar artikel II.298, §1 van de Codex Hoger Onderwijs gesteld dat het administratief dossier alleszins de reglementaire bepalingen (waaronder het OER) dient te bevatten.

De Raad stelt vast dat verwerende partij het OER niet heeft neergelegd. Verzoekster voegt bij haar stukken evenwel een uittreksel van artikel ..... van het OER, waarvan de echtheid door verwerende partij niet wordt tegengesproken. De Raad neemt derhalve aan dat de neergelegde tekst authentiek is.

In dit artikel ..... wordt voorgeschreven dat het intern beroep moet worden ingesteld bij de algemeen directeur, doch zonder vermelding van een adres.

Nu er wat het adres betreft geen tegenspraak is tussen het OER en de beroepsmodaliteiten zoals zij op de individuele beslissing zijn vermeld, ziet de Raad geen reden waarom verzoekster niet diende te handelen overeenkomstig de modaliteiten vermeld op de eerste bestreden beslissing en is de vergissing die verzoekster toegeeft te hebben gemaakt niet verschoonbaar.

Dat het verzoekschrift uiteindelijk via de binnenpost tot bij de Algemeen Directeur is geraakt, maakt het intern beroep niet alsnog ontvankelijk.

Bij gebreke aan regelmatige uitputting van het georganiseerd administratief beroep, dient het beroep bij de Raad te worden afgewezen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.284 van 25 augustus 2015 in de zaak 2015/153

In zake: .....
tegen:

.....

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing op van de interne beroepscommissie van 2 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat ....., die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

De Raad merkt op dat verzoekster haar beroep bij de Raad heeft ingesteld op 15 juli 2015. Zij heeft bij haar verzoekschrift een aantal stukken gevoegd.

Artikel II.295, §1 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De verzoeker kan aan het verzoekschrift de overtuigingsstukken toevoegen die hij nodig acht.

De verzoeker kan naderhand slechts bijkomende overtuigingsstukken aan het dossier laten toevoegen, voor zover deze bij de opmaak van het verzoekschrift nog niet aan de verzoeker bekend waren. De verzoeker bezorgt in dat geval onverwijld een kopie van de bijkomende overtuigingsstukken aan het bestuur.”

Overeenkomstig de op 30 juli 2015 aan partijen overgemaakte procedurekalender beschikte verwerende partij over een termijn tot 10 augustus 2015 om een antwoordnota in te dienen.

Bij e-mail van 13 augustus 2015, dus ruim na het indienen van het verzoekschrift en tevens nadat verwerende partij haar antwoordnota had ingediend, maakt verzoekster een aantal bijkomende stukken over aan de Raad.

Het betreft een medisch attest van 25 maart 2015, mailverkeer met de mentor, mailverkeer met de lector en evaluatie van voorbereidend werk in het raam van de stage.

Daargelaten de vraag of verzoekster deze stukken in het raam van het tegensprekelijk karakter van de procedure ook aan verwerende partij heeft overgemaakt, stelt de Raad vast dat het geen stukken betreft die aan verzoekster nog niet bekend waren op het ogenblik van het indienen van het beroep.

De op 13 augustus 2015 aan de Raad toegezonden stukken worden in toepassing van het voormelde artikel II.295, §1 van de Codex ambtshalve uit de debatten geweerd.

III. Feiten

Verzoekster is ingeschreven in de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs.

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoekster voor het opleidingsonderdeel Stage: uitdieping een examencijfer van 8/20.

De examenresultaten worden meegedeeld op 19 juni 2015.

Op 24 juni 2015 stelt verzoekster een intern beroep in, waarin de volgende grieven worden uiteengezet:

“Via dit schrijven wil ik de score voor mijn stage-activiteiten betwisten. De quoteringscijfer die ik ontving (8/20) werd gegeven op basis van de volgende argumentatie:

- Het niet-uitoefenen van differentiatie op stage
- Werkpunten onderaan het Student-Stage-Volgsysteem (kortweg SSVS)

Ik ben ervan overtuigd dat ik redenen heb om deze argumentatie te weerleggen, en zal dit dan ook staven in dit schrijven.

[afbeelding]

De eerste drie stappen zijn overkoepelend voor alle stages samen. Hier zal ik niet individueel op inzoomen. Ruwweg is het verloop van iedere stage opgedeeld in de volgende stappen:

- Doorlopen van enkele contactdagen. Deze worden gebruikt om de beginsituatie van de klas te achterhalen, de leerlingen te leren kennen, de werking van de klas/leerkracht te observeren, tips te vragen aan de mentor,...
- Stagevoorbereiding
- Uitvoeren

..... academiejaar 2014-2015

..... 1 (eerste leerjaar, [...])

- De nodige contactdagen werden bijgewoond
- Tijdens de stagevoorbereiding werden de te geven lessen gemaakt
- De effectieve stage werd uitgevoerd

In bijlage 1 kunt u het eindverslag vinden van deze stageperiode. In dit document, onder werkpunt 'De leraar als organisator' is er te vinden dat er in deze periode correct gedifferentieerd werd.

Na de stage werd samen met de lector het SSVS-formulier ingevuld. De resultaten hiervan zijn vindbaar in de eerste kolom van document ssvs.pdf.

..... 2 (vierde leerjaar, [...])

- De nodige contactdagen werden bijgewoond
- Tijdens de stagevoorbereiding werden de te geven lessen gemaakt
- De effectieve stage werd uitgevoerd

In bijlage 2 kunt u het eindverslag vinden van deze stageperiode. In dit document staat geen énkél werkpunt in verband met differentiatie.

Na het aflopen van deze stageperiode kreeg ik **géén** feedbackgesprek met het SSVS-formulier ter begeleiding. Dit zorgde ervoor dat ik eventuele werkpunten van deze stageperiode niet kon verwerken in volgende stages. Ik heb me noodgedwongen gebaseerd op de werkpunten van het verslag van de mentor. Deze heb ik toegepast.

..... 3 (zesde leerjaar, [..])

- De nodige contactdagen werden bijgewoond
- Tijdens de stagevoorbereiding werden de te geven lessen gemaakt
- De effectieve stage werd uitgevoerd

In bijlage 3 kunt u het eindverslag vinden van deze stageperiode. Ook in dit document staat geen enkel werkpunt in verband met differentiatie.

Na deze stageperiode kreeg ik een feedbackgesprek gaande over stage 2 én 3. In het SSVS-formulier is te lezen dat de beoordeling voor het deelgebied differentiatie hier 'groen' was. Tijdens het feedbackgesprek is ook niet aan bod gekomen dat m'n differentiatie onvoldoende was.

Onderaan het formulier, waar de werkpunten staan, is ook niet terug te vinden dat ik aan m'n differentiatie moest werken. Dit was gedurende de eerste 3 stageperiodes nooit een werkpunt. Ik differentieerde tijdens de volgende stageperiode dus op dezelfde manier aangezien dat goed was (af te leiden uit het groene vak dat staat voor 'In deze stageperiode toonde je aan dat je de competentie beheerst en zelfstandig kan uitvoeren'.)

..... 4 (derde leerjaar, [...])

- Wegens ziekte van de mentor heb ik geen enkele contactdag bij haar kunnen hebben. Ik heb dit kunnen volgen bij de andere mentor, en in een andere klas, maar dit zorgde ervoor dat ik géén observatie van mijn stageklas heb kunnen doen, de werking van de klas niét heb kunnen observeren, géén tips heb kunnen vragen aan de mentor. Al deze dingen (die normaal gedurende deze contactdagen gebeuren) heb ik tegelijk met de eigenlijke stage moeten doen, wat een optimale voorbereiding natuurlijk zeer moeilijk maakt.
- Tijdens de stagevoorbereiding werden de te geven lessen gemaakt. Waar er bij stage 3 nog als werkpunt werd opgegeven dat mijn administratie beter moest, was deze nu goed. De bijlagen zaten bij de lessen. De stagemap was in orde.

- De effectieve stage werd aangevat. Op de twee[de] dag van de stage viel ik echter flauw, en kwam een ambulance en MUG ter plaatse. Ik kreeg een doktersattest + het dringende advies om tot donderdag van diezelfde week thuis te blijven.

Vrijdag was ik, ondanks het feit dat ik nog steeds ziek was, aanwezig op de stageschool, en heb ik mijn stage-uren uitgevoerd. Na het weekend werd in overleg met de lector, de mentor en ikzelf beslist om thuis uit te zieken. Een idee waar ik volledig achter stond in het belang van de kinderen; ik wilde hen niet verwarren met afwisselend wel en geen lesgeven. Ik kon om gezondheidsredenen de structuur die de kinderen nodig hebben, op dat moment niet geven.

De week erna heb ik de stage ingehaald, wat er natuurlijk voor zorgde dat ik niet ten volle kon rusten, en me voor een heel groot stuk had gefocust op het maken van lesvoorbereidingen; de lessen die ik alreeds had voorbereid waren ondertussen logischerwijze al afgegeven. Om een idee te geven van de arbeidsintensiteit die ik in een gemiddelde les steek: per lesdeel van 50 minuten spendeer ik ongeveer 3 uur aan voorbereiding. Dit doe ik – overigens met véél plezier – om een voor de leerlingen interessante en variabele les aan te kunnen bieden.

Gedurende de gehele stage heb ik geen enkele indicatie ontvangen dat ‘meer differentiëren’ een werkpunt was. Het was pas op het einde van de stageweek dat de lector zei dat mijn contractbundel niet goed genoeg was, en dat ik te weinig differentieerde. Uiteraard had ik toen de kans niet meer om hierop progressie te tonen, gezien de stageperiode die erop zat.

Stage is een proces waar je enerzijds kan tonen wat je huidige capaciteiten en competenties zijn, en anderzijds de kans krijgt om je werkpunten te verbeteren. Als deze werkpunten pas aangehaald worden op het einde van de laatste stage (nogmaals, in geen enkele van de voorgaande stages werd vermeld dat differentiëren een probleem zou zijn), ben ik vanzelfsprekend niet meer in staat dit nog te verbeteren.

Belangrijk punt hierbij is dat mijn SSVS-formulier toont dat ik, bij het krijgen van werkpunten na een stage, [h]ier in volgende stages extra energie heb ingestoken. In bijlage 4 bij het deel ‘attitudes’ staat het volgende: Je past alles aan zoals ik het vraag. Je volgt tips duidelijk en onmiddellijk op. Dit staft mijn betoog dat ik er alles aan die om mijn werkpunten zo goed mogelijk op te nemen. Zélf in een periode die op gezondheidsvlak niet te onderschatten zwaar was (ziekenhuisopname, flauwvallen,...).

Maar als het werkpunt ‘differentiëren’ niet wordt aangekaart, meer nog: als goed wordt beschouwd (groen gekregen op SSVS-formulier), dan kan ik niet weten dat hier aan gewerkt moet worden.

In het verslag van stageperiode 4 schrijft de mentor dat ik beweer geen lessen te hebben gezien in verband met differentiatie. Dit is uit de context getrokken. Ik heb les gekregen in verband met differentiatie (zie bijlage). Maar ik ben een GIT-student en ik heb die lessen gezien in academiejaar 2012-2013.

De inhoud van die lessen [is] blijkbaar niet meer hetzelfde aangezien het curriculum/cursus veranderd is. Wat ik dan zag in verband met differentiatie is niet helemaal hetzelfde [als] wat de studenten nu zien. De lector heeft gezegd dat

het mijn verantwoordelijkheid was dat te achterhalen. Maar een GIT-student kan onmogelijk alle nieuwe cursussen waarvoor hij/zij geslaagd is elk academiejaar opnieuw bijhouden en opvragen om te zien of er niet iets veranderd is. Ik ben nu inderdaad wel van plan om het deel in verband met differentiatie te herbekijken aangezien het blijkbaar anders/uitgebreider is. Maar ik heb toegepast wat ik heb gezien.

Hoe heb ik gedifferentieerd?

- Ik heb leerlingen extra oefeningen gegeven (contractwerk)
- Ik heb leerlingen moeilijkere oefeningen gegeven
- Ik heb individueel begeleid
- Ik heb gewerkt met moet-taken en mag-taken
- Ik heb door middel van die taken gezorgd dat ALLE leerlingen verschillende soorten oefeningen zagen en niet telkens hun hoofd breken op 1 (te) moeilijke oefening
- Ik heb verschillende werkvormen gehanteerd. Door die werkvormen heb ik sterke leerlingen minder sterke leerlingen laten helpen.
- Ik heb leerlingen de keuze gelaten om een schriftwerk te maken waarbij ze konden kiezen uit meer dan 1 onderwerp (hier wordt dus ingespeeld op de interesses van de leerlingen)
- Doordat ik tijdens de les door evalueerde, kon ik oefeningen klassikaal maken met leerlingen waar het moeilijk ging. De andere leerlingen werkten ondertussen verder.
- In bijlage 3 (eindevaluatie door ..... staat het volgende: 'Je tracht altijd een duidelijke klassikale instructie te geven en zet de leerlingen zelfstandig aan het werk. Toch geef je de iets zwakkere leerlingen de kans om een persoonlijke begeleiding te krijgen. Je houdt goed in de gaten dat iedereen mee is met de leerstof'. => dit werd beschouwd als een positief punt en heb ik dan ook in periode 4 toegepast.

Werkpunten na .....

Onderstaand screenshot toont de werkpunten die na ..... zijn aangegeven door mijn lector:

[afbeelding]

Hoewel ik zeker niet ontken dat er zekere waarheden zitten in deze evaluatie, zou ik hier en daar toch een nuance willen aanbrengen.

1. Verband LPDS, DBS, lesdoelen en lesfasedoelen is onduidelijk of afwezig => het is mogelijk dat in een x-aantal lesvoorbereiding[en] het verband minder duidelijk was. Dat geef ik toe. Maar absoluut niet in elke lesvoorbereiding. Het overgrote deel van de lessen was op dat vlak in orde. Dit staat zelfs niet geschreven in de opleidingsfiche.
2. Er zijn maximum 4 lesvoorbereidingen (van de +/- 45) waarbij er problemen waren met de doelstellingen. De lector laat het uitblijven alsof ik helemaal niet weet hoe ik doelstellingen moet formuleren, welke doelstellingen daarbij horen etc. Tijdens vorige stageperiodes kon ik het wel dus ik vind het vreemd dat het nu zo een struikelblok is. Een struikelblok die groot genoeg is om mijn studiecarière hiervoor te verlengen?

3. De benoeming van de werkvormen werd aangepast. Ik heb ook meer structuur in de lesvoorbereiding gestopt. Het nakijken van lesvoorbereidingen dient net om hiaten te achterhalen. Alle feedback werd overigens toegepast vóór de les werd gegeven.
4. Ik heb tijdens stageperiode 3 de tip gekregen om leerinhouden in de middenkolom van een lesvoorbereiding te schrijven omdat ik op die manier weet welk antwoord ik op welke vraag kan verwachten. Dit heb ik tijdens periode 4 dan ook toegepast. Het is dan ook redelijk verwarrend als een tip die ik in stageperiode 3 kreeg, in stageperiode 4 wordt aangegrepen om een mindere evaluatie te beargumenteren.
5. Er werd vaak gevarieerd in werkvormen. Ik heb gewerkt met hoekenwerk, rollenspel, partnerwerk, complementair groepswork, groepswork, individueel werk, instructie, vertellen, voorlezen, spel,...
6. Als werkpunt staat er: weinig creativiteit in instap en slot. Hoe kan dit als ik net feedback heb gekregen van de mentor dat ik vaak met verschillende werkvormen werd tijdens instap en slot (wat goed was) en dat ik meer variatie in werkvorm tijdens de kern van enkele lessen kan gebruiken? Tijdens andere stageperiodes kan je lezen in verslagen van de mentoren dat ik net wel verschillende werkvormen gebruikte.
7. 'Wees voldoende kritisch en stel je leergierig op: dat je voorbereidingen op tijd zijn, vind jij voldoende, je stelt je onvoldoende vragen bij de kwaliteit ervan' => dit zijn conclusies die getrokken zijn op basis van indrukken van de lector. De lector kan onmogelijk in mijn plaats spreken. Ik weet dat ik mijn uiterste best heb gedaan. Maar ik vind dat ik een beetje krediet verdien aangezien deze stageperiode een hels karwei was om alles nog klaar te krijgen. Ik heb er niet voor gekozen om ziek te worden. Ik heb al m'n energie gebruikt om nieuwe lessen te maken. Hoeveel studenten zouden nog doorzetten?
8. Er is een les gegeven over hoofdrekenen op het moment dat de lector kwam kijken. Deze les is niet gegaan zoals het moest. Dat geef ik toe. Maar als je stage loopt, leer je. En dat ik wat ik hier heb gedaan. Normaal gesproken worden alle lesvoorbereidingen nagelezen door de mentor, die dan zijn/haar feedback geeft. De mentor in kwestie had hier geen tijd voor. Alle begrip daarvoor, maar dat er daardoor al eens fouten door de mazen van het net glippen, lijkt me niet meer dan menselijk.
9. Het grote werkpunt zijn eigenlijk verschillende werkpunten over het voorbereidend werk. Maar er staat nergens geschreven wat de norm is om een lesvoorbereiding (gaande over de vraag in welke mate iets moet uitgeschreven worden) in directe rede uit te schrijven. Het is moeilijk om te weten tot in welke details iets uitgeschreven moet worden. We hebben de richtlijnen om een lesvoorbereiding te maken maar dit is nergens terug te vinden. In de officiële **opleidingsfiche** staat niet geschreven dat als eindcompetentie en student het uitschrijven van een lesvoorbereiding volledig onder de knie moet hebben.
10. Er wordt gestruikeld over het achterhalen van de didactische beginsituatie (zit bij mij blijkbaar niet goed). Tijdens andere stageperiodes was dit telkens zeer goed. Wanneer de lector tijdens de laatste stage kwam kijken, vermeldde ze dat ik ook de leerplandoelen van de vorige jaren kon uitpluizen om bij de beginsituatie te zetten. Dit heb ik dan ook allemaal aangepast in m'n lesvoorbereidingen.

Dan is er ook nog een misverstand: de mentor gaf me als feedback dat ik beter niet werkwoorden zoals ‘kennen/kunnen’ gebruik bij het neerschrijven van de didactische beginsituatie. Natuurlijk was dat nadat ze de meeste lessen van m’n voorbereiding had nagekeken. De eerste versie stond reeds geschreven met die werkwoorden. Bij de aanpassing daarna werd dit weggewerkt. We bespraken van dag tot dag de lessen (behalve 1 dag niet omdat de lector snel naar huis moest) zodat ik tegen de volgende dag kon aanpassen. Bij die bespreking kwam telkens hetzelfde punt naar boven (over kennen/kunnen).

Het is logisch dat dit nog steeds in de eerste versie van de lesvoorbereiding staat aangezien dat de versie is die ik aan de mentor gaf ter verbetering. Ook de mentor zei dat ik ondertussen het werkpunt ken en dat ik de aanpassing ervan goed deed. Nu beweren ze op school dat ik geen beginsituatie kan achterhalen. Dit wordt gebaseerd op dit misverstand. Als je alles op 1 tijdstip moet afgeven met in je achterhoofd dat je kennen/kunnen wel mag gebruiken (wat voordien dus nooit een probleem is geweest) dan is het logisch dat het in alle voorbereidingen ‘fout’ staat. De mentor schreef zelf in haar verslag (te zien in bijlage) dat ik de tips goed begreep en aanpaste.

Mijn grootste vraag is nu: hoe kan je van ‘competentie beheersen en zelfstandig kunnen uitvoeren’ gaan naar ‘niet beheersen en niet zelfstandig kunnen uitvoeren’? Is de competentie plots weg? (zie SSVS).

Het grootste deel van de werkpunten (voorbereidend werk) staat niet beschreven als eindcompetentie in de officiële opleidingsfiche. Differentiatie werd toegepast. De eerste drie stageperiodes staven mijn stelling dat ik wel degelijk in staat ben een didactische beginsituatie in te schatten.

Ik besef ten volle dat stage 4 de minst goede stage van [dit] academiejaar was. Doch vraag ik u met vertrouwen mijn dossier te herbekijken, en mijn argumentatie in acht te nemen.

Ik ben ervan overtuigd dat veel punten in mijn voordeel spreken. Ondanks gezondheidsproblemen heb ik alles wat binnen mijn mogelijkheden lag gedaan om ook deze stage zo goed mogelijk uit te voeren. Tijdens mijn feedbackgesprek zie de lector mij dat mijn score een twijfelgeval zou zijn. Gezien het uitzonderlijke karakter van de situatie gedurende de laatste stageperiode, en gezien mijn stages het afgelopen academiejaar van een beter niveau waren, vraag ik u met vertrouwen een positieve aanpassing van mijn score.”

De interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoekster op 2 juli 2015. De opleiding verschaft een omstandige toelichting bij het verloop van de stages en inzake de begeleiding van verzoekster.

De interne beroepsinstantie komt tot de volgende beslissing:

“Voorwerp van het beroep: het niet slagen voor ..... (8/20)

Het beroepsschrift van mevrouw ..... en het antwoordossier van de faculteit ..... worden door de interne beroepscommissie doorgenomen.

De interne beroepscommissie stelt vast dat de *stage uitdieping* een enkelvoudig opleidingsonderdeel is dat volledig niet-periodegebonden geëvalueerd wordt. De omschrijving van de evaluatie is, samen met de omschrijving van de eindcompetenties weergegeven in de studiefiche. In de ‘richtlijnenbundel stage uitdieping’ wordt in het hoofdstuk betreffende de evaluatie van de stage het volgende opgenomen:

De begeleidende lectoren geven je een cijfer op basis van je zogeheten stagedossier. Dat stagedossier bevat alle verslagen, begeleidings- en evaluatiedocumenten die opgemaakt werden door je mentoren en begeleidende lectoren.

Die evaluatie gebeurt met de voorgeschreven stagecompetenties in de hand. De begeleidende lectoren van de [verwerende partij] nemen steeds de eindbeslissing voor de evaluatie van de stage. Verslagen van mentoren worden dus steeds doorgenomen. Of ze ook in rekening worden gebracht, hangt af van de mate waarin de mentor de stagecompetenties beoordeelt. Zijn de lectoren van [verwerende partij] van oordeel dat mentoren de beoogde stagecompetenties bij een modeltraject niet, onvoldoende of onvoldoende gemotiveerd beoordelen, dan kan de lector beslissen dit verslag niet (volledig) in rekening te brengen.

Een evaluatie gebeurt pas op het einde van het opleidingsonderdeel (op het einde van het modeltraject). Tussentijds krijg je feedback en op basis van wat je leert tijdens de stage en de reflectiemomenten, heb je voldoende tijd en kans om competer te worden. De stage is immers een leerproces.

Voorts gebruikt de opleiding een student-stage-volgsysteem of SSVS. Over de werking hiervan werd in de bundel ‘verwachtingen stage: uitdieping’ het volgende verduidelijkt:

Het Student-stage-volgsysteem (SSVS) geeft jou een beeld van het niveau van jouw prestaties doorheen de stageperioden.

Na afloop van elke stageperiode volgt een feedbackgesprek met jouw stagebegeleider [] (lector-coach).

Ter voorbereiding van dit gesprek kleuren zowel jij als je stagebegeleider-[] (lector-coach) het SSVS in. Tijdens het gesprek noteerde je de voor jou belangrijkste werkpunten die je meeneemt naar de volgende stageperiode.

Na afloop van alle stageperioden maakt jou stagebegeleider [] de synthese die je kan inkijken tijdens het officiële feedbackmoment.

Na afloop van het academiejaar wordt het SSVS ook opgeladen in je online stagedossier.

De interne beroepscommissie stelt vast dat het SSVS na elke stageperiode werd ingevuld en dat de syntheseskolom (S-kolom) werd ingevuld op het moment van de eindevaluatie. De student verklaart na afloop van haar tweede stageperiode geen feedbackgesprek te hebben gehad met de onderwijsgevende. De interne beroepscommissie stelt vast dat conform de afspraken opgenomen in het document ‘verwachtingen stage: uitdieping’, na afloop van elke stageperiode een feedbackgesprek tussen de onderwijsgevende en de student moet plaatsvinden. De onderwijsgevende die de stage van de student begeleidde meldt dat [verzoekster] nagelaten heeft om een voorbereiding voor het feedbackgesprek in te dienen. De

onderwijsgevende had haar er reeds na de eerste stageperiode herhaaldelijk op gewezen dat zij dit voorbereidend werk moest maken en indienen. Na de tweede stageperiode stelt de onderwijsgevende vast dat het feedbackgesprek opnieuw niet is voorbereid. Uiteindelijk dient de student pas in maart 2015 de verslagen in betreffende de stage die begin december 2014 werd voltrokken. Zelfs dan ontbreekt de evaluatie van het voorbereidend werk. Hierom vond begin december 2014 geen feedbackgesprek plaats betreffende de tweede stageperiode. Uiteindelijk werd na de derde stageperiode het SSVS van stageperiodes 2 en 3 besproken.

[Verzoekster] werd tijdens haar stage 8 maal door een onderwijsgevende bezocht. Na elk stagebezoek vond een gesprek plaats met de student waarin haar sterke punten en werkpunten aan bod kwamen. De begeleidingsverslagen en de onderwijsgevende getuigen hiervan. In de mentorenverslagen zijn eveneens positieve punten en werkpunten opgenomen. De interne beroepscommissie stelt vast dat de student voldoende feedback heeft ontvangen van haar mentoren en onderwijsgevers.

De student wijst er in haar verzoekschrift op dat de competenties die getoetst werden (en als werkpunt weerhouden werden) niet deze zijn die in de officiële studiefiche (interne beroepscommissie vermoedt dat de student de studiefiche bedoelt) zijn opgenomen. De interne beroepscommissie stelt echter vast dat de eindcompetenties zoals weergegeven in de studiefiche, dezelfde zijn als deze weergegeven in het document 'verwachtingen stage: uitdieping' en het SSVS. Doelen met betrekking tot leerplandoelstellingen, didactische beginsituatie, lesdoelen en lesfasedoelen zijn opgenomen binnen de verschillende functionele gehelen. De faculteit Mens en Welzijn wijst erop dat deze vaardigheden o.a. noodzakelijk zijn om te kunnen komen tot een goede lesvoorbereiding. Een lesvoorbereiding kunnen maken is geen doel op zich, maar een middel om goed te kunnen lesgeven.

De student verklaart dat haar tijdens de stage nooit gemeld werd dat 'differentiëren' een aandachtspunt zou zijn en dat zij hierom geen kans kreeg om hierin te groeien doorheen haar stage. De interne beroepscommissie stelt vast dat dit niet met de waarheid strookt. In het SSVS is vaardigheid 15 (de leerkracht kan aangepaste werkvormen en groeperingsvormen bepalen) voor de eerste en tweede stage met een code oranje beoordeeld. Tijdens de derde stage behaalde de studente een groene score. Tijdens de vierde stageperiode werd een onvoldoende (rood) genoteerd met de verdere specificering dat de student niet voldoet aan de vooropgestelde eindcompetenties 'aangepaste werkvormen kiezen en ze afstemmen op de doelstellingen' en 'aanpak differentiëren als dat nodig is'. De interne beroepscommissie stelt vast dat alleen voor de derde stageperiode geen opmerkingen betreffende vaardigheid 1.5 zijn opgenomen in de mentorenverslagen, de verslagen van de onderwijsgevers en/of het SSVS. De student werd voldoende gewezen op dit werkpunt. Uit het antwoorddossier van de faculteit blijkt bovendien dat 'differentiëren' (i.e. vaardigheid 1.5.4) een vaardigheid is waarvoor de studenten de ruimte krijgen om te groeien. De verslagen van de lectoren en de mentoren uit de vierde stageperiode getuigen van het feit dat de studente onvoldoende groei kende op het vlak van differentiatie. De studente heeft soms en op bepaalde punten gedifferentieerd maar is er uiteindelijk niet in geslaagd om deze eindcompetentie in voldoende mate te bereiken.

De faculteit Mens en Welzijn erkent dat de student haar uiterste best heeft gedaan om, ondanks haar gezondheidsproblemen, haar stage tot een goed einde te brengen. Men contesteert niet dat de student gedreven was om haar stage tot een goed einde te brengen. Niettemin wordt vastgesteld dat de student niet alle eindcompetenties, zoals opgenomen in het SSVS, voldoende heeft bereikt aan het einde van stage: uitdieping. Zowel door mentoren als door onderwijsgevers werden werkpunten genoteerd en tekorten aangehaald met betrekking tot de administratieve correctheid, voorbereidend werk en het lesgeven zelf.

De interne beroepscommissie besluit dat de evaluatie van [verzoekster] gebeurde volgens de reglementeringen en afspraken ter zake. Bij het evalueren werden de vaststellingen van de begeleidende onderwijsgevers en mentoren in aanmerking genomen. De evaluatie werd voldoende gemotiveerd.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

Zij wordt aan verzoekster betekend bij brief van 9 juli 2015, waarin de beroepsmodaliteiten bij de Raad zijn vermeld.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de formele ontvankelijkheid van het beroep bij de Raad. De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Eerste middel

In een eerste middel betwist verzoekster de overwegingen van de bestreden beslissing inzake de feedback en begeleiding in de loop van het academiejaar.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat het SSVS betreffende stageperiode 2 pas werd ingevuld na stageperiode 3 en dat dit ten onrechte wordt toegeschreven aan het gegeven dat de lector van verzoekster niet de nodige documenten had ontvangen om een feedbackgesprek voor te bereiden.

Verzoekster argumenteert dat de lector na de tweede stageperiode de documenten digitaal had ontvangen van de begeleidende mentor, en bovendien over een basis beschikte aan de hand van de verschillende stagebezoeken, waarbij telkens een stage-evaluatie werd opgemaakt.

Verder zet verzoekster uiteen dat een medestudente evenmin een feedbackgesprek kreeg na ..... ook al had die studente haar verslagen wel zelf bij de lector ingediend.

Daarnaast verwijst verzoekster naar het richtlijnenbundel voor stage, waarin wel staat dat de evaluatieformulieren moeten worden ingediend bij de begeleidende lector, maar niet wat de uiterste data daarvoor zijn *c.q.* hoeveel tijd de student daarvoor krijgt. Verzoekster bevestigt feedback te hebben gekregen tijdens de stagebezoeken zelf, maar zij wil beklemtonen dat ook de mentoren ‘de mist in gaan’.

Tijdens elk feedbackgesprek, zo vervolgt verzoekster, heeft zij haar eigen SSVS ingevuld om tijdens het gesprek te vergelijken met de ingevulde versie van de lector.

Ten slotte voert verzoekster aan dat de verslagen wel al eens online werden gezet, maar niet leesbaar waren voor de lector, zodat ze werden verwijderd en in een betere versie opnieuw online werden geplaatst. Verzoekster beklagt zich erover dat er over de eerste online plaatsing niets wordt gezegd.

In de *antwoordnota* repliceert verwerende partij dat de problematiek van het al dan niet krijgen van feedback uiteindelijk niet het voorwerp kan uitmaken van een procedure voor de Raad, en dat bovendien in de bestreden beslissing terecht wordt overwogen dat er geen feedback na de tweede stage kon plaatsvinden omdat verzoekster de stageverslagen en het voorbereidend werk niet had ingediend.

Feedback werd overigens wel gegeven na de derde stageperiode, alsook – zoals verzoekster bevestigt – bij elk van de acht stagebezoeken.

Beoordeling

De Raad brengt in herinnering dat ook een terecht verwijt inzake een gebrekkige begeleiding of feedback tijdens het academiejaar hoogstens inhoudt dat verwerende partij schuld of mede schuld draagt aan het minder gunstige eindresultaat van de student, maar niet dat het door die student nu eenmaal behaalde resultaat daardoor plots gunstiger wordt en dat een en ander mag verantwoorden dat de Raad op die grond tot vernietiging overgaat en de verwerende partij verplicht zou worden tot een heroverweging van het examencijfer.

Tot die tweede stap kan de Raad enkel worden gebracht in de uitzonderlijke omstandigheid dat de student aantoont dat het gebrek aan informatie, begeleiding of feedback zo apert was dat de student niet beschikte over de informatie die hij redelijkerwijze nodig had om te kunnen slagen, of nog wanneer noodzakelijke feedback zo laat werd gegeven dat elke bijsturing onmogelijk was.

Dergelijke uitzonderlijke omstandigheden toont verzoekster niet aan; integendeel maakt zij niet duidelijk in welke mate de begeleiding en feedback, die zij erkent te hebben ontvangen, tekort zou zijn geschoten.

In dat opzicht kunnen de grieven die verzoekster uiteenzet niet tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing leiden.

Bovendien weerlegt verzoekster niet op overtuigende wijze de motieven van de bestreden beslissing. Meer bepaald toont verzoekster niet aan dat de overweging dat zij, ter voorbereiding van een feedback na de tweede stageperiode, in gebreke is gebleven een voorbereiding voor dat gesprek in te dienen, onjuist zou zijn. De bewering dat de lector ook via de stagementor bepaalde documenten kreeg doorgezonden, doet geen afbreuk aan de eigen voorbereiding die verzoekster dient te maken. De stagementor kan onmogelijk vanuit het perspectief van de student een feedbackgesprek met de lector voorbereiden.

Beweringen omtrent andere studenten, die overigens niet door bewijzen worden onderbouwd, zijn daarbij niet relevant.

Dat verzoekster documenten op een onleesbare wijze online had geplaatst, kan evident niet aan de opleiding worden toegeschreven; bovendien wordt door verzoekster niet beweerd, laat staan aangetoond, dat haar opmerking betrekking heeft op documenten die dienstig waren voor het feedbackgesprek na de tweede stage.

Het middel is ongegrond.

Tweede middel

In een tweede middel betwist verzoekster de overwegingen van de bestreden beslissing met betrekking tot de omschrijving van de beoogde competenties.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet uiteen dat zij niet heeft bedoeld dat de competenties die in het SSVS werden getoetst niet dezelfde zouden zijn als in de officiële studiefiche, maar wel dat de verschillende werkpunten die onderaan in het SSVS staan, niets te maken hebben met de

eindcompetenties van de studiefiche. Zij verwijst naar het kunnen maken van een goede lesvoorbereiding.

Verwerende partij repliceert in de *antwoordnota* dat onmogelijk kan worden ontkend dat bepaalde vaardigheden noodzakelijk zijn om tot een goede lesvoorbereiding te komen, en dat in die zin de bemerkingen, werkpunten en aandachtspunten in verband met de lesvoorbereiding wel relevant zijn.

Beoordeling

Verzoekende partij maakt niet aannemelijk waarom de overwegingen van de bestreden beslissing feitelijk onjuist of kennelijk onredelijk zouden zijn.

Verzoekster ontkent niet de relevantie van de lesvoorbereiding op zich; met verwerende partij wordt aangenomen dat de student ook bepaalde vaardigheden moet bezitten – ook al zijn die niet exhaustief opgesomd of omschreven – om die lesvoorbereidingen te kunnen opstellen.

Het tweede middel is niet gegrond.

Derde middel

Verzoekster gaat in een derde middel in op de discussie omtrent het differentiëren.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat zij nooit heeft beweerd dat differentiëren niet als aandachtspunt werd gemeld, maar wel dat dit werd aangetipt tijdens de laatste stageperiode waardoor er voor haar onvoldoende mogelijkheid was om te remediëren.

Zij stelt dat de bestreden beslissing ten onrechte motiveert dat er bij de eerste en tweede stageperiode reeds een score ‘oranje’ werd gegeven voor differentiëren op zich, daar die competenties tijdens de eerste twee stages niet werd beoordeeld. Bij de derde stageperiode was de beoordeling voor differentiëren ‘groen’.

In de *antwoordnota* repliceert verwerende partij dat verzoekster ten onrechte stelt dat het differentiëren enkel in de laatste stageperiode aan bod zou zijn gekomen.

Verwerende partij zet uiteen dat uit de SSVS blijkt dat vaardigheid 1.5 (de leerkracht kan aangepaste werkvormen en groeperingsvormen bepalen) van bij de aanvang, met name de eerste en tweede stageperiode, een code ‘oranje’ bekam (competentie nog niet volledig beheerst, maar wel uitvoering met ondersteuning). Tijdens de vierde stageperiode werd door

zowel lector als mentor duidelijk aangegeven dat er voor deze vaardigheid ernstige tekorten zijn.

Beoordeling

Uit stuk 5 van het administratief dossier (overzicht van de beoordelingen in SSVS) blijkt dat verzoekster voor de vaardigheid 1.5 (de leerkracht kan aangepaste werkvormen en groeperingsvormen bepalen) voor de vier opeenvolgende stages de volgende codes werden toegekend: ‘oranje’, ‘oranje’, ‘groen’ en ‘rood’, met als eindconclusie: ‘rood’.

Uit het voormelde stuk blijkt verder dat vaardigheid 1.5 bestaat uit vier deelcompetenties, met name:

- 1.5.1.: aangepaste werkvormen kiezen en ze afstemmen op de doelstellingen;
- 1.5.2.: gepaste groeperingsvormen gebruiken;
- 1.5.3.: multimedia functioneel gebruiken, en
- 1.5.4. zijn aanpak differentiëren als dat nodig is.

De deelcompetentie 1.5.4 werd blijkbaar niet beoordeeld tijdens de eerste twee stages (aangeduid in het zwart); tijdens de eerste en de tweede stage kreeg verzoekster een ongunstige beoordeling voor deelcompetentie 1.5.3., tijdens de vierde stage bij deelcompetenties 1.5.1. en 1.5.4.

Op basis hiervan is de Raad van oordeel dat in redelijkheid kan worden aangenomen dat de overwegingen in de bestreden beslissing inzake ‘differentiëren’ mede betrokken kunnen worden op de gehele vaardigheid 1.5, en dat verzoekster specifiek wat deelcompetentie 1.5.4 betreft niet heeft aangetoond in positieve wijze te evolueren.

De kritiek op de bestreden beslissing kan dan ook niet overtuigen.

Het middel wordt verworpen.

De overige elementen die verzoekster opwerpt onder de titel ‘enkele kritieken op het SSVS’ kunnen niet als middel worden beschouwd, zijn bovenstaand reeds beantwoord of moeten worden beschouwd als een nieuw middel dat in het intern beroep niet was opgeworpen en derhalve in de huidige stand van de procedure onontvankelijk is.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Henri Verhaaren bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.298 van 27 augustus 2015 in de zaak 2015/162

In zake: ■■■■■

Tegen: ■■■■■

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 29 juni 2015 waarbij aan de verzoekende partij 7/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘■■■■■’ (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de examencommissie van 13 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

De heer ■■■■■ en de heer ■■■■■, die verschijnen voor de verzoekende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding Bachelor Geschiedenis.

Voor het opleidingsonderdeel ‘■■■■■’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 7/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 2 juli 2015 een intern beroep in bij de examencommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de examencommissie op datum van 13 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat M.A. er in december al op gewezen had dat de student te weinig naar de bronnen ging om een haalbare vraagstelling te formuleren. Volgens de commissie was het hoofdprobleem dat er geen goede vraagstelling was. De commissie merkt

op dat M.A. getracht heeft de student op een spoor te zetten en dat hij ook relevante bronnen meegaf, die nadien nauwelijks werden gebruikt. Volgens haar blijkt uit de schrale bibliografie dat de student de basiswerken niet kent. De examencommissie merkt op dat, naast de niet uitgewerkte vraagstelling en het nauwelijks gebruik maken van bronnen, er ook veel historische onjuistheden in de tekst zitten. Ze benadrukt dat de studenten zelfstandig tot een vraagstelling moeten komen. Bovendien stelt de commissie dat de suggestie van de student als zou hij niet op adequate wijze begeleid zijn, niet gegrond is vermits de vraagstelling al in december aan de orde was bij de feedback met de docent. Ten slotte merkt de examencommissie nog op dat de student, nadat hij de evaluatie kreeg, geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om de scriptie mondeling te verdedigen.

De beslissing op intern beroep werd aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 16 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen enerzijds de examenbeslissing meegedeeld op 29 juni 2015 en anderzijds de beslissing op intern beroep van 13 juli 2015. Op basis van artikel ..... van het Onderwijs- en examenreglement 2014-2015 van verwerende partij, is de examencommissie bevoegd om, in voorkomend geval de oorspronkelijke beslissing te herzien.

Dit betekent dat zij de grond van de zaak opnieuw beoordeelt en dat de eerste bestreden beslissing uit de rechtsorde verdwijnt. Hierdoor kan deze beslissing niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Het beroep van verzoekende partij wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekende partij de onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het motiveringsbeginsel, gecombineerd met het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat verschillende punten van de schriftelijke evaluatie van haar bachelorscriptie niet correct en/of weinig gefundeerd zijn. Volgens haar wordt de lat veel te hoog gelegd. Ze merkt op dat ze dit jaar twee individuele gesprekken heeft gehad met M.A. In maart werd het onderwerp veranderd. In mei werden geen fundamentele opmerkingen gegeven m.b.t. de benadering van het onderwerp. Volgens verzoekende partij hadden de tekortkomingen in haar scriptie toen al gecommuniceerd en bijgestuurd moeten worden. Verzoekende partij merkt op dat wetenschappelijke middelen stellen dat er in de bronnen weinig informatie is terug te vinden over het onderwerp. Volgens haar is er ook in de secundaire literatuur weinig te vinden. Verzoekende partij benadrukt dat M.A. hiervan op de hoogte is. Verzoekende partij stelt dat M.A. na de voorlopige versie van 24 april 2015 had moeten ingrijpen en de scope van het onderzoek had moeten aanpassen.

Voorts merkt verzoekende partij op dat haar belangrijkste verdediging haar bachelorscriptie is. Volgens haar weerlegt M.A. haar opmerkingen niet wat betreft haar onderzoeksvragen en het feit dat er in de literatuur weinig te vinden is.

Ten slotte stelt verzoekende partij dat zij enkel nog moet slagen voor haar scriptie om haar bachelordiploma te halen.

Verwerende partij stelt vooreerst dat verzoekende partij zeer weinig bronnen geraadpleegd heeft en dat het onderwerp reeds in december 2014 – en niet in maart 2015, zoals verzoeker beweert – werd bijgestuurd. Zij benadrukt ook dat de studenten zelf een vraagstelling moeten ontwikkelen, deze wordt niet door de docent toegewezen. In dit verband verwijst verwerende partij naar een van de eindcompetenties van de bachelorscriptie, namelijk “Studenten kunnen een eenvoudige historische vraagstelling ontwikkelen en uitwerken tot een wetenschappelijke studie”.

Vervolgens merkt verwerende partij op dat tijdens het feedbackgesprek van 4 mei 2015 de docenten fundamentele vragen gesteld hebben bij de deelvragen van het onderzoek van verzoekende partij. Tevens hebben ze de vaststelling gemaakt dat deze deelvragen onvoldoende waren om de hoofdvraag afdoende te beantwoorden. Volgens verwerende partij heeft verzoeker erg weinig met deze feedback gedaan. Verwerende partij stipt ook aan dat de

‘eerste versie’ die verzoekende partij eind april heeft ingediend, die bestond uit een betoog van amper 6 pagina’s en een besluit van 11 regels, nauwelijks een eerste versie was.

Daarna gaat verwerende partij achtereenvolgens in op de bronnenvermelding, het historiografisch overzicht, de structuur en de opbouw, de methodologische en inhoudelijke uitwerking, de literatuur, de taal en de stijl, en tenslotte, de materiële afwerking van de scriptie. Haar globaal oordeel is dat verzoekende partij de basisbeginselen van het historisch métier niet onder de knie heeft.

In haar wederantwoordnota stelt verzoekende partij dat de beoordeling van haar onderzoeksvragen dubbelzinnig is en zonder verdere verduidelijking gebeurt. Ze stipt aan dat ze wel degelijk een historische vraagstelling kan formuleren. Verder weerlegt ze ook de kritiek die verwerende partij aanhaalt wat haar bronnen, alsook de interpretatie ervan, de historiografie en de literatuur betreft. Verzoekende partij benadrukt ten slotte dat verwerende partij de aangehaalde tekortkomingen niet staft met wetenschappelijke argumenten.

Beoordeling

Het beroep van verzoekende partij betreft het feit dat zij de negatieve beoordeling van haar bachelorscriptie niet correct acht, wat volgens haar duidelijk blijkt uit haar meegedeelde scriptie. Verder betreft de kritiek van verzoekende partij dat verwerende partij geen antwoord geeft op het feit dat de kwaliteit van haar onderzoeksvragen nooit in vraag is gesteld tijdens enig feedbackmoment of tussentijdse evaluatie. Er is ook nooit een antwoord gegeven op haar standpunt dat er in de literatuur weinig is terug te vinden over het onderwerp: de vriendschap tussen .....

1. In eerste instantie betreft de grief van verzoekende partij dat zij gedurende het academiejaar onvoldoende werd begeleid bij het opstellen van haar scriptie waardoor zij de zogenaamde tekorten wat betreft de geformuleerde onderzoeksvragen en haar bronnenonderzoek niet tijdig heeft kunnen wegwerken.

Het is vaste rechtspraak van de Raad dat klachten over een gebrekkige begeleiding/feedback en een gebrekkige communicatie, zelfs al zijn ze gegrond, niet *ipso facto* tot de conclusie leiden dat de behaalde scores niet een gepaste weergave zijn van de prestaties van de student. Enkel in uitzonderlijke omstandigheden waarbij ook duidelijk de link wordt gelegd tussen het gebrek in de begeleiding en het niet kunnen voorkomen of tijdig remediëren van een tekort, kan dit tot een vernietiging van de examenbeslissing leiden. Vanzelfsprekend is de mate van intensiviteit van de begeleiding die van een docent/lector wordt verwacht verschillend naargelang de aard van het opleidingsonderdeel. Zo zal een stage van een bachelorstudent in

zijn eerste jaar ongetwijfeld een striktere opvolging vragen dan begeleiding in de context van andere opleidingsonderdelen. De begeleiding/feedback bij het ontwikkelen van een werkstuk of het schrijven van een scriptie/eindwerk vergt eveneens een specifieke invulling.

Raad stelt *in casu* vast dat de inhoud van de ECTS –fiche voor wat betreft de bachelorproef (stuk 1 van de verwerende partij) als eindcompetentie onder meer bepaalt:

“De studenten kunnen de tijdens de Bachelor 1 en 2 verworven historische competenties op een zelfstandige wijze toepassen en integreren om over een duidelijk afgebakend historisch thema een publiceerbaar wetenschappelijk artikel te schrijven.”

De studenten die slagen voor dit vak:

“kunnen een eenvoudige historische vraagstelling ontwikkelen en uitwerken tot een wetenschappelijke studie; .....”

In de ECTS-fiche wordt de werkvorm beschreven als: *“begeleide zelfstudie en eigen werk.”*

Uit deze ECTS – fiche blijkt duidelijk het belang van ‘zelfstandig’ onderzoekswerk. De Raad is van oordeel dat het niet onredelijk is om te verwachten van een derdejaars bachelorstudent om voor het uitwerken van zijn ..... ‘zelfstandig’ tot een vraagstelling te komen zonder dat deze concreet wordt aangereikt (zoals bepaald volgens de learning outcomes van de bachelorscriptie in de ECTS –fiche).

Volgens de instructies ..... (stuk 4 van de verwerende partij) wordt er een richtlijnenbundel voor het schrijven van een historisch werk ter beschikking gesteld. Er heeft een eerste presentatie van het onderzoek plaats op 1 en 8 december 2014. Op 12 maart 2015 vond er een tweede presentatie van een stand van zaken van het onderzoek plaats met discussie in groepsverband. Er wordt na het indienen van een eerste versie een individueel feedbackmoment ingelast op 4 mei 2015. Op 22 mei 2015 moet de definitieve versie worden ingeleverd.

In casu stelt de Raad vast dat verzoekende partij twee individuele feedbackgesprekken heeft gehad (na de groepsbijeenkomst op 8 december, namelijk op 18 maart en op 4 mei). Dit blijkt uit de neergeschreven verslagen van de verzoekende partij hierover, ingediend als overtuigingstuk 7. Verzoekende partij blijkt wel niet aanwezig te zijn geweest op het collectieve feedbackmoment in maart en heeft de kans om haar werk ook mondeling te verdedigen (wat niet verplicht was) niet aangegrepen. Concreet stelt de Raad vast dat de met verzoekende partij gevoerde gesprekken niet in tegenspraak met deze voorschriften zijn verlopen.

Verzoekende partij verwijt de verwerende partij dat pas in maart werd aangegeven dat zij haar onderwerp diende te wijzigen. De Raad stelt vast dat blijkt uit de eigen notities van de verzoekende partij opgesteld, op 10 december 2014 (stukken 2 en 3 van de verwerende partij), dat na de gezamenlijke sessie van 8 december en de feedback van de docent, er door verzoekende partij zelf genoteerd werd bij de stand van haar onderzoek, dat ze bepaalde zaken niet diende te behandelen maar dat een mogelijk onderwerp was de “Vriendschap tussen .....” en de noodzaak van een inbedding in bronnen en literatuur. Verzoekende partij somt zelf een aantal gepubliceerde bronnen op in dat verband. Verzoekende partij kreeg dus wel degelijk reeds in december instructies over welke richting haar scriptie diende uit te gaan.

De Raad stelt verder vast dat uit het dossier niet blijkt dat in de twee maanden nadien, voordat de individuele begeleidingsgesprekken op 18 maart 2015 en 4 mei 2015 hebben plaatsgehad, verzoekende partij zelf om extra hulp heeft gevraagd. Als zij de mening toegedaan was dat er over de aangereikte richting voor de vraagstelling “de vriendschap tussen .....” te weinig informatie te vinden was, dan had zij dit vroeger kunnen aankaarten, *quod non*. In het kader van een ‘begeleide zelfstudie’ kan wel van een student verwacht worden dat hij zelf initiatief neemt om contact op te nemen met de verantwoordelijke docent.

De Raad stelt verder vast dat uit de neerslag van aandachtspunten die verzoekende partij zelf heeft genoteerd bij de begeleidingsgesprekken op 18/03 en 04/05 (overtuigingsstuk 7 van de verzoekende partij), zij wel degelijk op de hoogte was van de noodzaak om haar scriptie bij te sturen.

Zoals hoger aangegeven is het niet onredelijk en conform met de doelstellingen van dit opleidingsonderdeel om te verwachten dat een student, nadat hij op een spoor wordt gezet, zelf met deze aandachtspunten aan de slag moet gaan. Na het feedbackgesprek op 18 maart 2015 had verzoekende partij nog twee maanden tijd om haar onderzoekswerk bij te schaven. Deze tijd is zoals verzoekende partij aangeeft niet voldoende om een scriptie van nul te starten, maar wel voldoende voor een bijschaving. Uit het dossier blijkt niet dat verzoekende partij niet eerder op de hoogte was van het onderwerp. Zij heeft niet tijdig genoeg grondiger zelfstudie verricht. Tenminste diende zij eerder te signaleren dat haar huidig onderzoekswerk, in het licht van het belang van uitgebreid bronnenonderzoek voor een dergelijke bachelorscriptie, leidde tot slechts gebrekkige informatie om de vraagstelling grondig te kunnen uitwerken.

Het middelonderdeel is niet gegrond.

2. In een tweede grief wordt de correctheid van de schriftelijke evaluatie van de scriptie in het licht van het afgeleverde werkstuk betwist. Verzoekende partij geeft op zeer gedetailleerde

wijze aan waarom naar haar eigen oordeel de negatieve evaluatie op diverse punten niet correct is.

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie over de verdiensten van de verzoekende partij in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad kan er enkel op toezien dat de bestreden beslissing op regelmatige wijze is tot stand gekomen en niet kennelijk onredelijk is.

Bij de meeste vormen van evaluatie *in casu* een beoordeling van een bachelorscriptie is er ruimte voor persoonlijke appreciatie wat de toekenning van de punten betreft, gelet op de veronderstelde deskundigheid van de evaluator. Enkel wanneer blijkt dat de evaluatie door de docent niet volgens de vooropgestelde criteria/doelstellingen is verlopen of kennelijk onredelijk is zal de Raad tussenkomen. Ingeval van een bachelorscriptie bestaat er geen modelantwoord waaraan het ingediende werk kan getoetst worden, maar zijn er wel zoals *in casu* evaluatiecriteria voorhanden, gelinkt aan de diverse competenties die getoetst worden bij het opstellen van een bachelorscriptie.

In casu was de docent van oordeel dat de scriptie niet voldeed wegens niet uitgewerkte vraagstelling, wegens te beperkt gebruik van bronnen en wegens historische onjuistheden die in de tekst aan bod kwamen.

De Raad stelt vast dat verwerende partij per evaluatiecriterium een beoordeling heeft gegeven met daaraan gekoppeld telkens een schriftelijke commentaar om de tekorten uit te leggen (zie overtuigingsstuk 2 van de verzoekende partij). De schriftelijke commentaren zijn zeer gedetailleerd met verwijzing naar specifieke pagina's waarop de aangegeven tekorten zijn gebaseerd. Op twee rubrieken werd een score van "ondermaats" gegeven met name voor 'Heuristiek en bronnenanalyse' en 'Methodologische en inhoudelijke uitwerking'. Op de rubrieken: 'vraagstelling', 'structuur en opbouw', 'literatuur', werd een onvoldoende gegeven. Voor 'Taal en stijl' behaalde verzoekende partij onvoldoende/voldoende. Enkel voor de rubriek 'Materiële afwerking' scoort verzoekende partij goed. Dit leidde tot een globaal oordeel van onvoldoende, wat omgezet werd in een score van 7/20.

De Raad stelt ook vast dat verzoekende partij de schriftelijke commentaren van de docent bij de diverse rubrieken tracht te weerleggen (overtuigingsstuk 3). De Raad benadrukt dat zijn bevoegdheid er niet toe reikt om in de plaats van de docent een beoordeling te geven voor de ingediende scriptie. *In casu* kan zij wel nagaan of de opmerkingen die worden geformuleerd bij de beoordeling door de verzoekende partij voldoende pertinent zijn voor een nader onderzoek van de beoordeling door de verwerende partij. De Raad stelt vast dat de inhoudelijke weerleggingen van verzoekende partij er *in se* op neerkomen dat verzoekende

partij niet akkoord is met de inhoudelijke zienswijze van de docent op bepaalde punten en dat volgens haar de lat te hoog wordt gelegd voor een bachelorstudent. De vaststellingen van verzoekende partij kunnen de Raad echter niet overtuigen dat er een incorrecte of kennelijk onredelijke score is gegeven op de diverse evaluatiecriteria. Naar het oordeel van de Raad wordt de gegeven beoordeling op deze kwaliteitscriteria en het daaraan verbonden cijfer op voldoende wijze onderbouwd door schriftelijke zeer uitgebreide commentaar die ook verwijst naar concrete pagina's.

De Raad stelt ten overvloede vast dat de tekorten zich situeren over de gehele lijn van de evaluatiecriteria zodat een globaal cijfer van 7/20 hiervan een correcte weergave lijkt.

Op basis van deze vaststellingen is de Raad binnen de grenzen van zijn beoordelingsbevoegdheid van oordeel dat de interne beroepsinstantie afdoende haar beslissing heeft gemotiveerd en dat verzoekende partij onvoldoende aantoont dat de examenbeslissing onregelmatig laat staan kennelijk onredelijk is. Het middelonderdeel is niet gegrond.

3. De Raad is tot slot van oordeel dat het feit dat verzoekende partij reeds alle overige credits heeft verworven en het feit dat ook vorige keer haar ..... naar haar oordeel niet naar behoren werd beoordeeld, geen invloed kan hebben op het behaalde resultaat voor de ..... Elke prestatie moet op haar eigen merites worden beoordeeld. Dit middelonderdeel is niet gegrond.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Piet Versweyvelt, bijzitter

Jan Geens, bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs, secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.279 van 25 augustus 2015 in de zaak 2015/164

In zake: .....
tegen:

.....

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en mevrouw ....., die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Architectuur.

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoeker voor het opleidingsonderdeel ..... een examencijfer van 9/20.

Het cijfer werd volgens de instelling definitief vastgesteld door de examencommissie en op 1 juli 2015 vrijgegeven via het digitale studentendossier. Verzoeker zou via datzelfde digitale studentendossier reeds op 30 juni 2015 de mededeling hebben ontvangen dat hij zijn bachelordiploma niet had behaald.

Verzoeker tekent bij brief van 7 juli 2015 intern beroep aan.

Daarin worden de volgende grieven uiteengezet:

“Ondanks mijn tweede poging tot het behalen van een voldoende voor het opleidingsonderdeel ..... ben ik hier niet in geslaagd. Deze 9 is evenwel mijn enige onvoldoende voor het behalen van mijn Bachelordiploma.

Bij iedere jury uit mijn opleiding heb ik steeds een afgewerkte presentatie ingeleverd en gepresenteerd, doch lukt het voor de tweede keer niet een voldoende te halen op dit onderdeel. Na de voorlaatste jury, waar ik onverwachts maar een 8

op behaalde, heb ik op een persoonlijk gesprek aangedrongen bij de verantwoordelijke van de ontwerpstudio. Dit om mijn verhaal te doen en erachter te komen wat er steeds fout loopt. Dit werd genegeerd en [ik] kreeg enkel als reactie dat ik naar het standaard feedback moment kon komen zoals iedereen (zie bijlage), waar ik ook nog eens een negatieve reactie kreeg op mijn aanvraag. Ik had evenwel nood aan een degelijk gesprek over mijn projecten, studies, manier van aanpakken en alles wat bij het vak ontwerpen komt kijken.

Op dat moment had ik al beslist mijn opleiding te eindigen na mijn bachelor diploma omwille van carrièremogelijkheden en de opstart van een eigen creatieve studio. Dit heeft niet rechtstreeks te maken met het beroep architect. Daarmee zal, voor mij persoonlijk, de master geen meerwaarde bieden. Ondanks dit ben ik van principe af te maken waar ik mee bezig ben en dus was ik gemotiveerd om mijn bachelordiploma te behalen. Dit heb ik ook [vermeld] bij de verantwoordelijken maar kreeg als reactie dat ik niet [op] mijn plaats zat als ik geen master wou doen.

Op de laatste jury had ik opnieuw een afgewerkte presentatie en uiteindelijk ging deze jury naar eigen aanvoelen ook goed. Na nog een presentatie van portfolio waar ik ook goede reacties op kreeg dacht ik dan ook geslaagd te zijn. Ondanks deze laatste positieve ervaringen bleek dit niet zo te zijn.

Uiteindelijk is deze 9 een hindernis die ik maar niet lijk te kunnen bedwingen, zelf ben ik ten einde raad en dit diploma is zeer belangrijk voor mij persoonlijk! Ik hoop door deze openhartige brief dat ik dit toch achter mij kan laten en volledig kan focussen op mijn professionele carrière met [...].”

De voorzitter van de interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoeker op 8 juli 2015.

De beslissing van de voorzitter is als volgt gemotiveerd:

“(…)

2. Beoordeling van de ontvankelijkheid van het intern beroep

De procedure voor de behandeling van interne beroepen (art. .... OER), bepaalt dat de voorzitter van de interne beroepscommissie oordeelt over het al dan niet ontvankelijk zijn van het ingediende beroep.

De voorzitter van de interne beroepscommissie beoordeelt het ingediende beroepschrift zoals bepaald in artikel .... OER, en stelt vast dat het:

- per aangetekende brief verzonden werd naar de secretaris van de interne beroepscommissie op 7 juli 2015;*
- een vermelding van de beslissing bevat waartegen het beroep gericht is en een omschrijving van de ingeroepen bezwaren;*
- gericht is tegen een studievoortgangsbeslissing;*
- de naam van de indiener bevat;*
- ondertekend is;*
- niet tijdig werd ingediend.*

Krachtens artikel .... in de OER-regeling moet het intern beroep, op straffe van niet ontvankelijkheid, ingediend worden binnen een vervaltermijn van 5 kalenderdagen die ingaat de dag nadat de student kennis heeft kunnen nemen van de genomen studievoortgangsbeslissing. Daar het examencijfer werd bekendgemaakt op 1/07/2015 en het beroep werd ingediend per aangetekend

schrijven met postdatum 7/07/2015 voldoet het ingestelde beroep niet aan de ontvankelijkheidsvereisten.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de formele ontvankelijkheid van het beroep. De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Het beroep dat verzoeker bij de Raad heeft ingesteld, is de letterlijke overname van het verzoekschrift dat bij het intern beroep werd ingediend, met toevoeging van de mededeling dat de interne beroepscommissie van verwerende partij het eerste beroep onontvankelijk heeft verklaard “wegens niet tijdig indienen”.

Verzoeker betwist in zijn verzoekschrift niet dat de bestreden beslissing het intern beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard.

In de *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de bestreden beslissing op juiste gronden kon oordelen dat het intern beroep laattijdig is.

Daarnaast gaat verwerende partij ook in op de motieven voor het toegekende examencijfer, blijkbaar in antwoord op verzoekers stelling dat hij “een goed gevoel” overhield aan de laatste jurypresentatie.

In zijn *wederantwoordnota* bevestigt verzoeker dat hij op 30 juni 2015 mededeling ontving dat hij zijn bachelordiploma niet had behaald, en dat het examencijfer op 1 juli werd vrijgegeven via het digitale studentendossier.

Verzoeker vervolgt dat de interne beroepscommissie van verwerende partij “*terecht het beroep als onontvankelijk [beoordeelde] wegens laattijdige indiening*”, en verder nog: “*Ik ben akkoord met de beslissing van de [verwerende partij] waarbij ze mijn aanvraag tot intern beroep onontvankelijk hebben verklaard*”.

Daarnaast stelt verzoeker in de wederantwoordnota – voor het eerst – dat de beoordeling voor het betrokken opleidingsonderdeel “subjectief, tegenstrijdig en onredelijk is”, en hij zet zijn argumenten ter zake uiteen.

Beoordeling

De Codex Hoger Onderwijs stelt de beroepsmogelijkheid bij de Raad afhankelijk van het voorafgaand – op regelmatige wijze – uitputten van het georganiseerd intern beroep.

Partijen zijn het erover eens dat het door verzoeker ingediende interne beroep onontvankelijk was wegens laattijdigheid, gelet op de bepaling van artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs.

De Raad ziet geen redenen om het anders te zien.

In deze omstandigheden moet verzoekers beroep derhalve worden afgewezen.

Voor de goede orde wijst de Raad er nog op dat een verzoekende partij haar middelen dient te formuleren in haar verzoekschrift, en dat in de wederantwoordnota geen nieuwe grieven kunnen worden ontwikkeld tenware zij de openbare orde raken.

De middelen die verzoeker uiteindelijk pas in zijn wederantwoordnota doet gelden, dienen dan ook – desnoods ambtshalve – onontvankelijk te worden verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Henri Verhaaren, bijzitter

Daniël Cuypers, bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen, secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van

deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.280 van 25 augustus 2015 in de zaak 2015/171

In zake: .....
tegen:

.....

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 20 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling genomen op 1 juli 2015 en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 7 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat ....., die verschijnt voor verzoekende partij, en mevrouw ....., die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Architectuur.

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoeker voor het opleidingsonderdeel ..... een examencijfer van 9/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Het cijfer werd volgens de instelling definitief vastgesteld door de examencommissie en op 1 juli 2015 vrijgegeven via het digitale studentendossier.

Per e-mail en aangetekend schrijven van 3 juli 2015 tekent de raadsman van verzoeker intern beroep aan.

Daarin worden de volgende grieven uiteengezet:

“Cliënt wenst formeel beroep aan te tekenen tegen de ongunstige studievoortgangsbepaling aangaande het vak ..... waarop hij een 9 op 20 behaalde, hem meegedeeld per 1 juli 2015.

Het vak ..... bestaat uit 4 opdrachten – dewelke telkens apart werden beoordeeld – waarna er nog een punt wordt gegeven op de portfolio.

Cliënt heeft dienaangaande volgende resultaten behaald:

- 1^e opdracht (4 studiepunten): 10/20*
- 2^e opdracht (2 studiepunt): 9/20*
- 3^e opdracht (6 studiepunten): 9/20*
- 4^e opdracht (6 studiepunten): ?*
- portfolio (1 studiepunt): ?*

Volgens de begeleidende leerkracht diende cliënt een 10 op 20 te behalen voor de 4^e opdracht ..... en een 12 op 20 voor het portfolio teneinde te slagen voor het vak .....

Cliënt kent noch zijn resultaat voor de 4^e opdracht, noch zijn resultaat van de portfolio en stelt zich vragen bij de behaalde punten gezien het eindresultaat uiteindelijk 9/20 bedraagt.

Eens te meer wenst cliënt dit punt in vraag te stellen gezien zijn 4^e opdracht zeer positieve reacties heeft ontlokt bij zijn docent, alsook bij de jury en zelfs medestudenten.

De opdracht bestond er in om een kleinschalige detentie te ontwerpen in de buurt van de ..... te .....

Daar waar de andere studenten een volledig nieuw ontwerp maakten, koos cliënt ervoor om een reeds bestaande woning om te bouwen tot een detentiehuis.

Ondanks het feit dat cliënt hierdoor bijkomend onderzoekwerk diende te verrichten – gaande van het contacteren van de eigenaars van de bestaande woning, tot het bekomen van de plannen van de woning bij de Dienst Stedenbouw, ... – heeft hij de deadlines, verwachte voorontwerpen, ... niet in het gedrang laten komen.

Mijn cliënt was immers zeer gemotiveerd om zijn project tot een goed einde te brengen, eens te meer gezien hij constant geruggesteund werd door zijn docent dewelke telkens aanhaalde dat cliënt zich door de herbestemming van de woning liet onderscheiden ten opzichte van andere studenten.

Bij de informatie dewelke meegedeeld wordt over het vak 'ontwerpen' wordt vermeld dat de opdrachten vooral betrekking hebben op het ontwikkelen van ruimtelijk inzicht en een persoonlijke visie op architectuur, het omgaan met en het interpreteren van een programma en het formuleren van een concept en de constructieve uitwerking ervan.

Het competentieprofiel spreekt eveneens onder andere van:

- het verzamelen, verwerken, interpreteren en communiceren van eigen onderzoek data

- opdrachten managen in de tijd in functie van onderzoek/ontwerp

Gelet op de persoonlijke inzet van cliënt, alsook gezien de positieve commentaren dewelke hij gedurende zijn gehele project heeft mogen ontvangen, mag het duidelijk zijn dat cliënt helemaal is tegemoet gekomen aan de doelstellingen van het vak.

Cliënt vindt het dan ook betreurenswaardig dat hij voor deze laatste proef en zijn portfolio een dermate laag – en thans nog steeds ongekend – punt heeft ontvangen, hetgeen er voor gezorgd heeft dat hij een onvoldoende heeft gehaald op het vak .....

Tot slot wenst mijn cliënt u nog mee te geven dat hij hoopt een werkbare uitkomst te bekomen bij de Beroepscommissie, zo niet zal hij zich moeten wenden naar de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen.

De voorzitter van de interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoeker op 7 juli 2015.

De beslissing van de voorzitter is als volgt gemotiveerd:

“(…)

2. Beoordeling van de ontvankelijkheid van het intern beroep

De procedure voor de behandeling van interne beroepen (art. .... Onderwijs-, Examen- en Rechtspositieregeling voor studenten van [naam instellingen], hierna OER-regeling), bepaalt dat de voorzitter van de interne beroepscommissie oordeelt over het al dan niet ontvankelijk zijn van het ingediende beroep.

De voorzitter van de interne beroepscommissie beoordeelt het ingediende beroepsschrift zoals bepaald in artikel .... OER, en stelt vast dat het:

- per aangetekende brief verzonden werd naar de secretaris van de interne beroepscommissie op 3 juli 2015;*
- een vermelding van de beslissing bevat waartegen het beroep gericht is en een omschrijving van de ingeroepen bezwaren;*
- gericht is tegen een studievoortgangsbepaling;*
- de naam van de indiener bevat;*
- tijdig ingediend werd;*
- niet ondertekend werd door de indiener.*

Krachtens artikel .... in het OER dient het beroepsschrift door de indiener te worden ondertekend. Het voorliggend verzoekschrift werd echter ondertekend door een raadsman terwijl artikel .... niet voorziet in een dergelijke mogelijkheid. Bovendien blijkt niet dat de raadsman van de student beschikt over enig mandaat van deze laatste tot het indienen van een beroep.

3. Besluit

Het verzoekschrift van [verzoekende partij] d.d. 3 juli 2015 houdende intern beroep tegen een studievoortgangsbepaling d.d. 1 juli 2015 voor het opleidingsonderdeel .... is onontvankelijk.

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt in haar *antwoordnota* op dat indien de Raad zou oordelen dat het intern beroep ten onrechte onontvankelijk werd verklaard, het beroep bij de Raad ‘zeer laattijdig’ werd ingediend.

Zo stelt verwerende partij dat de beslissing van de interne beroepscommissie aangetekend aan de raadsman van verzoekende partij werd verzonden met postmerk van 8 juli 2015 en dat het verzoekschrift de ontvangst van deze beslissing bevestigt.

Om een ontvankelijk beroep bij de Raad in te stellen dient volgens verwerende partij een vervaltermijn van vijf dagen te worden gerespecteerd zodat, indien verzoeker zijn raadsman inderdaad had gevolmachtigd, de bestreden beslissing correct aan de raadsman is betekend en het beroep bij de Raad laattijdig is ingesteld.

In de *wederantwoordnota* zet verzoeker uiteen dat de redenering van verwerende partij haaks staat op haar eigen beslissing op intern beroep, waarin werd uitgegaan van de stelling dat de raadsman niet over een mandaat beschikte.

In de geest van die redenering had verwerende partij de beslissing volgens verzoeker aan hemzelf moeten betekenen, wat niet is gebeurd, zodat toepassing is gemaakt van de bepaling die stelt dat bij uitblijven van een tijdige beslissing het beroep bij de Raad moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen na het verstrijken van de termijn waarover de instelling beschikte om uitspraak te doen.

Beoordeling

Het intern beroep is ingesteld op 3 juli 2015. De tijdigheid daarvan wordt niet betwist.

Overeenkomstig artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs beschikt de instelling over een termijn van vijftien kalenderdagen, ingaand op de dag na deze waarop het beroep is ingesteld, om een beslissing op intern beroep te nemen.

De student beschikt vervolgens conform artikel II.294 van de Codex over een vervaltermijn van vijf kalenderdagen om beroep in te stellen bij de Raad. Deze termijn gaat in (i) hetzij na kennisname van de tijdig genomen beslissing op intern beroep, (ii) hetzij na kennisname van de beslissing genomen binnen een verlengde termijn die de instelling tijdig had meegedeeld, of (iii) bij uitblijven van een tijdige beslissing, na het verstrijken van die termijn van vijftien kalenderdagen.

De tweede bestreden beslissing is gedateerd op 7 juli 2015. Verwerende partij beweert weliswaar dat deze beslissing op 8 juli 2015 per aangetekende post aan de raadsman van verzoeker is betekend, maar zij legt geen bewijs van verzending of betekening voor. De stelling van verwerende partij inzake de datum van betekening aan verzoekers raadsman – stelling die, zoals onderstaand zal blijken, hoe dan ook irrelevant is – kan zonder dergelijk bewijs niet worden aangenomen.

In de marge wijst de Raad erop dat de logica hem ontgaat binnen dewelke verwerende partij het mandaat van verzoekers raadsman betwist, om vervolgens meent de beslissing op intern beroep wel (enkel) aan die raadsman te kunnen betekenen.

Verzoeker werpt op dat hem persoonlijk geen beslissing werd betekend. Wel bevestigt het verzoekschrift – zonder dat daarbij een datum wordt vermeld – dat de bestreden beslissing aan de raadsman van verzoeker ter kennis is gebracht.

De Raad wijst erop dat in het verzoekschrift op intern beroep van 3 juli 2015 door verzoeker geen keuze van woonplaats is gedaan op het kantoor van zijn raadsman.

Het mandaat *ad litem* van de advocaat houdt op zich geen keuze van woonplaats in (RvS 4 oktober 2002, nr. 111.029, Beelen) en wanneer het mandaat van de advocaat niet uitdrukkelijk is uitgebreid tot het ontvangen van brieven, kunnen derden hun ingebrekestellingen, kennisgevingen e.d. die de cliënt betreffen, niet rechtsgeldig aan de advocaat betekenen (Luik 29 juni 1990, *JLMB* 1991, 778; Pol. Gent 28 oktober 1999, *RW* 2001-02, 1073).

Bij gebreke aan woonplaatskeuze geschiedt de betekening derhalve enkel rechtsgeldig aan de betrokkene zelf. De betekening aan de raadsman van verzoeker – een betekening die zoals hierboven is komen vast te staan overigens geen vaste datum heeft – doet de beroepstermijn niet ingaan. Van een betekening aan verzoeker levert verwerende partij geen bewijs.

Daar verwerende partij niet ter kennis heeft gebracht dat zij een beslissing zou nemen buiten de principiële termijn van artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs, is voor haar de termijn om de beslissing op intern beroep te betekenen ingegaan op 4 juli 2015 om te eindigen op (zaterdag) 18 juli 2015, te verlengen tot (maandag) 20 juli 2015.

De beroepstermijn voor een verzoeker die niet of niet rechtsgeldig in kennis is gesteld van de beslissing op intern beroep, gaat vervolgens in op (dinsdag) 21 juli 2015 om te eindigen op (zaterdag) 25 juli 2015, te verlengen tot (maandag) 27 juli 2015.

Het beroep, dat bij de Raad werd ingesteld op 20 juli 2015, is ontvankelijk.

V. De middelen

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op een schending van artikel 440, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek.

Hij voert aan dat uit deze bepaling volgt dat een advocaat geacht wordt steeds over een mandaat van zijn cliënt te beschikken, en dat dit geldt voor alle gerechten en dus ook voor de interne beroepscommissie van de verwerende partij.

Bovendien, zo vervolgt verzoeker, blijkt het mandaat van de raadsman uit het eenvoudige gegeven dat verzoeker zich tot een raadsman heeft gewend om het beroep in te stellen.

Verder wijst verzoeker erop dat een student zich in toepassing van het in de bestreden beslissing vermelde artikel ..... in het OER wél kan laten bijstaan door een raadsman.

Verzoeker besluit dat het intern beroep ten onrechte onontvankelijk werd verklaard.

In de *antwoordnota* verwijst verwerende partij naar de memorie van toelichting bij het eertijdse decreet betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, waarin wordt gesteld dat het intern beroep in de eerste plaats aan de student de kans biedt een beter inzicht te verlenen in de motieven die tot de bestreden beslissing hebben geleid, in het licht waarvan het aangewezen is om zeker de eerste stappen van de procedure mediërend in plaats van confronterend op te vatten.

Verwerende partij stelt dat haar interne regels daarop aansluiten, door voor te schrijven dat enkel de student beroep kan aantekenen bij de voorzitter van de beroepscommissie. Dit laat, volgens verwerende partij, toe om waar mogelijk tot een bemiddelde oplossing van het conflict te komen.

Het te dezen ingestelde beroep werd volgens verwerende partij onontvankelijk verklaard omdat het enkel werd ondertekend door de raadsman en geen correspondentieadres van de student bevatte. Verwerende partij stelt dat een niet-ondertekend verzoekschrift onontvankelijk is.

Wat de toepassing van artikel 440 van het Gerechtelijk Wetboek betreft, stelt verwerende partij de mening te zijn toegedaan dat haar interne beroepsinstantie geen ‘rechtbank’ is die onder de toepassing van het Gerechtelijk Wetboek valt, maar een ‘administratief rechtscollege’, waarop volgens de rechtspraak van de Raad van State de regels van het Gerechtelijk Wetboek niet van toepassing zijn.

Beoordeling

De Raad stelt vooreerst vast dat het verzoekschrift op intern beroep – in tegenstelling tot wat verwerende partij in haar antwoordnota stelt – wel degelijk het adres van verzoeker weergeeft.

Artikel 440 van het Gerechtelijk Wetboek luidt als volgt:

“Vóór alle gerechten, behoudens de uitzonderingen bij de wet bepaald, hebben alleen de advocaten het recht te pleiten.

De advocaat verschijnt als gevolmachtigde van de partij zonder dat hij van enige volmacht moet doen blijken, behalve indien de wet een bijzondere lastgeving vereist.”

Ten onrechte stelt verwerende partij dat haar interne beroepsinstantie een administratief rechtscollege is. Eveneens verkeerdelijk stelt verzoeker in dat opzicht dat de interne beroepscommissie een ‘gerecht’ is.

Het orgaan dat een hogeronderwijsinstelling gelast met het afhandelen van de interne beroepsprocedure waarin zij overeenkomstig de artikelen II.283 en volgende van de Codex Hoger Onderwijs dient te voorzien, is een orgaan van actief bestuur. Een hogeronderwijsinstelling beschikt in het licht van de artikelen 146 en 161 van de Grondwet evident niet over de bevoegdheid om een rechtscollege op te richten.

De vraag is dan ook of het wettelijk vermoeden van het mandaat *ad litem* van artikel 440, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek zich ook uitstrekt tot handelingen die een advocaat namens zijn cliënt verricht buiten de procedures voor de rechtbanken en hoven van de rechterlijke macht, waarbij acht moet worden geslagen op artikel 2 van het Gerechtelijk Wetboek, dat de regels van dat wetboek van toepassing verklaart op *“alle rechtsplegingen, behoudens wanneer deze geregeld worden door niet uitdrukkelijk opgeheven wetsbepalingen of door rechtsbeginselen, waarvan de toepassing niet verenigbaar is met de toepassing van de bepalingen van dit wetboek.”*

Alvast wat de procedure voor de Raad als administratief rechtscollege betreft, is het vermoeden van het mandaat *ad litem* door de decreetgever niet tegengesproken. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt immers dat enkel van de raadsman die geen advocaat is, een schriftelijke volmacht *kan* worden vereist (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 27).

Wat de administratieve beroepsprocedures betreft, dewelke worden gevoerd voor bestuurlijke overheden zoals de interne beroepscommissie van verwerende partij er een is, wordt aangenomen dat het vermoeden van het mandaat *ad litem* ook daar van toepassing is, alleszins bij gemis aan een uitdrukkelijk afwijkende bepaling.

Aldus geldt als principe dat het behoudens een uitdrukkelijk andersluidende bepaling niet verboden is om zich in een georganiseerd administratief beroep te laten vertegenwoordigen

bij het indienen van een beroep. De advocaat die het beroepsschrift ondertekent, wordt binnen een *de facto* toepassing van artikel 440, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek vermoed hiertoe gemachtigd te zijn (J. GORIS, *Georganiseerde bestuurlijke beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 369).

Zo stellen rechtspraak en rechtsleer bijvoorbeeld dat de fiscale administratie zich ook in het voorafgaand onderzoek en het bezwaar moet houden aan de gebruikelijke administratieve leer volgens welke bij het indienen van een bezwaar door een advocaat de werkelijkheid van het mandaat wordt erkend, tenzij feitelijke elementen aantonen dat door de betrokkene zelf daartoe geen (tijdige) opdracht werd gegeven Rb. Brussel 27 juni 2003, *Journ. dr. fisc.* 2004, 109; J. STEVENS, *Advocatuur. Regels en deontologie*, Wolters Kluwer, 2015, 609-610).

De Raad is dan ook van oordeel dat een advocaat bij het instellen van het intern beroep zoals bedoeld in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs, in principe geacht moet worden te handelen op grond van een mandaat in overeenstemming met artikel 440, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek.

Anders dan verwerende partij het ziet, meent de Raad dat uit de door verwerende partij geciteerde parlementaire voorbereiding niet kan worden afgeleid dat het de bedoeling van de decreetgever is geweest om enkel de student zelf de bevoegdheid te verlenen om een intern beroep in te stellen.

Aan de aangehaalde overweging van de decreetgever dat het aangewezen is om zeker de eerste stappen van de procedure mediërend in plaats van confronterend op te vatten (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16), kan niet de door verwerende partij voorgestane draagwijdte worden toegeschreven, laat staan dat de memorie van toelichting of de Codex Hoger Onderwijs een “uitdrukkelijk andersluidende bepaling” zou bevatten in het licht van wat hierboven is gesteld.

Verwerende partij kan zich derhalve niet op de Vlaamse regelgeving beroepen om een intern beroep, ingesteld door een advocaat, onontvankelijk te verklaren.

Rest ten slotte de vraag of verwerende partij in de eigen regelgeving het instellen van een intern beroep door een advocaat namens zijn cliënt uitdrukkelijk heeft uitgesloten.

Wat het tekstonderzoek ter zake betreft, wijst de Raad er alvast op dat de op de instelling de plicht rust om het intern beroep “*op transparante wijze*” uit te werken in de onderwijs- en examenregeling (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16).

Artikel ..... van het desbetreffende deel van het OER van verwerende partij luidt als volgt:

“Artikel ..... Aantekenen van intern beroep

.....

De algemene bepaling dat de student beroep instelt en dat het verzoekschrift op straffe van nietigheid de handtekening van de indiener moet bevatten, kan in het licht van het bovenstaande niet worden begrepen als een ‘uitdrukkelijk andersluidende bepaling’ op basis waarvan, mede gelet op de vereiste transparantie, de student kon weten of behoorde te weten dat enkel hij persoonlijk, en dus met uitsluiting van de mogelijkheid tot volmacht, inbegrepen het mandaat *ad litem* van de advocaat, een intern beroep kon instellen.

Verwerende partij toont derhalve niet naar genoegen van recht aan dat haar OER uitsluit dat een intern beroep door een volmachthebber kan worden ingesteld.

Het namens verzoeker door zijn advocaat ingestelde intern beroep voldoet aan de algemene ontvankelijkheidsvoorwaarde van de ondertekening (de advocaat heeft ondertekend) en de interne beroepsinstantie vermocht niet dit intern beroep onontvankelijk te verklaren.

Het eerste middel is in de aangegeven mate gegrond.

De overige middelen hebben betrekking op de grond van de zaak en dienen niet te worden besproken, aangezien het thans eerst aan de interne beroepsinstantie toekomt om hierover standpunt in te nemen.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing d.d. 7 juli 2015 van de voorzitter van de interne beroepscommissie.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing, rekening houdend met de bovenstaande overwegingen, en doet zulks uiterlijk 10 september 2015.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Henri Verhaaren bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.294 van 27 augustus 2015 in de zaak 2015/172

In zake: ■■■■■

Tegen: ■■■■■

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 20 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 2 juli 2015 (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en mevrouw ■■■■■, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de rechten’.

Voor het opleidingsonderdeel ■■■■■ krijgt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 juli 2015 een intern beroep in bij de institutionele beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de institutionele beroepscommissie op datum van 16 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de student geen concrete argumenten aanvoert. Hij is enkel van mening dat zijn quotering “onbillijk” is, maar specificeert niet wat hij aan de quotering onbillijk vindt.

De verantwoordelijke lesgever stelde dat de student er niet in geslaagd is om het voorgelegde probleem te bespreken op een overzichtelijke wijze en binnen de hem toegemeten ruimte. Volgens de lesgever heeft de student zich onder meer onvoldoende geconcentreerd op de kern van de kwestie, terwijl hem hierop reeds werd gewezen tijdens de voorbereidende gesprekken over zijn bijdrage.

De institutionele beroepscommissie was van mening dat dit een correcte verantwoording is voor het gegeven examencijfer, en dat het examencijfer een correcte weergave is van de prestaties van de student, en sluit zich aan bij de motivering van de bevoegde lesgever, die ze tot de hare maakte. Bovendien voegde de beroepscommissie hier nog aan toe dat het werk formeel niet aan de gestelde voorwaarden voldoet (het telt 16 bladzijden in plaats van de toegelaten 12 bladzijden, en bovendien in een enkele interlinie in plaats van in interlinie 1,5). Het werk volgt de aanbevolen structuur niet. De lay-out is onaangenaam voor de lezer. Het werk mist ook structuur. Wat de inhoud betreft, stelde de beroepscommissie vast dat het arrest dat als uitgangspunt moest dienen voor het werk, en waarvan het werk een bespreking moest inhouden, maar heel beperkt aan bod komt. Wat het juridisch kader betreft, geeft de student een historische inleiding die moeilijk leesbaar is voor niet-ingewijden en die bovendien overdreven lang en weinig relevant is. Hoe dan ook trekt de student het kader dat hij schetst niet door naar de concrete casus en wordt de casus te weinig in dat kader gesitueerd, wat nochtans de kern van de opdracht was. De institutionele beroepscommissie stelde wel vast dat de student een uitgebreid bronnenonderzoek heeft gedaan en heel wat materiaal heeft verzameld dat relevant is voor het onderwerp in kwestie. Dat neemt echter niet weg dat de uitwerking volgens de beroepscommissie niet is wat mag worden verwacht binnen het opleidingsonderdeel “.....”, en dat het werk vormelijk noch inhoudelijk voldoet.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 17 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 20 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verzoeker richt zijn beroep tegen enerzijds de initiële studievoortgangsbeslissing van 2 juli 2015 en anderzijds tegen de beslissing op intern beroep van 16 juli 2015.

Verwerende partij stelt dat de beslissing van de institutionele beroepscommissie overeenkomstig artikel ..... van het OER in de plaats komt van de initiële studievoortgangsbeslissing en dat laatstgenoemde beslissing aldus uit de rechtsorde verdwijnt.

Op grond daarvan werpt verwerende partij de onontvankelijkheid van het beroep op, in de mate dat het betrekking heeft op de initiële studievoortgangsbepaling.

Verzoekende partij spreekt dit in zijn wederantwoordnota niet tegen, zodat de Raad aanneemt dat de stelling van verwerende partij met de werkelijkheid overeenstemt.

De exceptie moet worden bijgevalen.

Het beroep is derhalve enkel ontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

Daarnaast stelt verwerende partij dat het intern beroep niet op ontvankelijke wijze werd ingesteld. De regelmatigheid van de beslissing op intern beroep aangaande de ontvankelijkheid wordt onderzocht bij de beoordeling ten gronde.

V. De middelen

A. Eerste middel

De Raad onderzoekt, eventueel ambtshalve, de regelmatigheid van het instellen en uitputten van het intern beroep en gaat daarbij de regelmatigheid van de interne beroepsbeslissing aangaande het oordeel over de ontvankelijkheid van dat interne beroep na.

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt dat de magere motivering van de interne beroepsschriften van de verzoekende partij bezwaarlijk beschouwd kan worden als een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren, zoals nochtans vereist door artikel 10:101 OER. De interne beroepen waren volgens haar dan ook onontvankelijk. Zij meent dat verzoekende partij de interne beroepsmogelijkheid niet adequaat heeft uitgeput, zodat ook de externe beroepen onontvankelijk zijn. Verzoekende partij merkt op dat de beroepscommissie toch een omstandige motivatie gaf om de ingeroepen “onbillijkheid/kennelijke onredelijkheid” uit te leggen. Hieruit blijkt volgens haar dat haar intern beroep wel ontvankelijk, maar ongegrond was.

Beoordeling

Verwerende partij roept eveneens de onontvankelijkheid in van het beroep gericht tegen de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 juli 2015. Zij verwijst hiertoe naar het artikel 10:101 OER, dat bepaalt dat het intern beroep een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren moet omvatten. Verwerende partij wijst op het summiere karakter van de ingestelde interne beroepen waarin de student enkel stelt dat de quotering van zijn antwoorden zijns inziens onbillijk is.

De Raad stelt vast dat de beslissing op intern beroep van 16 juli 2015 het beroep van verzoekende partij ten gronde heeft behandeld. De institutionele beroepscommissie heeft het werkstuk van verzoekende partij bekeken. Zij kwam na een grondige analyse tot de conclusie dat het gegeven examencijfer een correcte weergave is van de prestaties van de student en dat uit niets blijkt dat verzoekende partij onbillijk zou zijn gequoteerd. Het intern beroep werd ongegrond verklaard.

De Raad stelt vast dat voormeld artikel ..... OER een relatieve nietigheid betreft die niet op straffe van onontvankelijkheid is voorgeschreven. De Raad ziet niet in hoe een instelling een uitvoerige beslissing op intern beroep kan nemen om nadien te stellen dat er geen middelen zijn opgeworpen. De interne beroepsinstantie heeft, zoals blijkt uit haar uitvoerig gemotiveerde beslissing, blijkbaar de intentie van de verzoeker begrepen en kan in de huidige stand van het extern beroep bezwaarlijk stellen dat er geen middelen waren opgeworpen.

Het intern beroep van de verzoekende partij is regelmatig ingesteld.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in combinatie met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat, zoals te lezen valt in de titel die zijn werkstuk moet dragen, het niet enkel om arrest RvS, nr 227.775, 20 juni 2014 gaat, maar ook om de taalwetgeving en de Omzendbrief-Peeters. Verzoekende partij stelt verder dat de historische inleiding wel degelijk relevant is.

Verder is verzoekende partij het niet eens met de kritiek dat zij zich onvoldoende zou geconcentreerd hebben op de kern van de kwestie, namelijk het voormelde arrest RvS.

Ook haalt verzoekende partij aan dat er haar op de voorbereidende gesprekken duidelijk werd gemaakt dat de juridische situering van het taalprobleem zeer belangrijk is. Nadien stellen dat dit de kern van de kwestie overschrijdt, staat volgens verzoekende partij tegenover hetgeen mondeling werd meegegeven. Bovendien is de beschreven juridische situering naar de mening van verzoeker wel relevant.

Verzoekende partij is het verder niet eens met de kritiek dat een aantal kwesties worden belicht die binnen dit bestek weinig relevant zijn. Verzoekende partij is het ook niet eens met de kritiek inzake “onvoldoende precieze zinswendingen”. Ook stelt verzoekende partij dat de uitleg over vele aspecten van de taalomzendbrieven, de bevoegdheid, toezicht... allen,

sommige weliswaar summier, wel degelijk worden beschreven in zijn werkstuk. Verzoekende partij stelt dat zij tevens melding heeft gemaakt van de overige organen (buiten de VCT), zoals de adjunct-gouverneur van Vlaams-Brabant. Ook stelt verzoekende partij dat zij tevens arrest RvS, nr. 138.861, 23 december 2004 heeft besproken.

Verder is verzoekende partij van oordeel dat in de motivatie te veel aandacht wordt besteed aan het ‘rijkelijk’ overschrijden van het maximum aantal pagina’s, daar haar werkstuk slechts 16 (en dus geen 22) bladzijden telt. Verzoekende partij wijst ook op haar hoeveelheid voetnoten.

Tenslotte stelt verzoekende partij dat de aanbevolen structuur geen bindende structuur is. Bovendien is zij van oordeel dat haar werk logisch gestructureerd is en in vele opzichten de aanbevolen structuur wel degelijk volgt.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoeker allemaal nieuwe argumenten aanvoert tegen zijn examencijfer, die niet reeds aan bod kwamen tijdens het intern beroep. Nochtans kon niets de student beletten om deze argumenten ook reeds aan te voeren voor de institutionele beroepscommissie, daar zij enkel de begeleiding bij het opleidingsonderdeel en de motivering van het gegeven examencijfer betreffen. Volgens verwerende partij zijn de argumenten dan ook onontvankelijk.

Verder stelt verwerende partij dat de argumenten van verzoeker eerder gedetailleerd blijken te zijn. Verweerder stelt dat verzoeker daarmee klaarblijkelijk beoogt een nieuwe beoordeling van zijn werkstuk binnen het opleidingsonderdeel ..... uit te lokken van de Raad. Verwerende partij merkt in dat verband op dat de beoordeling van een examen behoort tot de discretionaire bevoegdheid van de verantwoordelijke lesgever en, op intern beroep, van de institutionele beroepscommissie. De Raad heeft terzake slechts een marginale toetsingsbevoegdheid en mag een beslissing maar vernietigen indien zou blijken dat deze kennelijk onredelijk is. Het behoort niet tot de bevoegdheid van de Raad om een examen opnieuw te beoordelen als ware de Raad de examinerator.

Verwerende partij verwijst tenslotte naar de motivering van de beslissing van de institutionele beroepscommissie. Volgens verweerder blijkt uit niets dat deze beoordeling onjuist of kennelijk onredelijk zou zijn.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat zij wel degelijk van oordeel is dat de beslissing van de institutionele beroepscommissie kennelijk onredelijk (“onbillijk”) is, daar ze zich vrijwel conform de gegeven argumentatie van de begeleider verklaart. De aangehaalde argumenten bij het instellen van het beroep voor de Raad slaan volgens verzoekende partij dan ook op de beslissing van de beroepscommissie. Volgens verzoekende partij zal de Raad

zijn bevoegdheid niet overschrijden wanneer hij zich uitspreekt over de kennelijke onredelijkheid.

Verzoekende partij merkt verder op dat zij geen enkele weerlegging van een inhoudelijk argument ziet in de wederantwoordnota van verwerende partij. Dit bewijst volgens verzoekende partij tevens dat de beroepscommissie reeds negatief antwoord heeft gegeven op al haar argumenten en dus zelf uit haar bewoordingen van “onbillijkheid” dit alles kon afleiden. Verzoekende partij stelt dat het duidelijk is dat de beroepscommissie evenals haar begeleider haar werkstuk niet met aandacht hebben gelezen. Zij stelt dat het op zich al onredelijk is om een quoteringsformule te geven op een werkstuk die men slechts diagonaal heeft doorgenomen.

Beoordeling

Verwerende partij stelt in eerste instantie dat de argumenten die verzoekende partij inroept tegen het examencijfer nieuwe argumenten zijn en derhalve niet ontvankelijk. Niets belette verzoekende partij immers om deze reeds voor te leggen aan de interne beroepscommissie. Zij betreffen immers enkel de begeleiding bij het opleidingsonderdeel en de motivering voor het gegeven examencijfer door de bevoegde lesgever. Ingeval verzoekende partij tijdig om feedback had gevraagd of ten minste naar de inzage was geweest, *quod non*, dan kon zij deze kennen.

Verzoekende partij repliceert in haar wederantwoordnota dat zij veiligheidshalve, gezien de korte beroepstermijn, onmiddellijk het intern beroep heeft ingesteld en niet de inzage en de resultaten van een feedback heeft afgewacht. Verzoekende partij benadrukt verder dat zij wel degelijk onmiddellijk actie heeft ondernomen om feedback voor dit opleidingsonderdeel te verkrijgen. Verzoekende partij stelt ook niet op de hoogte te zijn geweest van het feit dat er nog extra argumenten kunnen toegevoegd worden nadat het intern beroepsschrift was ingediend.

De Raad is van oordeel dat het feit dat een student geen gebruik maakt van de mogelijkheid tot feedback de student niet hoeft te beletten in het intern beroep een middel te ontwikkelen, waarvan bij het gebruiken van het inzagerecht zou zijn gebleken dat het niet gegrond is. De instelling zou in de beslissing op intern beroep eenvoudig het beweerde gebrek aan afdoende motivering kunnen weerleggen. In die zin is de student niet verplicht van de feedback/inzage – die een belangrijke pedagogische ratio kent - gebruik te maken. In veel gevallen zou dit inderdaad tot gevolg kunnen hebben dat de student een laatijdig intern beroep instelt.

De Raad stelt verder vast dat *in casu* het voorwerp van het intern beroep zeer summier was. De Raad is van oordeel dat het extern beroep *in casu* kan beperkt worden tot wat de interne beroepsinstantie uit het intern beroep begrepen heeft en wat de beroepsinstantie (ruimer) heeft willen lezen en begrijpen. Argumenten naar voor gebracht in de huidige externe procedure die daarbuiten vallen, worden als nieuw beschouwd en zijn, tenzij zij van openbare orde zijn, niet ontvankelijk. De Raad onderzoekt de aangebrachte argumenten in voorliggend verzoekschrift in de mate dat deze een repliek betreffen op de motieven die door de docent werden gegeven en door de interne beroepsbeslissing zijn in overweging genomen.

De exceptie is in de aangegeven mate gegrond.

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie over de verdiensten van de verzoekende partij in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad kan er enkel op toezien dat de bestreden beslissing op regelmatige wijze is tot stand gekomen en niet kennelijk onredelijk is.

Bij de meeste vormen van evaluatie, *in casu* het schrijven van een juridische paper, is er ruimte voor persoonlijke appreciatie wat de toekenning van de punten betreft, gelet op de veronderstelde deskundigheid van de evaluator. Enkel wanneer blijkt dat de evaluatie niet volgens de vooropgestelde criteria is verlopen of kennelijk onredelijk is, zal de Raad tussenkomen.

In casu was de docent van oordeel dat de scriptie noch inhoudelijk, noch vormelijk aan de vereiste criteria voldeed. Verzoekende partij verwierf een 9/20. *In casu* betwist verzoekende partij de redelijkheid van de quoterings op de paper zowel wat haar tekortkomingen naar vorm betreft als wat betreft de inhoud van haar werkstuk.

De Raad leest onder meer volgende tekortkomingen (zie stuk 11 van de verwerende partij): het werk voldeed formeel niet aan de voorwaarden (o.a. te uitgebreide tekst); het heeft een onduidelijke structuur; schoonheidsfoutjes wat taalgebruik en zinswendingen betreft; wat de inhoud betreft was het werk te wijdlopend (met kwesties die niet relevant waren) en met een overdreven lange en onduidelijke juridische inleiding; er werd geen verhaal opgebouwd; de casus komt te weinig aan bod; zuiver inhoudelijk ontbraken er belangrijke elementen zoals de bespreking van een belangwekkend arrest; de bevoegdheid op grond waarvan de Vlaamse overheid de taalomzendbrieven heeft uitgevaardigd, de overige toezichtsorganen zoals de adjunct van de gouverneur.

De Raad overloopt verder de concrete grieven van de verzoekende partij ten aanzien van de beslissing van de interne beroepsinstantie.

Enkele argumenten van de verzoekende partij betreffen de inhoudelijke uitwerking van haar werk. Verzoekende partij stelt samengevat dat het wel degelijk naast het arrest om de omzendbrief-Peeters gaat; dat de historische inleiding, de beschreven juridische situering en de discussie over het begrip “bestuurszaken” wel degelijk relevant is; dat er wel een verhaal is opgebouwd; en dat er wel voldoende is geconcentreerd op de kern. De Raad is van oordeel dat deze algemene overwegingen van de verzoekende partij, die er eigenlijk op neerkomen dat zij niet akkoord gaat met de inhoudelijke appreciatie van haar werk door de docent (volgens haar zijn deze zaken wel degelijk relevant), de Raad niet voldoende kunnen overtuigen om de beoordeling van de lesgever wat deze punten betreft (zoals blijkt uit stuk 11 van de verwerende partij), in vraag te stellen, laat staan deze als kennelijk onredelijk te beschouwen. De Raad benadrukt dat het hem niet toekomt om binnen zijn beoordelingsbevoegdheid het betreffende werkstuk opnieuw inhoudelijk te beoordelen.

Verzoekende partij roept in haar verzoekschrift ook als grief op, de gebrekkige informatie die zij voorafgaandelijk heeft ontvangen. Tijdens voorbereidende gesprekken werd haar mondeling duidelijk gemaakt dat een juridische situering van het taalprobleem zeer belangrijk is. Zij heeft dit dan ook grondig uitgewerkt aan de hand van een handboek aanbevolen door de studiebegeleider. Nu wordt haar ten onrechte verweten dat dit de kern van de kwestie overschrijdt. De Raad stelt in dit verband vast dat verzoekende partij deze loutere bewering niet met de nodige bewijslast kan onderbouwen. Het middelonderdeel mist feitelijke grondslag.

Enkele grieven van de verzoekende partij betreffen zeer concreet de inhoudelijke motivering van de docent die volgens haar op drie punten faalt: (1) de bevoegdheid op grond waarvan de Vlaamse overheid de taalomzendbrieven heeft uitgevaardigd en de wettigheid hiervan, staan beschreven vanaf punt vijf in haar werk; (2) in punt 7 wordt melding gemaakt van overige organen van toezicht, zoals de adjunct- gouverneur van Vlaams-Brabant; (3) het arrest RvS, nr. 138.861, 23 december 2004 werd besproken in de voetnoten 78, 90, 103, 106.

De Raad stelt vast dat in de motivering van de docent (stuk 11 van de verwerende partij) inderdaad volgende tekortkomingen zijn opgesomd:

“De tekst geeft geen nadere uitleg over de bevoegdheid op grond waarvan de Vlaamse overheid de taalomzendbrieven heeft uitgevaardigd (het administratief toezicht op de lokale besturen en de diensten van de Vlaamse regering). Dit is nochtans cruciaal, daar de discussie rond de wettelijkheid ervan zich hierop toespitst.

Wat het toezicht betreft, wordt er uitsluitend melding gemaakt van de VCT en niet van de overige organen, zoals de adjunct van de gouverneur van Vlaams-Brabant.

Hoewel, luidens de titel van de bijdrage, het arrest van 20 juni 2014 wordt besproken, is het aangewezen om ook de belangwekkende arresten van 23 december 2004 te analyseren. Dat is niet gebeurd....”.

De interne beroepsinstantie heeft zich aangesloten in haar beslissing bij de motivering van de lesgever en heeft deze tot de hare gemaakt (p.5 van de beslissing op intern beroep: stuk 4 van de verwerende partij). De Raad stelt vast dat enkele concrete weerleggingen van verzoekende partij wel degelijk een nader onderzoek vergen in het licht van de motivering van de docent. De Raad stelt vast dat de paper wel algemeen ingaat op de bevoegdheid van de Vlaamse overheid in het kader van de omzendbrieven. De docent zegt niet ‘welke nadere uitleg’ ontbreekt in de uiteenzetting van verzoekende partij over de bevoegdheid inzake de omzendbrieven. De Raad stelt verder vast dat op p.13 van de paper in het eerste lid de adjunct van de gouverneur expliciet wordt vermeld als toezichtsorgaan. De Raad stelt ook vast dat het arrest RvS, nr. 138.861, 23 december 2004 aan bod komt op pagina 8, op pagina 11, op pagina 14 en op pagina 15 van de paper.

Op dit vlak is de motivering van de docent, overgenomen door de institutionele beroepscommissie van 16 juli 2015, niet volledig in overeenstemming met wat de Raad leest in het ingediende werkstuk van verzoekende partij (stuk 3 van de verzoekende partij). De motivering (alleszins in de gestelde bewoordingen) vindt op dit vlak niet voldoende steun in het dossier en is niet afdoende.

Een aantal grieven van de verzoekende partij betreft de taal, de vorm en de structuur van haar werkstuk: (1) taalfouten/onvoldoende precieze zinswendingen, wat een vaag argument is; (2) 16 bladzijden is geen rijkelijke overschrijding om het juridisch probleem grondig te kunnen uitleggen; (3) de aanbevolen structuur is geen bindende structuur.

De Raad leest dienaangaande in het reglement (stuk 8 van de verwerende partij) onder meer: (1) wat de vorm betreft: *“Het werk moet degelijk gestructureerd zijn, beginnen met een korte inleiding en eindigen met een besluit. De paper is geschreven in correct Algemeen Nederlands.....”*; (2) wat de omvang betreft: *“De tekst telt ongeveer 4.000 woorden, dit is ongeveer 12 bladzijden (A4 formaat), voetnoten inbegrepen.”*; (3) wat de beoordeling betreft: *“Het werk wordt beoordeeld op de vorm (10 punten) en op de inhoud (10 punten). Ook taalfouten en niet-correcte referenties worden gesanctioneerd. Bij de beoordeling van het afgeleverde werkstuk mag met de geboden hulp rekening gehouden worden.”*.

In de richtlijnen (stuk 9 van de verwerende partij) wordt nog nader ingegaan op de voorschriften inzake Taal, Structuur en Vorm. Daarin wordt onder meer uitdrukkelijk vermeld dat: *“zowel spellingsfouten als grammaticale fouten worden gesanctioneerd; Gebruik de*

juiste juridische terminologie. Noch de inhoudstafel, noch de bibliografie worden meegeteld voor de berekening van het maximum aantal bladzijden (12 blz.). Hierbij moet worden benadrukt dat het belangrijk is dat u zich houdt aan het maximum aantal bladzijden;

Let er op dat alle data en richtlijnen gerespecteerd worden.

Het werk wordt zowel op vorm (10 punten) als op inhoud (10 punten) beoordeeld.”

Naar het oordeel van de Raad is het in het licht van deze instructies en het reglement voor het opstellen van de juridische paper, waarvan verzoekende partij op de hoogte was, en waaruit duidelijk het belang blijkt van de vormgeving, structuur en de taal bij de beoordeling van het werk, niet kennelijk onredelijk om, gezien het feit dat (1) de student de opgegeven structuur niet heeft gevolgd; (2) in tegenstelling tot de uitdrukkelijke instructie, een lange inleiding werd uitgewerkt; (3) de opgegeven omvang met een derde werd overschreden; (4) een aantal tekortkomingen inzake taal en zinswendingen werden vastgesteld met verwijzing naar concrete voorbeelden op diverse blz.; deze elementen mee te laten doorwegen bij het geven van een negatieve score.

Het middel is gegrond in de aangegeven mate.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoekende partij wordt verworpen.

2. De bevoegde instantie neemt uiterlijk op 11 september 2015 een nieuwe beslissing omtrent het intern beroep van verzoekende partij, rekening houdend met de bovenstaande overwegingen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Piet Versweyvelt bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.281 van 25 augustus 2015 in de zaak 2015/174

In zake: .....
tegen:

.....

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 20 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling genomen op 4 juli 2015 waarbij voor het opleidingsonderdeel ‘Specialisatiestage revalidatie in de geestelijke gezondheidszorg’ een examencijfer van 11/20 wordt toegekend.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw ....., die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is ingeschreven in de opleiding master in de Revalidatiewetenschappen en kinesitherapie.

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoeker voor het opleidingsonderdeel ..... een examencijfer van 11/20.

Dit is de door verzoekende partij aangeduide bestreden beslissing.

Het cijfer werd volgens de instelling definitief vastgesteld door de examencommissie en op 3 juli 2015 vrijgegeven via het digitale studentendossier.

Op 8 juli 2015 tekent verzoekster intern beroep aan.

Daarin worden de volgende grieven uiteengezet:

“Met dit schrijven wens ik beroep aan te tekenen tegen het scorecijfer zoals vermeld in onderwerp, aangezien deze lage score volgens mij niet in correlatie is met de gemiddeld behaalde scores op de stageplaatsen (scores uitgedrukt in A, B, C en D) en mij zodoende benadeelt:

Tijdens het gesprek met mevrouw [.....] (ombudsdienst) op datum van 08 Jul 2015 werd mij uitgelegd dat het scorecijfer gebaseerd is op een beslissingsboom, meer informatie/rechtvaardiging werd niet aangeboden en laat me zodoende nog steeds in het ongewisse. Een motivatie in feite (vereiste van elke administratieve beslissing) en de gebruikte criteria/score met de eventueel gehanteerde ponderaties voor elk onderdeel van de beslissingsboom werd niet meegedeeld.

Om deze reden vraag ik de activering van de beroepscommissie ter evaluatie van de toegekende score, zoals vermeld in onderwerp, waarbij de onderwijsinstelling ertoe wordt gehouden:

- een grondige motivatie in feite;*
- een gedetailleerd scorecijfer, met vermelding van de ponderatie, voor elk onderdeel van de beslissingsboom;*
- correlatie tussen de toegekende scores A, B, C en D van de stageplaatsen en de hierop toegekende puntenscore door de onderwijsinstelling mede te delen.”*

De interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoekster op 13 juli 2015, en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“3. Beoordeling van de gegrondheid van het intern beroep

De studente vecht het gegeven cijfer van 11/20 aan bij gebreke aan enige motivatie. Uit het verhoor van mevrouw [.....] en mr. [.....] blijkt dat de evaluatie onder meer is gebaseerd op een beslissingsboom waarbij correcties in min of plus worden toegepast in functie van de voortgang van het stageverloop. Er dient te worden vastgesteld dat de in de beslissingsboom gehanteerde criteria niet aan de studente kenbaar werden gemaakt waardoor deze laatste geen kennis had van de motieven waarop het gegeven examencijfer is gebaseerd. Derhalve werd de motiveringsplicht niet voldoende nageleefd zodat op grond hiervan de beslissing dient te worden vernietigd.

4. Besluit

De commissie acht het beroep gegrond en vernietigt de voornoemde beslissing.”

Op 15 juli 2015 wordt aan verzoekster het volgende meegedeeld:

“Vandaag heeft de examencommissie Master Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie een nieuwe beslissing genomen met betrekking tot uw examenresultaat van het opleidingsonderdeel [.....] rekening houdend met de door de interne beroepscommissie gestelde voorwaarden.

Besluit:

De commissie heeft beslist dat het gegeven cijfer van 11/20 behouden blijft en legt de stagecel [.....] op om het behaalde [examencijfer] aan de hand van de in de beslissingsboom gehanteerde criteria voldoende te motiveren.”

Deze beslissing vermeldt de beroepsmodaliteiten bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de formele ontvankelijkheid van het beroep bij de Raad. De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Voorwerp van het beroep

Verzoekster richt haar beroep tegen de studievoortgangsbepaling waarbij haar een examencijfer van 11/20 werd toegekend.

Gelet op de verdere uiteenzetting van het verzoekschrift, neemt de Raad aan dat de beslissing van de interne beroepscommissie d.d. 13 juli 2015 en de beslissing van de examencommissie d.d. 15 juli 2015 eveneens tot het voorwerp van het beroep kunnen worden gerekend. Verzoekster heeft deze stukken ook bij haar verzoekschrift gevoegd.

VI. De middelen

Verzoekende partij steunt zich op een schending van de motiveringsplicht.

De Raad moet, op basis van de hem voorgelegde stukken, vaststellen dat de afwikkeling van het intern beroep in de schoot van verwerende partij niet regelmatig is verlopen, en merkt wat betreft het geheel van het beroep, voor zover nodig ambtshalve, het volgende op.

Overeenkomstig artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs moet de interne beroepsprocedure binnen de instelling leiden tot hetzij een gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan, hetzij een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herzielt.

Zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen, staat deze bepaling niet in de weg dat een hogeronderwijsinstelling zou werken met een getrappt systeem, waarbij – bijvoorbeeld – de beroepsinstantie die door de student moet worden gevat zich beperkt tot een ontvankelijkheidscontrole of een eventuele vernietiging, en het in voorkomend geval vervolgens aan een ander orgaan wordt overgelaten om een nieuwe beslissing te nemen.

Op grond van het voormelde artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs staat evenwel vast dat de eindbeslissing gemotiveerd moet zijn, en aan de student dient te worden betekend binnen een termijn van vijftien kalenderdagen, ingaand de dag na deze waarop het intern beroep werd ingesteld. Artikel II.294, §1, derde lid van de Codex Hoger Onderwijs, dat aan

de instelling de mogelijkheid biedt om de beslissingstermijn te verlengen, is te dezen niet van toepassing.

Verzoekster heeft op 8 juli 2015 het voorgeschreven intern beroep ingesteld. Dit betekent dat de termijn waarover verwerende partij beschikte om tot een gemotiveerde eindbeslissing te komen, verstreek op donderdag 23 juli 2015.

Artikel ..... van het desbetreffende deel van het OER van verwerende partij organiseert de interne beroepsprocedure als volgt:

.....

Te dezen zijn binnen de interne beroepsprocedure de bevoegdheid tot vernietiging en de bevoegdheid tot het nemen van een nieuwe gemotiveerde beslissing ten gronde dus over verschillende organen verdeeld.

Bij beslissing van 13 juli 2015 oordeelt de interne beroepscommissie dat er gronden zijn om de initiële examenbeslissing, waarbij voor het kwestieuze opleidingsonderdeel een examencijfer van 11/20 werd toegekend, te vernietigen wegens een gebrekkige motivering.

Gelet op het bovenstaande is daarmee het besluitvormingsproces van het intern beroep nog niet ten einde, aangezien de beslissing van 13 juli 2015 nog geen nieuwe gemotiveerde beslissing ten gronde bevat, wat door artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs is voorgeschreven.

In dat opzicht laat het zich moeilijk begrijpen waarom de beslissing van 13 juli 2015 melding maakt van een beroepsmogelijkheid bij de Raad.

Over wat na de vernietigingsbeslissing van 13 juli 2015 precies verder te gebeuren staat, blijft die beslissing evenwel stilzwijgend.

Vervolgens zendt de voorzitter van de examencommissie op 15 juli 2015 een bericht aan verzoekster – volgens verzoekster betekend op 17 juli 2015 – met de mededeling dat de examencommissie heeft beslist om het examencijfer van 11/20 te behouden, en de stagecel opdracht te geven om het behaalde examencijfer aan de hand van de in de ‘beslissingsboom’ gehanteerde criteria voldoende te motiveren.

De beslissing van 15 juli 2015 ontsnapt op haar beurt echter evenmin aan de vaststelling dat zij geen enkele eigen motivering bevat en derhalve niet tegemoet komt aan het voorschrift van artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs, dat zoals reeds gezegd bepaalt dat de interne beroepsprocedure wordt afgesloten met een gemotiveerde beslissing.

Nochtans vermeldt ook deze beslissing de beroepsmodaliteiten bij de Raad, en heeft zij er derhalve de schijn van als eindbeslissing te zijn opgevat.

Uit het hiervoor geciteerde artikel ..... van het OER volgt uitdrukkelijk dat het aan het orgaan dat de beslissing heeft genomen – te dezen: de examencommissie – toevalt om een nieuwe beslissing te nemen en de student daarvan op de hoogte te stellen. Dit betekent ook dat het de examencommissie is die moet instaan voor de motivering van haar beslissing. Zij kan zich daarbij desgevallend de motieven van een ander orgaan eigen maken, doch dit vereist dat zij die motieven hetzij uitdrukkelijk in de eigen beslissing overneemt, hetzij het stuk waarin die motieven tot uitdrukking zijn gebracht, aan de eigen beslissing aanhecht.

De hier voorliggende beslissing van de examencommissie d.d. 15 juli 2015 houdt de uitdrukkelijke negatie van die motiveringsplicht in, nu zij verzoekster voor de motieven van het bevestigde examencijfer van 11/20 verwijst naar een motivering die niet alleen uitgaat van een onbevoegd orgaan (de stagecel) maar die bovendien nog op een later ogenblik tot stand moet komen.

Wanneer verzoekster van die motieven dan kennis neemt – zij stelt in het verzoekschrift ze op 20 juli 2015 nog niet te hebben ontvangen – en hoe zij luiden, is daarbij irrelevant.

Aldus is de beslissing van 15 juli 2015 niet alleen in strijd met de formele motiveringsplicht zoals deze volgt uit de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, maar ook met artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs en artikel ..... van het OER.

Ter zitting stelt verwerende partij dat verzoekster ondertussen op 28 juli 2015 inzage heeft gekregen van haar examencijfer en een uitgebreid overleg heeft gehad met de stagecel, waarbij haar de motivering voor het toegekende examencijfer is uiteengezet. Verwerende partij is van oordeel dat hierdoor tegemoet is gekomen aan de beslissing van de examencommissie.

De Raad wijst er op dat in het licht van de formele motiveringsplicht, de motieven moeten zijn opgenomen in de beslissing zelf. Een latere uiteenzetting van die dragende motieven, hetzij in de antwoordnota of ter zitting, hetzij in een gesprek met verzoekende partij, beantwoordt niet aan dat voorschrift. Of verzoekende partij ondertussen genoeg neemt met de toelichting die zij volgens verwerende partij heeft gekregen kan door de Raad niet worden verondersteld, te meer nu moet worden vastgesteld dat verzoekende partij ook na de beweerde toelichting geen afstand heeft gedaan van het beroep dat zij bij de Raad heeft ingesteld.

Het hiervoor vastgestelde gebrek inzake de formele motivering blijft bijgevolg onverholpen.

Deze vaststelling volstaat om de beslissing van de examencommissie van 15 juli 2015 te vernietigen.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing d.d. 15 juli 2015 van de examencommissie.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoekster een nieuwe beslissing, rekening houdend met de bovenstaande overwegingen, en doet zulks uiterlijk 10 september 2015.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Henri Verhaaren bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.295 van 27 augustus 2015 in de zaak 2015/176

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 20 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 2 juli 2015 (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de rechten’.

Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 juli 2015 een intern beroep in bij de institutionele beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de institutionele beroepscommissie op datum van 16 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de student geen concrete argumenten aanvoert. Hij is enkel van mening dat zijn quoterings “onbillijk” is, maar specificeert niet wat hij aan de quoterings onbillijk vindt. De institutionele beroepscommissie stelde vast dat het examen [REDACTED] uit vier ‘bundels’ van vragen bestaat. De student behaalt volgende scores: bundel A: 9/20;

bundel B: 2/10; bundel C: 6/12; bundel D: 10,5/18; totaal: $27,5/60 = 9,16/20$, wat werd afgerond tot 9/20.

Wat bundel A betreft, werden conform het modelantwoord drie onregelmatigheden gevonden door de student, namelijk de onregelmatigheden met nummer 1), 2) en 5). De andere (vier) onregelmatigheden vond de student niet. Volgens de beroepscommissie houdt de score van 9/20 voor bundel A aldus een correcte weergave in van de prestaties van de student.

Wat bundel B betreft, scoort de student 1,5/10 op de vraag om advies, gebracht op 2/10, omdat uit de beperkte elementen volgens de beroepscommissie wel blijkt dat hij weet dat het gaat om een aflopend misdrijf, al wordt dat niet vermeld. De student gaat niet in op een aantal andere relevante gegevens. De beroepscommissie besluit aldus dat de score van 2/10 een correcte weergave inhoudt van de prestaties van de student.

Wat bundel C betreft, stelde de beroepscommissie dat de student voor de juiste optie kiest bij zes stellingen (2, 5, 7, 9, 11 en 12), maar een verkeerde optie kiest bij zes stellingen (1, 3, 4, 6, 8 en 10). De beroepscommissie is van oordeel dat de student terecht de deelscore 6/12 kreeg.

Wat bundel D betreft, stelde de beroepscommissie dat 4 termen juist werden beantwoord, 2 termen fout werden beantwoord en 2 termen niet werden beantwoord. De beroepscommissie is van oordeel dat de student terecht het deeltijfer 4/8 kreeg. Wat de vergelijkingsvraag betreft, stelde de beroepscommissie vast dat de student een aantal verschillen correct weet op te noemen, maar andere verschillen en gelijkenissen niet vermeldt. Een deel van zijn toelichting is ook niet relevant of niet correct. De beroepscommissie stelt dat de student terecht het deeltijfer 6,5/10 kreeg.

De institutionele beroepscommissie besluit dat het gegeven examencijfer een correcte weergave is van de prestaties van de student en dat uit niets blijkt dat hij onbillijk zou zijn gequoteerd. De gegeven score wordt aldus behouden.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 17 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 20 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verzoeker richt zijn beroep tegen enerzijds de initiële studievoortgangsbepaling van 2 juli 2015 en anderzijds de beslissing op intern beroep van 16 juli 2015.

Verwerende partij stelt dat de beslissing van de institutionele beroepscommissie overeenkomstig artikel ..... van het OER in de plaats komt van de initiële

studievoortgangsbeslissing, en dat laatstgenoemde beslissing uit de rechtsordening verdwijnt. Op grond daarvan werpt verwerende partij de onontvankelijkheid van het beroep op, in de mate dat het betrekking heeft op de initiële studievoortgangsbeslissing.

Verzoekende partij spreekt dit in zijn wederantwoordnota niet tegen, zodat de Raad aanneemt dat de stelling van verwerende partij met de werkelijkheid overeenstemt.

De exceptie moet worden bijgevalen.

Het beroep is derhalve enkel ontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

Daarnaast stelt verwerende partij dat het intern beroep niet op ontvankelijke wijze werd ingesteld. De regelmatigheid van de beslissing op intern beroep aangaande de ontvankelijkheid wordt onderzocht bij de beoordeling ten gronde.

V. De middelen

A. Eerste middel

De Raad onderzoekt, eventueel ambtshalve, de regelmatigheid van het instellen en uitputten van het intern beroep en gaat daarbij de regelmatigheid van de interne beroepsbeslissing aangaande het oordeel over de ontvankelijkheid van dat interne beroep na.

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt dat de magere motivering van de interne beroepschriften van de verzoekende partij bezwaarlijk beschouwd kan worden als een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren, zoals nochtans vereist door artikel ..... OER. De interne beroepen waren volgens haar dan ook onontvankelijk. Zij meent dat verzoekende partij de interne beroepsmogelijkheid niet adequaat heeft uitgeput zodat ook de externe beroepen onontvankelijk zijn. Verzoekende partij merkt op dat de beroepscommissie toch een omstandige motivatie gaf om de ingeroepen “onbillijkheid/kennelijke onredelijkheid” uit te leggen. Hieruit blijkt volgens haar dat haar intern beroep wel ontvankelijk, maar ongegrond was.

Beoordeling

Verwerende partij roept eveneens de onontvankelijkheid in van het beroep gericht tegen de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 juli 2015. Zij verwijst hiertoe naar het artikel ..... OER, dat bepaalt dat het intern beroep een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren moet omvatten. Verwerende partij wijst op de summier ingestelde interne beroepen waarin de student enkel stelt dat de quoterings van zijn antwoorden zijns inziens onbillijk is.

De Raad stelt vast dat de beslissing op intern beroep van 16 juli 2015 het beroep van verzoekende partij ten gronde heeft behandeld. De institutionele beroepscommissie heeft het examen van verzoekende partij bekeken en vergeleken met de verbeter sleutel. Zij kwam na een grondige analyse tot de conclusie dat het gegeven examencijfer een correcte weergave is van de prestaties van de student en dat uit niets blijkt dat verzoekende partij onbillijk zou zijn gequoteerd. Het intern beroep werd ongegrond verklaard.

De Raad stelt vast dat voormeld artikel ..... OER een relatieve nietigheid betreft die niet op straffe van onontvankelijkheid is voorgeschreven. De Raad ziet niet in hoe een instelling een uitvoerige beslissing op intern beroep kan nemen om nadien te stellen dat er geen middelen zijn opgeworpen. De interne beroepsinstantie heeft, zoals blijkt uit haar uitvoerig gemotiveerde beslissing, blijkbaar de intentie van de verzoeker begrepen en kan in de huidige stand van het extern beroep bezwaarlijk stellen dat er geen middelen waren opgeworpen. Het beroep van de verzoekende partij is regelmatig ingesteld.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in combinatie met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij is niet akkoord met het feit dat men bij de motivatie van de vergelijkingsvraag bij bundel D van het examen stelt dat “een aantal andere elementen die werden neergeschreven, niet wezenlijk zijn”. Bovendien stelt men dat het “vaker gaat over de personen die het onderzoek voeren dan over het onderzoek zelf”. Verder stelt verzoekende partij dat hij in de weergave van zijn resultaten boven deze motivatie weinig scores ziet m.b.t. het uitgelegde verschil tussen de personen die het onderzoek voeren. Volgens verzoekende partij zijn de verschilpunten m.b.t. de personen die het onderzoek voeren wel degelijk verschilpunten, en naar zijn mening wel dienstig.

Volgens verzoekende partij is ook de bespreking van de mini-instructie dienstig en illustratief voor enkele verschilpunten, in tegenstelling tot wat in de motivatie wordt beweerd.

Tenslotte stelt men dat de student “een opsomming geeft van een aantal onderzoeksdaten die in het ene of het andere vooronderzoek kunnen worden gesteld/bevolen”. Ook dit zijn naar het oordeel van verzoekende partij verschilpunten die hij heeft aangehaald en die hij niet in de

quotering terugvindt. Daar hij slechts 1 punt op 60 te kort heeft om te slagen, stelt verzoekende partij dat dit alles mag betreurd worden.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoeker allemaal nieuwe argumenten aanvoert tegen zijn examencijfer, die niet reeds aan bod kwamen tijdens het intern beroep. Nochtans kon ook hier niets de student beletten om deze argumenten ook reeds aan te voeren voor de institutionele beroepscommissie, daar zij enkel de motivering van het gegeven examencijfer betreffen. Volgens verwerende partij zijn de argumenten dan ook onontvankelijk.

Verder stelt verwerende partij dat de argumenten van verzoeker eerder gedetailleerd blijken te zijn. Verweerder stelt dat verzoeker daarmee klaarblijkelijk beoogt een nieuwe beoordeling van zijn examen over “Strafvordering” uit te lokken van de Raad, wat niet de bedoeling kan zijn. Verwerende partij merkt in dat verband op dat de beoordeling van een examen behoort tot de discretionaire bevoegdheid van de verantwoordelijke lesgever en, op intern beroep, van de institutionele beroepscommissie. De Raad heeft ter zake slechts een marginale toetsingsbevoegdheid en mag een beslissing maar vernietigen indien zou blijken dat deze kennelijk onredelijk is. Het behoort niet tot de bevoegdheid van de Raad om een examen opnieuw te beoordelen als ware de Raad de examinerator.

Verwerende partij verwijst tenslotte naar de motivering van de beslissing van de institutionele beroepscommissie. Volgens verweerder blijkt ook hier uit niets dat deze beoordeling onjuist of kennelijk onredelijk zou zijn.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat zij wel degelijk van oordeel is dat de beslissing van de institutionele beroepscommissie kennelijk onredelijk (“onbillijk”) is, daar ze zich geheel conform de gegeven argumentatie van de docent verklaart. De aangehaalde argumenten bij het instellen van het beroep voor de Raad slaan volgens verzoekende partij dan ook op de beslissing van de beroepscommissie. Volgens verzoekende partij zal de Raad zijn bevoegdheid niet overschrijden wanneer hij zich uitspreekt over de kennelijke onredelijkheid.

Verzoekende partij merkt verder op dat zij geen enkele weerlegging van een inhoudelijk argument ziet in de wederantwoordnota van verwerende partij. Dit bewijst volgens verzoekende partij tevens dat de beroepscommissie reeds negatief antwoord heeft gegeven op al haar argumenten en dus zelf uit haar bewoordingen van “onbillijkheid” dit alles kon afleiden.

Beoordeling

Verwerende partij stelt in eerste instantie dat de argumenten die verzoekende partij inroept tegen het examencijfer nieuwe argumenten zijn en derhalve niet ontvankelijk. Niets belette verzoekende partij immers om deze reeds voor te leggen aan de interne beroepscommissie. Zij betreffen immers enkel de motivering voor het gegeven examencijfer door de bevoegde lesgever. Ingeval verzoekende partij tijdig om feedback had gevraagd of ten minste naar de inzage was geweest, *quod non*, dan kon zij deze kennen. Ter zitting bleek dat verwerende partij verzoekende partij heeft aangeboden om feedback te geven, waarop verzoekende partij niet is ingegaan.

Verwerende partij repliceert in haar wederantwoordnota dat zij veiligheidshalve, gezien de korte beroepstermijn, onmiddellijk het intern beroep heeft ingesteld en niet de gebruikelijke inzage en de resultaten van een feedback heeft afgewacht. Verzoekende partij stelt ook niet op de hoogte te zijn geweest van het feit dat er nog extra argumenten kunnen toegevoegd worden nadat het intern beroepsschrift was ingediend.

De Raad is van oordeel dat het feit dat een student niet naar een feedback is gegaan de student niet hoeft te beletten in het intern beroep een middel te ontwikkelen, waarvan bij het gebruiken van het inzagerecht zou zijn gebleken dat het niet gegrond is. De instelling zou in de beslissing op intern beroep eenvoudig het beweerde gebrek aan afdoende motivering kunnen weerleggen. In die zin is de student niet verplicht van de feedback/inzage – die een belangrijke pedagogische ratio kent - gebruik te maken. In vele gevallen zou dit inderdaad tot gevolg kunnen hebben dat de student een laattijdig intern beroep instelt.

De Raad stelt verder vast dat *in casu* het voorwerp van het intern beroep zeer summier was. De Raad is van oordeel dat het extern beroep *in casu* kan beperkt worden tot wat de interne beroepsinstantie uit het intern beroep begrepen heeft en wat de beroepsinstantie (ruimer) heeft willen lezen en begrijpen. Argumenten naar voor gebracht in de huidige externe procedure die daarbuiten vallen worden als nieuw beschouwd en zijn, tenzij zij van openbare orde zijn, niet ontvankelijk. De Raad onderzoekt de aangebrachte argumenten in voorliggend verzoekschrift in de mate dat deze een repliek betreffen op de motieven die door de docent werden gegeven en door de interne beroepsbeslissing zijn in overweging genomen.

De exceptie is in de aangegeven mate gegrond.

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie over de verdiensten van de verzoekende partij in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad kan er enkel op toezien dat de bestreden beslissing op regelmatige wijze is tot stand gekomen en niet kennelijk onredelijk is.

Bij de meeste vormen van evaluatie, *in casu* een schriftelijk examen met een gedeelte meerkeuzevragen en een gedeelte open vragen op te lossen aan de hand van meerdere casussen, is er ruimte voor persoonlijke appreciatie wat de toekenning van de punten betreft, gelet op de veronderstelde deskundigheid van de evaluator. Enkel wanneer blijkt dat de evaluatie niet volgens de vooropgestelde criteria is verlopen of kennelijk onredelijk is zal de Raad tussenkomen. *In casu* bestaat er geen betwisting wat de toepassing van de verdeelsleutel betreft, maar betwist verzoekende partij de correctheid/redelijkheid van de quotering op de vragen uit bundel D in het licht van de gegeven antwoorden.

De Raad benadrukt dat hij zich niet in de plaats kan stellen van de docent bij het beoordelen van wat een inhoudelijk correct antwoord is op een bepaalde vraag. Het is niet aan de Raad om het examen opnieuw te beoordelen. De Raad kan *in casu* wel nagaan of in het licht van een vergelijking van het door verzoekende partij gegeven antwoord met de door de docent voorziene modelantwoorden, in redelijkheid het toegekende resultaat kan standhouden. Het is wel aan de verzoekende partij om voldoende concreet aan te geven waarom de beoordeling van het gegeven antwoord wel degelijk niet klopt in het licht van de gestelde vraag, en in vergelijking met het modelantwoord.

In casu stelt de Raad vast dat naast de numerieke score gelinkt aan elke deelaspect (wat voor een kennisexamen op zich reeds een voldoende motivering is) verwerende partij bijkomend motiveert waarom zij tot een bepaald cijfer is gekomen. De Raad stelt ook vast dat het model antwoord zeer concreet aangeeft welke verplichte onderdelen van het antwoord, welke punten opleveren.

De argumenten die verzoekende partij ontwikkeld heeft, betreffen uitsluitend bundel D van de vragen en meer bepaald de vergelijkingsvraag. Op deze bundel, zoals blijkt uit de beslissing op intern beroep, behaalde verzoekende partij een score van 10,5/18. Op het gedeelte ‘termen’ behaalde verzoekende partij een score van 4/8, wat niet wordt betwist. Op de ‘vergelijkingsvraag’ behaalde verzoekende partij een score van 6,5/10.

Het eerste argument van verzoekende partij betreft de bewering van de docent dat “*een aantal andere elementen die werden neergeschreven, niet wezenlijk zijn*” en dat het “*vaker gaat over de personen die het onderzoek voeren dan over het onderzoek zelf*”. Verzoekende partij is van oordeel dat in de toegekende score geen rekening wordt gehouden met het door haar ‘uitgelegde verschil tussen de personen die het onderzoek voeren’. De verzoekende partij is van oordeel dat de verschilpunten m.b.t. personen die het onderzoek voeren wel degelijk als verschilpunten dienstig zijn.

De Raad leest in dit argument dat verzoekende partij het inhoudelijk niet eens is met de stelling van de docent dat dit deel van zijn toelichting (bv. de ondeelbaarheid van het O.M.) niet wezenlijk is. De Raad stelt vast dat het modelantwoord (stuk 13 van de verwerende partij) geen melding maakt van concrete taken die de verschillende personen betrokken bij de twee onderzoeken dienen uit te voeren. De Raad is van oordeel dat verzoekende partij verder niet concreet aantoont waarom het niet correct/onredelijk is om met dit element geen rekening te houden bij het toekennen van de score. Verzoekende partij stelt enkel dat zij hiermee niet akkoord kan gaan. De Raad acht het niet onredelijk om op de gestelde vraag: *‘Vergelijk het opsporingsonderzoek met het gerechtelijk onderzoek.’*, de scope van het verwachte antwoord te beperken tot verschilpunten eigen aan het onderzoek en dat bijgevolg geen punten worden toegekend voor opsomming van verschilpunten die betrekking hebben op de personen die bij het onderzoek betrokken worden.

Verder is verzoekende partij van oordeel dat de bespreking van de mini-instructie, in tegenstelling tot wat de docent beweert, wel degelijk illustratief is en dienstig is voor enkele verschilpunten. De Raad stelt vast dat de bespreking van de mini-instructie niet in het modelantwoord is opgenomen. De docent is van oordeel dat de uitgebreide bespreking noch een gelijkenis, noch een verschilpunt betreft aangezien de normale eigenschappen van beide vooronderzoeken hierdoor verbroken worden. Verzoekende partij legt verder onvoldoende concreet uit waarom het niet correct/onredelijk is om met dit element geen rekening te houden bij het toekennen van een cijfer. Hij stelt enkel dat hij hiermee niet akkoord gaat, maar weerlegt niet concreet de argumentatie van de docent.

Het laatste argument van de verzoekende partij betreft de bewering van de docent dat verzoekende partij *“een (beperkte) opsomming geeft van een aantal onderzoeksdaaden, die in het ene of andere vooronderzoek kunnen worden gesteld/bevolen”*. Ook dit zijn, naar de mening van de student, verschilpunten die onterecht niet meegenomen zijn in de toekenning van de score.

De Raad stelt vast dat de docent van oordeel is dat dit in tegenspraak staat met wat de student schrijft in het kader van de mini-instructie. Bovendien slaagt de student er niet in om aan te geven wat het wezenlijk verschil is tussen beide groepen van onderzoeksdaaden, namelijk het element “dwangmaatregel” dat determinerend is (abstractie makend van de mini-instructie) om te bepalen of de onderzoeksdaad in het opsporingsonderzoek kan gesteld worden.

De Raad stelt opnieuw vast dat verzoekende partij deze argumentatie van de docent niet concreet weerlegt. De Raad leest verder in het antwoord van de verzoekende partij geen uitleg over het element “dwangmaatregel”. De Raad ziet binnen de perken van zijn

beoordelingsbevoegdheid geen reden om de stelling van de docent dat de bespreking hiervan essentieel is, als onredelijk te beschouwen. Verzoekende partij legt ook niet uit waarom dit in het licht van het gegeven modelantwoord niet correct is.

Verzoekende partij behaalde op dit onderdeel een score van 6,5 / 10. Verzoekende partij toont onvoldoende aan waarom deze behoorlijk goede score niet correct is in het licht van de modelantwoorden, laat staan dat de beoordeling kennelijk onredelijk zou zijn.

Op basis van deze vaststellingen is de Raad, binnen de grenzen van zijn beoordelingsbevoegdheid, van oordeel dat de interne beroepsinstantie afdoende haar beslissing heeft gemotiveerd en dat verzoekende partij onvoldoende concrete elementen aanbrengt om de Raad ertoe te brengen de examenbeslissing als onregelmatig, laat staan kennelijk onredelijk te beschouwen.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jan Geens	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.296 van 27 augustus 2015 in de zaak 2015/177

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 20 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 2 juli 2015 (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de rechten’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Ruimtelijk bestuursrecht’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 juli 2015 een intern beroep in bij de institutionele beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de institutionele beroepscommissie op datum van 16 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de student geen concrete argumenten aanvoert. Hij is enkel van mening dat zijn quoterings “onbillijk” is, maar specificeert niet wat hij aan de quoterings onbillijk vindt. Verder is de institutionele beroepscommissie van oordeel dat de bevoegde lesgever de gegeven quoterings op een correcte manier verantwoordt. De

beroepscommissie stelt weliswaar vast dat in sommige antwoorden van de student wel elementen zitten die ook in het modelantwoord terugkomen (in het bijzonder in vraag 4.3 en vraag 7), maar dat de student daarvoor geen punten kreeg. Diezelfde antwoorden zijn volgens de beroepscommissie echter al te vaag (vraag 4.3) of bevatten ook dermate ernstige fouten (vraag 7) dat de bevoegde lesgever voor die elementen terecht geen punten toekende. Deze houding kan volgens de beroepscommissie als streng worden ervaren, maar is zeker niet onredelijk of onrechtvaardig. Het examencijfer 8,75/20, afgerond tot 9/20 is naar het oordeel van de beroepscommissie bijgevolg een correcte weergave van de prestaties van de student.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 17 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 20 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verzoeker richt zijn beroep tegen enerzijds de initiële studievoortgangsbepaling van 2 juli 2015 en anderzijds de beslissing op intern beroep van 16 juli 2015.

Verwerende partij stelt dat de beslissing van de institutionele beroepscommissie overeenkomstig artikel ..... van het OER in de plaats komt van de initiële studievoortgangsbepaling, en dat laatstgenoemde bepaling uit de rechtsordening verdwijnt.

Op grond daarvan werpt verwerende partij de onontvankelijkheid van het beroep op, in de mate dat het betrekking heeft op de initiële studievoortgangsbepaling.

Verzoekende partij spreekt dit in zijn wederantwoordnota niet tegen, zodat de Raad aanneemt dat de stelling van verwerende partij met de werkelijkheid overeenstemt.

De exceptie moet worden bijgevalen.

Het beroep is derhalve enkel ontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de tweede bestreden bepaling (verder: de bestreden bepaling).

Daarnaast stelt verwerende partij dat het intern beroep niet op ontvankelijke wijze werd ingesteld. De regelmatigheid van de beslissing op intern beroep aangaande de ontvankelijkheid wordt onderzocht bij de beoordeling ten gronde.

V. De middelen

A. Eerste middel

De Raad onderzoekt, eventueel ambtshalve, de regelmatigheid van het instellen en uitputten van het intern beroep en gaat daarbij de regelmatigheid van de interne beroepsbeslissing aangaande het oordeel over de ontvankelijkheid van dat interne beroep na.

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt dat de magere motivering van de interne beroepschriften van de verzoekende partij bezwaarlijk beschouwd kan worden als een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren, zoals nochtans vereist door artikel ..... OER. De interne beroepen waren volgens haar dan ook onontvankelijk. Zij meent dat verzoekende partij de interne beroepsmogelijkheid niet adequaat heeft uitgeput zodat ook de externe beroepen onontvankelijk zijn. Verzoekende partij merkt op dat de beroepscommissie toch een omstandige motivatie gaf om de ingeroepen “onbillijkheid/kennelijke onredelijkheid” uit te leggen. Hieruit blijkt volgens haar dat haar intern beroep wel ontvankelijk, maar ongegrond was.

Beoordeling

Verwerende partij roept eveneens de onontvankelijkheid in van het beroep gericht tegen de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 16 juli 2015. Zij verwijst hiertoe naar het artikel ..... OER, dat bepaalt dat het intern beroep een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren moet omvatten. Verwerende partij wijst op de summier ingestelde interne beroepen waarin de student enkel stelt dat de quoterings van zijn antwoorden zijns inziens onbillijk is.

De Raad stelt vast dat de beslissing op intern beroep van 16 juli 2015 het beroep van verzoekende partij ten gronde heeft behandeld. De institutionele beroepscommissie heeft het examen van verzoekende partij bekeken en vergeleken met de verbeter sleutel. Zij kwam na een grondige analyse tot de conclusie dat het gegeven examencijfer een correcte weergave is van de prestaties van de student en dat uit niets blijkt dat verzoekende partij onbillijk zou zijn geciteerd. Het intern beroep werd ongegrond verklaard.

De Raad stelt vast dat voormeld artikel ..... OER een relatieve nietigheid betreft die niet op straffe van onontvankelijkheid is voorgeschreven. De Raad ziet niet in hoe een instelling een uitvoerige beslissing op intern beroep kan nemen om nadien te stellen dat er geen middelen zijn opgeworpen. De interne beroepsinstantie heeft, zoals blijkt uit haar uitvoerig gemotiveerde beslissing, blijkbaar de intentie van de verzoeker begrepen en kan in de huidige stand van het extern beroep bezwaarlijk stellen dat er geen middelen waren opgeworpen.

Het beroep van de verzoekende partij is regelmatig ingesteld.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in combinatie met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat men letterlijk in de motivering schrijft dat “zelfs al staat het goede antwoord er tussen, bepaalde antwoorden geen punten opleveren”. Gezien het nipte niet-slagen voor dit vak, stelt verzoekende partij zich de vraag of deze quoteringscijfer billijk is verlopen.

Uit de motivering blijkt verder dat vraag 1 zeer streng werd beoordeeld. Volgens verzoeker verdient zijn antwoord een betere quoteringscijfer dan de gegeven score.

Bij vraag 4.3 stelt men in de motivatie dat het antwoord van verzoeker te algemeen is, maar daarom niet foutief. De nulscore is naar de mening van verzoeker geen redelijke score. Ook uit de argumentatie van het intern beroep blijkt volgens verzoeker dat in zijn antwoord elementen zitten die ook in het modelantwoord terugkomen. Hetzelfde geldt voor vraag 7, dit kan ook worden doorgetrokken naar vraag 9.

Bij vraag 5 stelt men in de motivatie dat “de student blijkt geeft de term openbaar onderzoek niet te kennen”. Wanneer iemand zijn antwoord leest, zal men volgens verzoeker kunnen vaststellen dat dit een overdreven uitspraak is die de nulscore geenszins acceptabel maakt.

Men stelt in de motivatie, om een negatieve connotatie aan de hele beraadslaging te geven, dat dit puntenverlies voortspuit uit het feit dat de student onvoldoende geleerd heeft. Volgens verzoeker is dit irrelevant en enkel op vermoedens gebaseerd, en bovendien het tegenovergestelde van de waarheid, anders zou zijn score ook veel lager liggen dan de nipte 9/20.

Tenslotte stelt men volgens verzoeker in diezelfde negatieve sfeer dat hij geen blijf geeft van een goede attitude als jurist, omdat hij één fout heeft gemaakt tijdens het opzoeken in de wet bij vraag 4.3. Uit de score van 4/5 voor de meerkeuzevragen mag volgens verzoeker blijken dat dit argument niet de waarheid weerspiegelt, daar men voor de oplossing van deze vragen ook heel wat opzoekwerk in het wetboek moet verrichten.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoeker allemaal nieuwe argumenten aanvoert tegen zijn examencijfer, die niet reeds aan bod kwamen tijdens het intern beroep. Nochtans kon ook hier niets de student beletten om deze argumenten ook reeds aan te voeren voor de institutionele beroepscommissie, daar zij enkel de motivering van het gegeven

examencijfer betreffen. Volgens verwerende partij zijn de argumenten dan ook onontvankelijk.

Verder stelt verwerende partij dat de argumenten van verzoeker eerder gedetailleerd blijken te zijn. Verweerder stelt dat verzoeker daarmee klaarblijkelijk beoogt een nieuwe beoordeling van zijn examen over “.....” uit te lokken van de Raad, wat niet de bedoeling kan zijn. Verwerende partij merkt in dat verband op dat de beoordeling van een examen behoort tot de discretionaire bevoegdheid van de verantwoordelijke lesgever en, op intern beroep, van de institutionele beroepscommissie. De Raad heeft ter zake slechts een marginale toetsingsbevoegdheid en mag een beslissing maar vernietigen indien zou blijken dat deze kennelijk onredelijk is. Het behoort niet tot de bevoegdheid van de Raad om een examen opnieuw te beoordelen als ware de Raad de examinerator.

Verwerende partij verwijst tenslotte naar de motivering van de beslissing van de institutionele beroepscommissie. Volgens verweerder blijkt uit niets dat deze beoordeling onjuist of kennelijk onredelijk zou zijn.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat zij wel degelijk van oordeel is dat de beslissing van de institutionele beroepscommissie kennelijk onredelijk (“onbillijk”) is, daar ze zich geheel conform de gegeven argumentatie van de docent verklaart. De aangehaalde argumenten bij het instellen van het beroep voor de Raad slaan volgens verzoekende partij dan ook op de beslissing van de beroepscommissie. Volgens verzoekende partij zal de Raad zijn bevoegdheid niet overschrijden wanneer hij zich uitspreekt over de kennelijke onredelijkheid.

Verzoekende partij merkt verder op dat zij geen enkele weerlegging van een inhoudelijk argument ziet in de *wederantwoordnota* van verwerende partij. Dit bewijst volgens verzoekende partij tevens dat de beroepscommissie reeds negatief antwoord heeft gegeven op al haar argumenten en dus zelf uit haar bewoordingen van “onbillijkheid” dit alles kon afleiden.

Beoordeling

Verwerende partij stelt in eerste instantie dat de argumenten die verzoekende partij inroept tegen het examencijfer nieuwe argumenten zijn en derhalve niet ontvankelijk. Niets belette verzoekende partij immers om deze reeds voor te leggen aan de interne beroepscommissie. Zij betreffen immers enkel de motivering voor het gegeven examencijfer door de bevoegde lesgever. Ingeval verzoekende partij tijdig om feedback had gevraagd of ten minste naar de inzage was geweest, *quod non*, dan kon zij deze kennen. Ter zitting bleek dat verwerende

partij verzoekende partij heeft aangeboden om feedback te geven, waarop verzoekende partij niet is ingegaan.

Verwerende partij repliceert in haar wederantwoordnota dat zij veiligheidshalve, gezien de korte beroepstermijn, onmiddellijk het intern beroep heeft ingesteld en niet de gebruikelijke inzage en de resultaten van een feedback heeft afgewacht. Verzoekende partij stelt ook niet op de hoogte te zijn geweest van het feit dat er nog extra argumenten kunnen toegevoegd worden nadat het intern beroepsschrift was ingediend.

De Raad is van oordeel dat het feit dat een student niet naar een feedback is gegaan de student niet hoeft te beletten in het intern beroep een middel te ontwikkelen, waarvan bij het gebruiken van het inzagerecht zou zijn gebleken dat het niet gegrond is. De instelling zou in de beslissing op intern beroep eenvoudig het beweerde gebrek aan afdoende motivering kunnen weerleggen. In die zin is de student niet verplicht van de feedback/inzage – die een belangrijke pedagogische ratio kent - gebruik te maken. In vele gevallen zou dit inderdaad tot gevolg kunnen hebben dat de student een laattijdig intern beroep instelt.

De Raad stelt verder vast dat *in casu* het voorwerp van het intern beroep zeer summier was. De Raad is van oordeel dat het extern beroep *in casu* kan beperkt worden tot wat de interne beroepsinstantie uit het intern beroep begrepen heeft en wat de beroepsinstantie (ruimer) heeft willen lezen en begrijpen. Argumenten naar voor gebracht in de huidige externe procedure die daarbuiten vallen worden als nieuw beschouwd en zijn, tenzij zij van openbare orde zijn, niet ontvankelijk. De Raad onderzoekt de aangebrachte argumenten in voorliggend verzoekschrift in de mate dat deze een repliek betreffen op de motieven die door de docent werden gegeven en door de interne beroepsbeslissing zijn in overweging genomen.

De exceptie is in de aangegeven mate gegrond.

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie over de verdiensten van de verzoekende partij in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad kan er enkel op toezien dat de bestreden beslissing op regelmatige wijze is tot stand gekomen en niet kennelijk onredelijk is.

Bij de meeste vormen van evaluatie, *in casu* een schriftelijk examen met een gedeelte open vragen waaronder toepassingen van de wetgeving en een gedeelte meerkeuzevragen, is er ruimte voor persoonlijke appreciatie wat de toekenning van de punten betreft, gelet op de veronderstelde deskundigheid van de evaluator. Enkel wanneer blijkt dat de evaluatie niet volgens de vooropgestelde criteria is verlopen of kennelijk onredelijk is zal de Raad tussenkomen. *In casu* betwist verzoekende partij de redelijkheid van de quoterings op de antwoorden welke in het licht van de gegeven antwoorden volgens haar veel te streng is.

De Raad benadrukt dat hij zich niet in de plaats kan stellen van de docent bij het beoordelen van wat een inhoudelijk correct antwoord is op een bepaalde vraag. Het is derhalve niet aan de Raad om het examen inhoudelijk opnieuw te beoordelen.

De Raad kan *in casu* wel nagaan of in het licht van een vergelijking van het door verzoekende partij gegeven antwoord met de door de docent voorziene modelantwoorden, in redelijkheid het toegekende resultaat kan standhouden. Het is wel aan de verzoekende partij om voldoende concreet aan te geven waarom het resultaat op het gegeven antwoord wel degelijk niet klopt in het licht van de gestelde vraag, in vergelijking met het modelantwoord en de toegepaste verbeter sleutel.

In casu stelt de Raad vast dat naast de numerieke score gelinkt aan elke vraag (wat voor een kennisexamen op zich reeds een voldoende motivering is) verwerende partij bijkomend motiveert waarom zij tot een bepaald cijfer is gekomen. De Raad stelt ook vast dat het model antwoord zeer concreet aangeeft op welke elementen in het antwoord punten worden gegeven en in welke gevallen bij het ontbreken van een element of het geven van een fout antwoord punten worden afgetrokken. Een dergelijke quoteringswijze is streng maar is daarom nog niet onredelijk.

De Raad stelt *in casu* vast dat de verzoekende partij een totaalscore behaalt van 9/20. Op het gedeelte meerkeuzevragen behaalt zij een score van 4/5, wat niet betwist wordt. Op het gedeelte open vragen behaalt zij een score van 4,75/15. De grieven van de verzoekende partij betreffen het luik met de open vragen.

In eerste instantie acht verzoekende partij, in het licht van het nipte niet-slagen, een quoteringswijze kennelijk onredelijk waarbij, zoals uit de motivering van de docent blijkt, geldt dat: “*zelfs al staat het goede antwoord er tussen, bepaalde antwoorden geen punten opleveren*”.

De Raad is van oordeel dat mag verwacht worden dat in een academische bacheloropleiding bij het beoordelen van een open vraag, de docent de mate waarin het antwoord blijkt geeft van een inzicht in de materie, meeneemt bij de toekenning van de punten. In die zin is een verbeterwijze *in se* niet kennelijk onredelijk waar, bij de quoteringswijze van een vraag door de docent, ook al vermeldt het antwoord een aantal correcte elementen, andere foute beweringen tot gevolg hebben dat de student geen punten krijgt voor het gegeven antwoord. Verzoekende partij geeft verder niet concreet aan waar de voorliggende beoordeling onbillijk is door toepassing van deze verbeterregel.

De Raad wijst ook in dit verband op de ECTS-fiche waarin “*Inzicht hebben in de positie van het omgevingsrecht als exponent van de ecologisering van het recht.*” als eindcompetentie wordt vooropgesteld.

Verzoekende partij haar tweede grief betreft haar antwoord op vraag 1, die naar haar oordeel te streng werd beoordeeld. De Raad benadrukt dat een strenge beoordeling daarom nog niet onredelijk is. *In casu* geeft de docent als motivering dat de student bij vraag 1 enkel de term ‘verhandelbare emissierechten’ (en dan nog fout gespeld) juist vermeldt.

Verzoekende partij geeft verder niet concreet aan waarom deze motivering niet afdoende of incorrect is en waarom de score van “0,25/1” op deze vraag te streng is of onredelijk is in het licht van deze verantwoording. Op dit aspect kan de student op grond van de verbeter sleutel (stuk 17 van de verwerende partij) “0,25” punten verdienen, wat *in casu* werd toebedeeld. De overige elementen zoals aangegeven in het modelantwoord (*NER-D of omschrijving (0,25); Overheid roomt gedeelte af, rechten worden minder waard (0,5)*) zijn niet correct vermeld. Verzoekende partij heeft een onvolledig antwoord gegeven waarop naar het oordeel van de Raad het niet onredelijk is om een score van “0,25 /1” te geven.

Verzoekende partij betwist verder de scores op vraag 4.3., vraag 7 en vraag 9. Deze vragen werden wel volgens haar zeer algemeen beantwoord, maar daarom nog niet foutief. Bepaalde elementen van haar antwoord komen voor in het modelantwoord. Ook hier moet de Raad weer vaststellen dat verzoekende partij niet concreet aangeeft waar het verkeerd zit met de beoordeling. Het is niet aan de Raad om uit te zoeken welke elementen wel en niet uit het modelantwoord zijn opgegeven en om op basis daarvan een nieuwe beoordeling te geven op deze vragen. In het licht van de door de docent gegeven motivering bij deze vragen (stuk 18 van de verwerende partij) lijkt de eis van de docent om een meer concreet antwoord te geven op deze vragen niet kennelijk onredelijk. Bovendien omvat het antwoord op vragen 7 en 9 ook foutieve elementen, aldus de docent, wat niet wordt tegengesproken, noch weerlegd wordt door de verzoekende partij.

Verzoekende partij betwist ook de beoordeling met een nulscore op vraag 5, welke zij niet acceptabel acht in het licht van haar antwoord. Ook hier overtuigt de verzoekende partij met deze algemene niet onderbouwde bewering de Raad niet. In het licht van de concrete motivering van de docent (zie stuk 18 van de verwerende partij), lijkt een nulscore wegens een te vaag en foutief antwoord niet kennelijk onredelijk.

Tot slot geeft verzoekende partij ter zijde mee dat de docent een negatieve sfeer creëert wanneer hij beweert dat het examen in zijn geheel getuigt van het feit “dat zij onvoldoende geleerd heeft”. Verzoekende partij stelt dit in vraag, doch stelt niet het tegengestelde te kunnen bewijzen. De Raad leest in dit argument van verzoekende partij dat zij niet objectief werd beoordeeld, maar enkel op basis van een vermoeden. Dit middel, dat louter gebaseerd is op een bewering, mist feitelijke grondslag. Hetzelfde geldt voor het argument wat betreft de

bewering van de docent, dat verzoekende partij niet de goede attitude heeft van een jurist, omdat zij onvoldoende blijk geeft van het gebruiken van een wetboek. De bewering in dit verband van de verzoekende partij dat zij met de meerkeuzevragen wel degelijk heeft aangetoond om een wetboek gepast te kunnen hanteren is niet relevant.

Op basis van deze vaststellingen is de Raad, binnen de grenzen van zijn beoordelingsbevoegdheid, van oordeel dat de interne beroepsinstantie afdoende haar beslissing heeft gemotiveerd en dat verzoekende partij onvoldoende concrete elementen aanbrengt om de Raad ertoe te brengen de examenbeslissing als onregelmatig laat staan kennelijk onredelijk te beschouwen.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
-----------------	-----------------

Jan Geens	bijzitter
-----------	-----------

Piet Versweyvelt	bijzitter
------------------	-----------

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.282 van 25 augustus 2015 in de zaak 2015/179

In zake: .....
tegen:

.....

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling genomen op 4 juli 2015 en de beslissing op intern beroep van 15 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

De heer ....., die verschijnt voor de verzoekende partij, en mevrouw ....., die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding master in de Revalidatiewetenschappen en kinesitherapie.

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoeker een examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ..... en een examencijfer van 12/20 voor het opleidingsonderdeel .....

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Verzoeker heeft van deze beslissing kennis genomen op 4 juli 2015 en op 7 juli 2015 (datum poststempel) intern beroep ingesteld.

Daarin worden de volgende grieven uiteengezet:

*“Mijn beroep baseer ik op de discordantie tussen de beoordelingen, vanuit de praktijk, door de stagementoren en deze door de leden van de stagecel.
De stagementor van mijn eerste stage bevestigt zijn tevredenheid over mijn voortgang.*

De stagementor van mijn laatste stage van deel 2 geeft mij op basis van mijn prestaties geen enkel werkpunt; hij bekrachtigt mijn geschiktheid tot werken onder begeleiding op een tijdsefficiënte manier.

De beoordelingsfiches geven het bewijs van voldoende professioneel gedrag.

Door de voortgangsbepaling door de stagecel voel ik mij geschokt.

De beslissing van de stagecel reflecteert in geen enkele zin mijn – tijdens de stage – bewezen waarde, die mijn stagementoren mij toewijzen.

Met dit bezwaarschrift wil ik rechtzetting van de dwaling door de stagecel in haar besluitvorming naar de enige juiste beslissing: een positief gunstig oordeel, dat in overeenstemming is met de beoordelingen door mijn professionele stagementoren.

De mij op 04/07/2015 gecommuniceerde beslissing druist in tegen mijn tijdens mijn stage bewezen professionele waarde, die 100% onderschreven wordt door mijn stagemeester.”

De interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoekster op 13 juli 2015, en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“3. Beoordeling van de gegrondheid van het intern beroep

De studente vecht de gegeven cijfers van 9/20 en 12/20 aan in gevolge de discordantie die bestaat tussen de beoordelingen gemaakt door de stagementoren en deze gemaakt door de leden van de stagecel. Er zij aan herinnerd dat de commissie zijn appreciatie over de verdiensten van een student niet in de plaats van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling kan stellen. De commissie gaat enkel na of de bestreden beslissing niet onrechtmatig tot stand is gekomen en de beslissing niet kennelijk onredelijk is. Uit het verhoor van mevrouw [.....] en mr. [.....] blijkt dat de evaluatie onder meer is gebaseerd op een beslissingsboom waarbij correcties in min of plus worden toegepast in functie van de voortgang van het stageverloop. Er dient te worden vastgesteld dat de in de beslissingsboom gehanteerde criteria niet aan de studente kenbaar werden gemaakt waardoor deze laatste geen kennis had van de motieven waarop het gegeven examencijfer is gebaseerd. Derhalve werd de motiveringsplicht niet voldoende nageleefd zodat op grond hiervan de beslissing dient te worden vernietigd.

4. Besluit

De commissie acht het beroep gegrond en vernietigt de voornoemde beslissing.”

Deze beslissing vermeldt de beroepsmodaliteiten bij de Raad.

Op 15 juli 2015 wordt aan verzoeker het volgende meegedeeld:

“Vandaag heeft de examencommissie Master Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie een nieuwe beslissing genomen met betrekking tot uw examenresultaat van het opleidingsonderdeel rekening houdend met de door de interne beroepscommissie gestelde voorwaarden.

Besluit:

De commissie heeft beslist dat de gegeven cijfers van 9/20 en 12/20 behouden blijven en legt de stagecel Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie (ReKi) op

om de behaalde examencijfers aan de hand van de in de beslissingsboom gehanteerde criteria voldoende te motiveren.”

Dit is de tweede bestreden beslissing. Ook zij vermeldt de beroepsmogelijkheid bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de formele ontvankelijkheid van het beroep bij de Raad. De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Voorwerp van het beroep

Verzoeker richt zijn beroep in de eerste plaats tegen ‘de studievoortgangsbepaling genomen op 04/07/2015’.

Samen met verwerende partij moet worden aangenomen dat verzoeker de kennisgeving van de examenresultaten thans enkel kan aanvechten in de mate dat hij ze ook bij zijn intern beroep heeft betrokken, wat enkel het geval was voor de quoteringen voor ..... en .....

Bovendien werpt verwerende partij op dat na vernietiging van de initiële examenbeslissingen, deze niet langer bestaan en dus ook niet meer het voorwerp van een beroep bij de Raad kunnen uitmaken.

Ook hierin dient verwerende partij te worden bijgevalen. Het beroep is enkel ontvankelijk in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

VI. De middelen

Verzoekende partij steunt zich op een schending van de motiveringsplicht.

De Raad moet, op basis van de hem voorgelegde stukken, vaststellen dat de afwikkeling van het intern beroep in de schoot van verwerende partij niet regelmatig is verlopen, en merkt wat betreft het geheel van het beroep, voor zover nodig ambtshalve, het volgende op.

Overeenkomstig artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs moet de interne beroepsprocedure binnen de instelling leiden tot hetzij een gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan, hetzij een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herzie.

Zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen, staat deze bepaling niet in de weg dat een hogeronderwijsinstelling zou werken met een getrapt systeem, waarbij – bijvoorbeeld – de beroepsinstantie die door de student moet worden gevat zich beperkt tot een ontvankelijkheidscontrole of een eventuele vernietiging, en het in voorkomend geval vervolgens aan een ander orgaan wordt overgelaten om een nieuwe beslissing te nemen.

Op grond van het voormelde artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs staat evenwel vast dat de eindbeslissing gemotiveerd moet zijn, en aan de student dient te worden betekend binnen een termijn van vijftien kalenderdagen, ingaand de dag na deze waarop het intern beroep werd ingesteld. Artikel II.294, §1, derde lid van de Codex Hoger Onderwijs, dat aan de instelling de mogelijkheid biedt om de beslissingstermijn te verlengen, is te dezen niet van toepassing.

Verzoeker heeft op 7 juli 2015 het voorgeschreven intern beroep ingesteld. Dit betekent dat de termijn waarover verwerende partij beschikte om tot een gemotiveerde eindbeslissing te komen, verstreek op woensdag 22 juli 2015.

Artikel .....

Te dezen zijn binnen de interne beroepsprocedure de bevoegdheid tot vernietiging en de bevoegdheid tot het nemen van een nieuwe gemotiveerde beslissing ten gronde dus over verschillende organen verdeeld.

Bij beslissing van 13 juli 2015 oordeelt de interne beroepscommissie dat er gronden zijn om de initiële examenbeslissingen, waarbij voor de kwestieuze opleidingsonderdelen examencijfers van respectievelijk 9/20 en 12/20 werd toegekend, te vernietigen wegens een gebrekkige motivering.

Gelet op het bovenstaande is daarmee het besluitvormingsproces van het intern beroep nog niet ten einde, aangezien de beslissing van 13 juli 2015 nog geen nieuwe gemotiveerde beslissing ten gronde bevat, wat door artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs is voorgeschreven.

In dat opzicht laat het zich moeilijk begrijpen waarom de beslissing van 13 juli 2015 melding maakt van een beroepsmogelijkheid bij de Raad.

Over wat na de vernietigingsbeslissing van 13 juli 2015 precies verder te gebeuren staat, blijft die beslissing evenwel stilzwijgend.

Vervolgens zendt de voorzitter van de examencommissie op 15 juli 2015 een bericht aan verzoeker – de datum van kennisname van dat document staat voor zover de Raad kan nagaan niet vast – met de mededeling dat de examencommissie heeft beslist om de examencijfers van 9/20 en 12/20 te behouden, en de stagecel opdracht te geven om de

behaalde examencijfers aan de hand van de in de ‘beslissingsboom’ gehanteerde criteria voldoende te motiveren.

De beslissing van 15 juli 2015 ontsnapt op haar beurt echter evenmin aan de vaststelling dat zij geen enkele eigen motivering bevat en derhalve niet tegemoet komt aan het voorschrift van artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs, dat zoals reeds gezegd bepaalt dat de interne beroepsprocedure wordt afgesloten met een gemotiveerde beslissing.

Nochtans vermeldt ook deze beslissing de beroepsmodaliteiten bij de Raad, en heeft zij er derhalve de schijn van als eindbeslissing te zijn opgevat.

Uit het hiervoor geciteerde artikel ..... van het OER volgt uitdrukkelijk dat het aan het orgaan dat de beslissing heeft genomen – te dezen: de examencommissie – toevalt om een nieuwe beslissing te nemen en de student daarvan op de hoogte te stellen. Dit betekent ook dat het de examencommissie is die moet instaan voor de motivering van haar beslissing. Zij kan zich daarbij desgevallend de motieven van een ander orgaan eigen maken, doch dit vereist dat zij die motieven hetzij uitdrukkelijk in de eigen beslissing overneemt, hetzij het stuk waarin die motieven tot uitdrukking zijn gebracht, aan de eigen beslissing aanhecht.

De hier voorliggende beslissing van de examencommissie d.d. 15 juli 2015 houdt de uitdrukkelijke negatie van die motiveringsplicht in, nu zij verzoeker voor de motieven van de bevestigde examencijfers van 9/20 en 12/20 verwijst naar een motivering die niet alleen uitgaat van een onbevoegd orgaan (de stagecel) maar die bovendien nog op een later ogenblik tot stand moet komen.

Wanneer verzoeker van die motieven dan kennis neemt en hoe zij luiden, is daarbij irrelevant. Ter zitting stelt verwerende partij dat verzoeker na de bijeenkomst van de examencommissie overleg heeft gehad met een vertegenwoordiger van de stagecel, waarbij toelichting is gegeven omtrent de examencijfers. Verwerende partij is van oordeel dat hierdoor tegemoet is gekomen aan de beslissing van de examencommissie.

De Raad wijst er op dat in het licht van de formele motiveringsplicht, de motieven moeten zijn opgenomen in de beslissing zelf. Een latere uiteenzetting van die dragende motieven, hetzij in de antwoordnota of ter zitting, hetzij in een gesprek met verzoekende partij, beantwoordt niet aan dat voorschrift.

Het hiervoor vastgestelde gebrek inzake de formele motivering blijft bijgevolg onverholpen. Aldus is de beslissing van 15 juli 2015 niet alleen in strijd met de formele motiveringsplicht zoals deze volgt uit de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, maar ook met artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 1.4, 4° van het OER.

Deze vaststelling volstaat om de beslissing van de examencommissie van 15 juli 2015 te vernietigen.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing d.d. 15 juli 2015 van de examencommissie.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing, rekening houdend met de bovenstaande overwegingen, en doet zulks uiterlijk 10 september 2015.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.297 van 27 augustus 2015 in de zaak 2015/180

In zake: ■■■■■

Tegen: ■■■■■

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 2 juli 2015 waarbij aan de verzoekende partij een 7/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘■■■■■’ (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de examencommissie van 8 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

De heer ■■■■■ en mr. ■■■■■, die verschijnen voor de verzoekende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding Bachelor Architectuur.

Voor het opleidingsonderdeel ‘■■■■■’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 7/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 7 juli 2015 een intern beroep in bij de examencommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de examencommissie op datum van 8 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat er in de schriftelijke argumentatie bij het instellen van het beroep geen doorslaggevende argumenten werden aangebracht om de eerdere beslissing te herzien.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 8 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 22 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen enerzijds de examenbeslissing meegedeeld op 2 juli 2015 en anderzijds de beslissing op intern beroep van 8 juli 2015. Op basis van artikel ..... van het Onderwijs- en examenreglement 2014-2015 van verwerende partij, is de examencommissie bevoegd om, in voorkomend geval de oorspronkelijke beslissing te herzien.

Dit betekent dat zij de grond van de zaak opnieuw beoordeelt en dat de eerste bestreden beslissing uit de rechtsorde verdwijnt. Hierdoor kan deze beslissing niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Het beroep van verzoekende partij wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekende partij de onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoeker steunt zich in een eerste middel op een schending van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (de Formele Motiveringswet), het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat de verwerende partij op geen enkele wijze uitlegt op welke wijze het cijfer van 7 op 20 voor het opleidingsonderdeel '.....' is tot stand gekomen, waarom verzoekende partij niet geslaagd is en waarom de bezwaren niet voldoende zouden zijn om de beslissing te hervormen. Verder merkt verzoekende partij op dat voor kennisvragen het cijfermatig resultaat als motivering volstaat, doch dat voor quoterings van procesevaluatie

een uitvoerigere motivering vereist is. Daarnaast stelt ze dat een motivering van de evaluatie samen moet worden overgemaakt met de beslissing op intern beroep. Bovendien moet de woordelijke appreciatie tijdens de feedbackmomenten gedurende het academiejaar overeenstemmen met het gegeven eindresultaat.

Verzoekende partij werpt op dat enkel de behaalde score, zonder motivering wordt meegedeeld. Er is volgens haar ook geen evaluatiefiche toegevoegd. Verzoekende partij stelt dat het bij een [.....] niet gaat om loutere kennisvragen zodat er een verstrengde formele motiveringsplicht rust op verwerende partij en dat het louter vermelden van de punten niet volstaat. Volgens haar moet uit de motivering blijken dat verwerende partij de puntenscore voor het opleidingsonderdeel '[.....]' effectief heeft opgedeeld in drie delen. Verzoekende partij merkt op dat het haar geheel onduidelijk is welke score zij toegewezen kreeg van de jury, voor de presentatie en voor de procesevaluatie. Voorts stelt verzoekende partij dat er door het ontbreken van enige motivering betreffende de puntensamenstelling door verwerende partij ook niet wordt aangetoond dat ieder jurylid een score heeft toegekend en het werk beoordeeld heeft. Daarnaast werpt verzoekende partij op dat uit niets blijkt dat de examencommissie de zaak heronderzocht heeft. Ten slotte wijst verzoekende partij erop dat de feedback van de tussentijdse evaluatiecommissie (d.d. 26 maart 2015) zeer lovend was. Ook tijdens de talrijke begeleidingsgesprekken ontving zij steeds positieve feedback. Zij meent dat de gegeven opmerkingen steeds ter harte werden genomen, dat ieder advies werd gevolgd en dat dit resulteerde in een aanpassing van de [.....].

Verwerende partij is van oordeel dat de beslissingen afdoende gemotiveerd zijn. Volgens haar gaf verzoekende partij in haar brief van intern beroep zelf toe dat het ontwerp niet af was omwille van tijdsgebrek. Volgens haar strookt dit met de beslissing van 2 juli 2015. Verwerende partij benadrukt dat verzoekende partij de mogelijkheid heeft gekregen om bijkomend feedback te krijgen op zijn [.....], waarop hij is ingegaan, zodat er niet gesteld kan worden dat ze niet zou weten waarop de 7/20 gestoeld is.

In haar wederantwoordnota merkt verzoekende partij op dat het instellen van een intern beroep net aangeeft dat men het niet eens is met een gegeven quoterings, of minstens dat men een uitgebreidere uitleg wenst. Daarnaast stelt verzoekende partij vast dat verwerende partij geen administratief dossier neerlegt zodat er geen enkel stuk over de beoordeling voorligt, noch is er een geschreven motief dat het cijfer voor de [.....] draagt.

Beoordeling

De eerste kritiek van de verzoekende partij betreft het feit dat de examencommissie van 8 juli 2015 op geen enkele wijze motiveert, na kennis te hebben genomen van het intern

beroepschrift, waarom de bezwaren van de verzoekende partij niet voldoende zijn om de beslissing te hervormen. Op geen enkele wijze legt de verwerende partij uit op welke wijze het cijfer van 7/20 voor het opleidingsonderdeel “.....” is tot stand gekomen. De examencommissie bijeengekomen in het kader van het intern beroep stelt enkel dat zij bij hun eerdere standpunt blijven. De verwerende partij is van mening dat de examencommissie haar beslissing wel degelijk afdoende heeft gemotiveerd en dat dit ook blijkt uit de brief van verzoekende partij waarmee ze intern beroep instelt.

De Raad stelt vast dat de examencommissie haar beslissing als volgt motiveert:

“De examencommissie besluit na bestudering en grondig overleg de beslissing d.d. 02/07/2015 te behouden en motiveert als volgt: in de schriftelijke argumentatie bij het instellen van het intern beroep werden geen doorslaggevende argumenten aangebracht om de eerdere beslissing te herzien.”

Deze brief van 8 juli 2015, ondertekend door de voorzitter van de examencommissie bachelor Architectuur, werd aan de verzoekende partij bezorgd op 8 juli 2015. In de brief werd aangegeven dat voor bijkomende informatie over deze beslissing kan contact opgenomen worden met de voorzitter van de examencommissie Bachelor Architectuur. Op basis van het dossier stelt de Raad verder vast dat bij deze brief geen bijlagen werden gevoegd.

De Raad stelt vast dat verzoekende partij in haar verzoekschrift op intern beroep expliciet heeft gevraagd naar een verduidelijking over de samenstelling van dit cijfer (60% eindproduct, 20% presentatie, 20% proces) en over eventuele tussentijdse rapporten.

De Raad stelt vast dat verwerende partij in haar antwoordnota, neergelegd in het kader van de huidige procedure, een vrij summiere uitleg geeft bij de drie rubrieken, waarop telkens een onvoldoende is gegeven. Zij verwijst tevens naar het bijkomende feedbackmoment tijdens hetwelke uitleg is verschaft aan de verzoekende partij.

De Raad is van oordeel dat de motivering, zoals opgenomen in de brief van 8 juli 2015, waarin enkel summier wordt gesteld dat er geen doorslaggevende argumenten zijn om de beslissing te herzien en waarin geen enkele verwijzing is opgenomen naar een verslag van de bijeenkomst van 8 juli 2015 (met een uiteenzetting van hoe dit cijfer is tot stand gekomen), nog enige stukken zijn toegevoegd, niet afdoende is.

De formele motiveringsplicht vereist dat het bestuur de motieven (feitelijke en juridische elementen) van de beslissing in de beslissing zelf of minstens in de toegevoegde stukken die samen met de beslissing aan wie het behoort, worden meegedeeld. Op die wijze kan de lezer beslissen of zij zich al dan niet neerlegt bij de beslissing.

De *in casu* op basis van het dossier vastgestelde feiten: (1) de uitleg gegeven tijdens het feedbackmoment; (2) de expliciete vermelding dat verzoekende partij bijkomende informatie kan opvragen; (3) de uitleg opgenomen in de antwoordnota in het kader van de huidige beroepsprocedure, kunnen het gemis aan motieven in de beslissing van 8 juli 2015 niet goedmaken.

Ten overvloede stelt de Raad vast dat door verwerende partij geen administratief dossier werd overgemaakt.

De Raad is van oordeel dat de beslissing van 8 juli 2015 van de examencommissie bijeengekomen in het kader van het intern beroep derhalve niet afdoende is gemotiveerd.

De overige middelen dienen niet verder te worden onderzocht in de huidige procedure. Het is aan de verzoekende partij om, nadat zij een nieuwe beslissing heeft ontvangen van de interne beroepsinstantie waarin uitvoerig wordt gemotiveerd over hoe tot de examenbeslissing is gekomen, te oordelen of zij nog steeds haar huidige middelen tegenwerpt of andere middelen wenst in te roepen tegen de nieuwe beslissing.

Het middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de examencommissie van 8 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoekende partij wordt verworpen.

2. De bevoegde instantie neemt uiterlijk op 11 september 2015 een nieuwe beslissing omtrent het intern beroep van verzoekende partij, rekening houdend met de bovenstaande overwegingen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Piet Versweyvelt, bijzitter

Jan Geens, bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs, secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.285 van 25 augustus 2015 in de zaak 2015/181

In zake: .....
tegen:

.....

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 2 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en ....., die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in het schakelprogramma en de master in de Stedenbouw en de ruimtelijke ordening.

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoeker voor het opleidingsonderdeel ..... een examencijfer van 3/20. Dit cijfer wordt vastgelegd op 25 juni 2015.

Voor zover de Raad kan nagaan, stelt verzoeker op 30 juni 2015 een intern beroep in. Verzoeker wordt onmiddellijk uitgenodigd voor een gesprek op 6 juli 2015, en laat op 3 juli weten daarop niet aanwezig te kunnen zijn wegens een stage in het buitenland.

Per e-mail van 6 juli 2015 laat de opleiding aan verzoeker weten dat de beroepsinstantie het intern beroep heeft besproken op basis van de ingediende stukken en ter zake geen verdere vragen heeft, maar dat aan verzoeker de mogelijkheid wordt geboden om desgevallend nog iets toe te voegen. Verzoeker antwoordt per e-mail van 7 juli 2015.

De interne beroepsinstantie behandelt het beroep van verzoeker op 15 juli 2015, en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“Je tekende op 13 februari 2015 beroep aan tegen het examenresultaat (3/20) voor het opleidingsonderdeel .....

Je werd uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek op 6 juli met [.....] maar je kon niet aanwezig zijn omwille van een internationaal project in Havana. Je verduidelijkte jouw elementen in een omstandige brief. In je brief haal je een aantal elementen aan die betrekking hebben op je voorgeschiedenis met de docent, de begeleiding en de inhoud van het project.

In opvolging van je beroep hebben we bij de betrokken docent [.....] de motivering en aanvullende commentaar opgevraagd.

Motivatie van het cijfer (3/20):

- De student is niet in staat zijn visie te relateren aan maatschappelijke relevante ontwerpen. Er werd daar herhaaldelijk op gewezen tijdens de tussenevaluaties en dit door verschillende leden van de evaluatieteams. Niets drong tot hem door, ook niet op de eindevaluatie.

- De student is niet in staat om een standpunt in te nemen d.m.v. van een artistiek en/of artistiek betoog. Het was weerom niet mogelijk om door te dringen tot de redeneringen van [verzoeker].

- Student kan niet denken en handelen in complexe contexten. De student vermengt alles, wat concreet moet zijn wordt abstract, wat structureel wil zijn wordt eerder decoratief aangepakt. Hij ziet geen onderscheid wat zeer eigenaardig is.

- Student kan onvoldoende met de uitdrukkingsmiddelen werken die nodig zijn binnen deze opleiding. De student kan geen overbrugging maken tussen de verschillende deelaspecten, laat staan een beeld te ontwikkelen om wat dan ook uit te drukken.

- Student was bezig met een project dat zal doorgaan in september en dit project valt geheel buiten de context van de opdracht [.....]. [.....] leek eerder een opstap dan een daadwerkelijk eindpunt.

Gevraagd naar een toelichting bij deze motivatie schrijft [.....]:

Op de dag van de evaluatie werd me een mail overhandigd met de vraag rekening te houden met enkele functiebeperkingen en de toegekende examenfaciliteiten die betrekking hebben op [verzoeker]. In principe was het beter geweest om me weken op voorhand daarvan op de hoogte te stellen dan kon de evaluatie onder een betere begeleiding gebeurd zijn. Dan was bijvoorbeeld het probleem om op tijd op de afspraak te komen op de eindevaluatie helemaal niet gebeurd en had ik de student onder begeleiding de dag ervoor al alles kunnen laten opstellen.

Op de dag van de evaluatie werd voor [verzoeker] de uurregeling geswitcht aangezien hij nog niet op de campus was. En op het nieuw afgesproken uur moest ik [verzoeker]opnieuw gaan zoeken. Ik vond hem in het printerlokaal. Dat alles werd door de jury over het hoofd gezien. Dat is ook bijvoorbeeld bij [.....]gebeurd. Zijn werk werd door toeval vernield door een andere student en daar werd eveneens geen opmerking over gemaakt.

De 3 die [verzoeker] heeft gekregen gaat over iets helemaal anders. In principe is op geen enkele manier uit te maken waarover zijn werk [.....] eigenlijk ging. Ook de documenten spraken niet voor zichzelf. Omdat modellen, tekeningen, schema's, opstelling in de ruimte al even wazig waren als zijn betoog, was er dan ook geen

enkele aanleiding aanwezig voor een hogere score. De drie is volledig te wijten aan het feit dat niemand wist waar dat werk precies over ging.

Deze opmerkingen werden ook al gegeven tijdens vorige reviews in aanwezigheid door collega docenten. Ook tijdens de besprekingen was het haast onmogelijk om bij [verzoeker] door te dringen.

Gevraagd naar het verloop van de oefening geeft [K.D.] deze toelichting:

Zoals elke student had [verzoeker] (omdat ik het zo gevraagd heb) ook een schilderij uitgekozen in het museum voor ..... in ..... Bij dergelijke oefeningen laat ik studenten geen manifesten maken zomaar uit de losse pols maar aan de hand van concreet materiaal. Dat het hier om studenten architectuur gaat die een schilderij uitkiezen is een gezonde manier van werken. Ten eerste kiest zo'n student altijd voor een schilderij dat te maken heeft met architectuur. Ten tweede is het voor mij goed om snel te weten te komen of zo'n student zo'n schilderij kan lezen en de essentie naar architectuur kan vertalen. Zo gebeurde dat ook met [verzoeker]. [Verzoeker] koos ..... van ..... [Verzoeker] maakte eerst een formele analyse (mondeling). Ik bracht hem in verband met ..... Ik had hem dat tekstje gegeven zodat er wat meer diepgang door z'n redenering zou ontstaan. Uit de tekst isoleerde hij algauw ..... Hij zag een verband tussen (letterlijk) de naaktheid van de performance van ..... de vleeskleurige geschilderde huisjes van ..... Ook bracht hij de naaktfotograaf ..... daarmee in verband. Daarnaast had [verzoeker] uitgevist dat het punt van waaruit het schilderij was geschilderd ergens in ..... moet gelegen hebben. Wat de relatie tussen al deze dingen is, was mij compleet vreemd. Ik heb dat ook aan [verzoeker] verteld. Een van de volgende bijeenkomsten was een soort review. En als ik me niet vergis was [verzoeker] daar niet aanwezig. (zie mail i.v.m. gewettigd afwezig zijn). Ondertussen werd er met die naaktheden niets meer gedaan. Nu werd er veel ingezet op het vergezicht van het schilderij. En bracht [verzoeker] dat nu in verband met de ..... Want, hij had (en dat was iets buiten de school om) een project lopen (of was het aan het opstarten) waar hij zich voor geëngageerd had (en ook subsidies had gekregen). De focus van ..... zou niet liggen op het moment dat de jury van manifest zou doorgaan maar wel ergens rond september-oktober. Het mengen van ..... en van de kunstenaars ..... het vergezicht op ..... en de plaats ..... was ook voor mij niet meer te volgen.

De volgende afspraak was weer een review maar nu met [.....] en [.....] erbij. De studenten kregen een kwartier de tijd om uitleg te geven waar het hen precies om te doen was. [Verzoeker] vertelde alles wat hij opgezocht had zonder daar echt verbanden in te leggen. De uitleg duurde ongeveer een half uur. De documenten waren een aaneenrijging van fotokopieën uit boeken en enkele summiere schetsen. Er was weinig eigen materiaal. En het aangeleverde materiaal was niet doorwerkt. Op het einde vertelde [verzoeker] ons ook nog dat hij een koppeling wou maken met stedenbouw en participatie. Waar het geheel naartoe ging wist [verzoeker] ons op geen enkel moment te vertellen.

Op dat moment is er geen enkel uitgewerkt document, geen enkel pad helder om te kunnen begrijpen waarover het hier precies ging. [Verzoeker] bleef maar herhalen dat het echte accent ergens in september lag.

Eindevaluatie: [verzoeker] had een opstelling gemaakt bestaande uit een lange houten tafel, een koord, een haagschaar, een plant, nog wat andere parafernalia. Ik veronderstelde dat dit een opstelling was voor een soort performance, of act. Maar nee, de hele inboedel werd geplaatst om een huiselijke context te creëren,

om knus bij elkaar te zitten. Voor de rest had het geen enkele diepgaandere betekenis. Documenten werden er ondertussen niet getoond, enkel een monoloog. Op het glas achter hem hing wel nog de [.....] maar verder niets. De babbel was weer dezelfde als bij de vorige review. Een aaneenrijging van anekdotische uitspraken. Van figuurlijke zaken die abstract werden aangehaald, en omgekeerd, van abstracte gegeven die figuurlijk werden voorgesteld.

Maar waar dat werk nu precies mee te maken had dat begreep niemand daar.

Wat de redenering ook moge geweest zijn: sommige studenten maken werk dat inhoudelijk interessant is maar soms erg stuntelig wordt voorgesteld. Weer andere studenten geven een helder betoog maar de documenten laten soms te wensen over. De goede studenten kunnen beiden. Er is een wisselwerking tussen uitleg en document. Bij al deze studenten kan je traceren waar het precies over gaat. Bij [verzoeker] is noch het niveau van de documenten, noch de uitleg voldoende geweest om precies te achterhalen waar het nu precies over ging. Met de lage score als gevolg.

De motivatie en de bijkomende commentaar van [.....] wijzen op een aantal fundamentele gebreken in het werkstuk en in de werkwijze. Dit wordt weerspiegeld in het lage cijfer 3/20.

Je hebt een aantal keer contact opgenomen met de ombuds om je vrees voor een mogelijk conflict en nadien voor je onvrede over het verloop van de begeleiding te melden. Gevraagd naar toelichting stuurden de ombudskoördinator [.....] en de ombuds [.....] volgend[e] chronologische samenvatting van de contacten:

- 25 maart: eerste aanmelding van [verzoeker] bij de ombuds maar hij geeft hierbij geen concrete gegevens, onder andere in verband met het opleidingsonderdeel en de docent
- Paasvakantie: van 05 april tot 19 april
- 21 april: [verzoeker] stuurt attest examenfaciliteiten door aan de ombuds
- 23 april: onderhoud met [verzoeker] en de ombuds maar geen vraag van [verzoeker] voor bemiddeling of een andere actie
- 29 april: [verzoeker] vraagt aan de ombuds om contact op te nemen met de docenten voor [.....]
- 04 mei: contact door de ombuds met [W.V.]
- 06 mei: uitvoerig telefoongesprek met [W.V.] en de ombuds over [verzoeker], de situatie en de examenfaciliteiten en de functiebeperking (zonder hierbij in te gaan op alle bijzonderheden i.v.m. [andere instelling], [verzoeker] en [K.D.]
- 19 mei: nog eens contact door de ombuds met [W.V.] over de examenfaciliteiten voor [verzoeker]
- 04 juni: alle docenten theorie persoonlijk gecontacteerd door de ombuds, i.v.m. de examenregeling en de examenfaciliteiten voor [verzoeker]

Hieronder ter verduidelijking een schematisch overzicht van de timing van de oefening en de timing van de contacten met de ombuds:

[tabel]

Zoals je in je brief aanhaalt, heb je je pas in het tweede semester ingeschreven. Je hebt daarop een aanvraag voor erkenning “studeren met een functiebeperking” ingediend. [P.V.] (zorgcoördinator en studietrajectbegeleider van [.....]) schrijft hierover:

Student [verzoeker] heeft een erkenning gekregen van zijn aanvraag 'studeren met functiebeperking'. Volgende faciliteiten werden geadviseerd voor deze student:

- *Verlengen van de examenduur bij schriftelijke examens met standaard 1/3 meer tijd en verlengen van de voorbereidingstijd bij mondelinge examens.*
- *Toestemming tot het spreiden van de examens binnen de examenperiode.*

Volgens de geldende afspraken hebben [N.V.] en ik (zorgcoördinatoren voor respectievelijk de campus in ..... en in .....) de docenten verwittigd van de examenfaciliteiten voor de studenten met een leerstoornis. De ombudskoördinator, [I.V.] heeft hetzelfde gedaan voor de studenten met een functiebeperking.

[I.V.] heeft op de examencommissie bevestigd dat zij de docenten verwittigd heeft. [Verzoeker] is nieuw ingeschreven vanaf semester 2. Dat semester begon op 9 februari 2015. De erkenning van de functiebeperking dateert van 25 maart 2015.

In je brief vermeldt je een aantal elementen die volgens jou de beoordeling en de begeleiding negatief beïnvloed hebben.

1. de historische context en de conflictsituatie

Je verwijst naar een conflictsituatie tussen jou en de begeleidende docent van een aantal jaar geleden (in een andere opleiding aan een andere hogeschool). Je haalt de omstandigheden van 2002 aan om aan te geven dat je onheus behandeld en bevooroordeeld werd. Om dit aan te tonen haal je een aantal gebeurtenissen en gedragingen van de docent aan:

- Je stelt dat je steeds werd genegeerd en pas op het einde van de lestijd je werk met de docent kon bespreken.

Je brengt geen elementen aan die dit subjectief aanvoelen concreet maken. Bovendien geef je aan wel degelijk begeleiding gekregen te hebben.

- *Hij had me gevraagd om al mijn werk tot die datum [4 maart] te presenteren, wat ik gedaan heb, om nadien mij af te breken dat ik teveel heb getoond, en dat hij enkel de essentie wou. Iemand begeleiden het ene te laten doen, en erna te bekritisieren omdat de student juist dat heeft gedaan, vond ik heel unfair, en kan ethisch in vraag getrokken worden.*

Gezien de beperkte tijd voor de hele groep is het niet onredelijk dat de docent waakt over een min of meer gelijke verdeling van de spreektijd. Deze beperking is je in algemene zin en door de omstandigheden bekend.

- *Door ziekte heb ik de tweede tussentijdse evaluatie gemist, eerst kreeg de groep een email met feedback waarop mijn naam en afwezigheid als ongeldig stond: niet komen opdagen. Terwijl Dhr [D.] vanaf het begin van mijn ziekteperiode persoonlijk op de hoogte was gebracht door [P.V.]. Na mijn beklag het secretariaat over deze opmerking, heeft hij deze communicatie herroepen. Maar op geen enkel moment is er voor mij een nieuwe tussenevaluatie gegund of zelfs nog maar over gesproken, dit hoefde blijkbaar niet, op een email met vraag voor feedback aan Dhr. [D.] kwam nooit een antwoord.*

De omschrijving “niet komen opdagen” kan als niet neutraal worden ervaren maar is wel een correcte beschrijving van de situatie. Je was niet aanwezig op deze

review. Het feit of deze afwezigheid te wijten was aan ziekte of aan andere omstandigheden, is informatie die de andere studenten niet aanbelangde.

Het feit dat een afwezigheid gewettigd is door een doktersattest betekent nog niet dat daardoor het recht op extra begeleiding ontstaat. De individuele, persoonlijke begeleiding van ontwerp oefeningen is het kernmodel van het (praktijk)onderwijs aan de faculteit. Geschreven feedback per mail heeft een heel andere werking en is niet zo geschikt om een project vooruit te helpen.

- Tijdens de laatste tussenevaluatie op 29 april, wou ik mijn ganse project uitleggen. Ik had tot 8u 's ochtends, gewerkt aan een voorlopig (48 pagina's tellend) draaiboek met als doel een nieuwe publieke ruimte te creëren door een semi private ruimte in beslag te nemen als transitieruimte (.....) een participatief project dat gelinkt is met mijn opleiding master in de stedenbouw en dat ook de bedoeling om op schaal 1:1 uitgevoerd te worden. Het driedelige evaluatieteam van begeleiders, [W.V.], [R.E.] en [K.D.], waren niet volledig op de hoogte van mijn project [...]. Ik vond dat ik veel had uit te leggen voor de volledigheid, het is een complex onderbouwd project met verschillende actoren en scenario's om te komen tot de vereiste doelstelling.

Na 2 minuten werd ik door Dhr. [D.] afgesnauwd en onderbroken, dat ik maximaal 7 minuten en geen 15 min kreeg en er geen tijd was voor gans mijn verhaal en dat bovendien ik nog niets zinnig gezegd had. (deze limiet van 7 minuten was nooit gecommuniceerd, en een uitgebreid complex verhaal inkorten naar de helft, onvoorbereid en onder tijdsdruk is niet optimaal)

Deze aanval tijdens mijn betoog, dwong me om sneller te praten, waardoor ik in hyperventilatie ben terecht gekomen, verward sprak, wat normaal is want deze situatie heeft mijn functiebeperkingen aangewakkerd en verergerd.

Ik heb 2 minuten moeten stoppen om op adem te komen. Blijkbaar was niemand van de begeleiding of coördinatie op de hoogte van mijn beperkingen. Ze vonden dat ik me aanstelde en er was een totaal gebrek aan begrip. Deze houding is onaanvaardbaar, druk uit oefenen op iemand met functiebeperkingen is het uit te lokken van problemen.

Toen ik terug in een iets rustigere toestand kwam, hebben we op een normale manier gecommuniceerd.

Zoals hierboven al gesteld is het gezien de beperkte tijd voor de hele groep niet onredelijk dat de docent waakt over een min of meer gelijke verdeling van de spreektijd. Deze beperking is je in algemene zin en door de omstandigheden bekend.

Je stelt dat deze “aanval” ervoor zorgde dat je hyperventileerde. De begeleiders waren op dat moment niet op de hoogte van je functiebeperking. Pas die dag heb je de ombuds gevraagd om over je functiebeperking te communiceren met de docenten. Zoals je zelf aangeeft heb je na het voorval toch rustig kunnen afwerken.

Je recht op een objectieve en onbevooroordeelde beoordeling kan uiteraard niet zo worden uitgelegd dat kritische vragen het bewijs van vooringenomenheid of gebrek aan objectiviteit zouden leveren. De Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen gaat er overigens van uit dat aan de hoedanigheid

van examiner of jurylid een vermoeden van objectiviteit en deskundigheid kleeft. Uit de een slechte verhouding tussen student en docent kan niet zonder meer worden afgeleid dat de beoordeling bevooroordeeld is verlopen.

In je brief en in je bijkomende toelichting per mail breng je geen concrete en overtuigende elementen aan die aantonen dat de plicht tot objectieve beoordeling onvoldoende is nageleefd. Je wijst in je brief op een aantal punten waar de begeleiding in gebreke is gebleven:

- Mijn 48 pagina's tellend (voorlopig) draaiboek, hebben ze alle 3 is snel doorbladerd, (op 1 minuut) en na de jury niet eens meegenomen om het volledig door te nemen. Hoe kan men iets bekritisieren indien het niet eens grondig bekeken werd, ik heb er begrip voor dat er een tijdslimiet is, maar mijn begeleider had op zijn minst het respect moeten hebben om zijn exemplaar mee te nemen, uit respect voor mijn tijd en inzet dat ik in dit voorbereidend werk had gestoken, zodoende dat er op zijn minst concrete feedback mogelijk was.

- Op 6 mei 2015 was er een laatste atelier onderhoud met Dhr. [D.], hij wou weten hoe ik de visuele vertaling van de discussie tafel zag, welke type tafel, welk type stoelen, wat is de verhouding tussen de deelnemers, in welke ruimte ga je dit presenteren. Tijdens het tweede onderhoud heb ik hem dan ook mijn intenties kenbaar gemaakt, hij heeft mij richtlijnen gegeven die ik dan ook nauwkeurig heb opgevolgd. Er was geen enkel feedback of signaal dat mijn project zwaar onvoldoende zou zijn of moest bijgestuurd worden. Men gaat toch ervan uit dat een begeleider ter goeder trouw handelt, en de intentie heeft of zou moeten hebben om met via correcte begeleiding tot een goed resultaat te komen voor de student.

De beroepsinstantie wenst er op te wijzen dat jouw begeleiding wel hoofdzakelijk maar niet uitsluitend door [K.D.] gebeurde. Tijdens de reviews en bij de evaluatie heb je ook herhaaldelijk gelijklopende kritieken gekregen van andere docenten. Je vermeldt zelf [W.V.] en [R.E.].

De begeleiding van praktijkoefeningen bestaat niet uit het geven van strikte richtlijnen die dan getoetst worden op het resultaat. De begeleiding wijst op mogelijkheden en beperkingen in je voorstel, doet eventueel suggesties maar het project blijft de verantwoordelijkheid van de student. Die suggesties zijn geen “richtlijnen” met een garantie op succes.

Het is vaste rechtspraak van de Raad voor Studievoortgangsbetwistingen dat, in principe, gebreken in de begeleiding geen reden zijn om een slechte evaluatie te wijzigen in een betere. Je haalt geen uitzonderlijke omstandigheden aan die aantonen dat de gegeven quotatie geen correcte appreciatie weergeeft van je prestatie.

Je wijst in je brief op een aantal stressmomenten. Je brief vermeldt terzelfdertijd ook de inspanningen die gedaan zijn om de omstandigheden zo goed mogelijk in te spelen op die situaties. Na je aanval van hyperventilatie is je de tijd gegeven om te bekomen en is de review daarna rustig doorgegaan. Wanneer door omstandigheden je presentatie voor de eindevaluatie in het honderd liep, is de volgorde van de presentaties veranderd om je de tijd te geven je presentatie op orde te krijgen.

Mogelijk waren een aantal van de stressmomenten te vermijden geweest wanneer de begeleidende docenten vroeger op de hoogte waren van je functiebeperking. Aan de andere kant heb je lang gewacht om aan de ombuds te vragen contact op te nemen met de docenten. Nadat een functiebeperking erkend is, worden niet automatisch alle docenten over die omstandigheden ingelicht. De functiebeperking behoort tot de privésfeer van de student en pas op het moment dat er een vraag is zal de zorgcoördinator of – in dit geval – de ombuds contact opnemen met docenten om de functiebeperking toe te lichten.

Een deel van de stress was voor jou misschien ook te vermijden geweest als je vroeg in de oefening had gevraagd om van ateliergroep te kunnen veranderen.

- Ten slotte wijs je ook op je goede studieprestaties in andere opleidingen en andere opleidingsonderdelen.

De motivering van een beoordeling of van een beslissing van de examencommissie kan echter niet worden gemotiveerd aan de hand van de resultaten die je in een vorig academiejaar of voor gelijkaardige opleidingsonderdelen behaalde.

De loutere bewering dat de begeleidende docenten vooringenomen waren, volstaat niet om die vooringenomenheid aan te tonen of aannemelijk te maken. Je brengt geen concrete elementen aan die aantonen dat jouw beoordeling niet correct tot stand is gekomen.

De beroepsinstantie kan zich niet in de plaats van de examinerator (in dit geval de atelierbegeleider, bijgestaan door het evaluatieteam) stellen. De beroepsinstantie beoordeelt enkel of het cijfer afdoende gemotiveerd is en op een correcte wijze tot stand gekomen is. De beroepsinstantie kan geen uitspraken doen over de inhoudelijke appreciatie en de beoordeling door de examinerator.

Op basis van deze informatie stellen we vast dat het examencijfer op een correcte manier werd vastgesteld en dus gehandhaafd blijft. Hiermee is de interne beroepsprocedure aan de [verwerende partij] afgesloten.”

Dit is de bestreden beslissing.

Zij wordt aan verzoeker betekend bij brief van 9 juli 2015, waarin de beroepsmodaliteiten bij de Raad zijn vermeld.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren. Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.”

De Raad stelt vast dat het verzoekschrift niet door verzoekende partij is ondertekend.

Deze vaststelling moet er derhalve in principe toe leiden dat de Raad het beroep onontvankelijk moet verklaren.

Aangezien de exceptie ambtshalve is opgeworpen, is aan partijen ter zitting de mogelijkheid geboden om ter zake standpunt in te nemen.

Partijen verklaren ter zitting het volgende.

Verzoeker stelt dat hij zich in een situatie van overmacht bevond omwille van zijn verblijf in het buitenland. Zijn ouders hadden geen toegang tot zijn elektronische identiteitskaart en konden ook niet in zijn plaats ondertekenen.

Verwerende partij is van oordeel dat het beroep onontvankelijk is.

De Raad begrijpt dat verzoeker zich materieel in een moeilijke positie bevond, gelet op zijn verblijf in het buitenland en de blijkbaar beperkte communicatiemogelijkheden. Niettemin mag van een student, die reeds een interne beroepsprocedure heeft gevoerd en die zich derhalve kan verwachten aan een beslissing waartegen hij verder beroep wenst in te stellen, worden verwacht dat hij de nodige maatregelen treft om dat externe beroep ook op een ontvankelijke manier te kunnen indienen. Aangezien het verlenen van een volmacht aan om het even welke derde of het raadplegen van een advocaat hiertoe had volstaan, is de Raad van oordeel dat verzoeker zich niet in een situatie van overmacht bevond die kan wettigen dat het ingediende beroep niet werd ondertekend.

Ter zitting werpt verwerende partij tevens op dat het beroep bij de Raad laattijdig werd ingediend. De beslissing op intern beroep werd aan verzoeker meegedeeld per e-mail van 15 juli 2015. Het beroep bij de Raad dateert van 22 juli 2015. Verzoeker verklaart ter zitting dat hij de betrokken mail op 17 juli 2015 heeft gelezen. Verwerende partij toont in hoofde van verzoeker geen feitelijke kennisname aan op een eerdere datum. Het bij de Raad ingestelde beroep is bijgevolg niet onontvankelijk *ratione temporis*.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter

Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris
De secretaris	De voorzitter
Freya Gheysen	Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.286 van 25 augustus 2015 in de zaak 2015/201

In zake: .....
tegen:

.....

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling genomen op 22 juli 2015 en de beslissing op intern beroep van 31 juli 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

De heer ....., die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Master in de Psychologie en de Pedagogische Wetenschappen.

Hij dient enkel nog het opleidingsonderdeel ..... af te leggen.

In maart 2015 diende verzoeker de titel van zijn masterproef in.

In mei 2015 beslist verzoeker de masterproef zelf niet in te dienen in de eerste examenzitting. De instelling laat hem weten dat de indiening voor die zitting niet meer kan worden geannuleerd en dat de examenkans opgenomen was, omdat de indiening van de voorlopige titel bindend is.

Op het puntenblad voor de eerste examenzitting komt verzoeker de vermelding ‘NA’.

Op grond van de informatie, beschikbaar op de faculteitswebsite (*“Wie in de juni-zitting voor de eerste maal (in het academiejaar) de masterproef heeft ingediend en niet geslaagd is, wordt na de deliberaties van de juni-zitting persoonlijk gemaild (via studenten-email) over een latere indiendatum voor de september-zitting. Deze speciale deadline geldt enkel voor deze*

studenten”) gaat verzoeker ervan uit dat hij zijn voorlopige titel niet opnieuw moet indienen (voor 1 juni 2015) en dat hij voor de september-zitting een uitnodiging zou ontvangen.

Verzoeker heeft zich vervolgens geregistreerd voor de opname van het opleidingsonderdeel ..... in de tweede examenzitting.

De studentenadministratie antwoordt hierop dat deelname aan de zitting voor verzoeker niet mogelijk was, aangezien hij niet tijdig (voor 1 juni 2015) een voorlopige titel van de masterproef indiende.

Op 27 juli 2015 stelt verzoeker intern beroep in, nadat de ombud hem op 22 juli 2015 had meegedeeld dat de inschrijving geweigerd bleef.

Op 31 juli 2015 ontvangt verzoeker de beslissing op intern beroep, die ertoe strekt dat het beroep ongegrond wordt verklaard.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Afstand

Op 18 augustus 2015 zendt de vicedecaan onderwijs een e-mail aan verzoeker, met de mededeling dat hij alsnog tot de verdediging van de masterproef wordt toegelaten in de derde examenperiode.

Diezelfde dag meldt verwerende partij aan de Raad en aan verzoeker dat zij van oordeel is dat het beroep in het licht van het bovenstaande zonder voorwerp is geworden.

Met een e-mail van 21 augustus 2015 bevestigt verzoeker aan de Raad en aan verwerende partij dat de procedure geen voorwerp meer heeft.

De Raad beschouwt dit als een afstand van het beroep. Er is geen reden om die afstand niet toe te kennen.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand van het beroep vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Henri Verhaaren, bijzitter

Daniël Cuypers, bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen, secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep

Arrest nr. 2.287 van 25 augustus 2015 in de zaak 2015/204

In zake: .....
tegen:

.....

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 6 augustus 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling ontvangen op 20 juli 2015 en de beslissing op intern beroep.

II. Verloop van de rechtspleging

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2015.

Bestuursrechter Henri Verhaaren wraakt zich voor de behandeling van de zaak. Dit wordt ter zitting aan partijen meegedeeld.

Bestuursrechter Piet Versweyveldt wordt opgeroepen om te zetelen. Partijen maken geen bezwaar.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

..... en ....., die verschijnen voor de verzoekende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is ingeschreven in de opleiding .....

Verzoekster zet uiteen dat zij op 20 juli 2015 de uitslag van haar examens heeft ontvangen en dat daarin is vermeld dat zij over onvoldoende credits beschikt om herexamens af te leggen.

Zij stelt echter dat in de examenuitslag de punten van een aantal afgelegde vakken (.....) niet zijn vermeld en dat voor minstens één vak (.....) een foutieve score is vermeld.

Verzoekster neemt contact op met de ombud. Per e-mail van 1 augustus 2015 zendt de opleiding een toelichting, die ertoe strekt dat er geen herexamens worden toegelaten omdat verzoekster niet beantwoordt aan de credits zoals vereist door ....., zijnde de accrediterende instelling van verwerende partij.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, zijn bevoegdheid.

Bij brief d.d. 18 augustus 2015 meldt verwerende partij aan de Raad dat de opleiding die verzoekster volgt, en waarbinnen de bestreden beslissing tot stand kwam, is geaccrediteerd door de [.....], zodat verzoekster studente is aan deze instelling.

Verwerende partij stelt verder dat noch zichzelf, noch de voormelde universiteit een hogeronderwijsinstelling is zoals bedoeld in artikel 1.1, §1 van het besluit van de Vlaamse regering tot codificatie van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs, zodat naar oordeel van verwerende partij de Raad niet bevoegd is om van het geschil kennis te nemen.

Zij wijst erop dat in het door verzoekster ondertekende studiecontract duidelijk is vermeld dat de examenregels en deliberatieregels van de [.....] van toepassing zijn, en dat verzoekster haar klacht dienovereenkomstig diende in te dienen op de website van die universiteit.

De Raad put zijn bevoegdheid uit de Codex Hoger Onderwijs. In deze decretale bepaling is in artikel I.2, §1 bepaald dat de Codex van toepassing is op de ‘universiteiten en hogescholen’.

Krachtens artikel I.2, §2, tweede lid van de Codex zijn de bepalingen inzake de rechtspositie van de student tevens van toepassing op de Vlerick Business School, het Instituut voor Tropische Geneeskunde en de Antwerp Management School.

Artikel II.4 van de Codex Hoger Onderwijs stelt dat alleen de instellingen vernoemd in artikel II.2 als universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap aanspraak kunnen maken op de benaming universiteit en zich als dusdanig doen kennen; *mutatis mutandis* geldt hetzelfde voor de hogescholen die in artikel II.3 van de Codex zijn vermeld.

Verwerende partij of de [.....] komen op geen van beide lijsten voor.

Verwerende partij is evenmin een geregistreerde instelling voor hoger onderwijs; zij komt niet voor in het hogeronderwijsregister. Dezelfde vaststelling geldt voor de [.....].

De Raad is bijgevolg ten aanzien van deze buitenlandse instelling niet bevoegd.

Ter zitting is aan partijen de mogelijkheid geboden om hieromtrent standpunt in te nemen.

Verwerende partij verschijnt niet. Ter zitting zet verzoekende partij een aantal mistoestanden uiteen in het raam van de opleiding, die op het eerste gezicht op gespannen voet staan met de beginselen van behoorlijk bestuur.

Verzoekende partij reikt evenwel geen rechtsgrond aan op basis waarvan de Raad alsnog tot zijn bevoegdheid zou kunnen besluiten.

BESLISSING

De Raad verklaart zich onbevoegd.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 augustus 2015, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Piet Versweyvelt bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.